

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR. 00637.000

ADRESSE:
AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TLF. 01-11 95 65

Sag nr. 166. Fredning af Skallingen.

Ribe amt

Kendelse:

(Meddelt den 5. maj 1981)

Overfredningsnævnets afgørelse af 9. oktober 1980 om erstatning i anledning af den supplerende fredning af arealer på halvøen Skallingen i Blåvandshuk kommune er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af lb.nr. 1, Svend Aage Christensen, og lb.nr. 4, Børge Refslund (for så vidt angår en anpart på 33/205).

Taksationskommissionen har den 4. april 1981 besigtiget de fredede arealer, der er nogle ubebyggede græsningslodder, beliggende syd for området Krogsande, nær området Benknolde. Lodderne indgår i marsk- og græsningsarealet Grønningen.

Under taksationen mødte Svend Aage Christensen ikke, idet han på forhånd havde meddelt, at han var forhindret. Børge Refslund mødte med bistand af advokat C. Ladekarl, Kolding.

Svend Aage Christensen har i skrivelse af 6. november 1980 påstået forhøjelse af den af overfredningsnævnet tilkendte erstatning.

For Børge Refslund har advokat Ladekarl over for taksationskommissionen nedlagt påstand om, at erstatningen udmåles efter en takst på 20.000 kr. pr. ha. Han erkender, at arealerne efter den skete udvikling inden for landbrugserhvervet er uden særlig landbrugsmæssig værdi. Værdien beror navnlig på jagtmulighederne og på den herlighedsværdi, der knytter sig til området. Endvidere må der tages hensyn til, at den af overfredningsnævnet tilkendte erstatning i sig selv er et forholdsvis ringe beløb; erstatningen bør fastsættes så højt, at det er muligt for ejeren at anskaffe sig andre faste værdier.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Efter besigtigelsen og de i øvrigt foreliggende oplysninger finder kommissionen det ikke muligt at fastsætte erstatningerne, der skal svare til arealernes værdi i handel og vandel pr. 1. april 1980 ved kontant betaling, højere end til 7.000 kr. pr. ha, der ikke er udlagt til vej, som sket ved overfredningsnævnets afgørelse. Taksationskommissionen stadfæster derfor overfredningsnævnets afgørelse.

Herefter bestemmes:

De under denne taksationssag omhandlede erstatningsbeløb fastsættes således:

Lb.nr. 1, Svend Aage Christensen,
matr.nr. 78 ho by, Ho,
6.111 m² a 7 kr.

4.277,70 kr.

Lb.nr. 4, Børge Refslund,
matr.nr. 105 Ho by, Ho,
33/205 af 26.542 m² a 7 kr. 32.839,19 kr.

Beløbene forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 9. oktober 1980.

I godtgørelse for sagsomkostninger for taksationskommissionen tillægges der Børge Refslund 1.000 kr.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Erling Ellegaard Jørgensen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

9/10-1980

Overfredningsnævnets afgørelse

af 9. oktober 1980

om supplerende fredning af arealer på halvøen Skallingen
i Blåvandshuk kommune, Ribe amt (sag nr. 2435/79).

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds har den 1. oktober 1979 truffet afgørelse om supplerende fredning af ca. 118 ha på halvøen Skallingen, herunder om arealernes afståelse til staten v/miljøministeriet. Fredningssagen er rejst af miljøministeriet og det daværende fredningsplanudvalg for Ribe amt i fællesskab. Arealerne er omfattet af en fredningskendelse, som den 2. december 1938 blev afsagt af det daværende fredningsnævn for Ribe amtsrådskreds og den 28. december s.å. med enkelte ændringer stadfæstet af overfredningsnævnet.

Fredningsnævnets afgørelse er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i medfør af naturfredningslovens § 25.

Afgørelsen er for så vidt angår fredningens indhold tillige påklaget rettidigt til overfredningsnævnet af Børge Refslund som medejer af matr.nr. 105, Ho By, Ho. Børge Refslund har modsat sig at skulle afstå sin anpart på 33/205 af den nævnte ejendom på ca. 29,4 ha.

Endvidere har Ejvind Andersen og Harald Andersen ønsket det bestemt, at afståelsen af matr.nr. 83 a, sstd., til staten ikke skal forhindre dem i fortsat at udøve en ejers råden over det sommerhus på ejendommen, som de i fællesskab ejer.

I sagens behandling, herunder besigtigelse og møde med de interesserede i sagen, har deltaget 6 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Skallingen udgør et område af international betydning for studiet af landskabsdannelse og -udvikling og bør kunne undergives en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen i de naturhistoriske forhold i området. Staten ejer ca. 2.120 ha af Skallingen. De arealer, som frednings sagen angår, ligger spredt i området i det væsentlige uden synlige skel, så at arealerne er vanskelige at stedfæste. Det tiltrædes herefter, at de omhandlede arealer bør afstås til staten. Afståelsen findes i økonomisk henseende at burde anses for sket den 1. april 1980 og iøvrigt således, at staten overtager besiddelsen af arealerne 2 måneder efter påkrav herom.

- Sommerhuset på matr.nr. 83 a ligger på et areal, der ikke har tilhørt sommerhusets ejere. Det findes efter omstændighederne at være det rimeligste, at ekspropriationen udstrækkes til at omfatte dette sommerhus, men således at de nuværende ejere får ubegrænset rådighed over huset, så længe en af ejerne er i live, dog længst til 1. april 1995, uden at de skal svare vederlag til staten for denne rådighedsret.

Der findes endvidere at burde foretages nogle ændringer af de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat for de afståede arealer, særligt med henblik på at give prioritet til de forskningsmæssige interesser og i administrativ henseende at lette tilvejebringelsen af såvel den forudsatte samlede plan for administrationen og plejen af de offentligt ejede arealer på Skallingen som de løbende revisioner af denne plan.

De supplerende fredningsbestemmelser for de omhandlede ca. 118 ha, hvis beliggenhed er vist på kortet, der hører til overfredningsnævnets afgørelse, er herefter:

§ 1.

Fredningen tilsigter at forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetagelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen.

§ 2.

- Til staten v/miljøministeriet afstås arealerne, der er vist på fredningskortet som værende omfattet af fredningen, nemlig matr.nr. 78, 83 a, 97 a, 97 c og 99 samt en andpart på 33/205 af matr.nr. 105, alle af Ho By, Ho. Afståelsen anses for i økonomisk henseende at være sket pr. 1. april 1980.

De på ejendommene tinglyste byrder af offentligretlig karakter oprettholdes. Alle øvrige bestående rettigheder til eller over det afståede bortfalder, jfr. naturfredningslovens § 22, stk. 2, se dog nedenfor i § 3 om sommerhuset på matr.nr. 83 a.

Nødvendige udstykninger sker ved miljøministeriets foranstaltning og på statens bekostning, jfr. naturfredningslovens § 22, stk. 2.

Miljøministeriet overtager besiddelsen af de i stk. 1 nævnte arealer 2 måneder efter påkrav herom.

§ 3. Til staten v/miljøministeriet afstås bebyggelsen på matr.nr. 83 a, Ho By, Ho.

Uanset afståelsen har de nuværende ejere, Ejvind Andersen og Harald Andersen, ret til i enhver henseende at råde vederlagsfrit over bebyggelsen og det dertil nødvendige grundareal, herunder til fremlån og fremleje. Retten vedvarer kun, så længe en af dem er i live og længst til 1. april 1995. Retten bortfalder, hvis bebyggelsen går til grunde. Udgifter i anledning af benyttelsen (herunder til vedligeholdelse) er staten uvedkommende.

§ 4. De afståede arealer skal administreres og plejes i overensstemmelse med en af miljøministeriet udarbejdet samlet drifts- og vedligeholdelsesplan for de arealer på Skallingen, der ejes af staten v/miljøministeriet. Ved planens udarbejdelse og ved senere revisioner af planen skal der gives prioritet til gennemførelsen af forskningsprojekter, som tilrettelægges eller støttes af statslige forskningsinstitutter.

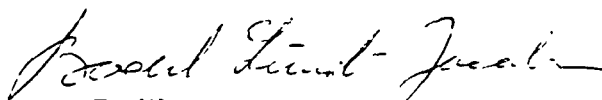
§ 5. Over de afståede arealer må der kun køres med motorkøretøjer, hvis en dertil anvist vej fører over arealet, eller i forbindelse med forskning og undervisning samt det offentliges anvendelse og drift af Skallingen. Parkering må kun ske på særligt afmærkede parkeringspladser.

Det pålægges miljøministeriet at drage omsorg for, at der altid er en til motorkørsel anvist vej over statens arealer til de arealer og den bebyggelse på Skallingen, som ejes eller benyttes lovligt af private.

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato fastsat det samlede erstatningsbeløb i anledning af den supplerende fredning til 865.925,69 kr. med renter. Af dette beløb udreder staten 90 %. Ifølge bestemmelserne i naturfredningslovens § 33 er fredningens gennemførelse herefter afhængig af, at folketingets finansudvalg giver tilslutning til erstatningens udbetaling.

P. O. V.

E. B.

Bodil Lund-Jacobsen.

28/12-1939

U d s k r i f t

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1939 den 28. December afsagde Overfredningsnævnet paa Grundlag af mundtlig og skriftlig Votering følgende

K e n d e l s e

i Sagen Nr. 344/38 vedrørende Fredning af Skallingen.

Den af Fredningsnævnet for Ribe Amtsradsreds den 2. December 1938 afsagte Kendelse er forelagt Overfredningsnævnet i Medfør af Naturfredningslovens § 19, hvorhos Kendelsen er indanket af Ejeren af Matr.Nr. 98 Ho, Gaardejer Jens C.Lauridsen, der dog ved Skrivelse af 2. Oktober 1939 har frafældet Anke.

I Fredningsnævnets Kendelse er det under Post C. bl.a. bestemt, at den, der overtræder de for offentlig Adgang til det fredede Omraade fastsatte Bestemmelser, kan formenes Adgang til fremtidigt Ophold paa det fredede Omraade. Denne Bestemmelse bør som uhjelmet udgaa af Kendelsen. Man mener derhos efter Omstændighederne at burde tillægge Grundejerne Renter, 4% p.a. af Erstatningssummerne fra den 2. December 1938 at regne, indtil Betaling sker.

Da Overfredningsnævnet, som den 27. September 1939 har besigtiget de fredede Arealer, iøvrigt i det væsentlige kan tiltræde det i Fredningsnævnets Kendelse anførte, vil denne med nævnte Ændring være at stadfæste.

T h i b e s t e m m e s :

Den af Fredningsnævnet for Ribe Amtsradsreds den 2. December 1938 afsagte Kendelse vedrørende Fredning af Skallingen stadfæstes, dog saaledes at den foran nævnte Bestemmelse under C. udgaar, og at der tillægges Grundejerne Renter, 4% p.a. af Erstatningssummerne fra den 2. December 1938 at regne, indtil Betaling sker.

P.O.V.

Frederik V.Petersen.

(sign.)

9/10-1980

Overfredningsnævnets afgørelse

af 9. oktober 1980

om erstatning i anledning af den supplerende fredning af arealer på halvøen Skallingen i Blåvandshuk kommune, Ribe amt (sag nr. 2435/79).

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds har den 1. oktober 1979 truffet afgørelse om erstatningen i anledning af den samtidig besluttede supplerende fredning af ca. 118 ha på halvøen Skallingen, som indebar arealernes afståelse til staten. Afståelseserstatning blev tilkendt ejerne af de pågældende arealer med 8.000 kr. pr. ha, ialt 941.140,80 kr.

Fredningsnævnets afgørelser er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i medfør af naturfredningslovens § 25. Erstatningsfastsættelsen er tillige påklaget rettidigt til overfredningsnævnet af miljøministeriet, fredningsstyrelsen, med påstand om en væsentlig nedsættelse af erstatningerne samt af Børge Refslund som ejer af en anpart på 33/205 af matr.nr. 105, Ho By, Ho, med påstand om, at erstatningen for afståelse af denne anpart fastsættes ud fra en værdi af ejendommen på 20.000 kr. pr. ha.

Ribe amtsråd har henstillet, at staten tilpligtes at afholde 90 % af fredningserstatningen.

Ved anden afgørelse af dags dato har overfredningsnævnet tiltrådt, at de omhandlede arealer fredes og afstås til staten v/miljøministeriet, samt bestemt, at ekspropriationen skal udstrækkes til at omfatte et sommerhus, der er beliggende på matr.nr. 83 a, sstd., men ikke ejes af ejendommens ejere.

Herefter afstås:

Lb.nr. 1: Matr.nr. 78, Ho By, Ho, på 0.6160 ha, heraf vej 49 m².
Arealet, som er ubebygget og er en del af en samlet fast ejendom, er ved 16. al-

mindelige vurdering ansat til en grundværdi af 20 øre pr. m², der ikke er udlagt i matriklen som vej. Ejendommen er behæftet med et den 27. juli 1976 tinglyst skadesløsbrev til Blåvandshuk kommune

Lb.nr. 2: Ejendommen matr.nr. 97 a og 97 c, Ho By, Ho, på 38.0838 ha, heraf vej 4.410 m², samt matr.nr. 83 a, sstd., på 34.1380 ha, heraf vej 2.654 m².

Ejendommen matr.nr. 97 a og 97 c, som er ubebygget, er ved 16. almindelige vurdering ansat til ejendomsværdien 94.100 kr. svarende til 25 øre pr. m² areal, der ikke er udlagt i matriklen som vej. Ejendommen er ubehæftet.

Matr.nr. 83 a, som kun er bebygget med det under lb.nr. 5 omhandlede sommerhus, er en del af en samlet fast ejendom, der iøvrigt er ubebygget. Arealet er ved 16. almindelige vurdering ansat til en grundværdi af 25 øre pr. m², der ikke er udlagt i matriklen som vej. Ejendommen er ubehæftet.

Lb.nr. 3: Matr.nr. 99, Ho By, Ho, på 40.0670 ha, heraf vej 3.240 m². Arealet, som er ubebygget og er en del af en samlet fast ejendom, er ved 16. almindelige vurdering ansat til en grundværdi af 25 øre pr. m², der ikke er udlagt i matriklen som vej. Ejendommen er ubehæftet.

Lb.nr. 4: En anpart på 33/205 af ejendommen matr.nr. 105, Ho By, Ho, hvoraf de øvrige 172/205 allerede ejes af staten. Ejendommen har en størrelse af 29.4320 ha, heraf vej 2.890 m². Ejendommen, som er ubebygget, er ved 16. almindelige vurdering ansat til ejendomsværdien 72.900 kr. svarende til 25 øre pr. m², der ikke er udlagt i matriklen som vej. Den eksproprierede anpart af ejendommen er behæftet med et den 14. maj 1973 tinglyst pantebrev til Jyllands Kreditforening, som tillige er tinglyst som hæftelse på anden fast ejendom.

Lb.nr. 5: Bebyggelsen med tilbehør på matr.nr. 83 a, Ho By, Ho, således at der indrømmes de nuværende ejere den rådighedsret over bebyggelsen og det dertil nødvendige grundareal, som er fastlagt i fredningsbestemmelsernes § 3.

Bebyggelsen er opført i 1961 som et sommerhus til afløsning af en jagthytte, der var opført i 1928. Til opførelsen i 1961 forelå tilladelse fra fredningsnævnet. I 1969 indgik husets nuværende ejere aftale med ejendommens ejere om køb af et bebyggelsen omgivende areal på 3.623 m², men der kunne ikke opnås den nødvendige tilladelse i medfør af by- og landzoneloven til arealets udstykning. Sommerhusets ejere har oplyst, at der dem bekendt aldrig har været betalt vederlag til ejendommens ejere for ret til at have huset liggende, men at de i 1969 betalte et aftalt beløb for det erhvervede grundareal og ikke har krævet beløbet tilbage, da det viste sig, at arealet ikke kunne udstykkes.

De omhandlede arealer ligger i landzone.

Af de foreliggende oplysninger fremgår iøvrigt, at miljøministeriet har afkøbt 38 private ejere ialt ca. 980 ha på Skallingen. Forhandlingerne om disse køb stod på i flere år og afsluttedes med aftaler, hvorved arealerne blev overtaget i januar 1977 for en kontant købesum på 4.000 kr. pr. ha i overensstemmelse med en af statskattedirektoratet i september 1976 foretaget vurdering af arealernes handelsværdi på dette tidspunkt.

I sagens behandling har deltaget 6 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Som anført i overfredningsnævnets afgørelse om fredningen anses afståelserne for i økonomisk henseende at være sket pr. 1. april 1980.

Et flertal på 5 medlemmer finder, at arealernes værdi i handel og vandel pr. 1. april 1980 ved kontant betaling udgjorde 7.000 kr. pr. ha, der ikke er udlagt som vej, og at afståelseserstatningen derfor må fastsættes til dette beløb. Mindretallet på ét medlem har stemt for at stadfæste fredningsnævnets tilkendelse af en erstatning på 8.000 kr. pr. ha.

Ved fâsættelsen af erstatningen i anledning af ekspropriationen af sommerhuset på matr.nr. 83 a finder samtlige medlemmer, at det må lægges til grund, at sommerhusets ejere ved hâvd har erhvervet en uopsigelig brugsret over det til bebyggelsen medgâede grundareal. Efter den ved besigtigelsen konstaterede tilstand af huset og i betragtning af den fortsatte rådighedsret, som er tillagt ejerne, findes erstatningen sâvel for ekspropriationen af bebyggelsen som for det bortfald af brugsretten over grundarealet, der er en fâlgge af ekspropriationen af matr. nr. 83 a, at kunne fastsættes til 50.000 kr.

Erstatning tilkendes herefter sâledes:

Til Svend Aage Christensen (lb.nr. 1)	4.277,70 kr.
Til Tage Sørensen, Frede Sørensen, Claus Christensen, Elisabeth Ottesen og Claudia Rassov (lb.nr.2) til lige deling.	500.607,80 kr.
Til Peder S.A. Pedersen (lb.nr. 3)	278.201,00 kr.
Til Børge Refslund (lb.nr. 4)	32.839,19 kr.
Til Ejvind Andersen og Harald Andersen (lb.nr. 5) til lige deling.	50.000,00 kr.

De tilkendte erstatningsbeløb forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, 1. pkt. fra den 1. april 1980 med en årlig rente, der er 1 % højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte diskonto.

Det følger af naturfredningslovens § 23, stk. 2, 1. punktum, at erstatningsbeløbene kun kan udbetales til de ovennævnte ejere med samtykke fra eventuelle panthavere.

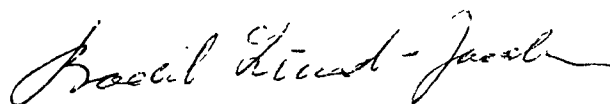
Den samlede erstatning på 865.925,69 kr. med renter udredes med 90 % af staten og med 10 % af Ribe amtsråd.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene i sagen kan påklages til Taksationskommissionen vedrørende naturfredning (adresse: Amaliegade 13, 1256 København K.) af dem, der er tilkendt erstatning, samt af miljøministeriet og Ribe amtsråd. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Det følger af naturfredningslovens § 33, at fredningens gennemførelse er afhængig af, at folketingets finansudvalg giver tilslutning til erstatningens udbetaling.

P. O. V.

E. B.

Bodil Lund-Jacobsen.

FREDNINGSNÆVNET >

1/10-1979

U d s k r i f t
a f
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for
Ribe amts fredningskreds

---ooOoo---

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds;
har den 1. oktober 1979 truffet afgørelse
om fredning af en del af
SKALLINGEN.

J. nr. 563/1978.

Ved brev af 22. december 1978 til fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds rejste Miljøministeriet, Fredningsstyrelsen og Ribe amtsråd supplerende fredningssag for visse arealer på Skallingen.

I begæringen har Fredningsstyrelsen til støtte for andragendet om fredning nærmere anført:

"Skallingen blev efter et initiativ fra Naturfredningsrådet fredet ved fredningsnævnets kendelse af 2. december 1938. Overfredningsnævnet stadfæstede kendelsen med enkelte mindre ændringer den 28. december 1939.....

Hensigten med fredningen var, at bevare Skallingen som det værdifulde landskabsområde det var og stadig er i forsknings- og undervisningsmæssig henseende.

Arealerne må således efter kendelsen ikke bebygges eller beplantes, og der må ikke anbringes nogen form for indretninger, der kan virke skæmmende. Den landbrugsmæssige udnyttelse, som dengang bestod i fåregræsning og høslet, skønnedes forenelig med fredningens formål. Der blev givet almenheden ret til at færdes til fods ad bestående og fremtidige veje og stier i området, og motorkørsel blev tilladt ad køreruten fra Ho over Skallingen forbi redningsstationen.

I forbindelse med fredningen blev der givet tilladelse til 6 jagthytter og et begrænset areal (matr. nr. 71 a) blev tilladt bebygget med indtil 20 sommerhuse.

Efter 2. verdenskrig har benyttelsen af Skallingen ændret sig. For så vidt angår den landbrugsmæssige benyttelse, er høslettet helt ophørt, og fåregræsningen er aftaget. I stedet bliver et stigende antal kreaturer sat på sommergræsning, hvilket medfører optrædning af store arealer. Offentlighedens benyttelse har også ændret sig kraftigt, siden fredningen blev gennemført. Væksten af sommerhusbebyggelsen i Oksbøl området, og den turistmæssige udvikling i øvrigt har medført,

at Skallingen nu besøges af ca. 200.000 mennesker hver sommer, hvor der ved fredningens gennemførelse måske kun kom nogle få hundreder.

Denne udvikling har medført, at der gennem årene flere gange er rettet henvendelse til ministeriet fra bl.a. Naturfredningsrådet og Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab med en opfordring til at gribe ind på hensigtsmæssig måde, således at områdets videnskabelige værdier søges bevaret. Der er i forbindelse med henvendelserne samtidig peget på en række forholdsregler, som de to videnskabelige råd har fundet, vil være nødvendige for en sikring af området. Man pegede således bl.a. på væsentlige indskrænkninger af kreaturgræsningen, en evt. begrænsning af jagten, samt en regulering af færdselen i området.

Ved vurderingen af sagen, fandt ministeriet for kulturelle anliggender (nu miljøministeriet, fredningsstyrelsen), at man for at opnå den nødvendige sikring ville være nødsaget til at foretage så væsentlige indskrænkninger i ejernes rettigheder, at en offentlig erhvervelse måtte være at foretrække.

Fredningsplanudvalget for Ribe amt og ministeriet, fredningsstyrelsen, indledte derfor forhandlinger med ejerne om salg til staten. Disse forhandlinger, der har stået på gennem flere år, er nu resultatet i, at størstedelen af ejerne med et samlet areal på ca. 980 ha, har afgivet et salgstilbud til staten, som har accepteret, og overdragelsen af disse ejendomme til det offentlige ved miljøministeriet, er nu ved at være afsluttet.....

4 ejere med et samlet areal på 117.6426 ha. har ikke ønsket at afhænde deres arealer til staten samtidig med de øvrige. Det har ikke i efterfølgende separate forhandlinger været muligt at nå til enighed om salg. Formålet med denne fredningssag er derfor at etablere et grundlag for en samlet plan for beskyttelsen og almenhedens muligheder for benyttelse af Skallingen, og muligheden for en samlet forsknings- og plejeindsats.

Den tiltagende turistmæssige udnyttelse af Skallingen har, som det er nævnt ovenfor, medført, at mange badegæster hver sommer søger ud til Skallingen. Langt de fleste af disse besøgende er i biler og indtil der for 2 år siden, hvor der - gennem et samarbejde mellem lokale myndigheder, bl.a. kommunen, statsskovvæsenet og fredningsplanudvalget - blev taget visse forholdsregler herunder etableret en parkeringsplads, parkerede sommergæsterne, hvor man kunne komme til det bag klitterne. Der var endog bilister, der kørte op i selve klitterne og ud over marskfladerne, hvilket medførte store skader på områderne. En regulering af den motoriserede kørsel og parkeringen på Skallingen er derfor nu blevet meget nødvendig."

Den detaljerede fredningspåstand er sålydende:

1. Matr. nr. 78, 83 a, 97 a, 97 c, 99 og del af 105, Ho by, Ho, afstås til staten ved miljøministeriet.
2. Motorkørsel må kun ske ad de dertil anviste veje, og parkering må kun ske på særligt afmærkede parkeringspladser. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at ejere (og lejere) af bebyggede dele af de fredede arealer fortsat kan køre med bil til og parkere ved de pågældende arealer og hytter.
- Ligeledes skal fredningen ikke være til hinder for strengt nødvendig motorkørsel i forbindelse med det offentliges anvendelse og drift af Skallingen samt i forbindelse med undervisning og forskning.
3. Arealerne skal iøvrigt administreres og plejes i overensstemmelse med en samlet plan for både disse arealer og de arealer på Skallingen, som det offentlige iøvrigt ejer.

Efter indhentet udtalelse fra interesserede myndigheder og organisationer, herunder Danmarks Naturfredningsforening, udarbejder fredningsstyrelsen og skovstyrelsen i samarbejde med den regionale fredningsmyndighed og skovdistriktet en sådan plan for drift og vedligeholdelse af det offentliges arealer på Skallingen i over-

ensstemmelse med de retningslinier, der til enhver tid gælder på dette område.

Fredningsnævnet består under behandlingen af denne sag af formanden, dommer Poul Buch, Varde, amtsrådsmedlem, gårdejer Erik Rosenstand, Sdr. Farup, samt det lokale medlem for Blåvandshuk kommune, lærer Sten Nielsen, Oksbøl.

Bekendtgørelse om den rejste fredningssag var indrykket i Statstidende og dagbladet "Vestkysten" den 11. januar 1979. Tilsvarende meddelelse blev samtidig tilstillet lodsejere og andre rettighedshavere ved anbefalede breve.

Bekendtgørelse indeholdende indkaldelse til et lodsejermøde den 9. april 1979 var indrykket i Statstidende og dagbladet "Vestkysten" den 1. marts 1979. Tilsvarende meddelelse blev samtidig tilstillet lodsejere og andre rettighedshavere.

På mødet den 9. april 1979 gennemgik fuldmægtig Birger Christensen, Fredningsstyrelsen, andragendet og kommenterede dette.

Amtsborgmester Frode Madsen bemærkede for Ribe amtsråd, at amtsrådet for så vidt vedstår fredningsplanudvalgets stilling til sagen, men hertil føjer, at man på grund af sagens særlige karakter henstiller, at kun 10% af udgifterne ved sagens gennemførelse pålægges amtet. Derudover ønsker amtsrådet at blive holdt løbende orienteret om, hvorledes fredningen administreres. Det må være i befolkningens interesse, at der stadig åbnes mulighed for, at publikum i et omfang, der ikke strider mod fredningsformålet, fortsat kan færdes på området.

Landinspektør Præstholm bemærkede, at punkt 3 i påstanden, hvori der tales om den regionale fredningsmyndighed, bør ændres til "Ribe amtsråd".

Overklitfoged Feilberg bemærkede, at skovstyrelsen kan tiltræde påstanden og er forberedt på at deltage i administrationen af de fredede områder, idet forvaltningen af området tænkes henlagt til

Skovstyrelsen.

Professor Kingo Jacobsen, Skallinglaboratoriet, bemærkede, at laboratoriet absolut kan tiltræde påstanden. Laboratoriet er meget interesseret i, at turiststrømmen kanaliseres således, at man både undgår ødelæggelser af klitterne og strandengene, hvorfor det må være absolut nødvendigt at etablere de foreslåede p-pladser til brug for det kørende publikum. Herudover er laboratoriet særdeles interesseret i, at den efterhånden overhåndtagende kreaturgræsning begrænses for at undgå beskadigelse af strandengene.

Professor Jens Thyge Møller bemærkede for Naturfredningsrådet, at rådet ligeledes er særdeles interesseret i, at græsningstrykket reguleres. Det er stadig nødvendigt, at der foregår græsning på Skallingen, for at undgå at engene forandres til områder med tagrør. Endvidere er man fra rådets side interesseret i en lettelse af turisttrykket gennem en regulering som foreslået.

Rådet kan derfor tiltræde påstanden om fredning som foreslået.

Konsulent, arkitekt Annie Freiesleben, Danmarks Naturfredningsforening, bemærkede, at foreningen principielt støtter fredningspåstanden og særligt ønsker fredningen suppleret med bestemmelse om begrænsning af eller forbud mod jagt i området af hensyn til det værdifulde fugleliv på stedet. Der er en stor ornitologisk interesse i, at de værdifulde yngleområder på Skallingen bevares i videst muligt omfang. Hun henviste til en publikation herom udgivet af Dansk Ornitologisk Forening og tilsagde Danmarks Naturfredningsforenings støtte til samarbejde om administrationen af de fredede områder.

Overklitfoged Feilberg bemærkede, at der allerede for så vidt angår de senest af staten indkøbte områder er foretaget en regulering af jagtudøvelsen, idet der årligt er afholdt møder mellem repræsentanter for Reservatkontoret, Kystinspektoratet, Fredningsstyrelsen, Amtsrådets fredningsafdeling og Skovdistriktet for at tilrettelægge

reguleringen, hvorom jagtorganisationerne er blevet orienteret. Ved salget af de erhvervede arealer til staten har sælgerne henstillet, at man tilgodeså de lokale jægers interesser.

Landinspektør Præstholm bemærkede, at man under de nævnte reguleringsforhandlinger har søgt i et vist omfang at tilgodese jagt-interesserne.

Prokurist Søren Jæger bemærkede for lodsejer nr. 2, Tage Sørensen m. fl., at disse må insistere på fortsat at have mulighed for at drive jagt i området, således at jagtmulighederne ikke begrænses til udelukkende at omfatte lokale jægere.

Man modsætter sig principielt fredningen, idet man meget nødig vil afstå sine arealer. Den i sin tid i udsigt stillede mulighed for at foretage udstykning af 20 sommerhusgrunde på matr. nr. 71 a har hidtil stødt på tilsyneladende uoverstigelige vanskeligheder. Der har gentagne gange været indgivet ansøgning til de relevante myndigheder om tilladelse til udstykning, uden at sagerne herom endnu synes at være afgjort.

Hvis man under hensyn til de store videnskabelige interesser i området skulle finde det nødvendigt at inddrage arealerne som påstået, må man i hvert fald påstå sig tilkendt en ganske anden og langt højere erstatning end den, der hidtil er givet til sælgere af arealer på Skallingen.

De øvrige lodsejere bemærkede, at de ganske kan tilslutte sig de af prokurist Jæger fremførte betragtninger for så vidt angår de af dem ejede arealer.

Fuldmægtig Birger Christensen bemærkede, at sagvolderne er bekendt med de af lodsejerne fremsatte indsigelser. Fredningsstyrelsen er imidlertid af den opfattelse, at det er så væsentligt og betydningsfuldt nu at søge samtlige de omhandlede arealer inddraget under fælles fremtidig administration og planlægning, at påstanden må fastholdes.

Konsulent Freiesleben bemærkede, at den af Danmarks Naturfredningsforening ønskede begrænsning af jagten både tilsigter at tilgodese fuglelivet og offentlighedens interesse i fortsat at kunne færdes i området.

Nævnet har i spørgsmålet om jagt på Skallingen rettet henvendelse herom til Blåvand Jagtforening og til Oksbøl og omegns Jagtforening.

Af brev af 31. juli 1979 fra Blåvands Jagtforening fremgår blandt andet:

"Bestyrelsen for foreningen mener det er af stor betydning for vore medlemmer, at der er mulighed for at deltage i udøvelsen af den begrænsede jagt på Skallingen....."

Vi har administreret jagten på Skallingen siden Statens overtagelse og administrerer også Vandbygningsvæsenets arealer, samt vi har et nært samarbejde, med reservatkontoret. Der udstedes årligt 75 stk. kort, hvoraf Blåvand Jagtforening forlods kan disponere over 15 kort, men, dog ingen forret til at erhverve jagtkort. Vi driver datojagt, der jages 3 dage og fredes 5 dage og så fremdeles, kun 1/3 af de jagtberettigede har adgang til at jage på de enkelte jagtdage (hvilke dage angives på kortet). Gennemsnittet af jægere de 3 dage om ugen lægger under 10 jægere pr. dag og der jages kun på morgen- og aftentræk, samt der bliver ført statistik over nedlagt vildt til reservatkontoret, når hvert jagtsæson er slut....."

Af brev af 16. juli 1979 fra Oksbøl Jagtforening fremgår blandt andet:

"Bestyrelsen for foreningen mener det er af stor betydning for vore medlemmer, at der er mulighed for at deltage i udøvelsen af den begrænsede jagt på Skallingen....."

Den nuværende ordning med Blåvand Jagtforening, til at forestå administration og opsyn med jagten går udmærket, og da vi har

et godt samarbejde på flere områder, Flugtskydning, Rævejagter m.m., mener vi også at vi må betragtes som lokale jægere, og derfor have reserveret et antal kort, før lodtrækning finder sted.

Før statens overtagelse af Skallingen, havde 11 af vore medlemmer Skallingkort, og disse ønsker vi stadig reserveret til Oxbøl og omegns jagtforening. Skulle der mod forventning ikke være efterspørgsel efter dem alle, kunne de jo gå videre til jægere ude fra ved lodtrækning."

Efter indgående overvejelser og interne forhandlinger har fredningsnævnet eenstemmigt truffet beslutning om at gennemføre den begærede fredning i overensstemmelse med andragendet.

Nævnet har ved sin således trufne afgørelse i overensstemmelse med naturfredningslovens § 1 lagt vægt på, at det er af væsentlig interesse at etablere et grundlag for en samlet plan for beskyttelsen af Skallingen, for almenhedens muligheder for benyttelse af arealerne, samt for at sikre, at der kan foretages en samlet forsknings- og plejeindsats. Disse formål findes, idet staten i forvejen ejer de omliggende arealer, kun at kunne tilgodeses, såfremt arealerne overtages som statseje.

Vedrørende den af Danmarks Naturfredningsforening nedlagte påstand om, at jagten forbydes på de fredede arealer bemærkes, at nævnet ikke finder grundlag for at træffe en sådan beslutning.

Spørgsmålet om administration af jagtkort skønnes at ligge uden for nævnets kompetence, men nævnet henstiller dog til de vedkommende myndigheder, at man ved uddeling af jagtkort tager hensyn til dels de tidligere ejere og dels de lokale jagtforeninger.

Der fastsættes følgende fredningsbestemmelser for området:

1. Matr. nr. 78, 83 a, 97 a, 97 c, 99 og del af 105 Ho by, Ho, afstås til Staten ved Miljøministeriet.

2. Motorkørsel må kun ske ad de dertil anviste veje, og parkering må kun ske på særligt afmærkede parkeringspladser. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at ejere (og lejere) af bebyggede dele af de fredede arealer fortsat kan køre med bil til og parkere ved de pågældende arealer og hytter.

Ligeledes skal fredningen ikke være til hinder for strengt nødvendig motorkørsel i forbindelse med det offentliges anvendelse og drift af Skallingen samt i forbindelse med undervisning og forskning.

3. Arealerne skal iøvrigt administreres og plejes i overensstemmelse med en samlet plan for både disse arealer og de andre arealer på Skallingen, som det offentlige ejer.

Efter indhentet udtalelse fra interesserede myndigheder og organisationer, herunder Danmarks Naturfredningsforening, udarbejder Fredningsstyrelsen og Skovstyrelsen i samarbejde med Ribe amtsråd og Skovdistriktet en sådan plan for drift og vedligeholdelse af det offentliges arealer på Skallingen i overensstemmelse med de retningslinier, der til enhver tid gælder for dette område.

I medfør af naturfredningslovens § 25 skal sagen forelægges for Overfredningsnævnet, men denne forelæggelse medfører ingen klagebehandling, hvorfor enhver, der måtte ønske afgørelsen ændret, må påklage denne til Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K.

Afgørelsen vil være at tinglyse på de nedennævnte ejendomme som adkomst for Den Danske Stat ved Miljøministeriet.

Klagefristen er 4 uger regnet fra tidspunktet for meddelelse om fredningsnævnets afgørelse til hver enkelt interesseret.

T h i b e s t e m m e s :

Ejendommene matr. nr. 78, 83 a, 97 a, 97 c, 99 og del af
105 Ho by, Ho, overgår til Den danske Stat ved Miljøministeriet
på de foran anførte vilkår.

Erik Rosenstand

Sten Nielsen

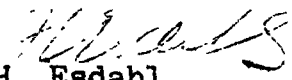
Poul Buch

/H. Esdahl
sekr.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds, Varde, den 1. oktober 1979.

P. n. v.
E. b.

H. Esdahl
sekr.

1/10-79

U d s k r i f t
a f
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for
Ribe amts fredningskreds

---oo0oo---

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds
har den 1. oktober 1979 truffet afgørelse
om erstatning i anledning af fredning af en
del af

SKALLINGEN.

J. nr. 563/1978.

Ved brev af 30. april 1979 fra Claus Sørensen A/S har nævnet modtaget et erstatningskrav på 1,00 kr. pr. m² vedrørende de af Tage Sørensen m. fl., Børge Reflund og Svend Aage Christensen ejede arealer.

Miljøministeriet har oplyst, at de arealer, staten har erhvervet ved aftale, er købt for 4000 kr. pr. ha.

Vedrørende erstatningsfastsættelsen har nævnet eenstemmigt besluttet, at der bør tilkendes en erstatning på 8.000 kr. pr. ha til de lodsejere, hvis arealer skå erhverves i henhold til påstanden.

Begrundelsen for at fastsætte erstatningen til dette beløb er dels, at der er forløbet nogen tid, siden det frivillige salg fandt sted, og dels at nævnet må være af den opfattelse, at der herved ydes fuld erstatning.

De enkelte lodsejere tilkommende erstatningsbeløb andrager herefter:

Lb. nr. 1. Svend Aage Christensen.

0.6160 ha á kr. 8.000 4.928,00 kr.

Lb. nr. 2. Tage Sørensen m. fl.

72.2218 ha á kr. 8.000 577.774,40 kr.

Lb. nr. 3. Peder S.A. Pedersen.

40.0670 ha á kr. 8.000 320.536,00 kr.

Lb. nr. 4. Børge Refslund.

4.7378 ha á kr. 8.000 37.902,40 kr.

Ialt 941.140,80 kr.
=====

Erstatningerne vil være at forrente med 1% årligt over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto.

Erstatningsbeløbene kan kun udbetales til ejerne med eventuelle pantaveres samtykke, jfr. naturfredningslovens § 23, stk. 2.

Iflg. naturfredningslovens § 33 udredes erstatningerne med 3/4 af Staten, medens 1/4 udredes af Ribe amtskommune.

Under hensyn til den store betydning sagens gennemførelse findes at have for almenheden i hele landet, indstiller nævnet til Overfredningsnævnet, hvortil sagen i medfør af naturfredningslovens § 25 skal indbringes, at der træffes beslutning om, at en endnu større del af erstatningen udredes af statskassen.

Afgørelsens anførte forelæggelse for Overfredningsnævnet medfører ingen klagebehandling. Lodsejere, Miljøministeriet og Ribe amtsråd må derfor, såfremt de ønsker afgørelsen ændret, påklage denne til Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K.

Klagefristen er 4 uger regnet fra tidspunktet for meddelelse om fredningsnævnets afgørelse til hver enkelt interesseret.

Erik Rosenstand

Sten Nielsen

Poul Buch

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds, Varde, den 1. okt. 1979.

P. n. v.
E. b.

H. Esdahl
sekr.

FREDNINGSNÆVNET >

15/7-1960

Aar 1960 den 15. juli kl. 13 blev nævnet ved for-
manden dommer Helge Olrik sat paa dommerkontoret i Varde.

Der foretoges:

Sag angaaende den fredede del af Skallingen.

Der afsagdes saalydende

k e n d e l s e .

Ved kendelse afsagt den 2. december 1938 af Frednings-
nævnet for Ribe amteradskræde blev Skallingen, det vil sig-
matr. nr. 71 a og 72-112 af Ho og Vester Bredmose byer,
Ho sogn, fredet. Det blev bestemt, at området ikke maatte
bebygges eller beplantes, ligesom det blev forbudt at anbringe
møster, skure, beboelsesvogne, boder, badehuse eller andre
indretninger, der kan virke skæmmende. Det skulle dog være
tilladt at opføre de for landbruget nødvendige bygninger,
ligesom det skulle være tilladt at drive arealerne paa al-
mindelig landbrugsmæssig maade. - Det blev endvidere ved
kendelsen tilladt, at en del af matr. nr. 71 a tilhørende
L/S Skallingen beliggende i Svenske Knolde maatte sælges til
sommerhusbebyggelse. Der gjordes ingen indskrænkning i jagt-
retten, dog meddeltes der tilladelse til bibeholdelse af vis-
se jagtthytter. Der gaves videnskabsmændene ubegrænset ad-
gang til at færdes og foretage videnskabelige undersøgelser
paa hele området. Endvidere gaves der alle og enhver ad-
gang til at færdes paa arealerne ad de bestaaende og frem-
tidigt anlagte veje og stier, saaledes at der særligt gaves
adgang til færdsel til matr. nr. 71 c. Kørsel med automobiler
og motorcykler maa efter kendelsen kun finde sted ad den
kørselroute, som fra Ho fører over Skallingen forbi rednings-
stationen mod sydøst, eller anden anvist kørselroute. Det blev
endvidere ved kendelsen bestemt, at det fredede område
skulle skaanes af alle, og det blev forbudt at henkaste af-
fald, papir, konservesdåser, flasker, flaskekaar og lig-
nende, ligesom det blev bestemt, at løsgaaende hunde ikke

maatte vedtages uden særlig tilladelse fra nævnet eller en af dette udpeget stedkendt mand. - Campering og teltslagning maa kun finde sted med tilladelse af ejeren af den paagældende grund, og kan af nævnet forbydes paa steder, hvor særligt hensyn maatte tale herfor.

I henhold til Naturfredningslovens § 13 stk. 3 kan der derhos senere af naturfredningsnævnet fastsættes nærmere ordensbestemmelser for almenhedens adgang til det fredede område.

Ved skrivelse af 24. juni 1960 har Klitdirektoratet henstillet, at fredningsnævnet forbyder campering.

Til begrundelse herfor er anført,

at campering oftest finder sted i de fredede klitter, hvilket er forbudt i henhold til loven om sandflugtens dæmpning, endvidere

at hygiejniske grunde taler for forbud mod campering, da der ikke findes ordnede sanitære forhold.

Endvidere medfører campering tilgrusning af naturen, som bør undgaaes. Selvom affaldet bliver gravet ned, er der mange eksempler paa, at røve graver det op igen og spreder det.

Det henstilles fra klitdirektoratets side, at der forbydes campering paa hele Skallingen.

Nævnets formand har ved selvsyn søndag den 3. juli 1960 konstateret, at der i meget stort omfang camperes paa Skallingen.

Nævnet finder, at dette vil være ødelæggende for de enestaaende skønne og sjældne arealer og finder derfor at maatte tage paastanden om forbud mod campering paa hele den fredede del af Skallingen til følge.

Thi eragtes:

Campering paa den fredede del af Skallingen, nemlig matr. nr. 71 a, 72-112 Ho og Vester Bredmose byer, Ho sogn,

skal være forbudt.

Forbudet skal dog ikke gælde de 20 grunde, hvor der er tilladt sommerhusbebyggelse.

Der vil være at opsætte skilte om forbudet.

Helge Olrik.

A. Jeppesen.

Alfr. Gundersen.

Saaledes passeret.

Helge Olrik.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

FREDNINGENÆVNET
FOR
RIBE AMTSRAADSKREDS

Helge Olrik
Helge Olrik

181.

FREDNINGSNÆVNET>

Kendelse

angaaende

Fredning af Skallingen

afsagt den 2. December 1938 af

Fredningsnævnet for Ribe Amtsradsreds.

Nærværende Sag angaaende Fredning af Skallingen beliggende i Ho-Oksby Kommune er oprindelig paa Foranledning af Naturfredningsraadet rejst ved Justitsministeriets Skrivelse af 5. November 1934 til Fredningsnævnet.

Efter at dette den 22. Juli 1935 havde besigtiget de Arealer, der paatænkte fredede, blev Sagen stillet i Bero i Anledning af, at Naturfredningsraadet yderligere ønskede fredet en Del Arealer, og at man ønskede nærmere at overveje og præcisere Raadets ændrede Ønske ogsaa under Hensyntagen til det dengang foreliggende Lovforslag om Fredning af et Areal langs den jyske Vestkyst.

Den 21. Marts 1936 fremsendte Statsministeriet til Nævnet en ændret Begæring fra Naturfredningsraadet, hvorefter Fredningen skulde omfatte hele den Syd for Havnegrøften fra Ho Bugt og indtil Grænsen mellem Ho og Oksby Sogne beliggende Halvø, der mod Vest paa en forholdsvis kort Strækning begrænses af nævnte Sogneskel, men iøvrigt af Havet, medens den østlige Grænse er Ho Bugt. Naturfredningsraadet har senere frafaldet sin Begæring om Fredning forsaavidt angaar den Del af det oprindelige Matr. Nr. 71 a, som benævnes „Grønningen“, og det Syd for Havnegrøften liggende Tilgrødeareal, som ikke omfattes af Matr. Nr. 71 a.

Efter at Direktoratet for Matrikulsvæsenet den 31. Oktober 1938 har approberet en Udstykning af Matr. Nr. 71 a Ho og Vester Bredmose Byer, Ho Sogn, omfatter det Areal, der ønskes fredet, Matr. Numrene 71 a, 71 b, en Del af Matr. Nr. 71 c samt Matr. Numrene 72—112 inclusive, ialt ca. 2.295 Hektar.

Af Arealet ejes Matr. Nr. 71 b, den saakaldte Skalling Ende og Nyland, som udgør ca. 740 ha, af Staten, der har eksproprieret Arealet i Aaret 1915 mod en ved Forlig med Ejerne fastsat Erstatning af 8.000 Kr., og den Del af Matr. Nr. 71 c, som ønskes fredet, nemlig hele Kyststrækningen fra Skalling Ende mod Nord samt den væsentligste Del af de høje Klitter, ialt ca. 400 ha, af Statens Vandbygningsvæsen, der har eksproprieret Arealet i Aaret 1933, ligeledes mod en ved Forlig med Ejerne fastsat Erstatning af 6.000 Kr. Ved Ekspropriationen vedtoges det, at Ejerne af de eksproprierede Arealer skulde have Ret til Færdsel til Stranden, dog at denne skulde udøves ad de Veje eller Stier, Vandbygningsvæsenet eventuelt anviste, og saaledes, at de af Vandbygningsvæsenet udførte Anlæg ikke beskadigedes. Lodsejerne beholdt endvidere Græsningsretten over de paagældende Arealer, forsaavidt Vandbygningsvæsenet ikke selv ønskede at disponere over Arealet.

Matr. Nr. 71 a, der udgør 6.0220 ha og er beliggende i „Svenske Knolde“ ud imod Matr. Nr. 71 c, ejes af Interessentskabet Skallingen, og endelig ejes Matr. Nr. 72—112, der er beliggende mellem Matr. Nr. 71 c og Ho Bugten og som udgør tilsammen 1.149 ha, af ialt 41 Lodsere.

Det saaledes betegnede Omraade ønskes af Naturfredningsraadet fredet dels af landskabelige Grunde, idet det af Raadet i saa Henseende særlig er anført, at Halvøen ved sin isolerede Beliggenhed og højest ejendommelige Natur af Klit og Marskarealer danner en Helhed, til hvilken der ikke findes Mage i vort Land eller vore Nabolande, idet menneskelige Indgreb i den naturlige Udvikling deraf har været af meget ringe Betydning, dels af videnskabelige Grunde, idet Halvøen er en relativt ung Formation, der endnu ikke er færdigdannet, og hvis Udvikling bør følges ad videnskabelig Vej.

Med Hensyn til selve Fredningens Omfang har Naturfredningsraadet ønsket hele Omraadet bevaret i saa uberørt Tilstand som overhovedet muligt, idet der navnlig ønskes Forbud mod Beplantning og mod enhver Form for permanent Bebyggelse, bortset fra de Skure og andre Bygninger, der er nødvendige for Arealernes landbrugsmæssige Drift, og saaledes, at andre, allerede forud for en Fredning opførte Bygninger, saaledes Redningsstationen, det videnskabelige Laboratorium og Telefonskure ikke berøres af Fredningen. Endvidere ønskes fri Færdselsret for Offentligheden med Forbehold af, at de af Lodsejerne opsatte Afspærringer respekteres.

Fyrvæsenet har under Sagen nedlagt Paastand om Adgang til Fyret paa Skalling Ende saavel fra Søsiden som fra Landsiden, og Vandbygningsdirektoratet har som Ejer af Matr. Nr. 71 c og som servitutberettiget for det øvrige Omraades Vedkommende erklæret ikke at have noget at erindre mod, at der gives Tilsagn om, at der ikke vil blive tilladt permanent Bebyggelse, dog med Forbehold af Vandbygningsvæsenets Ret til at foretage de til enhver Tid nødvendige Kystsikringsarbejder og Digearbejder og til at opføre de i denne Anledning nødvendige Interimsbygninger, saalænge saadanne Arbejder staar paa. Med Hensyn til det ønskede Forbud mod Beplantning har Vandbygningsdirektoratet taget Forbehold forsaavidt angaar saadan Plantning, som er nødvendig til Dæmpning af Sandflugt, herunder særlig Plantning af Hjelme.

Ministeriet for offentlige Arbejder har for sit Vedkommende henvist til det af Vandbygningsdirektoratet anførte.

Krigsministeriet har i en Erklæring udtalt, at Ministeriet af Hensyn til Øvelsesskydninger er interesseret i, at Bebyggelse af det omhandlede Omraade ikke finder Sted.

Med Hensyn til Matr. Nr. 71 b og 71 c bemærkes, at Nævnet skønner, at Opnaelsen af de ved Fredningen tilsigtede Formaal er tilstrækkelig sikret ved de af Ministeriet for offentlige Arbejder og Vandbygningsdirektoratet afgivne Erklæringer i Forbindelse med Naturfredningslovens Bestemmelser om Almenhedens Adgang til de Staten tilhørende udyrkede Arealer.

Nævnet har besigtiget Arealerne og afholdt Møder med Lodsejerne den 29. Juni, 17. August, 29. September, 5. Oktober og 9. November 1938.

Ejeren af Matr. Nr. 71 a, Interessentskabet Skallingen, har erklæret intet at have at erindre mod, at der uden Erstatning paalægges denne Ejendom, som er egnet til Bebyggelse med Sommerhuse og paatænkes udstykket i dette Øjemed, en Deklaration, hvorefter

- a) Parcellerne, der ikke maa indhegnes, ikke maa være mindre end 3.000 m²,
- b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets Anvisning,
- c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.

Ejeren af Matr. Nr. 83, Gaardejer, Strandfoged Hans Cornelius Jensen, har frafaldet Erstatning i Anledning af den ønskede Fredning, forsaavidt der maatte blive meddelt Entreprenør Claus Sørensen, Esbjerg, Tilladelse til at opføre en Jagthytte paa Grunden.

Ejerne af Matr. Numrene 73, 74, 82, 84, 85, 89, 92, 93, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107 og 112, der tilsammen udgør ca. 510 ha, har under Sagen erklæret intet at have at erindre imod, at der mod nedennævnte Erstatninger paalægges Ejendommene en Fredningsdeklaration med offentlig Adgang som nærmere nedenfor anført, hvorimod Forlig forgæves har været forsøgt med de øvrige Lodsejere, som har modsat sig Fredningen.

Da Nævnet finder Fredningen velbegrundet saavel ud fra landskabelige som videnskabelige Grunde, vil det af Matr. Nr. 71 a og 72—112 Ho og Vester Brødsmose Byer, Ho Sogn, bestaaende Omraade i Medfør af Lov Nr. 140 af 7. Maj 1937 § 1 være at frede paa følgende Maade:

A. Omraadet maa med de nedenauførte Begrænsninger ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe Master, Skure, Beboelsesvogne, Boder, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende.

Det skal dog være tilladt:

- 1) At opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne, men Bygningerne maa kun anvendes til det nævnte Formaal og er forsaavidt angaar fremtidige Bygninger underkastet Censur af Nævnet. De allerede bestaaende Bygninger til rent landbrugsmæssige Formaal berøres ikke af Fredningen.

Det bemærkes, at Nævnet efter Omstændighederne meddeler Tilladelse til, at et af Gaardejer Hans Chr. Pedersen Slajkjær, Ho, paa Matr. Nr. 90 i Foraaret 1938 opført

- Træhus bibeholdes, saalænge det beboes af Ejeren og anvendes under Højbjergningen. Huset maa ikke ombygges, udvides eller nyopføres uden Nævnets Tilladelse.
- 2) at drive Arealerne paa almindelig landbrugsmæssig Maade.
 - 3) at sælge Dele af Matr. Nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet Skallingen, stort 6.0220 ha, beliggende i „Svenske Knolde“, til Sommerhusbebyggelse paa følgende Betingelser:
 - a) Parcellerne, der ikke maa indhegnes, maa ikke være mindre end 3.000 m².
 - b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets Anvisning.
 - c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.
 - d) I Sommerhusene maa ikke drives Hotel eller Pensionatsvirksomhed eller anden Næring.
 - 4) Fyrvæsenets Adgang til Fyret paa Skalling Ende saavel fra Søsiden som fra Landsiden berøres ikke af Fredningen.
 - 5) Redningsstationen, det videnskabelige Laboratorium, de bestaaende Telefonskure og tre Vogterhuse berøres ikke af Fredningen.
 - 6) Den anordnede Sandflugtsdæmpning omfattes ikke af Fredningen.

B. Der gøres ingen Indskrænkning i den ved Lovgivningen hjemlede Jagtret og den for dennes Udøvelse efter Nævnets Skøn nødvendige Plantning, hvorhos der gives Tilladelse til Opførelse af en Jagthytte i „Svenske Knolde“ paa den Gaardejer, Strandfoged Hans Cornelius Jensen tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 83 Ho By og Sogn, samt til, at en af Vaadbinder Peter Christensen, kld. Bundtmager, Esbjerg, i den sydlige Ende af Skallingen, omtrent lige i Skellet mellem Matr. Nr. 106 og 99 anbragt Jagthytte forbliver staaende eller flyttes til Matr. Nr. 107. Begge disse Jagthytter undergives Nævnets Censur saavel med Hensyn til Størrelse, Udseende og Beliggenhed.

Der meddeles derhos Tilladelse til Bibeholdelse af nedennævnte Jagthytter, som dog ikke maa ombygges, udvides eller nyopføres uden Godkendelse af Nævnet:

Lb. Nr.	Jagthytens Ejer	Grundens Ejer	Matr. Nr.
1.	Hyttefadsentreprenør Jens Peder Sørensen, Esbjerg.	Gaardejerne Søren I. Gregersen og Christen Marinus Sørensen, Ho.	110 og 111, Høje Knolde.
2.	Vaadbinder Hans Chr. Petersen, kld. Høst, Esbjerg.	Gaardejerne Martin Nielsen og Niels Peder Marinus Sørensen, Ho.	89 og 97, Svenske Knolde.
3.	Ingeniør Werner Raun-Byberg, Esbjerg.	Gaardejer Søren Frandsen Gregersen, Ho.	107, Høje Knolde.
4.	Vaadbinder Jens Andersen, Esbjerg.	Strandfoged Hans Cornelius Jensen, Ho.	83, Ved Redningshuset.

C. Der gives Videnskabsmænd ubegrænset Adgang til at færdes og foretage videnskabelige Undersøgelser paa hele Omraadet, dog mod forudgaaende Anmeldelse til Ejerne af de paagældende Arealer. Iøvrigt gives der alle og enhver Adgang til paa eget Ansvar at færdes paa Arealerne ad de bestaaende og fremtidig anlagte Veje og Stier, saaledes at der særlig gives Adgang til Færdsel til Matr. Nr. 71 c.

Kørsel med Automobil og Motorcykle maa dog kun finde Sted ad den Kørerute, som fra Ho fører over Skallingen forbi Redningsstationen mod Sydøst, eller en anden anvist Kørerute. Kørslen er derhos kun tilladt, naar Ruten er farbar, og sker paa eget Ansvar.

Det fredede Omraade skal skaanes af alle, og det forbydes at henkaste Affald, Papir, Konserverdaaser, Flasker, Flaskeskaar og lignende. Løsgaaende Hunde maa ikke medtages uden særlig Tilladelse fra Nævnet eller en af dette udpeget, stedkendt Mand. Den, der overtræder de for den offentlige Adgang fastsatte Bestemmelser, kan udvises og drages til Ansvar efter Loven samt forhenes Adgang til fremtidigt Ophold paa det fredede Omraade.

Kampering og Teltslagning maa kun finde Sted mod Tilladelse af Ejeren af den paagældende Grund og kan af Nævnet forbydes paa Steder, hvor særlige Hensyn maatte tale derfor.

I Henhold til Naturfredningslovens § 13, 3. Stk. kan der derhos senere af Nævnet fastsættes nærmere Ordensbestemmelser for Almenhedens Adgang til det fredede Omraade.

D. Der ydes Ejerne af Matr. Numrene 72—82 og 84—112 en Erstatning, der under Hensyn til, at det tillades Interessentskabet Skallingen at udstykke og bebygge Matr. Nr. 71 a med Sommerhuse, findes at kunne fastsættes til ialt 20.000 Kr., som udredes med 2 Trediedele af Statskassen og 1 Trediedel af Ribe Amtsfond.

Under Sagen har Andreas Balslev Pedersen, Ho, i sin Egenskab af Panthaver i Matr. Nr. 99 paastaet en Del af den paa denne Ejendom faldende Erstatning udbetalt til sig, medens der iøvrigt ikke er nedlagt Erstatningspaastande fra andre i Ejendommene berettigede end Ejerne.

Herefter vil Erstatningen forsaavidt angaar Matr. Nr. 99 være at udbetale Ejeren, Peter S. A. Pedersen, med 2 Trediedele og Panthaveren, Andreas Balslev Pedersen, Ho, med

I Trediedel, medens Erstatningen for de øvrige Ejendommers Vedkommende udbetales Ejere
 ne saaledes som anført paa vedhæftede Fortegnelse.
 Paataleretten tillægges Fredningsnævnet for Ribe Amtsradsreds.

Thi bestemmes:

Det af Matr. Nr. 71 a og 72—112 af Ho og Vester Bredmose Byer, Ho Sogn, bestaaende
 Omraade fredes som ovenfor bestemt.

I Erstatning til Ejerne af Matr. Nr. 72—82 og 84—112 betales ialt 20.000 Kr., hvoraf de 2
 Trediedele udredes af Statskassen og 1 Trediedel af Amtsfonden.

Brynjulf Rasmussen.

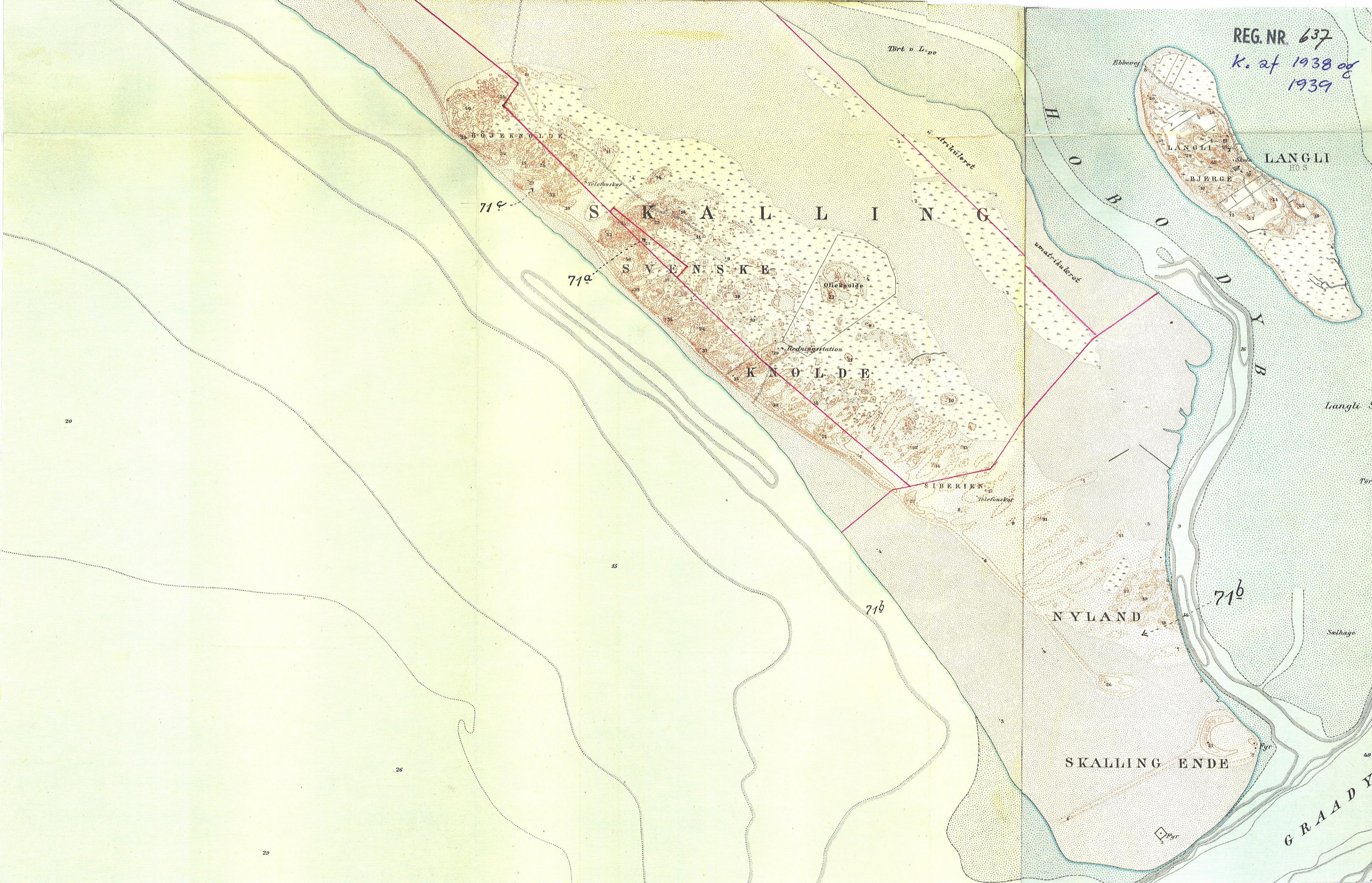
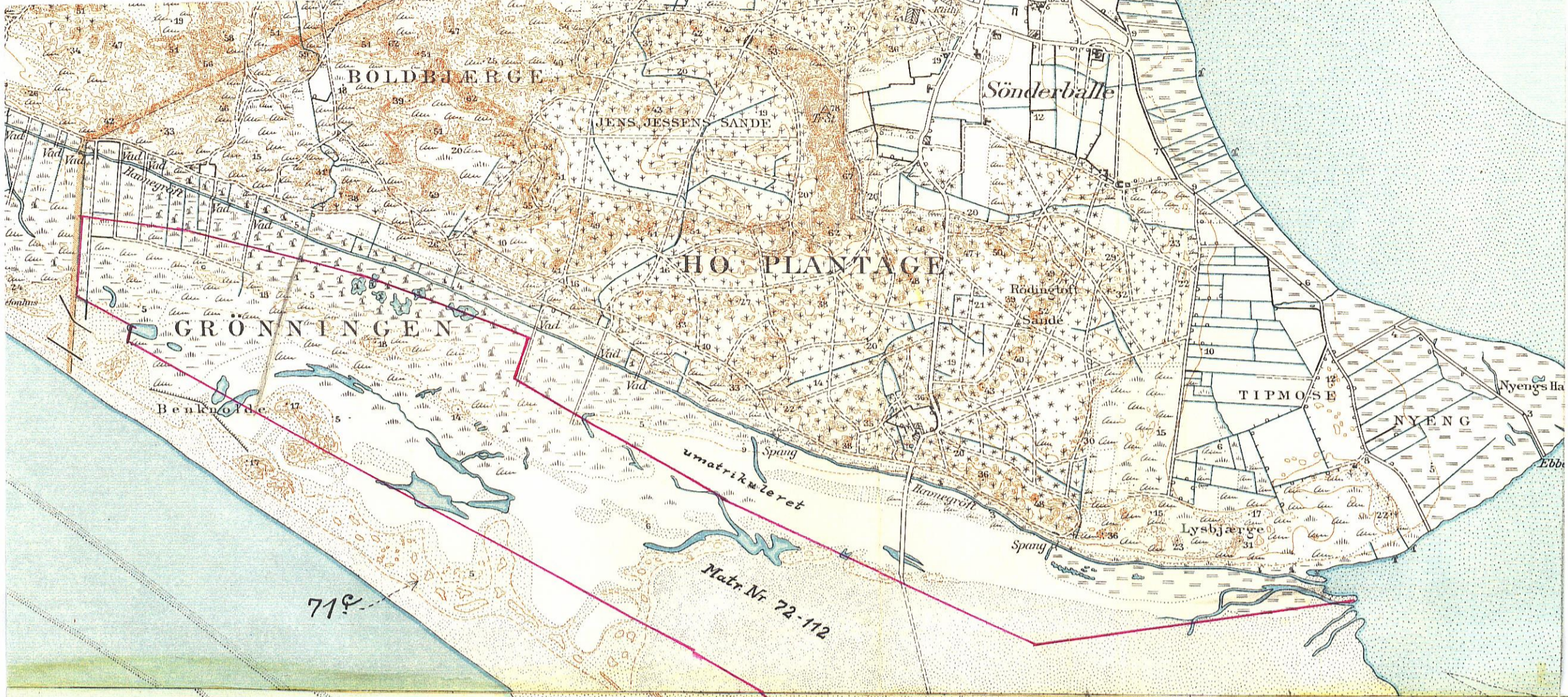
Chr. Bendixen.

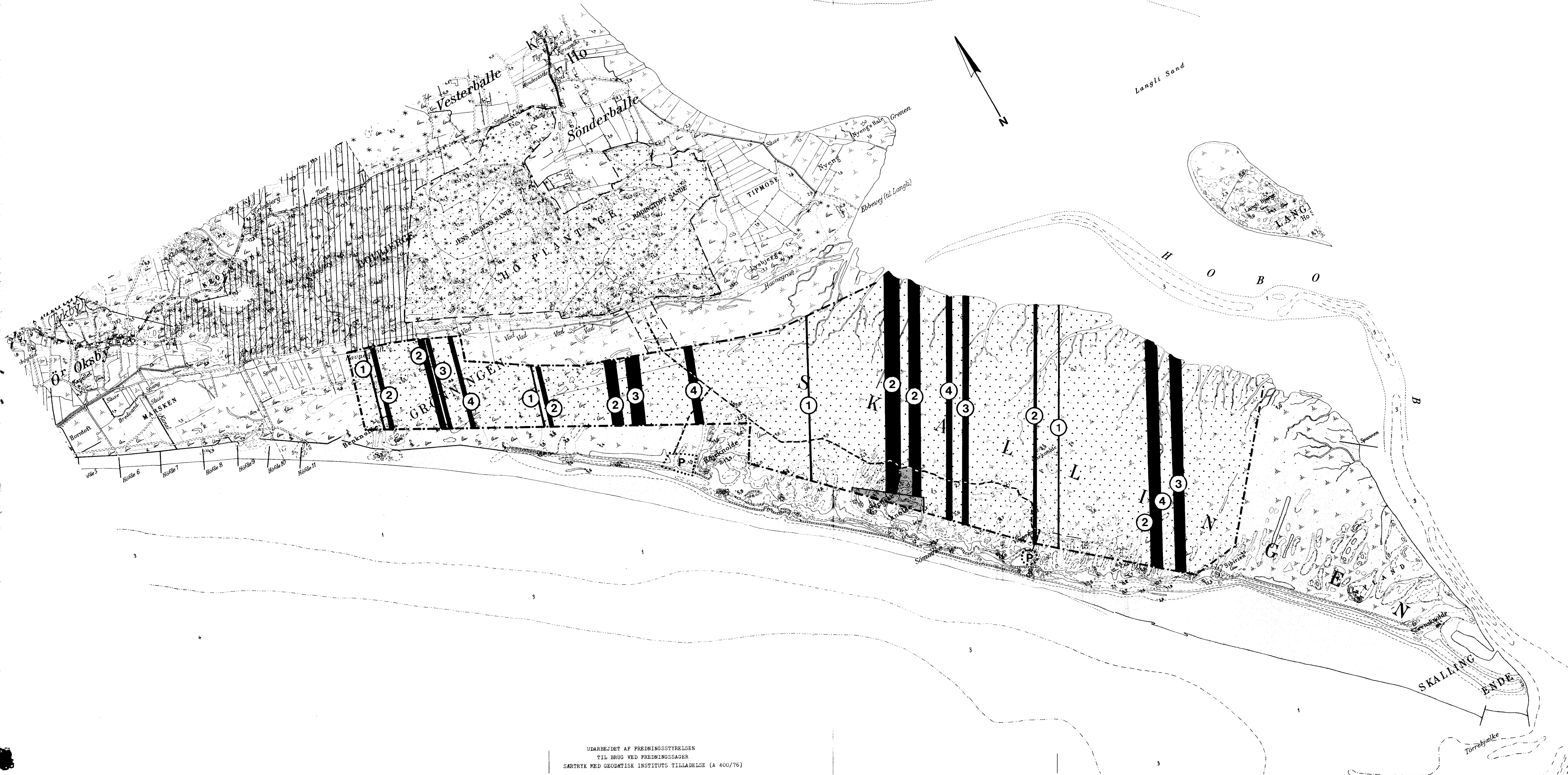
Karl Hansen.

Pcl. Nr.	Matr. Nr.	Ejere	Geom. Areal m ²	Takst Areal m ²
1	72	Niels J. Sørensen	129190	28770
2	73	H. Chr. Christensen	354020	83980
3	74	Anna K. K. Jensen	426430	249280
4	75	Elise Grønberg	200020	123210
5	76	Karen C. Christensen	36990	17090
6	77	Andr. Schmidt	7860	5100
7	78	Chr. Christensen	6160	3890
8	79	Laurits Nielsen	87840	34690
9	80	Georg Pedersen	7670	6930
10	81	Holger S. Sørensen	28060	12180
11	82	Hans J. Hansen	229720	125460
12	83	Hans C. Jensen	343770	260240
13	84	Jørgen Johansen	203160	94180
14	85	Kristen Sørensen	250040	91670
15	86	P. Chr. Pedersen	137280	52650
16	87	Inger Thissenius	428110	159710
17	88	Kr. P. Olesen	134330	30240
18	89	Martin Nielsen	265340	48900
19	90	Hans Chr. Slajkjær	257070	88780
20	91	Peder Bakkensen	140380	32320
21	92	Juul Jensen	178850	46040
22	93	Niels Eskesen	152390	27530
23	94	Ho Kirke	456300	311490
24	95	Hans J. Thuesen	70390	14410
25	96	Ho Præstegaard	1124370	182740
26	97	Niels P. Sørensen	394480	55090
27	98	Jens C. Lauritsen	328330	72820
28	99	Peter S. Petersen	400670	92490
29	100	Niels J. Gregersen	316770	65380
30	101	Axel M. Nielsen	311100	49910
31	102	Adolf Nielsen	342650	71430
32	103	Søgaard Hansen	242620	47010
33	104	Alfred Johnsen	431970	124500
34	105	Søren M. Sørensen	294320	58490
35	106	Hans Chr. Pedersen	635240	146890
36	107	Søren Fr. Gregersen	567110	187230
37	108	Andr. B. Petersen m. fl.	784910	380630
38	109	Karl Hansen	73300	30990
39	110	Søren I. Gregersen	64750	23180
40	111	Kristen M. Sørensen	426830	181650
41	112	Ole J. Hansen	220890	83190
		Hans Chr. Pedersen	38890	45700

Byggegrundenes Værdi: Fordelt 12000 Kr. efter Takstareal	Gl. Hartkorn Tdr. Sk. Fk. Alb. hvorefter Udskiftning er foretaget:	Antal 1/4 Alb.	Erstatning for Fredning af hele Arealet, naar det gamle Hartkorn regnes som Grund- lag efter 8000 Kr.	Samlet Erstatning ialt 20.000,00 Kr. (12.000 efter Byg- gegr. Værdi og 8000 for Fredningen)
			Kr.	Kr.
96,24	0-7-2-0 $\frac{1}{2}$	362	111,52	207,76
280,92	1-2-1-0	492	151,52	432,44
833,76	1-2-1-0	492	151,52	985,28
412,08	1-4-0-0 $\frac{1}{4}$	577	177,68	589,76
57,12	0-1-2-2	80	24,64	81,76
17,04	0-0-1-0 $\frac{53}{64}$	15,3125	4,72	21,76
12,96	0-0-1-0 $\frac{53}{64}$	15,3125	4,72	17,68
116,04	0-3-2-1	172	52,96	169,00
23,16	0-0-1-1 $\frac{19}{32}$	18,375	5,68	28,84
40,68	0-1-0-1 $\frac{1}{2}$	54	16,56	57,24
419,64	1-4-1-2 $\frac{5}{8}$	599,333	184,64	604,28
ingen Erst	1-0-3-2 $\frac{3}{4}$	431	ingen Erst.	
315,00	1-3-3-2	572	176,16	491,16
306,60	1-1-3-1 $\frac{1}{2}$	474	146,00	452,60
176,04	1-1-0-1 $\frac{1}{2}$	438	134,96	311,00
534,12	1-2-3-0 $\frac{1}{4}$	519	159,84	693,96
101,16	0-7-3-2	380	117,04	218,20
163,56	1-1-3-2	476	135,71	299,27
297,00	1-4-1-0 $\frac{1}{8}$	588,5	181,28	478,28
108,12	1-0-0-1 $\frac{3}{4}$	391	120,48	228,60
153,96	1-3-2-1	556	171,20	325,16
92,04	1-0-2-2 $\frac{7}{8}$	419,5	129,20	221,24
1041,84	1-2-0-2 $\frac{3}{4}$	491	151,20	1193,04
48,24	0-4-0-0 $\frac{1}{4}$	193	59,44	107,68
611,16	6-1-1-1	2368	729,20	1340,36
184,32	2-3-1-2	932	277,47	461,79
243,60	2-3-0-2 $\frac{1}{2}$	922	283,92	527,52
309,36	2-7-2-1 $\frac{3}{4}$	1135	349,52	658,88
218,64	2-1-2-1	844	259,92	478,56
166,92	2-2-3-2	908	279,60	446,52
238,92	2-4-1-2 $\frac{1}{4}$	981	302,16	541,08
157,20	1-5-3-0 $\frac{3}{4}$	663	204,24	361,44
416,40	2-7-1-0 $\frac{1}{4}$	1117	344,00	760,40
195,60	2-1-0-1 $\frac{1}{3}$	821,333	252,96	448,56
491,28	4-1-2-2	1616	497,60	988,88
626,28	3-3-3-0	1332	410,16	1036,44
1273,08	5-1-1-0	1980	609,68	1882,76
103,68	0-3-2-1	172	52,96	156,64
77,52	0-3-0-2 $\frac{1}{4}$	153	47,12	124,64
607,56	2-7-0-2	1112	342,48	950,04
278,28	1-3-1-1 $\frac{1}{3}$	545,333	167,92	446,20
152,88			20,42	173,30
Ialt.....	12000,00		8000,00	20000,00

KORT >

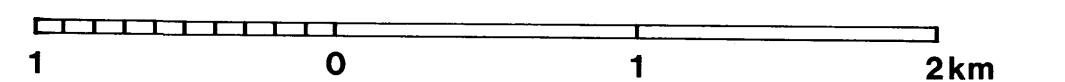
SKALLINGEN

Arealer af Ho By, Ho
Blåvandshuk kommune, Ribe amt

SIGNATURER

- Arealer omfattet af fredningen (med løbenumre)
- Grænse for fredet areal i.h.t. Ofn.-kendelse af 28. 12. 1939
- Areal tilhørende Miljøministeriet
- Vej hvor almen motorkørsel kan tillades
- Privatejet, bebygget areal
- Areal tilhørende Ministeriet for offentlige Arbejder
- P Parkeringsplads
- Fredet areal i.h.t. Ofn.-kendelse af 7. 1. 1966 (Bolbjerge og Krogsande)

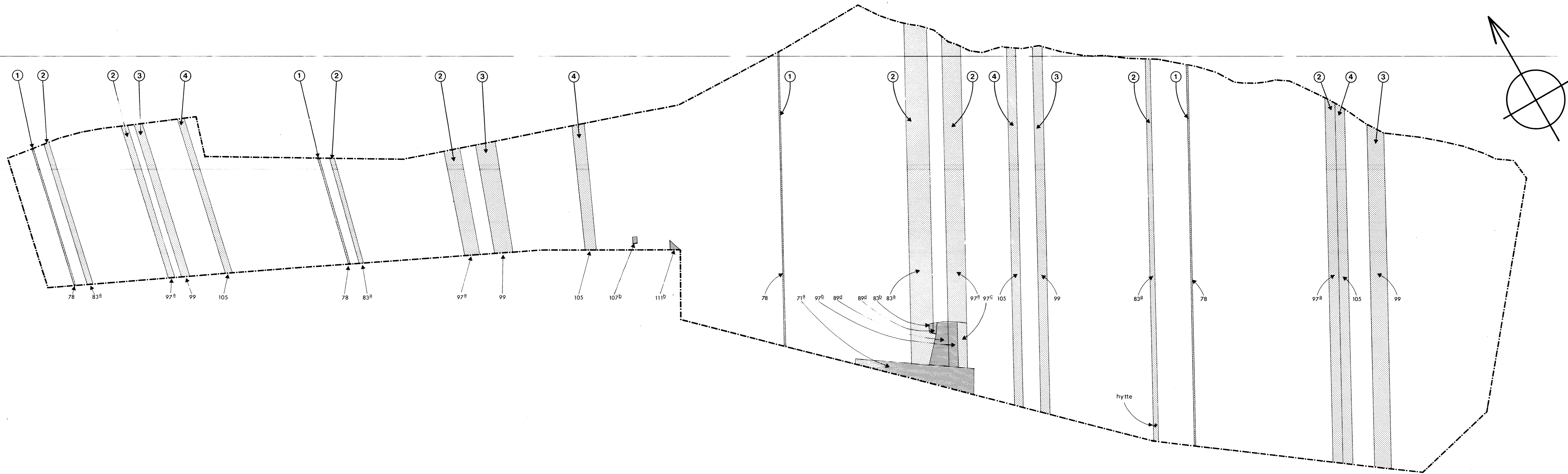
MÅL: 1:25.000

Udsnit af Geodætisk Instituts kortblade
4-cm 1113 III SV og NV

OVERSIGTSKORT

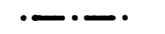
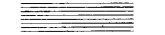

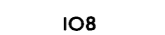
FREDNINGSKORT
SKALLINGEN
(supplerende fredning)
OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af
1980 i sag nr.: 2435 / 79

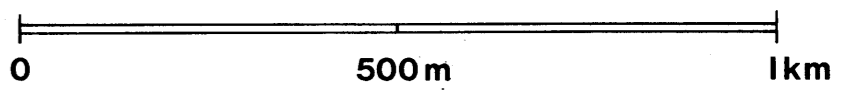
SKALLINGEN

Arealer af Ho By, Ho Blåvandshuk kommune, Ribe amt

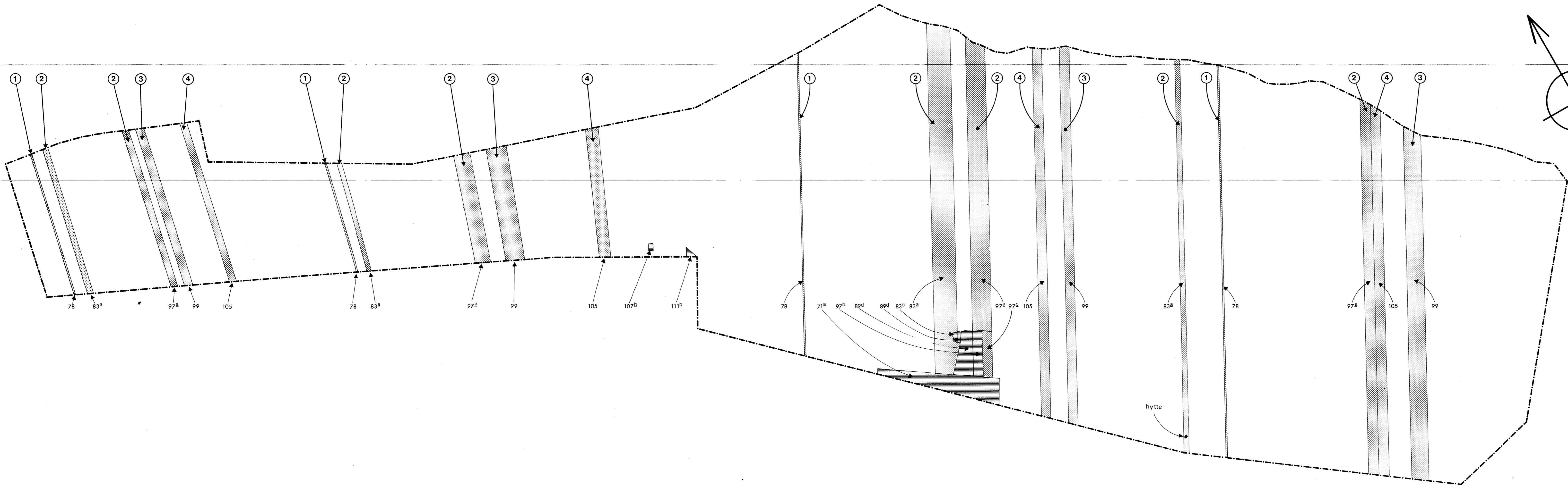
SIGNATURER:

- Arealer omfattet af fredningen
- Grænse for fredet areal i henhold til Ofn.-kendelse af 28. 12. 1939
- Privatejet, bebygget areal
- Løbenummer i henhold til fredningsnævns-afgørelse af 1. oktober 1979
- Matrikelnummer

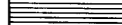

MÅL: 1:10 000

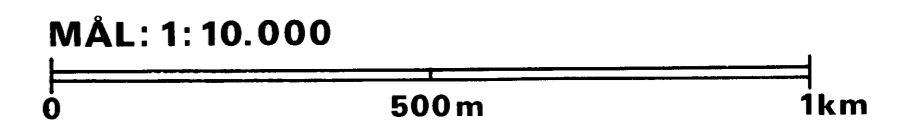

<p>FREDNINGSKORT SKALLINGEN (supplerende fredning) OVERFREDNINGSNÆVNETS fredningsafgørelse af 1980 i sag nr.: 2435 / 79</p>	<p>Grundkort udarbejdet i 1978 af fredningsplanudvalget for Ribe amt Rettelser, tilføjelser m.v.: -Ribe amtsråd, fredningsafd. okt. 79 -Fredningsstyrelsen, aug. 80</p>
---	---

SIGNATURER:

- Grænse for fredet areal i.h.t. Ofn.-kendelse af 28. 12. 1939
- Areal, der afstås til Miljøministeriet
- Privatejet, bebygget areal
- ⑤ Løbenummer, der henviser til ejerfortegnelsen
- 108 Matrikelnummer

SUPPLERENDE FREDNING AF AREALER PÅ SKALLINGEN
 Målestok: 1:10.000
 Matrikulære forhold 1/6 81V 1978
 UDARBEJDET AF: JNS
 ENDRET OKT. 79 : RIBE AMTSRÅD, FREDNINGSAFD.
 RIBE, NOVEMBER 1978
 J.NR.: 54555-2-1-72
 PLAN NR.: 2
 MÅLF.: 1: 10.000

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 00637.00

Dispensationer i perioden: 08-03-1985 - 23-04-2004

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Frøsvadvej 3 . 6800 Varde
Telf. (05) 22 03 99

Formanden

Varde, den 16. 11. 1983

Brev nr. 00270

SP/es.

J.nr. 256/1983

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet advokat Lars Ulrik, Torvet 16, 6700 Esbjerg, således:

"

Vedrørende ejendommen matr. nr. 71 a, Ho, tilhørende I/S Skallingen.

I besvarelse af Bases skrivelse modtaget den 5. september 1984 angående tilladelse til udstykning af matr. nr. 71 a, Ho og Vester Brednøse byer, Skallingen, i 15 parceller skal fredningsnævnet herved for sit vedkommende i medfør af naturfredningslovens § 34 meddele dispensation fra fredningskendelsen af 2. december 1933 angående Skallingen til den anførte udstykning.

Det er dog en betingelse for nævnets dispensation, at udstykningen sker i overensstemmelse med de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K, af andrageren, Ribe amtstid, Blåvandshuk Ikomune, Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsstyrelsen, jfr. naturfredningslovens § 58.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes før end sagen er færdighandlet af Overfredningsnævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år."

P. n. v.
E. b.

Søren Pedersen

sekr.

Fredningsstyrelsen,
Amaliegade 13,
1256 København K.

*Kopi sendt
Til fredningsregisteret
til orientering*

19/3-85

Foto venter

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

REG. NR. 0637.00

Esbjerg, den

TH
PHA/iø

J.nr. 52/93

Herved meddeles, at nævnet dags dato har tilskrevet Andreas Grønbjerg Pedersen, Eriksensvej 49, 6710 Esbjerg V., således:

"Ribe Amt har i en skrivelse af 27. oktober 1993 meddelt Fredningsnævnet, at De har opført et sommerhus på ejendommen matr.nr. 83 b og 89 d Ho by, Ho. I skrivelser har amtet bl.a. oplyst, at De ikke fuldt ud ved opførelsen af sommerhuset har fulgt de retningslinier, der fremgår af Fredningsnævnets skrivelse af 5. januar 1989, idet De ikke har malet sommernuset i den påbudte farve, og idet huset ikke er placeret på grunden i overensstemmelse med retningslinierne.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på ny og efter indstilling fra Ribe Amt, er det besluttet at meddele Dem dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 til at bibeholde sommerhuset, hvor det er opført, og således at træværket er malet i mørkerød farve og vindues- og dørrammer samt tagudhæng er malet med hvid farve.

Hvis De vil ændre sommerhusets farve, skal De rette henvendelse til Fredningsnævnet for at få nævnets dispensation, såfremt De vil male sommerhuset i andre farver end de mørke jordfarver.

Miljøministeriet

Kov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/9-0001

Akt. nr. 52

Bil.

W.S.H.

- 3 MAJ 1997

REG. NR. 0637.00.

Fredningsnævnets afgørelse

i

sagen om opstilling af en
 klimamast på Skallingen.

(J. nr. 13/1996)

Med en skrivelse af 18. juni 1996 har Skov - og Naturstyrelsen, Oxbøl Statsskovdistrikt, Oksbøl, videresendt en ansøgning af 29. april 1996 fra Skallinglaboratoriet om tilladelse til at opstille en klimamast på Skallingen på ejendommen matr. nr. 72 Ho by, Ho, som er fredet ved kendelse om fredning af Skallingen, afsagt den 28. december 1939 af Overfredningsnævnet, og ved kendelse om supplerende fredning af arealer på Skallingen, afsagt den 9. oktober 1980 af Overfredningsnævnet. Opstillingen af masten kræver, at fredningsnævnet meddeler Skallinglaboratoriet dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 til projektets gennemførelse.

Fredningsnævnet har behandlet sagen og har besluttet at meddele Skallinglaboratoriet dispensation til at opstille klimamasten.

Sagens nærmere omstændigheder:

Et større område i Ho og Vester Bredmose Byer i Ho sogn blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939, hvorved en kendelse, afsagt den 2. december 1938 af fredningsnævnet for Ribe Amtsrådsreds, blev stadfæstet. Det hedder blandt andet i fredningsnævnets kendelse om baggrunden for fredningen:

".....Det saaledes betegnede Omraade ønskes af Naturfredningsraadet fredet dels af landskabelige Grunde, idet det af Raadet i saa Henseende særlig er anført, at Halvøen ved sin isolerede Beliggenhed og højst ejendommelige Natur af Klit - og Marskarealer danner en Helhed, til hvilken der

ikke findes Mage i vort Land eller vore Nabolande, idet menneskelige Indgreb i den naturlige Udvikling deraf har været af meget ringe Betydning, dels af videnskabelige Grunde, idet Halvøen er en relativt ung Formation, der endnu ikke er færdigdannet, og hvis Udvikling bør følges ad videnskabelig Vej.

Med Hensyn til selve Fredningens Omfang har Naturfredningsraadet ønsket hele Omraadet bevaret i saa uberørt Tilstand som overhovedet muligt, idet der navnlig ønskes Forbud mod Beplantning og mod enhver Form for permanent Bebyggelse, bortset fra de Skure og andre Bygninger, der er nødvendige for Arealernes landbrugsmæssige Drift, og saaledes, at andre, allerede forud for en Fredning opførte Bygninger, saaledes Redningsstationen, det videnskabelige Laboratorium og Telefonskure ikke berøres af Fredningen....."

Da fredningsnævnet fandt fredningen velbegrundet såvel ud fra landskabelige som videnskabelige grunde, blev ejendommene matr. nr. 71 a og matr. nr. 72 - 112 Ho og Vester Bredmose byer, Ho sogn, fredet. I de i forbindelse hermed fastsatte fredningsbestemmelser for det fredede område hedder det blandt:

" A. Omraadet maa med de nedenanførte Begrænsninger ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe Master, Skure, Beboelsesvogne, Boder, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende.

.....

C. Der gives Videnskabsmænd ubegrænset Adgang til at færdes og foretage videnskabelige Undersøgelser på hele Omraadet....."

Ved kendelse, afsagt den 1. oktober 1979 af fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds, blev der truffet afgørelse om supplerende fredning af ca. 118 ha på Skallingen. Kendelsen blev indbragt for Overfredningsnævnet, der den 9. oktober 1980 afsagde kendelse i sagen. Det hedder blandt andet i kendelsen:

".....Skallingen udgør et område af international betydning for studiet af landskabsdannelse og - udvikling og bør kunne undergives en samlet forsknings - og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen i de naturhi-

historiske forhold i området.....

Der findes endvidere at burde foretages nogle ændringer af de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat for de afståede arealer, særligt med henblik på at give prioritet til de forskningsmæssige interesser og i administrativ henseende at lette tilvejebringelsen af såvel den forudsatte samlede plan for administrationen og plejen af de offentligt ejede arealer på Skallingen som løbende revision af denne plan.

De supplerende fredningsbestemmelser for de omhandlede ca. 118 ha, hvis beliggenhed er vist på kortet, der hører til overfredningsnævnets afgørelse, er herefter:

§ 1. Fredningen tilsigter at forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetagelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen.

.....

§ 4. De afståede arealer skal administreres og plejes i overensstemmelse med en af miljøministeriet udarbejdet samlet drifts - og vedligeholdelsesplan for de arealer på Skallingen, der ejes af staten v/ miljøministeriet. Ved planens udarbejdelse og senere revisioner af planen skal der gives prioritet til gennemførelsen af forskningsprojekter, som tilrettelægges eller støttes af statslige forskningsinstitutter....."

I en skrivelse af 29. april 1996 har Bent Hasholt, Skallinglaboratoriet, ansøgt Skov - og naturstyrelsen, Oxbøl Statsskovdistrikt, om tilladelse til at gøre en klimastation, der var etableret ved Vogterhuset på Skallingen, permanent. Det hedder i skrivelsen blandt andet:

" I forbindelse med kurser og videregående undervisning har vi periodevis haft en klimastation og en grundvandspejlestation opstillet på klitten ca. 60 m VNV for Vogterhuset, der ses i dag målestativ og kasse til dataloggere og batterier på pladsen, begge dele er nedslidte. Det har længe været et ønske, at have en permanent klimastation til

støtte for vores arbejde på Skallingen. Vi arbejder derfor på at skaffe midler til opbygning af en sådan station.....

Vi forestiller os en gradvis opbygning, i takt med fremkaffelsen af bevillinger til udstyr. Fuldt udbygget vil stationen bestå af en mast (8 - 10 m) med sensorer, samt en hvidmalet kasse ca. 1 x 1 x 1 meter. Placeringen vil være som den nuværende..."

Denne ansøgning videresendte Oxbøl Statsskovdistrikt ved skrivelse af 18. juni 1996 til fredningsnævnet. Statsskovdistriktet har anført i skrivelserne:

" Distriktet har modtaget vedlagte ansøgning om tilladelse til opstilling af en 8 - 10 m høj mast med sensorer til klimamålinger på Skallingen. Distriktet har givet tilladelse til udskiftning af datakassen, men vil bede Fredningsnævnet om at se på sagen vedr. klimamasten. Distriktet har ikke umiddelbart nogle bemærkninger, da der er tale om videnskabelige formål, såfremt masten kan opstilles uden at blive dominerende. Placeringen fremgår af ansøgningskrivelsen ".

I en skrivelse af 1. august 1996 til fredningsnævnet har Ribe Amt, Natur - og Planafdelingen blandt andet anført:

" Opstilling af en mast det pågældende sted kræver Fredningsnævnets behandling i relation til naturbeskyttelseslovens § 50idet det i fredningsbestemmelserne for Skallingen er et direkte forbud mod opstilling af master i området. Det er derfor amtets opfattelse, at der fra Skallingelaboratoriets side mere indgående bør redegøres for, hvorfor en mast ønskes placeret det ansøgte sted. Med andre ord, der skal efter amtets opfattelse endog meget gode argumenter til for at dispensere til etablering af en permanent klimastation her. - Denne vurdering af sagen skyldes, at en mast på Skallingen visuelt vil være et fremmedelement, der vil kunne ses viden om i det åbne og ellers ukompromitterede landskab....."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har afholdt møde i sagen den 11. oktober 1996.

I mødet deltog lektor Bent Hasholt, Geologisk Institut på Københavns Universitet, samt Peder Thygesen og Peter Iversen, Oxbøl Statsskovdistrikt.

I fredningsnævnets forhandlingsprotokol er følgende anført om mødet:

" Lektor Hasholt gør opmærksom på, at det oprindelige andragende om placering af en klimamast, angik en placering omtrent ved de bygninger, der er omkring Vogterhuset, idet man af tekniske grunde mente, at det ville være bedst at opstille masten her.

Imidlertid har det vist sig, at masten vil kunne opstilles på de arealer mod øst, hvor laboratoriet i forvejen har opstillet to såkaldte tårne, der indeholder vandstandsmålere. Klimamasten ønskes placeret ved siden af det længst mod øst stående " tårn ", der vil blive tale om en stålmast på højst 10 meter i form af en gittermast, der har samme dimension foroven og forneden, og hvis mål vil blive ca. 20 - 30 cm på hver led, masten anbringes antagelig i et cementfundament. Færdsel til masten og de øvrige installationer foregår i øvrigt til fods. De to vandstandstårne er nærmest kegleformede og af træ, som danner en form for netværk således, at der delvis kan ses igennem tårnene.

Lektor Hasholt foreviser på en af de mindre klitter ved siden af Vogterhuset, et lavt stålstativ samt en hvidmalet kasse som indeholder måleinstrumenter. I forbindelse med ændringerne ansøges om tilladelse til at opsætte en ny kasse til måleinstrumenter lidt under toppen af den samme klit som omtales, kassen nedgraves delvis, således at den del, der rager op, antagelig vil udgøre ca. 1 - 1½ meters højde, og træet er naturfarvet. Det på stedet eksisterende måleudstyr fjernes i stedet for. Det oplyses, at måleudstyret har eksisteret i mange år.

Begrundelsen for at klimamasten bør stå på arealer på Skallingen, er ifølge lektor Hasholt, at man vil kunne få et meget væsentligt videnskabeligt udbytte af denne placering, idet masten kan indeholde forskellige måleinstrumenter, der kan påvirkes af de forskellige naturelementer i Vadehavet på et sted, hvor ikke meget andet har indflydelse på forholdene. Der indhentes væsentlige videnskabelige oplysninger gennem måleudstyret og Skalling Laboratoriet anvendes i meget vidt omfang til ophold af studerende fra universitetet.

Formanden opfordrede lektor Hasholt til at fremskaffe en tegning eller fotografi - lignende billede af den pågældende mast og indsende dette til Fredningsnævnet. Det er tilkendegivet, at Fredningsnævnet vil se positivt på den pågældende ansøgning, men at man må tage forbehold da amt og kommune ikke er repræsenteret ved mødet, ligesom Danmarks Naturfredningsforening ikke har givet møde ".

Efter mødet har lektor Hasholt fremsendt en tegning og fotokopier af en mast svarende til den mast, sagen drejer sig om.

Det fremgår af tegningen, at masten er 10 meter høj. 2 meter over jordniveau er monteret en tværdrager med en " temperature sensor, temperature difference sensor og en solar radiation "; 3 meter over jordniveau er anbragt en yderligere tværdrager med en " Wind speed sensor "; 9,5 meter over jordniveau er anbragt en tværdrager med en " temperature sensor og en temperature difference sensor ". På mastens top er monteret en tværdrager med en " wind direction sensor og en wind speed sensor "

I en skrivelse af 6. februar 1997 til fredningsnævnet har amtet blandt andet anført:

" I amtets udtalelse til nævnet blev der givet udtryk for en vis betænkelighed med opstilling af en mast i området.

Den 11. oktober 1996 blev der afholdt et nævnsmøde om sagen, hvor amtet ikke var repræsenteret; men af udskriften af forhandlingsprotokollen fra mødet fremgår det, at projektet er ændret, således at masten nu tænkes etableret i det flade terræn i tilknytning til eksisterende mast ca. 1,5 km nordøst for Vogterhuset. Fra forstfuldmægtig Peter Iversen, der deltog i nævnsmødet den 11. oktober 1996, er det endvidere oplyst, at der nu ikke længere tænkes etableret en " manøvrebygning " ved masten, men at informationerne fra masten elektronisk videresendes til Skallinglaboratoriet. - Det fremgår af den nu fremsendte tegning, at gittermasten vil blive ca. 10 m høj og have en tværdimension på ca. 20 - 30 cm (30 cm ved fundamentet).

På baggrund af de givne og indhentede oplysninger samt det forhold, at masten set fra " Betonvejen " ved over Skallingen, ikke vil være særlig synlig i landskabet, kan amtet gå ind for, at nævnet meddeler dispensation i relation til naturbeskyttelseslovens § 50 til opstilling af masten.

Som tidligere anført i udtalelsen af 1. august 1996, vil masteprojektet både kræve en byggetilladelse og en landzonetilladelse. Landzonetilladelsen vil fra amtets side kunne forventes givet snarest efter nævnets godkendelse er meddelt. Forinden ser amtet dog gerne den nøjagtige placering af masten angivet på et kort fra ansøgeren (evt. også med angivelse af arealets matrikulære betegnelse).....".

Under sagens behandling har fredningsnævnet indhentet en udtalelse fra Danmarks Naturfredningsforening.

I en udateret skrivelse, modtaget af fredningsnævnet den 20. februar 1997, har Danmarks Naturfredningsforening udtalt, at foreningen ikke har indvendinger mod projektet, og har tilføjet, at foreningen " naturligvis " helst ikke ser, at der foretages indgreb i beskyttede naturområder, og vi regner også med, at projektet vil blive en engangsforeteelse ".

I en skrivelse af 14. april 1997 har Bent Hasholt oplyst, at Oxbøl Statsskovdistrikt har givet tilladelse til, at den eksisterende datakasse udskiftes og erstattes af en anden med

samme placering.

Af et kort, der ledsagede skrivelsen, fremgår klimamastens placering; på kortet er anført ejendommen matr. nr. 72 Ho, Ho.

Fredningsnævnets afgørelse:

I betragtning af formålet med opstillingen af klimamasten og dennes konstruktion finder fredningsnævnet, at opstillingen af klimamasten ikke strider mod formålet med fredningen af Skallingen. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 Skallinglaboratoriet dispensation til projektets gennemførelse på vilkår, at masten udformes i overensstemmelse med det tegningsmateriale, som er forelagt nævnet.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 B, 2300 København Ø, af andrageren, Ribe Amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds,
Esbjerg, den 7. maj 1997.

Tage Hansen

Skov- og Naturstyrelsen
8. kontor
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

29 APR. 1999

REG. NR. 0637. 00.

Ansøgning om dispensation til at udskifte et sommerhus på ejendommen matr. nr. 71 ad Ho og Vester Bredmose byer, Ho, der er omfattet af fredningen af Skallingen.

(J. nr. 27/1998).

I en skrivelse af 13. oktober 1998 orienterede Ribe Amt, plan - og landskabsafdelingen, fredningsnævnet om, at Bernt Hundtofte, Haderslev, der ejer sommerhuset "Dorthe", Skallingvej 30, Ho, var i færd med at opføre et nyt sommerhus til erstatning for et ældre sommerhus beliggende samme sted, uden forinden at have ansøgt fredningsnævnet om dispensation hertil, fordi grunden hvorpå sommerhuset opføres, er omfattet af overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939, hvorved Skallingen blev fredet. Det fremgår af overfredningsnævnets afgørelse, at sommerhuse, som opføres på det fredede område, og tegningerne hertil skal forelægges fredningsnævnet; opførelsen af sommerhuset kræver derfor, at fredningsnævnet meddeler dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 til arbejdets gennemførelse.

Fredningsnævnet har besigtiget byggeriet den 13. november 1998 og har besluttet at meddele Bernt Hundtofte dispensation på nendennævnte vilkår til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen.

Om sagens nærmere omstændigheder er følgende oplyst:

Ved fredningsnævnets kendelse, afsagt den 2. december 1938 og stadfæstet af overfredningsnævnet den 28. december 1939, blev store dele af Skallingen fredet.

Om baggrunden for gennemførelsen af fredningen er føl-

Skov- og Naturstyrelsen
2-1211/9-0011

BH

gende anført i kendelsen:

" Det saaledes betegnede Omraade ønskes af Naturfredningsraadet fredet dels af landskabelige grunde, idet det af Raadet i saa henseende særlig er anført, at Halvøen ved sin isolerede Beliggenhed og højst ejendommelige Natur af Klit - og Marskarealer danner en Helhed, til hvilken der ikke findes Mage i vort Land eller vore Nabolande, idet menneskelige Indgreb i den naturlige Udvikling deraf har været af meget ringe Betydning, dels af videnskabelige Grunde, idet Halvøen er en relativt ung Formation, der endnu ikke er færdigdannet, og hvis Udvikling bør følges ad videnskabelig Vej.

Med Hensyn til selve Fredningens Omfang har Naturfredningsraadet ønsket hele Omraadet bevaret i saa uberørt Tilstand som overhovedet muligt, idet der navnlig ønskes Forbud mod Beplantning og mod enhver Form for permanent Bebyggelse, bortset fra Skure og andre Bygninger, der er nødvendige for Arealernes landbrugsmæssige Drift, og saaledes, at andre, allerede forud for en Fredning opførte Bygninger, saaledes som Redningsstationen, det videnskabelige Laboratorium og Telefonskure, ikke berøres af Fredningen....."

Fredningsnævnet fandt ud fra såvel landskabelige som videnskabelige grunde fredningen af Skallingen velbegrundet og afsagde herefter kendelse om fredningens gennemførelse; fredningsnævnet fastsatte blandt andet følgende fredningsbestemmelser for Skallingen:

" A. Omraadet maa med de nendenanførte Begrænsninger ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe Master, Skure, Beboelsesvogne, Boder, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende.

Det skal dog være tilladt:

.....

3) at sælge Dele af Matr. Nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet Skallingen, stort 6.0220 ha, beliggende i " Svenske Knolde ", til Sommerhusbebyggelse paa følgende Betingelser:

a) Parcellerne, der ikke maa indhegnes, maa ikke være mindre end 3.000 m².

b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets Anvisning.

c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.

B.....

Der meddeles derhos Tilladelse til Bibeholdelse af nendennævnte Jagthytter, som dog ikke maa ombygges, udvides eller nyopføres uden Godkendelse af Nævnet:

.....	Matr. nr.
	110 og 111 Høje Knolde
	89 og 97 Svenske Knolde
	107 Høje Knolde
	83 Ved Redningshuset

....."

Bernt Hundtoftes sommerhus er beliggende på en af de grunde, som er udstykket fra matr. nr. 71 a Ho og Vester Bredmose byer, Ho.

I en skrivelse af 25. september 1998 til Ribe Amt orienterede teknisk forvaltning, Blåvandshuk kommune, amtet om, at Oxbøl Statsskovdistrikt havde henledt forvaltningens opmærksomhed på, at Bernt Hundtofte havde påbegyndt udskiftning af sommerhuset på sin grund, Skallingvej 30. Det fremgår af skrivelsen, at der ifølge oplysninger fra BBR - registeret var opført et træbeklædt sommerhus på 36 m² og et træbeklædt udhus på 10 m² på grunden, og at det nye sommerhus var 39m² stort,

plankeklædt og med sort tagdækning - Lindab ståltag - samt at det var placeret samme sted på grunden som det oprindelige sommerhus. Det fremgår endvidere af skrivelsen, at Bernt Hundtofte havde oplyst, at udhuset skulle fjernes. Det fremgår endelig af skrivelsen, at forvaltningen blandt andet anmodede amtet om at vurdere, om udskiftningen af sommerhuset krævede dispensation fra de fredningsbestemmelser, der er gældende for den freddede del af Skallingen.

I en skrivelse af 13. oktober 1998 har amtet forelagt sagen for fredningsnævnet, idet amtet har vurderet, at byggeriets gennemførelse kræver fredningsnævnets stillingtagen til materiale - og farvevalget til sommerhuset, således at det afpasses efter omgivelserne. Amtet henstillede derfor, at fredningsnævnet foretog besigtigelse af sommerhuset.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har den 13. november 1998 besigtiget Bernt Hundtoftes sommerhusbyggeri. I besigtigelsen deltog topograf Jørgen Ellegaard, plan - og landskabsafdelingen, Ribe amt, bygningsinspektør Ib Jensen, teknisk forvaltning, Blåvandshuk kommune, samt fru Dorthe Hundtofte, Haderslev, gift med Bernt Hundtofte.

Fru Dorthe Hundtofte har blandt andet oplyst, at hendes mand og hun købte ejendommen Skallingvej 30 i 1994. Der var dengang et ældre træbeklædt sommerhus på 36 m² og et udhus med toilet på den del af grunden, som ligger vest for Skallingvej, og et gæstehus øst for vejen. Hendes mand og hun har beklædt gæstehuset med træ og behandlet dets ydervægge med en grøn farve, som falder sammen med det omgivende landskabs farver; gæstehuset har den samme størrelse, som dengang de købte ejendommen. De har revet det gamle sommerhus ned og har påbegyndt opførelsen af det nye sommerhus, der er en bjælkehytte på 39 m², tækket med et sort Lindab ståltag. Når bjælkehytten står færdig, skal udhuset, som indeholder toilettet, rives ned. Gæstehuset øst for Skallingvej skal bibeholdes. Den

farve, der er anvendt til maling af bjælkehyttens udvendige vægge, er den endelige farve.

Bygningsinspektør Ib Jensen har oplyst, at Blåvandshuk Kommune ikke har indvendinger mod byggeriet, husets placering på grunden eller farvevalget; kommunen anbefaler derfor, at fredningsnævnet meddeler dispensation til projektets gennemførelse.

Topograf Jørgen Ellegaard har anført, at amtet ikke har indvendinger mod opførelsen af bjælkehytten samt Bernt Hundtoftes valg af farver til hyttens udvendige vægge. Topograf Jørgen Ellegaard har endvidere anført, at fredningsnævnet imidlertid skal tage stilling til, om gæstehuset øst for vejen skal lovliggøres eller ej, idet det ikke fremgår af amtets arkivmateriale, at der er givet dispensation til opførelsen af dette hus.

Under mødet blev det aftalt, at Ribe Amt, plan - og landskabsafdelingen, skulle gennemgå amtets fotomateriale vedrørende Skallingen for om muligt på denne måde at fastslå, hvornår gæstehytten er opført.

I en skrivelse af 26. november 1998 til nævnet har amtet efter gennemgang af luftfotos af Skallingen blandt andet anført:

".....

Det kan således nu oplyses, at gæstehytten er opført i perioden mellem 12. maj 1980 og 19. maj 1985 (datoerne for henholdsvis 1980 - og 1985 - optagelsen). Hytten er formentlig opstillet i begyndelsen af 80'erne, så hytten har stået på stedet, hvor den står i dag, i ca. 15 år.....

Efter " ca. alderen " er fastslået, er der herfra rettet henvendelse til kommunens bygningsinspektør om, hvorvidt man i forvaltningen har materiale eller ansøgning på hytten. Det kan derfor nu supplerende oplyses, at der hverken hos kommunen eller amtets

findes materiale/ansøgning på hytten....."

Med amtets skrivelse fulgte kopier af fotooptagelserne af Skallingen.

Fredningsnævnet anmodede herefter Bernt Hundtofte om en udtalelse.

I en skrivelse, der er dateret den 29. januar 1999, modtaget i fredningsnævnet den 1. marts 1999, har Bernt Hundtofte oplyst følgende om hytten:

" 1. at den ifølge BBR - ejermeddelelsen er opført i 1960

2. at den var på ejendommen, da jeg købte den og at skødet udviste, at bygningen var lovligt opført.

3. at årsagen til jeg foretog renovering af ejendommen var, at facadebeklædning var råddent og taget fuldstændigt nedslidt. Dette sker, selv under hensyn til hårdt vejrlig, ikke inden for en 15 års periode. Derfor er det min opfattelse, at hytten er af ældre dato end 1980.

Herudover kan jeg oplyse, at jeg har foretaget renovering af bygningens klimaskærm ".

På baggrund af disse oplysninger anmodede fredningsnævnet Blåvandshuk kommune om at få tilsendt oplysninger, kommunen måtte have om hytten.

Med en skrivelse af 2. marts 1999 har kommunen sendt fredningsnævnet oplysninger om bygningerne på ejendommen. Det fremgår af skrivelsen, at kommunen har registreret to bygninger på Bernt Hundtoftes ejendom. Kommunen har blandt andet anført i skrivelsen, at:

" Bygning nr. 1 er det gamle sommerhus på 36 m².

Bygning nr. 2 er helt afgjort opfattet som værende

den lille træbygning der fandtes bag sommerhusets gavl, se i øvrigt skrivelse herfra dateret den 25. september 1998 til Ribe Amt.

Efter nærmere overvejelser kunne bygning nr. 2 godt være gæstehuset, dette ville en opmåling måske kunne afklare....."

Det fremgår af de bygningsstamkort, kommunen havde vedlagt skrivelsen, at bygning nr. 1 er det oprindelige sommerhus, og at det er opført i 1960. Det fremgår endvidere af stamkortet, at bygning nr. 2 ligeledes er opført i 1960, og at det anvendes som udhus.

Fredningsnævnets afgørelse:

På baggrund af luftfotooptagelserne lægger fredningsnævnet til grund, at der ikke før 1980 har ligget en hytte på arealet øst for Bernt Hundtoftes sommerhus, og at hytten, der ligger på dette sted, derfor må være opført i tidsrummet mellem de to luftfotooptagelser fra 1980 og 1985. Hytten kan som følge heraf ikke være identisk med den bygning, der i kommunens bygningsregister kaldes bygning nr. 2 og i øvrigt beskrives som et udhus, opført i 1960.

Det fremgår ikke af fredningsnævnets arkiv, at der er meddelt den tidligere ejer eller tidligere ejere af ejendommen dispensation til at opføre et gæstehus på ejendommen, og en eventuel bebyggelse øst for Skallingvej 30 er ikke omfattet af den tilladelse til bibeholdelse af jagthytter, som er nævnt i overfredningsnævnets afgørelse, truffet den 28. december 1939. Gæstehuset er derfor ulovligt opført. Da fredningsnævnet finder, at der ikke på dette sted må placeres nogen form for bebyggelse, er der ikke grundlag for at træffe bestemmelse om dispensation til bibeholdelse af gæstehuset. Det skal derfor fjernes som nedenfor anført.

Den nyopførte bjælkehytte er placeret samme sted på grunden som det oprindelige sommerhus og har tilnærmel-

sesvis samme størrelse som dette. Da fredningsnævnet ikke har indvendinger hverken mod Bernt Hundtoftes valg af materialer eller farver til bjælkehytten, og da byggeriet i øvrigt er tilpasset det omgivende terræn, meddeler fredningsnævnet herefter Bernt Hundtofte dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, således at bjælkehytten lovliggøres, dog på vilkår,

at gæstehuset øst for Skallingvej 30 fjernes inden den 1. oktober 1999,

at udhuset fjernes i forbindelse med ibrugtagningen af den nyopførte bjælkehytte, således at det samlede bebyggede areal på grunden ikke overstiger 39 m²,

og

at grunden inden den 1. juli 1999 ryddes for byggeaffald og andet oplag af materialer m.v.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Bernt Hundtofte, Ribe amtskommune, Blåvandshuk kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til naturklagenævnet.

Byggeriet må ikke videreføres, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnes dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er ud-

nyttet inden 3 år.

Fredningsnævnet for Ribe Amt,
Esbjerg, den 28. april 1999.

Vagn Kasbjerg

Skov- og Naturstyrelsen
8. kontor
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMT**

Rolfsgade 94 - 96,
6700 Esbjerg.

Tlf. : 7913 6677

Dato: 9. feb. 2004

J. nr. : 22/2003

Ansøgning fra advokat Verner Holm, Brørup, på vegne Dorthe Hundtofte, Åstrupvej 8, 6100 Haderslev, om en lovliggørende dispensation til at bibeholde et nyopført sommerhus på ejendommen Skallingvej 30, Ho samt en gæstehytte, subsidiært dispensation til at udvide sommerhuset med en uopvarmet tilbygning, der skal anvendes til opbevaring af redskaber.

Fredningsnævnet meddelte den 28. april 1999 Bernt Hundtofte en lovliggørende dispensation til et sommerhus, der var blevet opført på ejendommen Skallingvej 30, Ho. Dispensationen blev blandt andet meddelt på vilkår, at Bernt Hundtofte skulle fjerne en gæstehytte, der var opført øst for sommerhuset.

Da Bernt Hundtofte ikke fjernede gæstehytten, anmodede fredningsnævnet amtet om at drage omsorg for, at vilkåret for dispensationen blev efterkommet. Da dette ikke skete, blev der rejst tiltale mod Bernt Hundtofte. Under behandlingen af straffesagen kom det frem, at sommerhuset ejedes af Bernt Hundtoftes kone, Dorthe Hundtofte. Da dispensationen i sin tid blev meddelt Bernt Hundtofte, har advokat Verner Holm, Brørup, derfor ansøgt fredningsnævnet om, at der meddeles Dorthe Hundtofte en lovliggørende dispensation til at bibeholde sommerhuset samt dispensation til principalt at beholde gæstehytten, subsidiært at udvide sommerhuset med en 2,95 x 2,56 m² stor uisoleret tilbygning, og mere subsidiært en mindre tilbygning, der skal opføres på sommerhusets nordvest side.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 5. november 2003 og har efter votering besluttet at meddele Dorthe Hundtofte en lovliggørende dispensation til at bibeholde sommerhuset.

Ansøgningen om dispensation til at bibeholde gæstehytten, subsidiært til at udvide sommerhuset med en tilbygning kan ikke imødekommes. Gæstehyt-

ten skal fjernes inden den 1. april 2004.

Det pålægges Dorthe Hundtofte senest den 1. april 2004 at retablere klitten nordvest for sommerhuset samt at fjerne en høj mur nordvest for sommerhuset og et træhegn ud mod Skallingvej.

Sagens baggrund:

Ved brev af 5. november 1934 blev der på Naturfredningsrådets foranledning rejst sag om fredning af dele af Skallingen. Det fremgår blandt andet af brevet, at Naturfredningsrådet vurderede, at såvel landskabelige som videnskabelige grunde talte for, at Skallingen blev fredet, idet halvøen som følge af sin isolerede beliggenhed og højst ejendommelige natur af klit- og marskarealer dannede en helhed, til hvilken der ikke fandtes mage i Danmark eller i Danmarks nabolande, fordi menneskelige indgreb i den naturlige udvikling i området havde været af meget ringe betydning, og fordi halvøen var en relativt ung formation, som endnu ikke var færdigdannet, og derfor skulle udviklingen følges ad videnskabelig vej.

Naturfredningsrådet anførte endvidere i brevet, at rådet ønskede hele det område, fredningsforslaget vedrørte, bevaret

"i så uberørt Tilstand som overhovedet muligt, idet der navnlig ønskes Forbud mod Beplantning og mod enhver Form for permanent Bebyggelse, bortset fra Skure og andre Bygninger, der er nødvendige for Arealernes landbrugsmæssige Drift, og saaledes, at andre, allerede forud for en Fredning opførte Bygninger, saaledes som Redningsstationen, det videnskabelige Laboratorium og Telefonskure, ikke berøres af Fredningen....."

Fredningsnævnet afsagde kendelse i sagen den 2. december 1938 og traf blandt andet bestemmelse om fredning af ejendommen matr. nr. 71 a Ho og Vester Bredmose byer, Ho, fordi fredningsnævnet fandt ud fra såvel landskabelige som videnskabelige grunde fredningen af Skallingen velbegrunnet. Fredningsnævnet bestemte, at det fredede område ikke måtte bebygges eller beplantes, ligesom det blev forbudt at anbringe master, skure, beboelsesvogne, boder, badehuse eller andre indretninger, der kunne virke skæmmende, inden for det fredede område, men det skulle

"....dog være tilladt

- 1) at opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne.....
- 3) at sælge dele af Matr. Nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet "Skallingen", stort 6,0220 ha, beliggende i "Svenske Knolde" til Sommerhusbebyggelse på følgende Betingelser

- a) Parcellerne, der ikke maa indhegnes, maa ikke være mindre end 3.000 m².
- b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets anvisning.
- c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet

....."

Kendelsen blev stadfæstet af overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Dorthe Hundtoftes sommerhus er beliggende på en af de grunde, som er udstykket fra matr. nr. 71 a Ho og Vester Bredmose byer, Ho.

I et brev af 25. september 1998 til Ribe amt orienterede teknisk forvaltning, Blåvandshuk kommune, amtet om, at Oxbøl Statsskovdistrikt havde henledt forvaltningens opmærksomhed på, at Bernt Hundtofte havde påbegyndt udskiftning af sommerhuset på sin grund, Skallingvej 30. Det fremgår af brevet, at der ifølge oplysninger fra BBR-registeret var opført et træbeklædt sommerhus på 36 m² og et træbeklædt udhus på 10 m² på grunden, og at det nye sommerhus var 39 m² stort, plankebeklædt og med sort tagdækning - Lindab ståltag - samt at det var placeret samme sted på grunden som det oprindelige sommerhus. Det fremgår endvidere af brevet, at Bernt Hundtofte havde oplyst, at udhuset skulle fjernes. Kommunens tekniske forvaltning anmodede amtet om blandt andet at vurdere, om udskiftningen af sommerhuset krævede dispensation fra de fredningsbestemmelser, som var gældende for den fredede del af Skallingen.

Amtet forelagde ved et brev af 13. oktober 1998 sagen for fredningsnævnet, fordi amtet vurderede, at byggeriets gennemførelse krævede fredningsnævnets stillingtagen til materiale - og farvevalget til sommerhuset, således at det blev afpasset efter omgivelserne.

Fredningsnævnet besluttede at besigtige sommerhuset. Besigtigelsen fandt sted den 13. november 1998. I besigtigelsen deltog Dorthe Hundtofte, topograf Jørgen Ellegaard, Plan - og Landskabsafdelingen, Ribe amt, og bygningsinspektør Ib Jensen, Blåvandshuk kommunes tekniske forvaltning.

Under besigtigelsen konstateredes det, at der var opført en gæstehytte øst for sommerhuset, uden at dette byggeri var forelagt fredningsnævnet til godkendelse.

Dorthe Hundtofte oplyste under besigtigelsen, at hendes mand og hun havde købt sommerhuset Skallingvej 30 i 1994. Der var dengang et ældre træbeklædt sommerhus på 36 m² og et udhus med toilet på den del af grunden, som ligger vest for Skallingvej, og en gæstehytte øst for vejen. Hendes mand og hun beklædte gæstehytten med træ og behandlede dets ydervægge

med en grøn farve, som falder sammen med det omgivende landskab. Hun oplyste endvidere, at gæstehuset havde den samme størrelse i 1998, som det havde i 1994, da de købte ejendommen. Hun tilføjede, at det gamle sommerhus var blevet revet ned, hvorefter det nye sommerhus, der er en bjælkehytte på 39 m², var blevet rejst, samt at udhuset, der rummede toiletet, skulle rives ned, når sommerhuset stod færdigt. Hun tilføjede, at gæstehytten øst for Skallingvej skulle bibeholdes.

Bygningsinspektør Ib Jensen oplyste under besigtigelsen, at kommunen ikke havde indvendinger mod byggeriet, husets placering på grunden eller farvevalget og anbefalede derfor på kommunens vegne, at fredningsnævnet meddelte Bernt Hundtofte en lovliggørende dispensation til at bibeholde sommerhuset.

Topograf Jørgen Ellegaard bemærkede under besigtigelsen, at amtet ikke havde indvendinger mod opførelsen af sommerhuset samt til Bernt Hundtoftes valg af farver til hyttens udvendige vægge, og tilføjede, at fredningsnævnet skulle tage stilling til, om gæstehytten øst for Skallingvej skulle lovliggøres eller ej, fordi det ikke fremgik af amtets arkivmateriale, at der var givet dispensation til opførelsen af hytten.

Det blev herefter aftalt under besigtigelsen, at amtet skulle gennemgå amtets fotomateriale vedrørende Skallingen for om muligt på denne måde at fastslå, hvornår gæstehytten var opført.

I et brev af 26. november 1998 til nævnet oplyste amtet efter at have gennemgået luftfotos af Skallingen blandt andet:

"....."

Det kan således nu oplyses, at gæstehytten er opført i perioden mellem 12. maj 1980 og 19. maj 1985 (datoerne for henholdsvis 1980 - og 1985 optagelsen). Hytten er formentlig opstillet i begyndelsen af 80'erne, så hytten har stået på stedet, hvor den står i dag, i ca. 15 år.....

Efter "ca. alderen" er fastslået, er der herfra rettet henvendelse til kommunens bygningsinspektør om, hvorvidt man i forvaltningen har materiale eller ansøgning på hytten. Det kan derfor nu supplerende oplyses, at der hverken hos kommunen eller amtet findes materiale/ansøgning på hytten"

Med amtets brev fulgte kopier af fotooptagelserne.

Fredningsnævnet anmodede herefter Bernt Hundtofte om en udtalelse.

I et brev, der er dateret den 29. januar 1999, modtaget i fredningsnævnet den

1. marts 1999, har Bernt Hundtofte oplyst følgende om hytten:

- "1. at den ifølge BBR-ejermeddelelsen er opført i 1960.
2. at den var på ejendommen, da jeg købte den og at skødet udviste, at bygningen var lovlig opført.
3. at årsagen til jeg foretog reovering af ejendommen var, at facadebeklædning var råddent og taget fuldstændigt nedslidt. Dette sker, selv under hensyn til hårdt vejrlig, ikke inden for en 15 års periode. Derfor er det min opfattelse, at hytten er af ældre dato end 1980.

Herudover kan jeg oplyse, at jeg har foretaget renovering af bygningens klimaskærm."

På baggrund af disse oplysninger anmodede fredningsnævnet Blåvandshuk kommune om at få tilsendt oplysninger, kommunen måtte have om hytten.

Med et brev af 2. marts 1999 sendte kommunen fredningsnævnet oplysninger om bygninger på ejendommen. Det fremgår af brevet, at kommunen havde registreret to bygninger på ejendommen. Kommunen anførte herefter blandt andet i brevet:

"Bygning nr. 1 er det gamle sommerhus på 36 m².

Bygning nr. 2 er helt afgjort opfattet som værende den lille træbygning der fandtes bag sommerhusets gavl, se i øvrigt skrivelse herfra dateret den 25. september 1998 til Ribe Amt.

Efter nærmere overvejelser kunne bygning nr. 2 godt være gæstehuset, dette ville en opmåling måske kunne afklare"

Det fremgår af de bygningsstamkort, kommunen havde vedlagt brevet, at bygning nr. 1 er det oprindelige sommerhus, og at det er opført i 1960. Det fremgår endvidere af stamkortet, at bygning nr. 2 ligeledes er opført i 1960, og at det anvendes som udhus.

Fredningsnævnet traf herefter den 28. april 1999 følgende afgørelse:

"På baggrund af luftfotooptagelserne lægger fredningsnævnet til grund, at der ikke før 1980 har ligget en hytte på arealet øst for Bernt Hundtoftes sommerhus, og at hytten, der ligger på dette sted, derfor må være opført i tidsrummet mellem de to luftfotooptagelser fra 1980 og 1985. Hytten kan som følge heraf ikke være identisk med den bygning, der i kommunens bygningsregister kaldes bygning nr. 2 og i øvrigt beskrives som et udhus, op-

ført i 1960.

Det fremgår ikke af fredningsnævnets arkiv, at der er meddelt den tidligere ejer eller tidligere ejere af ejendommen dispensation til at opføre et gæstehus på ejendommen, og en eventuel bebyggelse øst for Skallingvej 30 er ikke omfattet af en tilladelse til bibeholdelse af jagtthytter, truffet den 28. december 1939. Gæstehuset er derfor ulovligt opført. Da fredningsnævnet finder, at der ikke på dette sted må placeres nogen form for bebyggelse, er der ikke grundlag for at træffe bestemmelse om dispensation til bibeholdelse af gæstehuset. Det skal derfor fjernes som nedenfor anført.

Den nyopførte bjælkehytte er placeret samme sted på grunden som det oprindelige sommerhus og har tilnærmelsesvist samme størrelse som dette. Da fredningsnævnet ikke har indvendinger hverken mod Bernt Hundtoftes valg af materialer eller farver til bjælkehytten, og da byggeriet i øvrigt er tilpasset det omgivende terræn, meddeler fredningsnævnet herefter Bernt Hundtofte dispensation i medfør af naturfredningslovens § 50, således at bjælkehytten lovliggøres, dog på vilkår,

at gæstehuset øst for Skallingvej 30 fjernes inden den 1. oktober 1999,

at udhuset fjernes i forbindelse med ibrugtagningen af den nyopførte bjælkehytte, således at det samlede bebyggede areal på grunden ikke overstiger 39 m²,

og

at grunden inden den 1. juli 1999 ryddes for byggeaffald og andet oplag af materialer m.v."

I et brev af 3. april 2000 orienterede amtet fredningsnævnet om, at Bernt Hundtofte ikke havde fjernet gæstehytten.

Som følge af denne oplysning skrev fredningsnævnet den 25. april 2000 følgende brev til Bernt Hundtofte:

"I et brev af 3. april d.a. har Ribe Amt orienteret fredningsnævnet om, at De endnu ikke har fjernet gæstehytten på Deres ejendom....., selvom det blev stillet som vilkår for lovliggørelsen af Deres sommerhus.

Jeg skal anmode Dem om snarest og inden den 4. maj d.a. at

meddele fredningsnævnet baggrunden for, at De endnu ikke har fjernet gæstehytten.

Fredningsnævnet vil umiddelbart efter den 4. maj d.a. anmode amtet om at drage omsorg for, at der rejses straffesag mod Dem for tilsidesættelse af vilkåret for dispensationen til lovliggørelse af bjælkehytten, og at der under sagen nedlægges påstand om, at der pålægges Dem tvangsbøder, indtil gæstehytten er blevet fjernet....."

Dette brev besvarede Bernt Hundtofte således den 2. maj d. a.:

"I fortsættelse af Deres brev af 25. april 2000 kan jeg oplyse, at årsagen til, at jeg ikke har fået fjernet gæstehytten er, at afgørelsen for Fredningsnævnet hviler på et forkert grundlag. Det jeg henviser til er, at ejendommen har været der også i perioden omkring 1980-1985. Jeg har modtaget en erklæring fra en nabo, som har boet i området og leget i den pågældende bygning tilbage til en periode i midten af 60'erne.

En tilsvarende erklæring har jeg fået af sønnen til den forrige ejer af ejendommen.

Derfor udbeder jeg mig venligst kopi af de luftfotos, der udviser, at der ikke har været et udhus på grunden.

En undersøgelse af, hvad der har været på grunden ved optagelserne i 1970 og 1975 kan ligeledes være en mulighed for at fastlægge rigtigheden af den oplysning der er givet. Herudover kan man stille spørgsmål til den fototeknik, der er anvendt".

Brevet var vedlagt to erklæringer.

I en erklæring af 7. juni 1999 har Bent Olesen, Nederager 31, Vejle, anført:

" Vedr. Sommerhus, Skallingvej 30, Blåvand.

Jeg kan herved bekræfte at der ved sommerhuset har været placeret et udhus siden 1965....."

I en udateret erklæring har Viggo Teglgaard Hansen, Nødelunden 1, Esbjerg, anført:

"På givne foranledning kan undertegnede oplyse, at et udhus beliggende øst for vores lokale vej ved sommerhuset Dorthe har været placeret der, formentlig fra omkring midten af 60'erne. Jeg kan huske, at jeg som barn legede ved det, idet vi havde

knallert og cykler stående i huset".

Fredningsnævnet orienterede i et brev af 25. maj 2000 amtet om Bernt Hundtoftes brev og anmodede amtet om som tilsynsmyndighed at foretage det videre fornødne i sagen.

Foranlediget af fredningsnævnets brev foretog amtet fornyede undersøgelser og sendte den 31. august 2000 Bernt Hundtofte følgende brev:

"

Ved brev af 2. maj 2000 til Fredningsnævnet har De gjort indvendinger mod nævnets afgørelse og rejst tvivl om de oplysninger, der har dannet grundlag for nævnets afgørelse (oplysninger der blandt andet er hentet fra kommunens, amtets og nævnets arkivmateriale mv.) Endvidere rejser De tvivl om rigtigheden af de oplysninger, der fra amtets side er givet med hensyn til aflæsningen af luftfotooptagelser fra 1995, -90, -85 og -80. De har rettet henvendelse til Fredningsnævnet efter klagefristens udløb.

I Deres brev anmoder De om at få tilsendt kopier af de nævnte optagelser. Endvidere anmodede De om en undersøgelse/gen-nemgang af ældre optagelser.

Som De er bekendt med, har nævnet anmodet amtet om at tilsen-de Dem kopier af ovennævnte optagelser, hvilket herved sker (bilagene mærket 1 til 4) Endvidere er vedlagt kopi af optagelser fra 1976 og 1971 (bilagene 5 og 6).

Efter en fornyet gennemgang af de nævnte luftfoto må amtet fastholde, at der ikke har været en bygning øst for vejen/som-merhuset på optagelsestidspunkterne i 1971, 1976 og 1980.

Konklusionen er derfor, at gæstehytten øst for vejen er opført i perioden mellem 1980 og 1985, hvorfor Fredningsnævnets afgø-relse af 28. april 1999 må stå ved magt.

Det bemærkes, at samtlige billeder over området er betragtet i et såkaldt spejlsterioskop, hvor bygninger og terræn ses 3 dimensi-onelt.

Såfremt De fortsat betvivler ovenstående, er De velkommen til at komme til Amtsgården i Ribe for at se originaloptagelserne til de nævnte luftfotos.

På baggrund af ovenstående og nævnets anmodning om, at amtet

drager omsorg for, at det videre fornødne i sagen foretages, skal amtet derfor fastsætte en ny frist for hyttens fjernelse. Fristen er således fastsat til 1. november 2000".

Det fremgår af et brev, som amtet sendte Bernt Hundtofte den 14. marts 2001 og med kopi til fredningsnævnet, at der den 13. oktober 2000 blev afholdt et møde på amtsgården med deltagelse af Bernt Hundtofte, topograf Jørgen Ellegaard og afdelingsleder Henrik Præstholm. Det fremgår af brevet, at Bernt Hundtofte medbragte et fotografi, som viser, at der ligger en bygning øst for sommerhuset. Det hedder herefter i brevet:

"Billedet skulle være optaget i 70'erne, oplyste De. Da vi imidlertid her i afdelingen havde kendskab til, at samtlige bygninger på Skallingen i begyndelsen af 70-erne var blevet registreret og fotograferet af en medarbejder i det daværende Byudviklingsudvalg for den vestlige del af Ribe Amt, blev det derefter aftalt, at vi her i afdelingen skulle se nærmere på dette materiale.

Disse gamle sagsakter er nu gennemgået, og der er herfra den 22. februar 2001 foretaget yderligere en besigtigelse på Skallingen, hvor der er optaget en række fotos. Ved at sammenholde det gamle materiale (kort og fotos) og de nye optagelser her fra 2001, kan det fastslås:

at billedet, som De fremviste (og som der her blev taget en farvekopi af), må være optaget i 60-erne eller 50-erne, og

at der i 1972 ikke var en bygning på det sted, hvor gæstehytten i dag er placeret.

Billedet De fremviste, må være et læskur, der har ligget umiddelbart udenfor Deres grund (øst for kreaturhegnet). - Der er her i kopi vedlagt en række kort og fotos, som er nummeret i kronologisk rækkefølge, og i efterfølgende kort er kommenteret.

1. Deres medbragte foto - visende en bygning med fladt tag - er her opfotograferet ca. 225 %.
2. Foto fra efteråret 1972 - optaget ind over området - ingen bygning øst for sommerhuset Dorthe - er her opfotograferet 400 %.
3. Foto af sommerhuset Dorthe fra 21. september 1973 (parcel 12/matr. nr. 71ad) - ingen bygning øst for sommerhuset.
4. Øverste foto på bilag 3, men her opfotograferet 300 %.

5. Landinspektør Gunnar Jessens udstykningskitse fra december 1975 - 16 bygninger i området (bygningen på parcel 10 var brændt i 1964) - kun én bygning på parcel 12.
6. Landinspektør Gunner Jessens udstykningsplan fra juni 1985 - 15 bygninger i området - kun én bygning på parcel 12.
7. Det seneste 4 cm kort - 15 bygninger i området (prikken ved tallet 12 er en kote) - kortet er her opfotograferet til 1:10.000 - kun én bygning på Deres ejendom.
8. Foto fra februar 2001 - ark 1: optaget ind over området (fra samme sted som bilag 2 er optaget) - nu med gæstehytten foran.
9. Foto fra februar 2001 - ark 2: huse i området.
10. Foto fra februar 2001 - ark 3: optaget fra samme sted som billedet på bilag 3 og 4.
11. Foto fra februar 2001 - ark 4: detailfoto af gæstehytten - en typisk præfabrikeret bygning, der ikke har noget til fælles med bygningen på bilag 1.

Denne mere tilbundsående undersøgelse/vurdering, som ovennævnte 11 bilag er udtryk for, gør, at man herfra fortsat må fastslå, at nævnets afgørelse er korrekt, og at gæstehytten fortsat må kræves fjernet. - Fristen er nu fastsat til 1. juni 2001"

Amtet pålagde herefter Bernt Hundtofte at fjerne gæstehytten.

Da Bernt Hundtofte ikke efterkom amtets pålæg, anmodede amtet herefter i et brev af 5. februar 2002 politimesteren i Varde om at rejse tiltale mod Bernt Hundtofte for overtrædelse af naturbeskyttelseslovens § 74, fordi han ikke havde efterkommet påbudet om at fjerne gæstehytten.

Sagen blev behandlet ved retten i Varde, der ved dom, afsagt den 10. januar 2003 frifandt Bernt Hundtofte, fordi tiltalen var rejst mod ham, medens ejendommen, hvorpå gæstehytten ligger, ejes af hans kone, Dorthe Hundtofte.

Den 11. februar 2003 rettede advokat Verner Holm, Vejen, på Dorthe Hundtoftes vegne skriftlig henvendelse til amtet om sagen. Advokat Verner Holm har blandt andet anført i brevet:

"....."

I forbindelse med de sagsakter jeg har fået overdraget har jeg modtaget vedlagte brev fra Viggo Teglgaard Hansen, hvoraf fremgår, at han kan erindre, at det omhandlede udhus var placeret på grunden i midten af 60-erne, ligesom min klient har en erklæring fra 7.6.1999 fra Bent Olesen, Nederager 31, 7120 Vejle Ø, der erklærer, at der ved sommerhuset har været placeret et udhus siden 1965.

Bent Olesen skulle være søn af de tidligere ejere af ejendommen.

Min klient har endvidere tidligere under sagen henvist til, at det i BBR-meddelelsen fremgår, at udhus/gæstehus skulle være opført i 1960. Disse informationer står i klar modstrid med informationer der er lagt til grund fra amtets og ikke mindst Fredningsnævnets tidligere afgørelse, idet man her henviser til luftfotooptagelser.

Det er min vurdering, at disse informationer om gæstehusets alder, der ikke er inddraget i sagsbehandlingen, vil stille sagen i et nyt lys.

Imidlertid har min klient meddelt mig, at de efter at have været igennem en sagsbehandling på over 5 år gerne vil have en snarlig afslutning på sagen.

Jeg skal derfor foreslå følgende løsningsmodel, som forhåbentlig kan bringe en afslutning på sagen.

Min klient foreslår, at gæstehuset fjernes i sin helhed mod at min klient i stedet får tilladelse til det at ændre det nuværende sommerhus således:

Ved facaden mod nordvest, jfr. vedlagte kopi bliver taget på venstre side forlænget ned til det rammer klitten. Taget skal have samme hældning og samme beskaffenhed. Det pågældende areal vil blive lukket i begge ender af træplader/en dør. Rummet skal benyttes til opmagasinering og vil være uopvarmet.

På denne måde får min klient tilgodeset behov for nogle yderligere m² til opmagasinering og samtidig er det min vurdering, at de landskabelige interesser der skal varetages samtidig tilgodeses.

Facadetegning vedlægges.

For det tilfælde, at amtet ikke er interesseret i en sådan mindelig

løsning, forbeholder jeg mig naturligvis at gøre yderligere synspunkter gældende end de ovenfor anførte herunder,

at det ikke er dokumenteret, at den pågældende gæstebolig er i strid med fredningsbestemmelsen,

at der foreligger accept/passivitet for offentlig myndighed, som har optaget gæstehuset i BBR-ejermeddelelsen, samt

at der foreligger rettighed af hævdliggende karakter.

I en forlængelse af en løsning skal det naturligvis afklares, at der modtages en endelig ibrugtagningstilladelse fra Blåvandshuk Kommune.

....."

Amtet videresendte den 21. februar 2003 advokat Verner Holms brev til Fredningsnævnet. Amtet har blandt andet anført i fremsendelsesbrevet:

"....."

Amtet henholder sig vedrørende gæstehytten og dens opførelses-tidspunkt til det tidligere i sagen fremførte - at det må lægges til grund, at den er opført mellem 1980 og 1985 uden fredningsnævnets godkendelse.

Amtet kan anbefale overfor fredningsnævnet, at der meddeles lovliggørende dispensation fra fredningen af Skallingen til at forny det oprindelige sommerhus, som forudsat i brevet fra advokat Verner Holm, og som tidligere meddelt overfor Bernt Hundtofte. Amtet kan tillige anbefale, at der meddeles dispensation til en udformning af sommerhusets tag mod nordvest således, at det ubrudt og med samme taghældning som den øvrige tagflade føres ned i niveau med det omgivende terræn, så der i det herved opståede rum skabes mulighed for opmagasinering. Rummets tag og sider bør udføres og holdes i materialer og farver svarende til sommerhusets, og dispensationen foreslås at blive givet på baggrund af en fjernelse af gæstehytten....."

I et brev af 4. marts 2003 til fredningsnævnet har advokat Verner Holm blandt andet anført:

"I fortsættelse af mit brev af 17. 2. 2003 skal jeg herved på vegne af Dorthe Johanne Hundtofte fremkomme med flg. dispensationsansøgning:

Der ansøges ved nærværende om, at det på ejendommen renoverede sommerhus i h. t. afgørelse af 30. 11. 1998 må blive henstående i uændret karakter. Der ansøges endvidere om dispensation til, at den på ejendommen værende gæstebolig må blive stående.

Med hensyn til sagens omstændigheder henvises til de akter, der er nævnet bekendt under ovennævnte j. nr.

F. s. v. a. selve sommerhuset skal jeg anføre følgende:

Der foreligger nu samme faktiske forhold vedrørende ejendommen, som da der tidligere blev givet tilladelse af Fredningsnævnet den 13. 11. 1998 og efterfølgende af Ribe Amt.

Det beror endvidere på formelle omstændigheder, som Dorthe og Bernt Hundtofte ikke har været opmærksom på, at der reelt ikke er ansøgt i Dorthe Hundtoftes navn, men derimod i hendes mands navn. Det bør her endvidere tilføjes, at kommunen inden der blev givet meddelelse burde sikre sig, at det var rette borger, der modtog denne.

Det skal endvidere præciseres, at den afvisning af sagen, der foregik ved Retten i Varde skete på foranledning af dommeren og ikke på foranledning af mine klienter, der således ikke har udvist nogen chikanøs adfærd i den sammenhæng.

.....

F. s. v. a. gæstehytten skal jeg i forlængelse af mit brev af 11. 2. 2003 til Ribe Amt anmode nævnet om ved vurdering af sagen at tage højde for de udsagn der foreligger fra Bent Olesen, Nederaager 31, 7120 Vejle Ø, som erklærer, at der har været placeret et udhus på ejendommen siden 1965, ligesom der fra Viggo Teglgård Hansen er en erklæring om, at han kan erindre det omhandlede udhus var placeret på grunden fra midten af 60-erne.

Disse omstændigheder forelå ikke for nævnet ved dennes behandling den 13.11. 1998. Hertil kommer, at kommunen øjensynlig har været bekendt med, at der på ejendommen har været et gæstehus, idet min klient oplyser, at det i tidligere BBR-ejermeddelelser har været anført, at der var et gæstehus.

For det tilfælde, at nævnet ikke måtte finde grundlag for at give dispensation til gæstehuset, skal jeg subsidiært ansøge om, at der i stedet gives tilladelse til, at det nuværende sommerhus udbygges med et tag, således som skitseret i brev af 11. 2. 2003 til Ribe Amt"

Nævnet anmodede herefter advokat Verner Holm om at sende nævnet tegninger, der viser den tilbygning, som er nævnt i sidste afsnit i brevet.

Den 28. maj 2003 sendte advokat Verner Holm fredningsnævnet tegninger og en situationsplan på tilbygningen. Tegningerne er dateret den 26. maj 2003.

Det fremgår af tegningerne, at tilbygningens udvendige mål er 3,170 meter x 3,000 meter, og at sommerhusets tagkonstruktion skal ændres, fordi tilbygningens tag, der har et mindre fald end sommerhusets tag, skal bygges sammen med dette cirka 1,50 meter oppe på tagfladen målt fra tagskægget. Den projekterende arkitekt har anført på tegningerne, at "Alle materialer og konstruktionsopbygninger i vægge, tag og terrændæk m.m. laves som eksisterende hus".

Det er anført på tegningerne fra 1998 til sommerhuset, at ydervæggene skulle udføres i bjælker, samt at der skulle være 100 mm isolering i lofter, vægge og gulve. Isoleringen er vist med signatur på tegningerne.

På tegningerne til tilbygningen har den projekterende arkitekt vist med samme signatur, at tilbygningens ydervægge skal isoleres.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet besluttede at behandle sagen på skriftligt grundlag og anmodede derfor myndigheder og foreninger, der har en retlig interesse i sagen, om en udtalelse.

I et brev af 19. september 2003 til fredningsnævnet meddelte Danmarks Naturfredningsforening, at foreningen hverken kunne gå ind for, at der meddeltes Dorthe Hundtofte dispensation til at beholde gæstehytten eller til at udvide sommerhuset med en tilbygning. Naturfredningen anførte herefter i brevet:

"Området på Skallingen er unikt, og vi mener det skal bevares som sådan. Gives der dispensation til at udvide et sommerhus i området, kan det danne præcedens. Vi har dog indtryk af at der generelt af de andre husejere værnes om at området bevares i sin oprindelighed.

Vi mener ejeren af huset har været bekendt med de bestemmelser der ligger for området ved køb af huset, og derfor må indordne sig herunder....."

På baggrund af Danmarks Naturfredningsforenings indstilling besluttede fredningsnævnet at indkalde til besigtigelse i sagen.

Besigtigelsen fandt sted den 5. november 2003. I besigtigelsen deltog Dorthe Hundtofte, Haderslev, advokat Verner Holm, Brørup, kontorleder Ejler Toft Jensen og fuldmægtig Gert Lomholt Andersen, begge Ribe amt, lokal-komitémedlemmerne Merete Hansen og Flemming Davidsen, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite i Varde, og Aage Jakobsen, Friluftsrådet.

Der er anført følgende om besigtigelsen i fredningsnævnets forhandlingsportokol:

"Fredningsnævnets formand konstaterede, at der er sket korrekt indkaldelse til besigtigelsen og redegjorde kort for baggrunden for mødet.

Advokat Verner Holm oplyste, at fredningsnævnet ved afgørelse, truffet den 28. april 1999, meddelte Bernt Hundtofte en lovliggørende dispensation til at bibeholde sommerhuset på ejendommen Skallingvej 30, Blåvandshuk, blandt andet på vilkår, at gæstehytten øst for sommerhuset skulle fjernes inden den 1. oktober 1999. Det viste sig efterfølgende, at Dorthe Hundtofte var ejer af sommerhuset. Da hun ikke havde dispensation til at bibeholde hverken sommerhuset eller gæstehytten, anmodede advokat Verner Holm derfor på Dorthe Hundtoftes vegne fredningsnævnet om at meddele hende de nødvendige lovliggørende dispensationer, subsidiært dispensation til at udvide sommerhuset med en 2,95 x 2,56 m² stor, uisoleret tilbygning, der skal opføres på sommerhusets nordvestside. Tilbygningen skal bruges til opbevaring af udemøbler og redskaber. Advokat Verner Holm anførte, at fredningsnævnet ved afgørelsen, dateret den 28. april 1999, fejlagtigt lagde til grund, at gæstehytten ikke var lovlig opført. Dorthe Hundtofte har imidlertid fremskaffet to erklæringer fra personer, der har haft deres gang i det gamle sommerhus, som tidligere lå på grunden på det sted, hvor den nye bjælkehytte er opført. Det kan på baggrund af erklæringerne lægges til grund, at gæstehytten er opført i hvertfald i første halvdel af 1960'erne. Fredningsnævnet bør derfor meddele Dorthe Hundtofte dispensation til tillige at bibeholde gæstehytten øst for sommerhuset. Hvis fredningsnævnet ikke kan følge denne anmodning, bør fredningsnævnet meddele Dorthe Hundtofte dispensation til at udvide sommerhuset med den foreslåede tilbygning. Tilbygningen skal være aflukket. Den vil ikke blive synlig for omgivelserne, fordi den skjules af klitten nord for sommerhuset. Advokat Verner Holm anførte endvidere, at fredningsnævnet i en afgørelse truffet i 2002 har meddelt en anden grundejer i området dispensation til at fjerne en mindre feriehytte og erstatte den med et nyt og større sommerhus, som ligger på et

åbent areal. Fredningsnævnet bør derfor også ud fra en lighedsgrundsætning meddele Dorthe Hundtofte de nødvendige dispensationer.

Fredningsnævnet besigtigede sommerhuset og det sted, hvor tilbygningen skal opføres.

Fredningsnævnet konstaterede, at adskillige kubikmeter af klitten nord for sommerhuset er fjernet, at det har efterladt en adskillig kvadratmeter stor brudflade med et tilnærmelsesvist lodret fald ned mod sommerhuset, at sandet på det sted, hvor klitten har været, er fjernet og har efterladt et mere end 10 m² stort felt nord for sommerhuset, at der langs sommerhusets nordside og i en afstand af 2 til 3 meter fra nordsiden er rejst en høj mur, som er pudset, og at der langs Skallingvej er sat et højt hegn af træ.

Dorthe Hundtofte oplyste, at klitten nord for sommerhuset er skredet. Hun har fjernet sandet og derefter opført muren.

Advokat Verner Holm oplyste, at gæstehytten skal udformes som vist på de tegninger, der er sendt til fredningsnævnet.

På Ejler Toft Jensens forespørgsel oplyste advokat Verner Holm, at tilbygningen skal være uopvarmet og uisoleret, og at skuret, der lå bag sommerhuset, er blevet fjernet i forbindelse med i-brugtagningen af sommerhuset.

Ejler Toft påpegede, at det eksisterende sommerhus vil få en uæstetisk udformning, såfremt tilbygningen skal udformes som vist på tegningerne, der er sendt til fredningsnævnet. Det er oplyst, at tilbygningen skal bruges som opbevaringsrum. Rummet kan derfor eventuelt etableres ved, at sommerhusets tag mod nordvest føres ubrudt og med samme taghældning som den øvrige tagflade ned i niveau med det omgivende terræn, og ved at siderne lukkes med bjælkevægge, udført som væggene i sommerhuset. Herved opstår der under taget et rum, som Dorthe Hundtofte kan benytte til opbevaring af udemøbler og redskaber. Amtet kan derfor anbefale, at der meddeles Dorthe Hundtofte en lovliggørende dispensation til at bibeholde bjælkehytten og dispensation til at indrette et redskabsrum som skitseret foran, på vilkår at gæstehytten øst for sommerhuset fjernes.

Flemming Davidsen kunne på Danmarks Naturfredningsforenings vegne tiltræde, at fredningsnævnet meddeler Dorthe Hundtofte en lovliggørende dispensation til at bibeholde sommerhuset, og tilføjede, at det er naturfredningsforeningens opfat-

telse, at fredningsnævnet hverken skal give hende dispensation til at beholde gæstehytten eller til at udvide sommerhuset med et redskabsrum. Det sommerhus, der tidligere lå på grunden, var af beskeden størrelse. Dorthe Hundtoftes nye sommerhus er stort og fylder meget i landskabet. Hvis det udvides som vist på tegningerne, vil det blive endnu synligere i landskabet. Udvidelsen er heller ikke heldig i æstetisk henseende.

Aage Jakobsen oplyste, at Friluftsrådet ikke har indvendinger mod, at fredningsnævnet meddeler Dorthe Hundtofte en lovliggørende dispensation til at beholde sommerhuset, og tilføjede, at rådet overordnet set protesterer mod, at der gives tilladelse til en udvidelse af sommerhuset som skitseret. Rådet mener ikke, at der skal gives dispensation til at beholde gæstehytten øst for Skallingvej.

Advokat Verner Holm bemærkede herefter, at Dorthe Hundtofte er interesseret i at finde en løsning på sagen, og at hun derfor som en mere subsidiær begæring anmoder om dispensation til at udvide sommerhuset med et redskabskur som foreslået af amtet

Ved besigtigelsen konstaterede fredningsnævnet, at sommerhuset er indrettet med moderne og tidssvarende køkken-, toilet- og badefaciliteter.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan der meddeles dispensation fra en fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det tidligere overfredningsnævn og naturklagenævnet har gennem adskillige år fulgt en restriktiv praksis med hensyn til meddelelse af dispensationer til udvidelse af sommerhuse i fredede områder, og har kun tilladt, at ældre u-tidssvarende fritids- og sommerhuse i sådanne områder udvides med 10 til 12 m² til indretning af tidssvarende køkken-, toilet- og badefaciliteter.

Dorthe Hundtofte har fjernet det gamle sommerhus, der lå på grunden, og i stedet opført et nyt sommerhus på tilnærmelsesvist samme sted. Det nye sommerhus, der er indrettet med tidssvarende køkken-, toilet- og badefaciliteter, har tilnærmelsesvist samme størrelse som det gamle sommerhus inklusive udhuset, der nu er blevet fjernet. Under disse omstændigheder, og da fredningsnævnet ikke har indvendinger mod Dorthe Hundtoftes valg af materialer og farver til det nye sommerhus, som er tilpasset det omgivende terræn, samt husets placering i terrænet, meddeler fredningsnævnet herefter i medfør af naturbeskyttelsesloven § 50 Dorthe Hundtofte en lovliggørende

dispensation til at beholde sommerhuset.

Dorthe Hundtofte har tillige ansøgt fredningsnævnet om en lovliggørende dispensation til at beholde gæstehytten øst for Skallingvej og har til støtte herfor henvist til de erklæringer, hun har indhentet fra Bent Olesen og Viggo Teglgaard Hansen. Disse erklæringer, det yderligere fotomateriale samt oplysningerne i landinspektør Gunnar Jessens udstykningskitse og udstykningsplan er tilvejebragt efter fredningsnævnets afgørelse, truffet i 1999. Fredningsnævnet vurderer derfor denne del af sagen på ny.

Det er uomtvisteligt, at det fotomateriale, som amtet har tilvejebragt om Skallingen, samt landinspektør Gunnar Jessens udstykningskitse og udstykningsplan viser, at der ikke i årene mellem 1972 og juni 1985 har ligget en gæstehytte eller anden bebyggelse øst for Skallingvej 30. Fredningsnævnet lægger derfor til grund, at gæstehytten tidligst er opført i forsommeren 1985.

Projektet til opførelsen af gæstehytten skulle ifølge fredningsbestemmelserne have været forelagt fredningsnævnet til godkendelse. Fredningsnævnet ville ud fra landskabelige hensyn ikke have godkendt, at der blev opført en hytte på grøningen øst for sommerhuset. Som følge heraf og da de synspunkter, Dorthe Hundtofte har anført til støtte for sin begæring herom, ikke kan begrunde andet resultat, er der derfor ikke grundlag for at meddele hende dispensation til at bibeholde gæstehytten. Gæstehytten skal derfor fjernes senest den 1. april 2004.

Dorthe Hundtofte har som en subsidiær begæring anmodet om dispensation til at opføre en 2,95 x 2,56 m² stor uisoleret tilbygning til sommerhuset, eller den tilbygning, som amtet har skitseret i sit indlæg. Den tilbygning, der er vist på det tegningsmateriale, som er forelagt nævnet, viser imidlertid en 3,17 x 3,00 m² stor isoleret tilbygning.

Dorthe Hundtoftes sommerhus er beliggende i et fredet område, som er reguleret ved meget restriktive fredningsbestemmelser, der har det sigte at bevare Skallingen. Det tidligere overfredningsnævn og naturklagenævnet har som ovenfor anført gennem adskillige år tilladt, at ældre utidssvarende fritids- og sommerhuse i fredede områder udvides med 10 til 12 m² til indretning af ordentlige køkken -, toilet - og badefaciliteter. De forudsætninger, denne dispensationspraksis hviler på, gør sig ikke længere gældende i denne sag, fordi Dorthe Hundtofte ved denne afgørelse har fået en lovliggørende dispensation til sit nyopførte sommerhus. Den dispensationsansøgning, Dorthe Hundtofte har henvist til, vedrørte et ældre utidssvarende sommerhus, som husets ejer ønskede at fjerne for at opføre et nyt sommerhus. Fredningsnævnet gav dispensation til at ejeren kunne opføre et sommerhus, der størrelsesmæssigt lå indenfor de rammer, overfredningsnævnet og naturklagenævnet har udstukket på dette område. På denne baggrund finder fredningsnævnet ikke, at der er grundlag for at meddele Dorthe Hundtofte dis-

pensation til at udvide sommerhuset, hverken med den tilbygning, der er skitseret på tegningen, dateret den 26. maj 2003, eller amtets forslag til en tilbygning.

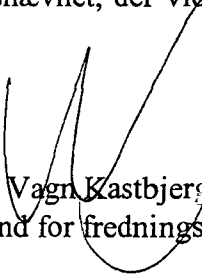
Under fredningsnævnets besigtigelse af sommerhuset blev det konstateret, at adskillige kubikmeter af klitten nord for sommerhuset er fjernet, at det har efterladt en adskillig kvadratmeter stor brudflade med et tilnærmelsesvist lodret fald ned mod sommerhuset, at sandet på det sted, hvor klitten har været, er fjernet og har efterladt et mere end 10 m² stort felt nord for sommerhuset, at der langs sommerhusets nordvest side og i en afstand af 2 til 3 meter fra sommerhuset er rejst en høj mur, som er pudset, og at der langs Skallingvej er sat et højt hegn af træ.

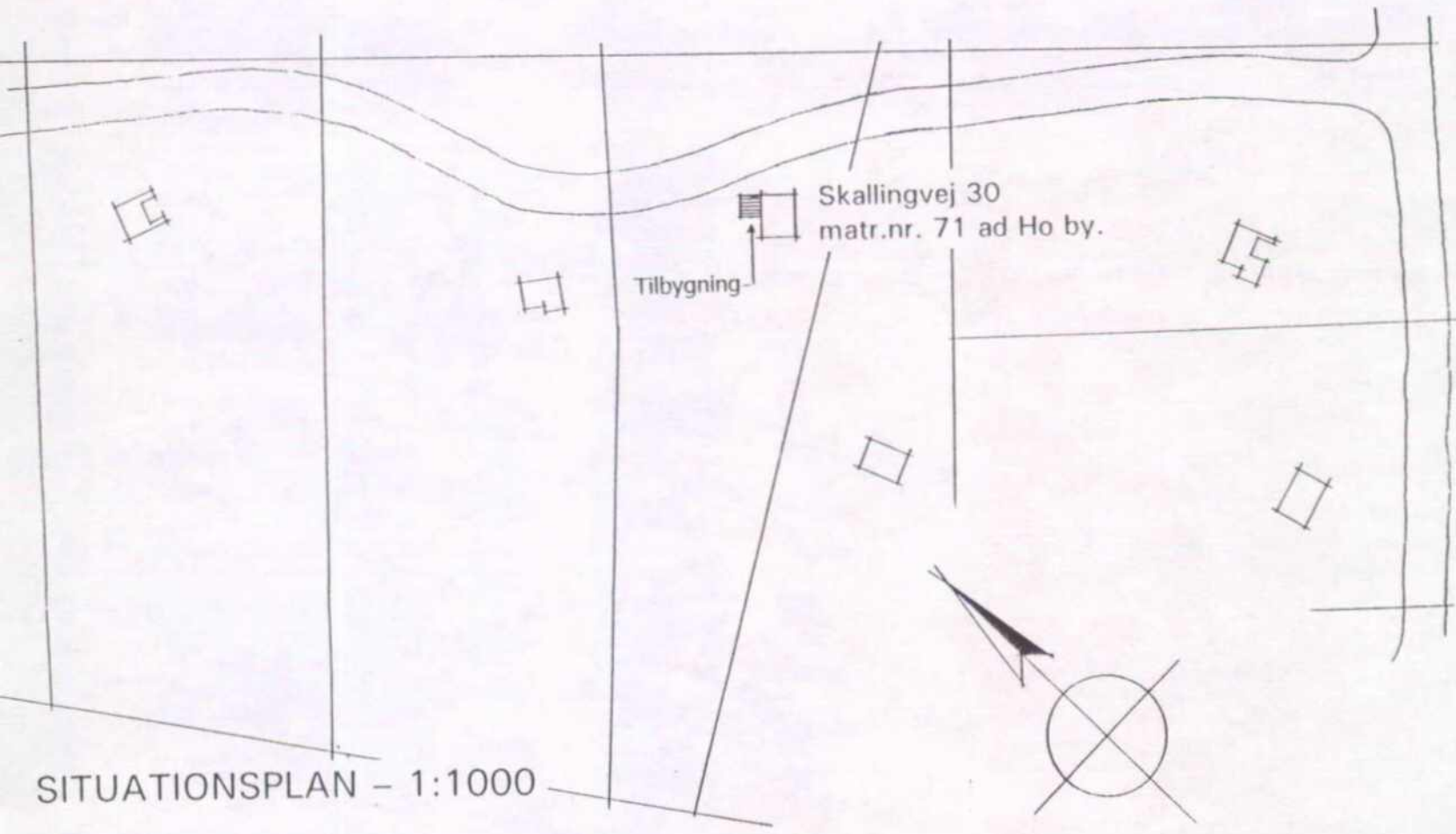
Det er fredningsnævnets vurdering, at klitten ikke er skredet sammen men fjernet. Denne opfattelse støtter fredningsnævnet på fotos af grunden nordvest for sommerhuset, som viser et areal med lav buskvækst. Dette indgreb i landskabet, opførelsen af muren og rejsningen af træhegnet ud mod Skallingvej er i strid med fredningsbestemmelserne, der forbyder, at der anbringes skæmmende indretninger indenfor det fredede område. Det påbydes derfor Dorthe Hundtofte at retablere klitten, fjerne muren og træhegnet senest den 1. april 2004.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Dorthe Hundtofte, Blåvandshuk kommune, Ribe amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og naturstyrelsen, Oxbøl Statsskovdistrikt, Friluftsrådet, lokale foreninger og andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videre sender sagen til naturklagenævnet.

Vagn Kastbjerg,
formand for fredningsnævnet.

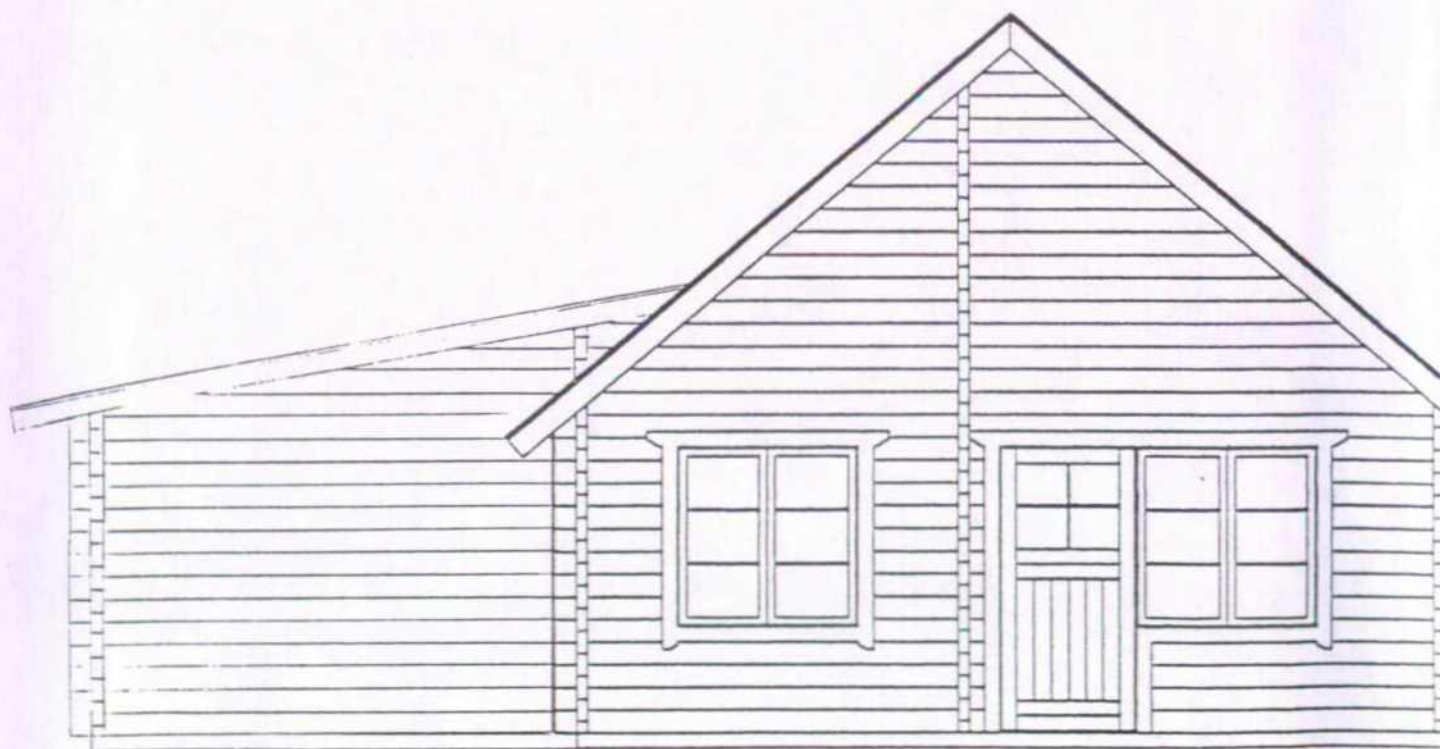
SITUATIONSPLAN - 1:1000

Skallingvej 30
matr.nr. 71 ad Ho by.

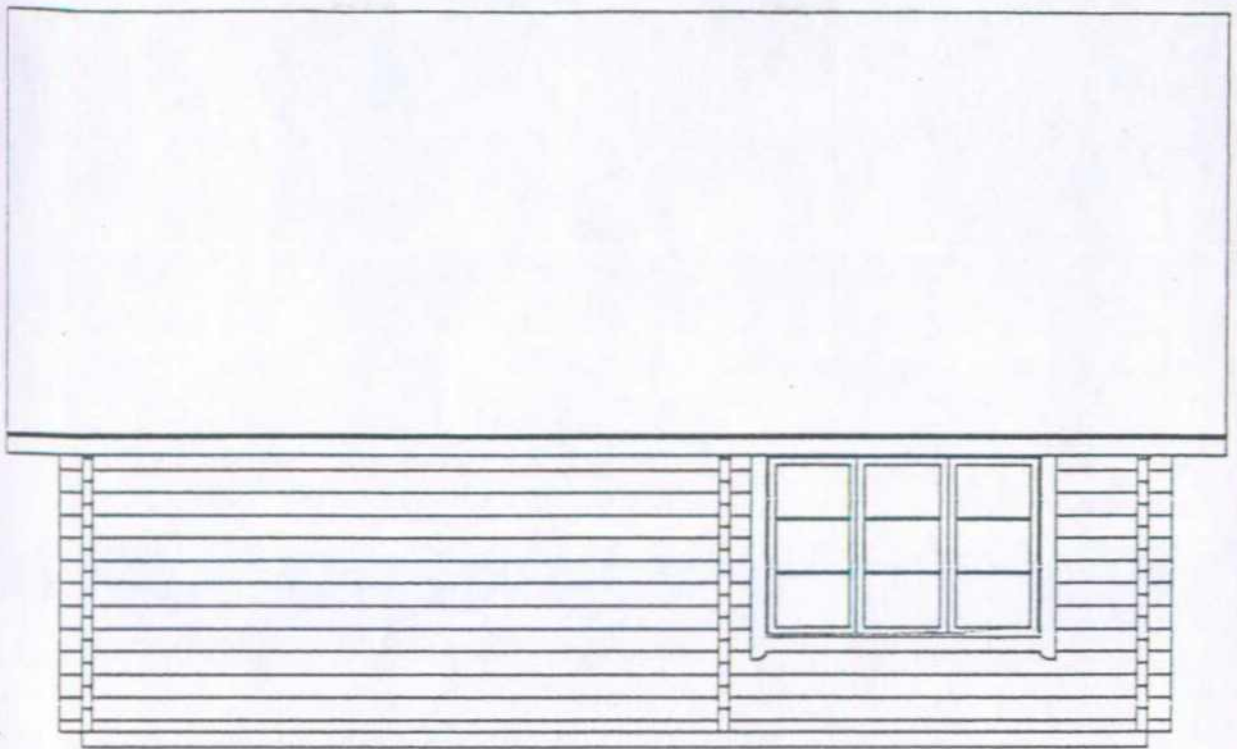
Tilbygning

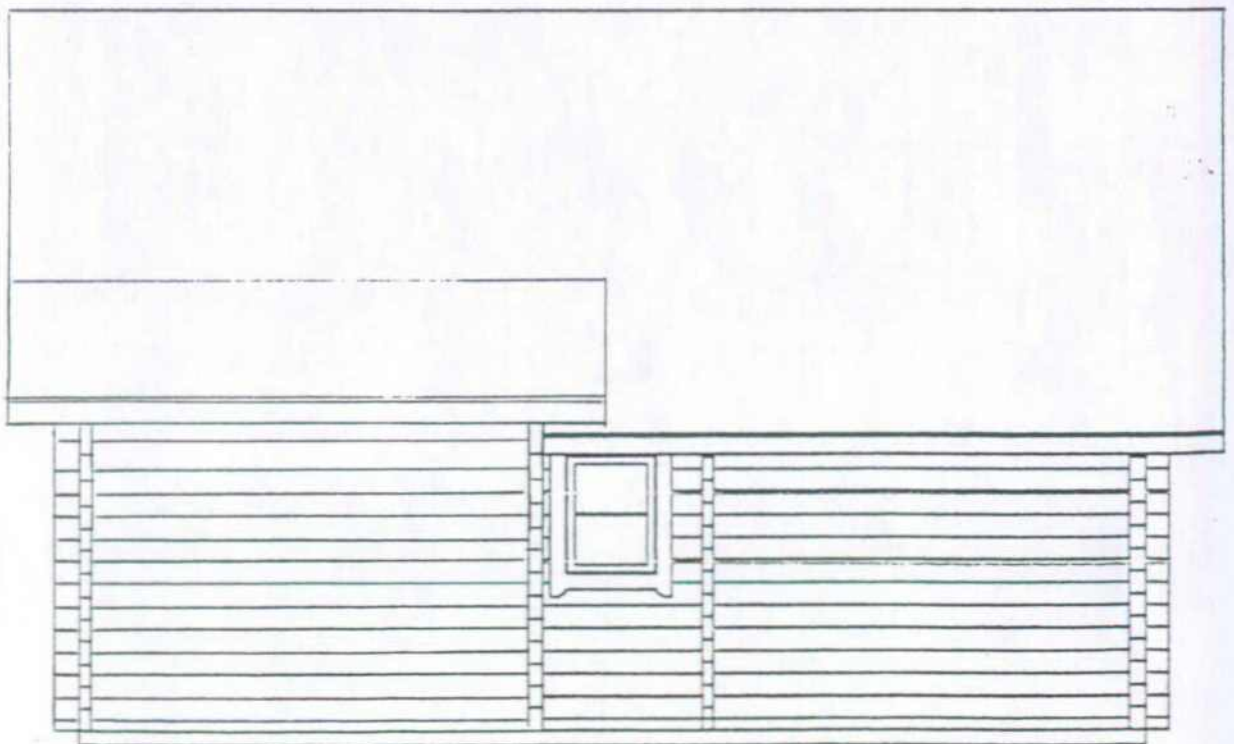
FACADE MOD NORD/ØST

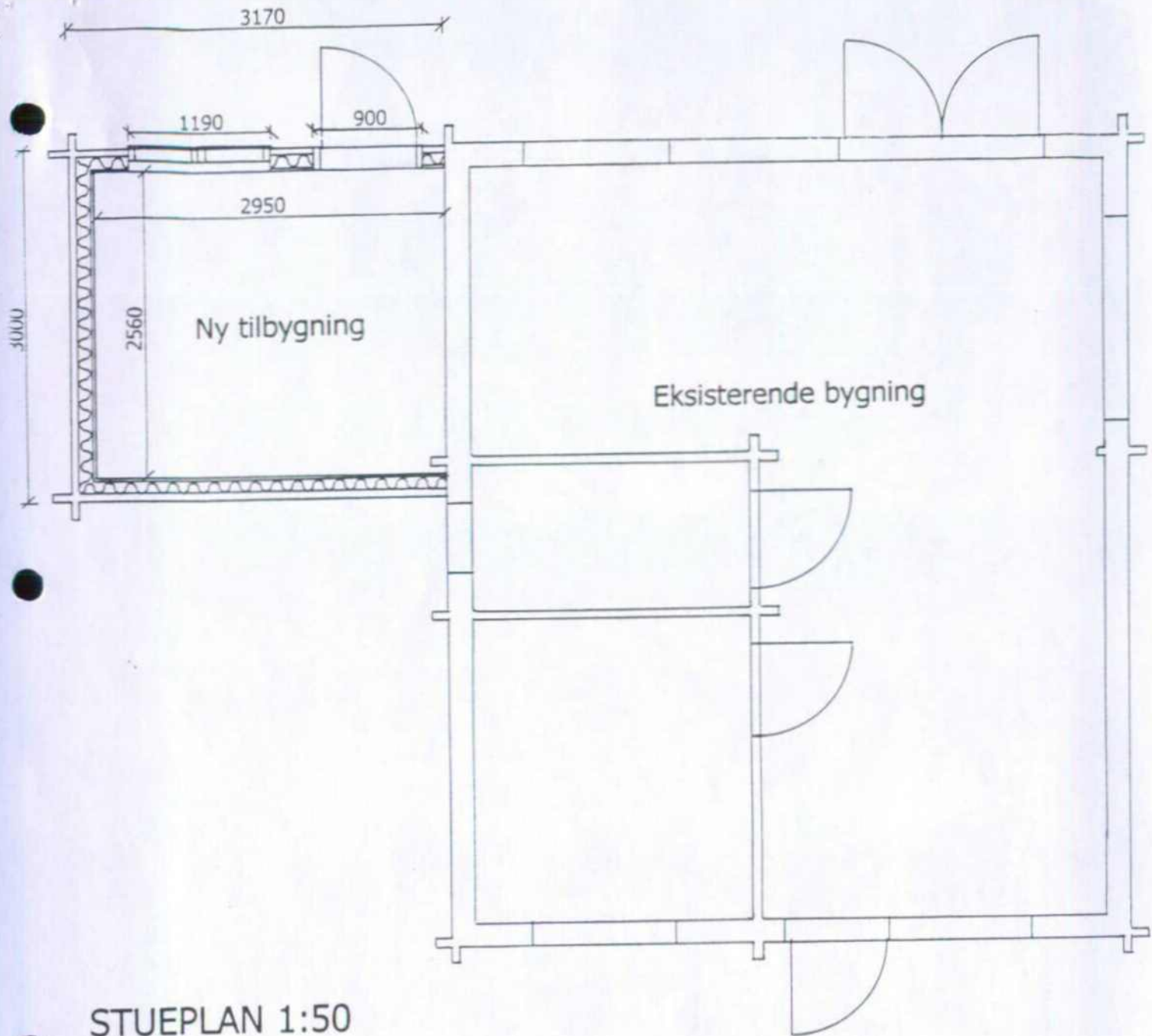
FACADE MOD SYD/VEST

FACADE MOD SYD/ØST

FACADE MOD NORD/VEST

STUEPLAN 1:50

Materialer: Alle materialer og konstruktionsopbygninger i vægge, tag og terrændæk m.m. laves som eksisterende hus

Skallingvej 30

Sag nr. 98.36

Tegn.nr: (99)03.02.

Ho.

Opgave: Tilbygning til sommerbolig.
 Emne: **Plan, facader og situationsplan.**

Dato: 26.05.2003
 Rev:

NATURKLAGENÆVNET
FORMANDEN

Frederiksborggade 15, 1360 København K
Tlf.: 3395 5700
Fax: 3395 5769
X.400: S=nkn; P=sdn; A=dk400; C=dk
Internet: nkn@nkn.dk

SCANNET

Bent Hundtofte
Storegade 88
6100 Haderslev

23 APR. 2004

J.nr.: 03-121/550-0006
JKW

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

30 APR. 2004

Vedr. Afgørelse fra Fredningsnævnet for Ribe Amt vedr. et sommerhus på ejendommen Skallingvej 30, Ho.

Med brev dateret 9. marts 2004 og modtaget i Naturklagenævnet den 10. marts 2004, har De klaget over at Fredningsnævnet for Ribe amts ovennævnte afgørelse af 9. februar 2004.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 1, er klagefristen 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Afgørelsen er dateret og afsendt fra fredningsnævnet mandag den 9. februar 2004, hvorfor afgørelsen anses for at være meddelt tirsdag den 10. februar 2004. En rettidig indgivet klage skulle således have været Naturklagenævnet i hænde senest tirsdag den 9. marts 2004.

Deres klage er således ikke rettidigt indgivet.

På den baggrund afvises klagen fra yderligere behandling.

Denne afgørelse er truffet af Naturklagenævnets formand på nævnets vegne, jf. naturbeskyttelseslovens § 81, stk. 3.

Mikkel Schaldemose /
Viceformand

Jan Kofod Winther
Fuldmægtig

Kopi af afgørelsen er sendt til Fredningsnævnet for Ribe Amt

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 2001-1211/A-2231
Akt. nr. 26

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 00637.00

Dispensationer i perioden: 04-07-2007

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Domhusgade 24, 6000 Kolding
76 31 96 38, mail: biran@domstol.dk

J.nr. F 24/2007

Dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen Skallingvej 36, Ho.

Varde kommune har ved brev af 23. maj 2007 forelagt fredningsnævnet en ansøgning fra Anette Rohde og Viggo Theilgaard, Nøddelunden 1, 6705 Esbjerg Ø, der ejer ejendommen Skallingvej 36, Ho - matr. nr. 71 ab Ho by, Ho. Det fremgår af ansøgningen med tilhørende bilag, at Anette Rohde og Viggo Theilgaard ansøger om tilladelse til at opføre et nyt sommerhus på 72,16 m² incl. en overdækket terrasse på grunden til erstatning for deres ældre 35 m² store sommerhus. Det fremgår af tegningsmaterialet, der er vedlagt ansøgningen, at sommerhuset er ca. 47,16 m² stort og terrassen, der er østvendt, ca. 25 m² stor.

Fredningsnævnet har ved dispensation meddelt Anette Rohde og Viggo Theilgaard den 7. oktober 2005 givet tilladelse til, at det ældre sommerhuset må udskiftes med et nyt sommerhus med et bebygget bruttoareal på indtil 47 m² og et østvendt terrasseanlæg på ikke over 25 m², at terrassen må have en maksimal udstrækning fra husets østgavl på 2,5 m, samt at ansøgerne inden byggeriets påbegyndelse skulle fremsende de af bygningsmyndigheden godkendte og målfaste tegninger, udarbejdet efter de retningslinjer, fredningsnævnet har fastsat som vilkår for dispensationen.

Ejendommen matr. nr. 71 ab Ho by, Ho, er udstykket fra ejendommen matr. nr. 71 a smst., som blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for det fredede område, at dele af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, må udstykkes og sælges til sommerhusbebyggelse, dog således at fredningsnævnet skal godkende tegningerne til husene og husenes placering i terrænet. Udskiftningen af sommerhuset på ejendommen Skallingvej 36 kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Da det projekt, der er forelagt fredningsnævnet, ikke går ud over rammerne for den dispensation, som fredningsnævnet meddelte ansøgerne den 7. oktober 2005, har fredningsnævnets formand behandlet sagen i medfør af forretningsordenens § 10, stk. 5, og har besluttet at imødekomme ansøgningen på de vilkår, der fremgår af afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Ved fredningsnævnets kendelse, afsagt den 2. december 1938, blev området "Svenske Knolde" på Skallingen fredet. Ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, ligger i det fredede område. Fredningsnævnet bestemte, at det fredede område ikke måtte bebygges, men det skulle

"...dog være tilladt

- 1) at opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne...

SNS-121-00325

.....
3) at sælge dele af Matr. Nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet "Skallingen", stort 6,0220 ha, beliggende i "Svenske Knolde" til Sommerhusbebyggelse på følgende Betingelser

...

- b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets anvisning.
- c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.

..."

Kendelsen blev stadfæstet af overfredningsnævnet den 28. december 1939.

I et brev af 25. april 2005 til Blåvandshuk kommune ansøgte advokat Holger Refslund, Esbjerg, på vegne Anette Rohde og Viggo Theilgaard om tilladelse til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen matr. nr. 71 ab Ho by, Ho, til erstatning for ansøgenes ældre sommerhus, fordi det eksisterende sommerhus er stærkt angrebet af råd, og fordi ansøgerne ønsker at etablere ordentlige køkken-, toilet - og badefaciliteter.

Advokat Holger Refslund havde vedlagt ansøgningen til Blåvandshuk Kommune tegninger til det nye sommerhus. Det fremgik af tegningerne, at det projekterede sommerhus var ca. 49 m² stort, og at der skulle bygges en større overdækket terrasse rundt om huset som en integreret del af huset.

Blåvandshuk kommune fremsendte med brev af 24. maj 2005 ansøgningen fra Anette Rohde og Viggo Theilgaard til fredningsnævnet.

Under sagens forberedelse udtalte Ribe amt, Natur - og Landskabskontoret, i et brev af 7. juni 2005 til fredningsnævnet blandt andet:

"Ejendommen Skallingvej 36 er ifølge BBR bebygget med et sommerhus med et samlet areal på 35 m², og huset er opført i 1970. Opførelsen af et nyt sommerhus i stedet for det eksisterende samt anlæggelse af terrasse kræver fredningsnævnets dispensation fra fredningen af dele af Skallingen.

...

Efter amtets opfattelse bør det i den konkrete sag vurderes, om der er tale om et mindre sommerhus, hvor der er behov for en udvidelse til 49 m² som ansøgt til indretning af ordentlige køkken - toilet - og badeforhold, og i givet fald om det nye byggeris højde, placering samt materiale- og farvevalg er landskabeligt acceptabelt. Amtet har ingen bemærkninger til det ansøgte byggeris højde eller til materiale - og farvevalg, men huset adskiller sig fra det øvrige sommerhusbyggeri i området ved at have et meget kraftigt udhæng og en stor terrasse, som i det væsentlige er overdækket af udhænget. Taget dækker over et areal på i alt 106 m². Terrassen har ifølge opmåling på tegningsmaterialet et areal på ialt ca. 69 m².

Udgangspunktet bør efter amtets opfattelse være at tilstræbe en vis ensartethed i sommerhusbebyggelsen på "Svenske Knolde", og at områdets karakter af primitiv sommerhusbebyggelse fastholdes, så byggeriet ikke får en størrelse og en karakter, som det ses i udlagte sommerhusområder.

...

Opmærksomheden henledes på, at ejendommen ligger i internationalt naturbeskyttelsesområde. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning i et internationalt beskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Der er tale om EF-habitatområde nr. 78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde), hvor udpegningsgrundlaget bl.a. er den prioriterede naturtype 2140 (Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)), EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 55 (Skallingen og Langli) samt Ramsarområde nr. 27 (Vadehavet)".

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 24. juni 2005.

Efter besigtigelsen drøftede nævnets medlemmer de retningslinjer, nævnet for fremtiden vil følge ved meddelelse af dispensationer fra Overfredningsnævnets kendelse af 28. december 1939 om fredning af Skallingen for at sikre en ensartet dispensationspraksis.

Fredningsnævnet orienterede i et brev af 28. juni 2005 advokat Holger Refslund om resultatet af drøftelserne. Fredningsnævnet har blandt andet oplyst i brevet, at:

"Fredningsnævnet er indstillet på at meddele Deres klienter dispensation til at opføre et nyt sommerhus på grunden til erstatning for det eksisterende sommerhus. Fredningsnævnet vil imidlertid ikke tillade gennemførelsen af det byggeri, tegningerne viser.

Såfremt Deres klienter ønsker at opføre et nyt sommerhus, er fredningsnævnet indstillet på at dispensere til opførelsen af et sommerhus, der er indtil 12 m² større end det eksisterende sommerhus og med et terrasseanlæg på i alt 25 m².

Et nyt sommerhus bør opføres længere inde på grunden, så opfyldning af og indgreb i terrænet i forbindelse med byggeriet undgås, ligesom bevoksningen af hybenroser skal bibeholdes. Terrassen på østsiden af huset må have en maksimal udstrækning fra husets østgavl på 2,5 m. Placeringen af den øvrige del af terrassearealet kan ske efter Deres klienters ønske.

Såfremt Deres klienter er indstillet på at følge disse retningslinjer, bedes De fremsende et revideret projekt og en situationsplan til fredningsnævnet.

Fredningsnævnet vil herefter færdigbehandle sagen på skriftligt grundlag og meddele Deres klienter dispensation i overensstemmelse med de retningslinjer, som er anført ovenfor."

Advokat Holger Refslund forelagde herefter ved brev af 13. september 2005 fredningsnævnet et revideret projekt.

Det fremgik af de reviderede tegninger, at det projekterede sommerhus ville få et samlet opvarmet areal på ca 49,6 m² og en terrasse rundt om huset på ca. 25,8 m². Sommerhuset skulle opføres som

en trækonstruktion med træbeklædning, der skulle males sort; husets tag skulle udføres i tagpap med trekantlister.

Fredningsnævnet meddelte herefter Anette Rohde og Viggo Theilgaard dispensation til at bygge et nyt sommerhus på grunden til erstatning for deres ældre sommerhus på vilkår blandt andet, at sommerhusets areal måtte udvides med indtil 12 m² i forhold til det eksisterende sommerhus svarende til et bebygget bruttoareal på indtil 47 m², og at terrasseanlægget omkring sommerhuset incl. den overdækkede del af terrassen ikke må dække et større areal end 25 m². Dispensationen indeholdt endvidere vilkår om materialevalg og farver.

I brevet af 23. maj 2007 til fredningsnævnet har Varde kommune anført:

"...

Varde Kommune har modtaget ansøgning om byggetilladelse til opførelse af et nyt sommerhus på ejendommen Skallingvej 36, Ho, til erstatning for et ældre sommerhus, der nedrives. Det fremsendte projekt er ændret i forhold til det projekt som Fredningsnævnet i 2005 havde til behandling (fredningssag 31/2005- Fredningsnævnet for Ribe Amt). Det fremgår af afgørelsen, at Fredningsnævnet skal have tegningerne til godkendelse, når Varde kommune har meddelt byggetilladelse.

Da der er tale om et helt nyt projekt, hvor især placering af terrasserne er ændret i forhold til det tidligere behandlede fremsendes sagen til vurdering i Fredningsnævnet inden Varde Kommune igangsætter byggesagsbehandlingen.

Det kan oplyses at Blåvandshuk Kommune ved brev af den 12. 04 2006 har meddelt zonetilladelse til det oprindelige projekt med henvisning til Fredningsnævnets vilkår..."

Det fremgår af det tegningsmateriale, som er vedlagt kommunens brev, at sommerhuset skal opføres som et længehus. Sommerhusets østlige ende, der er en integreret del af huset, udgøres af en overdækket terrasse på 25 m²; den øvrige del af huset udgøres af et bebygget areal på ca. 47 m². Husets samlede længde er 11,36 meter og bredden 6,00 meter; terrassen er 7 meter bred.

Det fremgår af beskrivelsen af huset på tegningsmaterialet, at det skal opføres på en betonsokkel, der føres 90 cm under terræn, og afsluttes med leca-blokke, at husets ydervægge skal udføres i 19 x 100 mm trykimprægnerede brædder "en på to", og at taget skal udføres i tagpap med 3-kantlister og en taghældning på 30 grader. Husets østfacade består til dels af et større vinduesparti, der vender ud mod den overdækkede terrasse. Husets østgavl og vestgavl består af store trekantede vinduespartier. Højden fra overkant sokkel til tagrygning er 4,40 meter.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Arealet, hvorpå sommerhuset ønskes opført, ligger i internationalt naturbeskyttelsesområde (EF fuglebeskyttelsesområde nr. 55 (Skallingen og Langli), EF-Habitatområde nr. 78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde), hvor udpegningsgrundlaget bl. a. er den prioriterede

naturtype 2140 (Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)), samt Ramsar-område nr. 27 (Vadehavet).

I betragtning af, at sommerhuset skal erstatte det ældre sommerhus, som nedrives, vil byggeriet ikke medføre væsentlige forringelser eller forstyrrelser for de arter, som naturområdet er udpeget for (jf. § 3 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter).

Fredningsnævnets fastslog i afgørelsen af 7. oktober 2005, at Anette Rohdes og Viggo Theilgaards sommerhus, der i følge BBR- registeret er 35 m² stort, er nedslidt og uden nogen former for moderne bekvemmeligheder eller ordentlige køkkenforhold. Fredningsnævnet fastslog endvidere, at det i betragtning af husets alder, dets uhensigtsmæssige indretning og den visuelle forbedring, der ville opnås, såfremt huset blev fjernet og erstattet med et harmonisk nybyggeri, der blev tilpasset det omgivende landskab og opført så langt inde på grunden, at bevoksningen af hybenroser øst for det eksisterende hus blev bevaret, ikke ville stride mod fredningsbestemmelserne at meddele Anette Rohde og Viggo Theilgaard dispensation til at opføre et nyt sommerhus på grunden.

Det sommerhus, som Anette Rohde og Viggo Theilgaard nu vil opføre, ligger størrelsesmæssigt indenfor de rammer, fredningsnævnet har fastsat for størrelsen af nye sommerhuse, der opføres til erstatning for ældre sommerhuse i området. Da det projekterede sommerhus i øvrigt harmonerer med den øvrige sommerhusbebyggelse i området, vurderer fredningsnævnets formand, at det ikke vil stride mod fredningsbestemmelserne at meddele Anette Rohde og Viggo Theilgaard dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at gennemføre byggeriet på vilkår

- at sommerhusets areal må udvides med indtil 12 m² i forhold til det eksisterende sommerhus svarende til et bebygget bruttoareal på indtil 47 m²,
- at terrasseanlægget omkring sommerhuset incl. den overdækkede del af terrassen ikke må dække et større areal end 25 m²,
- at terrassen på østsiden af huset må have en maksimal udstrækning fra husets østgavl på 2,5 m,
- at huset opføres som en trækonstruktion med træbeklædning, der males sort, og med tagpaptag med trekantlister,
- at bevoksningen af hybenroser på husets østside bevares,
- at huset afsættes på grunden efter samråd med kommunen,
- at det eksisterende hus og dets fundament skal fjernes samtidig med opførelsen af det nye sommerhus,
- at materialet fra udgravningen af det nye sommerhus' fundament og andet overskydende materiale køres bort og deponeres udenfor det fredede område,
- at der ikke i forbindelse med opførelsen af sommerhuset må ske varige skader på omgivelserne,

- at terrænet skal reableres efter byggeriets afslutning,

og

- at sommerhuset i øvrigt opføres i overensstemmelse med de tegninger, som er vedhæftet denne dispensation.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Anette Rohde og Viggo Theilgaard, Oxbøl Statsskovdistrikt, Skov - og Naturstyrelsen, Varde kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgeren rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland,
Nordlige del.

Kolding, den 4. juli 2007.

Vagn Kastbjerg

30 APR. 2009

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Domhusgade 24, 6000 Kolding
76 31 96 38, mail: biran@domstol.dk

Ansøgning fra Jens Mose m. fl., Hans Broges vej 10, 8220 Brabrand, om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen matr. nr. 71 æ Ho by, Ho, til erstatning for et eksisterende sommerhus.

Jens Mose har ved brev af 6. januar 2009 på egne vegne og på vegne Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lyngge ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at udskifte et ældre sommerhus på 35.5 m² på ejendommen matr. nr. 71 æ Ho by, Ho, beliggende Skallingvej 40, Ho, med et nyt sommerhus på 47.5 m². Ejendommen matr. nr. 71 æ Ho by, Ho, er udstykket fra ejendommen matr. nr. 71 a smst., som er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for det fredede område, at dele af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, må udstykkes og sælges til sommerhusbebyggelse, dog således at fredningsnævnet skal godkende tegningerne til husene og husenes placering i terrænet. Udskiftningen af sommerhuset kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 5. marts 2009, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har efter besigtigelsen indhentet yderligere oplysninger om bebyggelsen på Skallingen.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele ansøgerne afslag på ansøgningen om dispensation til at opføre det sommerhus, der fremgår af det projekt, som er forelagt fredningsnævnet, jf. afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Ved brev af 5. november 1934 blev der på Naturfredningsrådets foranledning rejst sag om fredning af dele af Skallingen. Det fremgår blandt andet af brevet, at Naturfredningsrådet vurderede, at såvel landskabelige som videnskabelige grunde talte for, at Skallingen blev fredet, idet halvøen som følge af sin isolerede beliggenhed og højt ejendommelige natur af klit- og marskarealer dannede en helhed, til hvilken der ikke fandtes mage i Danmark eller i Danmarks nabolande, fordi menneskelige indgreb i den naturlige udvikling i området havde været af meget ringe betydning, og idet halvøen var en relativt ung formation, som endnu ikke var færdigdannet, og derfor skulle udviklingen følges ad videnskabelig vej.

Fredningsnævnet afsagde kendelse i sagen den 2. december 1938 og traf blandt andet bestemmelse om fredning af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho. Fredningsnævnet bestemte, at det fredede område ikke måtte bebygges, men det skulle

"... dog være tilladt

- 1) At opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne...
.....
- 3) at sælge Dele af Matr. nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet "Skallingen", stort 6,0220 ha, beliggende i "Svenske Knolde" til Sommerhusbebyggelse på følgende Betingelser
...
 - b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets anvisning.
 - c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet...."

Kendelsen blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Brevet af 6. januar 2009 fra Jens Mose var vedlagt en nærmere begrundelse for ansøgningen, fotografier af ansøgernes sommerhus, af udsigten fra sommerhuset mod nord og syd samt tegninger af det nye sommerhus.

I begrundelsen for ansøgningen har Jens Mose, Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lyngé anført:

"...

Hermed ansøges om dispensation til at opføre ny bebyggelse på ejendommen Skallingvej 40, Ho, Matrikel 71 Æ. Huset opføres som erstatning for den eksisterende u-tidssvarende bebyggelse der nedrives.

Det opvarmede areal på 47,5 m² er fremkommet ved at tillægge de eksisterende 35,5 m² yderligere 12 m² til tidssvarende indretning af køkken og bade faciliteter samt til den dimensionering af ydervægge, som en tidssvarende isoleringsgrad kræver.

Husets er udformet med udgangspunkt i og udfra stor respekt for landskabets karakter og beplantningen omkring huset. Huset er beskrevet på vedlagte tegningsmateriale samt vedlagte visualisering.

Vi er bekendte med, at ejendommens BBR angiver 34 m² som det bebyggede areal, men ansøger i denne sammenhæng om, at en konkret opmåling, der viser det lidt større areal, må danne grundlag for nævnets kendelse. Ved disse størrelsesforhold gør selv små marginaler en forskel.

Udover det opvarmede areal er påtænkt overdækket terrasse på 19,4 m² og et uopvarmet skur til tekniske installationer.

Huset opføres som let konstruktion med træbeklædning, formodentligt lærk evt. sortbejdet, og en tagflade beklædt med sort tagpap.

Bæredygtighed

Ved planlægningen af huset og dets udformning er der i høj grad indgået overvejelser om bæredygtighed og miljø og der er medtænkt energimæssige løsninger, der baserer sig på solen og vinden, som på Skallingen forekommer så rigeligt.

Da der på Skallingen ikke er fremført 220 volt strøm, er det oplagt at tænke bæredygtigt på solenergi og evt. vindenergi. At området nu ligger inde i en af Danmarks naturparker gør det også nærliggende at inddrage naturenergi.

Husets tagflade er udformet så den danner den bedste basis for opsætning af paneler til opfangning af solenergi, idet den skrånende flade er sydvestvendt. Energipanelerne monteret på taget vil falde usynligt ind i husets arkitektur og ikke som det ofte ses, stå særskilt i landskabet som "strittende stativer".

Også husets vandforsyning fungerer anderledes end normalt: Fra egen boring pumpes vand op i beholder, højt placeret, så det derfra selv løber ud til tappesteder. Det er derfor nødvendigt, at vandbeholder og rørføringer placeres, så de er frostfri om vinteren, når huset i øvrigt er opvarmet. Dette krav opfyldes i depotet under den skrå tagflade.

Landskab

Som det ses af situationsplanerne griber det ansøgte ikke ind i nogen af de eksisterende beplantninger ligesom de vedlagte visualiseringer har tjent som hjælp til at vurdere husets placering i terrænet m.v.

Det skal sluttelig anføres, at vi har studeret nævnets tidligere kendelse fra juli 07 og følgelig overholdt de deri stipulerede rammer og synspunkter ligesom byggeriet overholder bygningsreglementets almindelige bestemmelser for sommerhuse i sommerhusområder med maksimal højde: Tag 5,0 m og ydervæg langs mindst en langside 3,0 m..."

Ansøgernes sommerhus ligger set fra sydvest relativt frit i landskabet. Der er fra ansøgernes grund fri udsigt mod nord og mod syd, og omvendt er der fra nord, øst og syd indsiget til huset.

Det eksisterende sommerhus, der er opført på en højt beliggende grund, er en beskeden, rektangulær bygning af ældre dato. Det indeholder ikke tidssvarende køkken- og toiletfaciliteter.

Det projekterede sommerhus består af en midtersektion samt to udbygninger, opført forskudt på midtersektionens langsider.

Midtersektionen indrettes med køkken/alrum og stue. Den ene udbygning indrettes til toilet og bad samt et redskabsrum; den anden udbygning indrettes med 2 soverum. Arealerne mellem udbygningerne og midtersektionen er overdækkede terrasser. Det samlede bebyggede areal exkl. redskabsrummet i den ene udbygning og de to overdækkede terrasser er 47,6 m². Husets udvendige mål er

incl. de to overdækkede terrasser 8,45 m x 8,45 m svarende til et samlet bebygget areal under tag på 71,4025 m².

Sommerhusets højde over terræn er 4,7 m. Taget udformes med et ensidigt fald fra 4,7 meter til 2,4 meter mod syd og vest; som følge af tagkonstruktionens udformning opføres sommerhuset med høje facadeflader mod nord og øst. Set fra sydvest vil taget fremstå som et pyramidetag med et svagt fald; set fra nordøst vil husets udtryk blive domineret af de høje facadeflader.

I tegningsmaterialet er principperne for husets udformning beskrevet således:

”...

Huset er et åbent centralrum mellem fire små lukkede kerner. Centralrummet åbner sig mod omgivelserne i øst, vest, syd og nord og trækker landskabet helt ind i stuen.

...

Taget lægges på de fire kerner og skaber små overdækkede terrasser mod alle fire verdenshjørner.

...

Tagets nordøstlige hjørne løftes og skaber optimale forhold for placering af solenergi-paneler på tagets sydvestvendte flader. Huset får en smuk og karakteristisk tagprofil i dialog med klitterne omkring huset”.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet ansøgningen på nævnets møde den 5. marts 2009, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog ansøgerne Jens Mose og Kurt Junker, for Miljøcenter Ribe fuldmægtig Gert Lomholt Andersen, Ribe, for Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Varde, Merete Vigen Hansen, Varde, og for Friluftsrådet Hanne Voetmann, Varde.

Der er anført følgende i fredningsnævnets forhandlingsprotokol om besigtigelsen:

”...

Jens Mose oplyste, at ansøgerne har købt sommerhuset Skallingvej 40, Ho, der er et beskedent ældre hus med ikke tidssvarende køkken og toiletfaciliteter. Huset er ifølge BBR-registeret 34 m² stort, men en opmåling har vist, at det retteligt er 35,5 m² stort. Ansøgerne har med udgangspunkt i praksis på området projekteret et nyt sommerhus på 47,5 m² opvarmet areal, svarende til en udvidelse af grundens bebyggede areal med 12 m². Det projekterede sommerhus udformes som et kvadrat med tagflader, skrånende fra nord og øst mod syd og vest. Det samlede areal under tag bliver 8,45 m x 8,45 m med 4 overdækkede terrasser. Huset er orienteret således på grunden, at man fra køkken-alrummet kan nyde udsigten ud over landskabet. Under projekteringen har

ansøgerne overvejet, hvorledes sommerhuset kan forsynes med vand og el, fordi der ikke er ført el og vand fra offentlige forsyningsledninger frem til grunden. De har konkluderet, at der ved den skitserede udformning af taget kan anbringes en vandtank under taget. Vand pumpes fra brønden op i tanken og ledes derfra til tappestederne; det er derfor nødvendigt, at vandtanken skal placeres højt, og at tagkonstruktionen udføres, så den skjuler vandtanken. Ved den valgte udformning af taget kan vandtanken skjules under tagfladen. Taget skal udføres i tagpap. På tagfladerne skal der monteres solfangere, så huset kan opvarmes ved solenergi og få sin elforsyning fra solens stråler. Alternativt skal der anbringes opstalter med solfangere på grunden. Det vil imidlertid skæmme landskabet. Ansøgerne har ved udformningen af projektet taget videst muligt hensyn til naturen og de retningslinjer, som fremgår af tidligere dispensationer til byggeri på Skallingen.

Merete Vigen Hansen bemærkede, at Danmarks Naturfredningsforening kan tiltræde, at det eksisterende sommerhus udvides med 10 til 12 m², så der kan indrettes tidsvarende kokken- og toiletfaciliteter i huset eller alternativt, at der meddeles ansøgerne dispensation til at opføre et nyt sommerhus på 46 til 47 m². Det er imidlertid naturfredningsforeningens opfattelse, at det foreliggende projekt på grund af den meget store tagkonstruktion og den store tagflade bryder så markant med byggestilen på Skallingen og vil gøre huset overordentligt synlig set fra nord, øst og syd, at fredningsnævnet bør meddele afslag på ansøgningen. Såfremt der skal opføres et nyt sommerhus skal tagkonstruktionen udføres, så den ikke fremhæver den visuelle opfattelse af sommerhuset. Svenske Knolde er et enestående område, der i langt højere grad end andre sommerhusområder har bevaret sin autenticitet. Ansøgerne har til støtte for deres begæring om en dispensation henvist til 2 tidligere dispensationer til genopførelse af gamle sommerhuse i Svenske Knolde. Det foreliggende projekt afviger markant fra de 2 tidligere dispensationer. Hvis fredningsnævnet dispenserer til det foreliggende projekt, er det nærliggende at antage, at en dispensation vil danne præcedens med det resultat, at fredningsbestemmelserne i kendelsen om fredningen af Skallingen vil blive udhulet, og at området vil ændre karakter i løbet af få år.

Hanne Voetmann bemærkede, at Friluftsrådet i det hele tiltræder naturfredningsforeningens synspunkter, og at rådet derfor vil protestere mod, at der meddeles dispensation til gennemførelse af det foreliggende projekt.

På forespørgsel fra fredningsnævnets formand oplyste Jens Mose, at ansøgerne ikke har overvejet, hvorvidt tagkonstruktionen kan udføres på en måde, der i højere grad harmonerer med byggestilen i området uden at gå på kompromis med de hensyn til sommerhusets forsyning med el og vand, som ansøgerne har henvist til i deres begrundelse for ansøgningen.

...”

Efter besigtigelsen har ansøgerne i et brev af 10. marts 2009 tilføjet supplerende om det projekterede sommerhus' tagkonstruktion:

”...

Det handler naturligvis om vores forslag til tagkonstruktion, som vi godt kunne bemærke afstedkom umiddelbar bekymring hos flere fremmødte.

Som nævnt har vi benyttet al tilgængelig viden om myndighedsforholdene omkring området mhp at udforme vores ønsker i overensstemmelse hermed.

Dog - netop i forhold til bæredygtighed og energi, som for os har indgået på væsentlig plads i planerne, har vi ikke kunnet finde vejledning og har derfor selv tænkt, hvad der måtte være hensigtsmæssigt og i øvrigt i god samklang med områdets karakter.

Vi er klar over - bl.a. fra tidligere kendelse - at der er et (meget forståeligt) ønske om at bevare hele området i en form, der fortsat harmonerer med naturen og stedets historie... Det er således kun få parametre, der i tidens løb har medført væsentlige ændringer i forhold til de oprindelige huse. Et let øget m² tal i respekt for moderne krav til toilet, bad, køkken, og større vinduespartier i anerkendelse af menneskers glæde ved den storslåede udsigt.

Og så naturligvis anvendelse af nutidige materialer - men jo ikke bare hvad som helst.

Det er vores tro, at bæredygtighed er et nyt parameter, der vil være på vej ind i fortolkningen.

For selve det - i forbindelse med nyopførelse - at medtænke energi/bæredygtighed er måske ikke et sædvanligt fænomen på Skallingen, hvor gas, batterier og petroleum i passende mængder siden 1960'erne har forsynet beboerne med det nødvendige. Med kun 2 nyopførelser de seneste 4-5 år er det heller ikke uventet, at energi ikke endnu er blevet skelsættende for udformning af huse.

Først de senere år er adfærden ændret i tak med samfundsudviklingen, og sol- og vindenergi for alvor kommet på banen. Alm. 220v strøm er der ingen på Skallingen, der ønsker, alle beboere deler netop en særlig værdsættelse af naturens dominans derude.

Til gengæld vinder solenergi frem og er klart bedre end både batterier og petroleum og få vil undsige sig varmt vand om vinteren, hvis energikilden er solen.

Vi tror således ikke, det er sidste gang, at en ansøgning på Skallingen vil være stærkt præget af hensyn til bæredygtighed.

Disse vores overvejelser om nuet og fremtiden på Skallingen har som nævnt styret vores forslag til udformning og de er også grunden til, at vi - adspurgt om, hvorvidt vi havde tænkt i alternativer - måtte svare negativt i torsdags.

Vi havde nok forestillet os, at bæredygtighedstænkning ville blive set som et plus og en velkommen komponent i byggeri derude, af alle steder.

En tagflade som den ansøgte kan naturligvis gøres traditionel, men ikke på en måde, der ligefuldt tilgodeser bæredygtigheden i husets energi. Vi kan naturligvis godt se, at taget er anderledes, men det er udformet efter energiovervejelser (vinkel, retning etc) og med stor hensyntagen til omgivelserne.

Det skal understreges, at alle byggematerialer og farver, herunder tagets, er identiske med de i området fremherskende og at solelementer på det ansøgte tag netop ikke kan ses af nogen beboere/forbipasserende på vejen etc.

Med disse ord er det vores ønske at have klargjort nogle synspunkter og udryddet eventuelle misforståelser og vi håber naturligvis, at ovenstående overvejelser vil indgå i behandlingen af vores ansøgning...”

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Ansøgerne har udarbejdet tegninger til et nyt sommerhus på deres grund og har med hensyn til størrelsen taget udgangspunkt i 2 tidligere afgørelser, som fredningsnævnet har truffet.

Fredningsnævnets praksis med hensyn til ny bebyggelse i fredede områder er baseret på de retningslinjer, der fremgår af afgørelser, som det tidligere Overfredningsnævn og nu Naturklagenævnet har truffet om bebyggelse i fredede områder.

Det er ifølge denne praksis udgangspunktet, at eksisterende huse med utidssvarende køkken- og toiletfaciliteter, beliggende i fredede områder, kan udvides med indtil 10 til 12 m², for at der i husene kan etableres tidssvarende køkken-, toilet- og badefaciliteter. Det er endvidere udgangspunktet, at et saneringsmodent hus med utidssvarende køkken- og toiletfaciliteter kan tillades genopført med en forøgelse af det hidtil bebyggede areal med indtil 10 til 12 m².

I overensstemmelse med denne praksis kan fredningsnævnet meddele dispensation til enten en udvidelse af et eksisterende hus med indtil 10 til 12 m² til indretning af tidssvarende køkken-, toilet- og badefaciliteter eller til genopførelse af et hus med et forøget areal i forhold til det hidtil bebyggede areal med indtil 10 til 12 m².

Der foreligger ingen praksis fra hverken Overfredningsnævnet eller Naturklagenævnet om størrelsen af terrasseanlæg omkring huse i fredede områder. Spørgsmålet om, hvorvidt der kan dispenseres til terrasseanlæg og i bekræftende fald, hvor store terrasser, der må etableres, må afgøres konkret.

Ifølge kendelsen om fredning af Skallingen skal huse, der opføres på ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, placeres i terrænet efter fredningsnævnets anvisninger, og tegningerne til husene skal censureres af fredningsnævnet.

Fredningsnævnet har i sin hidtidige praksis med hensyn til dispensationer til udvidelse af husene i Svenske Knolde og til genopførelse af huse i området tilstræbt en vis ensartethed i sommer-

husbebyggelsen for at fastholde områdets karakter af et primitivt sommerhusområde, så husene i området ikke får en størrelse og en karakter, som det ses i udlagte sommerhusområder.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det foreliggende projekt bryder så markant med byggestilen i området, at det vil stride mod formålet med fredningen af Skallingen at dispensere til gennemførelse af projektet. Som følge af det anførte, og da de synspunkter om bæredygtighed, som ansøgerne påberåber sig til støtte for gennemførelsen af det foreliggende projekt, ikke kan begrunde andet resultat, samt da det er teknisk muligt også ud fra et synspunkt om bæredygtighed at udarbejde et projekt til et nyt sommerhus i Svenske Knolde i en mere afdæmpet og traditionel byggestil i harmoni med området, meddeler nævnet derfor Jens Mose, Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lynges afslag på ansøgningen.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, København NV, af Jens Mose, Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lynges, Varde Kommune, Skov- og Naturstyrelsen Blåvandshuk, Miljøcenter Ribe, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite i Varde, Friluftsrådet samt andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del
Kolding, den 28. april 2009.

Vagn Kastbjerg,
formand.

Denne afgørelse er sendt til:

Jens Mose, Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lynges c/o Jens Mose, Hans Broges Vej 10, 8220 Brabrand.

Varde Kommune, Natur, Plan og Byg, Bytoften 2, 6800 Varde.

Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.

Skov- og Naturstyrelsen, Blåvandshuk, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl.

By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Varde, c/o Carsten Callisen, Hekkenfeldtvej 51,
Lydum, 6830 Norre Nebel
Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV.
Friluftsrådet c/o Hanne Voetmann, Houstrupvej 34, 6830 Nr. Nebel.
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

24 NOV. 2009

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Domhusgade 24, 6000 Kolding
76 31 96 38, mail: biran@domstol.dk

F 33/2009

Ansøgning fra Jens Mose m. fl., Hans Broges vej 10, 8220 Brabrand, om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen matr. nr. 71 æ Ho by, Ho, til erstatning for et eksisterende sommerhus.

Jens Mose har ved brev af 3. juli 2009 på egne og på vegne Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lynge ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at udskifte et ældre sommerhus på 35,5 m² på ejendommen matr. nr. 71 æ Ho by, Ho, beliggende Skallingvej 40, Ho, med et nyt sommerhus på 47,5 m². I ansøgningen har Jens Mose beskrevet 2 forslag til et nyt sommerhus på grunden.

Ejendommen matr. nr. 71 æ Ho by, Ho, er udstykket fra ejendommen matr. nr. 71 a smst., som er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for det fredede område, at dele af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, må udstykkes og sælges til sommerhusbebyggelse, dog således at fredningsnævnet skal godkende tegningerne til husene og husenes placering i terrænet. Udskiftningen af sommerhuset kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele ansøgerne dispensation til at opføre det sommerhus, der i brevet af 3. juli 2009 er benævnt forslag 2 på de vilkår, der er anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Ved brev af 5. november 1934 blev der på Naturfredningsrådets foranledning rejst sag om fredning af dele af Skallingen. Det fremgår blandt andet af brevet, at Naturfredningsrådet vurderede, at såvel landskabelige som videnskabelige grunde talte for, at Skallingen blev fredet, idet halvøen som følge af sin isolerede beliggenhed og højst ejendommelige natur af klit- og marskarealer dannede en helhed, til hvilken der ikke fandtes mage i Danmark eller i Danmarks nabolande, fordi menneskelige indgreb i den naturlige udvikling i området havde været af meget ringe betydning, og idet halvøen var en relativt ung formation, som endnu ikke var færdigdannet, og derfor skulle udviklingen følges ad videnskabelig vej.

Fredningsnævnet afsagde kendelse i sagen den 2. december 1938 og traf blandt andet bestemmelse om fredning af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho. Fredningsnævnet bestemte, at det fredede område ikke måtte bebygges, men det skulle

”... dog være tilladt

- 1) At opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne...

-
- 3) at sælge Dele af Matr. nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet "Skallingen", stort 6,0220 ha, beliggende i "Svenske Knolde" til Sommerhusbebyggelse på følgende Betingelser

...

b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets anvisning.

c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.

..."

Kendelsen blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Jens Mose Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lyngé ejer ejendommen matr. nr. 71 æ Ho by, Ho, hvorpå der er opført et ældre sommerhus. Sommerhuset ligger set fra sydvest relativt frit og højt i landskabet. Der er fra sommerhuset fri udsigt mod nord og mod syd, og omvendt er der fra nord, øst og syd indsiget til huset.

Sommerhuset er en beskeden, rektangulær bygning af ældre dato. Det indeholder ikke tidssvarende køkken- og toiletfaciliteter.

Ved brev af 6. januar 2009 ansøgte Jens Mose Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lyngé om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på grunden til erstatning for det ældre sommerhus. I brevet anførte ansøgerne blandt andet:

"...

Hermed ansøges om dispensation til at opføre ny bebyggelse på ejendommen Skallingvej 40, Ho, Matrikel 71 Æ. Huset opføres som erstatning for den eksisterende utidssvarende bebyggelse der nedrives.

Det opvarmede areal på 47,5 m² er fremkommet ved at tillægge de eksisterende 35,5 m² yderligere 12 m² til tidssvarende indretning af køkken og badefaciliteter samt til den dimensionering af ydervægge, som en tidssvarende isoleringsgrad kræver.

Husets er udformet med udgangspunkt i og ud fra stor respekt for landskabets karakter og beplantningen omkring huset. Huset er beskrevet på vedlagte tegningsmateriale samt vedlagte visualisering.

...

Udover det opvarmede areal er påtænkt overdækket terrasse på 19,4 m² og et uopvarmet skur til tekniske installationer.

Huset opføres som let konstruktion med træbeklædning, formodentlig lærk evt. sortbejdset, og en tagflade beklædt med sort tagpap.

Bæredygtighed

Ved planlægningen af huset og dets udformning er der i høj grad indgået overvejelser om bæredygtighed og miljø og der er medtænkt energimæssige løsninger, der baserer sig på solen og vinden, som på Skallingen forekommer så rigeligt.

Da der på Skallingen ikke er fremført 220 volt strøm, er det oplagt at tænke bæredygtigt på solenergi og evt. vindenergi. At området nu ligger inde i en af Danmarks naturparker gør det også nærliggende at inddrage naturenergi.

Husets tagflade er udformet så den danner den bedste basis for opsætning af paneler til opfangning af solenergi, idet den skrånende flade er sydvestvendt. Energipanelerne monteret på taget vil falde usynligt ind i husets arkitektur og ikke som det ofte ses, stå særskilt i landskabet som ”strittende stativer”.

Også husets vandforsyning fungerer anderledes end normalt: Fra egen boring pumpes vand op i beholder, højt placeret, så det derfra selv løber ud til tappesteder. Det er derfor nødvendigt, at vandbeholder og rørføringer placeres, så de er frostfrie om vinteren, når huset i øvrigt er opvarmet. Dette krav opfyldes i depotet under den skrå tagflade.

Landskab

Som det ses af situationsplanerne griber det ansøgte ikke ind i nogen af de eksisterende beplantninger ligesom de vedlagte visualiseringer har tjent som hjælp til at vurdere husets placering i terrænet m.v.

Det skal sluttelig anføres, at vi har studeret nævnets tidligere kendelse fra juli 07 og følgelig overholdt de deri stipulerede rammer og synspunkter ligesom byggeriet overholder bygningsreglementets almindelige bestemmelser for sommerhuse i sommerhusområder med maksimal højde: Tag 5,0 m og ydervæg langs mindst en langside 3,0 m...”

Ved afgørelse af 28. april 2009 meddelte fredningsnævnet Jens Mose Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lyng afslag på ansøgningen med følgende begrundelse:

”Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Ansøgerne har udarbejdet tegninger til et nyt sommerhus på deres grund og har med hensyn til størrelsen taget udgangspunkt i 2 tidligere afgørelser, som fredningsnævnet har truffet.

Fredningsnævnets praksis med hensyn til ny bebyggelse i fredede områder er baseret på de retningslinjer, der fremgår af afgørelser, som det tidligere Overfredningsnævn og nu Naturklagenævnet har truffet om bebyggelse i fredede områder.

Det er ifølge denne praksis udgangspunktet, at eksisterende huse med utidssvarende køkken- og toiletfaciliteter, beliggende i fredede områder, kan udvides med indtil 10 til 12 m², for at der i husene kan etableres tidssvarende køkken-, toilet- og bade-faciliteter. Det er endvidere udgangspunktet, at et saneringsmodent hus med utidssvarende køkken- og toiletfaciliteter kan tillades genopført med en forøgelse af det hidtil bebyggede areal med indtil 10 til 12 m².

I overensstemmelse med denne praksis kan fredningsnævnet meddele dispensation til enten en udvidelse af et eksisterende hus med indtil 10 til 12 m² til indretning af tidssvarende køkken-, toilet- og bade-faciliteter eller til genopførelse af et hus med et forøget areal i forhold til det hidtil bebyggede areal med indtil 10 til 12 m².

Der foreligger ingen praksis fra hverken Overfredningsnævnet eller Naturklagenævnet om størrelsen af terrasseanlæg omkring huse i fredede områder. Spørgsmålet om, hvorvidt der kan dispenseres til terrasseanlæg og i bekræftende fald, hvor store terrasser, der må etableres, må afgøres konkret.

Ifølge kendelsen om fredning af Skallingen skal huse, der opføres på ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, placeres i terrænet efter fredningsnævnets anvisninger, og tegningerne til husene skal censureres af fredningsnævnet.

Fredningsnævnet har i sin hidtidige praksis med hensyn til dispensationer til udvidelse af husene i Svenske Knolde og til genopførelse af huse i området tilstræbt en vis ensartethed i sommerhusbebyggelsen for at fastholde områdets karakter af et primitivt sommerhusområde, så husene i området ikke får en størrelse og en karakter, som det ses i udlagte sommerhusområder.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det foreliggende projekt bryder så markant med byggestilen i området, at det vil stride mod formålet med fredningen af Skallingen at dispensere til gennemførelse af projektet. Som følge af det anførte, og da de synspunkter om bæredygtighed, som ansøgerne påberåber sig til støtte for gennemførelsen af det foreliggende projekt, ikke kan begrunde andet resultat, samt da det er teknisk muligt også ud fra et synspunkt om bæredygtighed at udarbejde et projekt til et nyt sommerhus i Svenske Knolde i en mere afdæmpet og traditionel byggestil i harmoni med området, meddeler nævnet derfor Jens Mose, Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lyng afslag på ansøgningen.”

I brevet af 3. juli 2009 har ansøgerne anført blandt andet:

”Nærværende ansøgning er nr. 2 i samme sag og vi tillader os derfor at anse generelle beskrivelser for kendte (der henvises til ansøgning 1

Ansøgningen består af to prioriterede forslag.

Forslag 1

er i sin konstruktion identisk med huset fra første ansøgning. Dog er taget drejet 90 grader med uret, således at tagkonstruktionens højeste punkt vender mod syd-øst. I den form vil taget være meget lidt synligt, idet klitten her dækker for udsyn. Vi håber meget, at huset med denne ændring kan godkendes, og er sikre på at det med en sort træflade og sort tagpap vil falde smukt ind i såvel landskabet som det øvrige byggeri.

Forslag 2

er i sin grundplan identisk med det først fremsendte, men er nu forsynet med en anden tagkonstruktion. Tagkonstruktionen er nu ændret til sadeltag og husets form falder dermed fuldstændig ind i det generelle udtryk, idet samtlige øvrige huse i området har identisk tagkonstruktion.

Taget udgøre af

- 1) tag over husets rum
- 2) tag over terrasseareal 20,0 m² samt
- 3) tagudhæng.

Taget dækker et areal på 71,4 m². Til belysning af størrelsesforhold kan nævnes, at det i kendelse af 4/7 2007 godkendte hus har et tagareal dækkende 78,4 m².

Huset opføres som erstatning for den eksisterende bebyggelse, der nedrives.

Huset er beskrevet på vedlagte tegningsmateriale.

Huset opføres som let konstruktion med mørk træbeklædning, formodentlig lærk, og en tagflade beklædt med sort tagpap.

Det opvarmede areal på 47,5 m² er fremkommet ved at tillægge de eksisterende 35,5 m² yderligere 12 m² til tidssvarende indretning af køkken og bade faciliteter samt til den dimensionering af ydervægge, som en tidssvarende isoleringsgrad kræver.

Vi er bekendte med, at ejendommens BBR angiver 34 m² som det bebyggede areal, men ansøger i denne sammenhæng om, at en konkret opmåling, der viser det lidt større areal, må danne grundlag for nævnets kendelse. Ved disse størrelsesforhold gør selv små marginaler en forskel.

Udover det opvarmede areal er påtænkt uopvarmet skur til tekniske installationer.

Som det ses af situationsplanen griber det ansøgte ikke ind i nogen af de eksisterende beplantninger ligesom de vedlagte visualiseringer har tjent som hjælp til at vurdere husets placering i terrænet mv.

Det skal sluttelig anføres, at vi har studeret nævnets tidligere kendelse fra juli 2007 og følgelig overholdt de deri stipulerede rammer og synspunkter..."

Det sommerhus, som ansøgerne kalder "Forslag 1", er nærmere beskrevet i ansøgningen af 6. januar 2009. I denne ansøgning har ansøgerne oplyst blandt andet, at det projekterede sommerhus består af en midtersektion samt to udbygninger, opført forskudt på midtersektionens langsider.

Midtersektionen indrettes med køkken/alrum og stue. Den ene udbygning indrettes til toilet og bad samt et redskabsrum; den anden udbygning indrettes med 2 soverum. Arealerne mellem udbygningerne og midtersektionen er overdækkede terrasser. Det samlede bebyggede areal excl. redskabsrummet i den ene udbygning og de to overdækkede terrasser er 47,6 m². Husets udvendige mål er incl. de to overdækkede terrasser 8,45 m x 8,45 m svarende til et samlet bebygget areal under tag på 71,4025 m².

Sommerhusets højde over terræn er 4,7 m. Taget udformes med et ensidigt fald fra 4,7 meter til 2,4 meter mod syd og vest; som følge af tagkonstruktionens udformning opføres sommerhuset med høje facadeflader mod nord og øst. Set fra sydvest vil taget fremstå som et pyramidetag med et svagt fald; set fra nordøst vil husets udtryk blive domineret af de høje facadeflader.

I tegningsmaterialet er principperne for husets udformning beskrevet således:

”...

Huset er et åbent centralrum mellem fire små lukkede kerner. Centralrummet åbner sig mod omgivelserne i øst, vest, syd og nord og trækker landskabet helt ind i stuen.

...

Taget lægges på de fire kerner og skaber små overdækkede terrasser mod alle fire verdenshjørner.

...

Tagets nordøstlige hjørne løftes og skaber optimale forhold for placering af solenergi-paneler på tagets sydvestvendte flader. Huset får en smuk og karakteristisk tagprofil i dialog med klitterne omkring huset”.

Det fremgår af tegningsmaterialet til det sommerhus, som ansøgerne kalder ”Forslag 2”, at dette hus ligeledes består af en midtersektion samt to udbygninger, opført forskudt på midtersektionens langsider, og at huset indvendigt er disponeret på samme måde som huset, beskrevet i ”Forslag 1”. Husets tag udføres som et traditionelt sadeltag med gavle i nord og syd, således at huset i realiteten er orienteret nord-syd.

Det samlede bebyggede areal excl. redskabsrummet i den ene udbygning og de to overdækkede terrasser er 47,6 m². Husets udvendige mål er incl. de to overdækkede terrasser 8,45 m x 8,45 m svarende til et samlet bebygget areal under tag på 71,4025 m².

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet ansøgningen på skriftligt grundlag, fordi nævnet under mødet den 5 marts 2009, hvor ansøgernes første ansøgning blev behandlet, besøgte huset.

Fredningsnævnet har ved brev af 2. september 2009 anmodet Varde Kommune, Miljøcenter Ribe, Skov- og Naturstyrelsen, Blåvandshuk, By- og Landskabsstyrelsen, Danmarks Naturfrednings-

forening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Varde, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 17. september 2009.

I et brev af 15. september 2009 har Varde Kommune anført blandt andet:

”...

Det ansøgte byggeri kræver Varde Kommunes tilladelse efter planlovens § 35 ... Byggeriet er beliggende i et område, der som helhed er registreret som hede omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det areal, der ønskes bebygget, er imidlertid så påvirket af det eksisterende sommerhus, at det isoleret set ikke opfylder kriterierne for § 3-beskyttede heder. Byggeriet kræver således ikke kommunens dispensation fra § 3-bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven.

Det forudsættes, at der ved byggeriet ikke foretages indgreb uden for byggefeltet, og ved en eventuel dispensation fra Fredningsnævnet forslås det, at der stilles vilkår herom. Terrænændringer eller andre indgreb uden for byggefeltet vil medføre indgreb i de tilstødende intakte klithedearealer. Klitheden kan kategoriseres som den prioriterede naturtype 2140 ”*Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)”. Ejendommen er beliggende i Natura 2000-område og indgår i blandt andet Habitatområde 78, Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde. Den nævnte prioriterede naturtype indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Det er Varde Kommunes vurdering, at forslaget med saddeltag harmonere bedst med områdets byggestil...”

I et brev af 16. september 2009 har Friluftsrådet anført:

”...

Friluftsrådets Kreds Sydvestjylland kan tilslutte sig at der gives dispensation til at opføre nyt sommerhus på Skallingvej 40. Vi tilslutter os en dispensation ud fra forslag 2, der beskriver et almindeligt saddeltag, som på de øvrige huse i området.

Projektets konstruktion inkluderer 20 m² overdækkede terrasser. Vi foreslår, at man i forbindelse med en dispensation pointerer at dette er terrasser, som ikke på et senere tidspunkt må lukkes og dermed blive en del af beboelsen...”

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne i Overfredningsnævnets afgørelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Ansøgernes forslag 1:

Fredningsnævnet har ved afgørelsen truffet den 28. april 2009 taget stilling til ansøgernes oprindelige forslag. Fredningsnævnet meddelte afslag på ansøgningen til at gennemføre dette projekt.

Ansøgernes forslag 1 til et nyt sommerhus er identisk med det oprindelige forslag, bortset fra at tagkonstruktionen er drejet 90 grader med uret, således at tagkonstruktionens højeste punkt vender mod syd-øst.

De principielle betænkeligheder, der ved fredningsnævnets afgørelse af 28. april 2009 førte til, at fredningsnævnet afslog at dispensere til gennemførelsen af det oprindelige projekt, gør sig også gældende vedrørende forslag 1. Fredningsnævnet meddeler derfor af de grunde, der er anført i afgørelsen, afslag på ansøgningen om dispensation til at gennemføre dette forslag.

Ansøgerens forslag 2:

Husets er i sin grundstruktur identisk med huset, der er beskrevet i ansøgernes oprindelige forslag og forslag 1, men tagkonstruktionen er ændret til et traditionelt saddeltag, der dæmper den visuelle opfattelse af huset.

Det lægges til grund, at det eksisterende sommerhus er nedslidt og uden nogen former for moderne bekvemmeligheder. Fredningsnævnet finder derfor, at de betingelser, der ifølge Overfredningsnævnets og Naturklagenævnets praksis skal være opfyldte for at meddele dispensation til opførelse af nye sommerhuse i fredede områder til erstatning for ældre, nedslidte sommerhuse, for så vidt er opfyldte.

Skallingen ligger i et internationalt naturbeskyttelsesområde - EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, og Ramsarområde nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af denne sag tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Idet det ved afgørelsen af sagen vil blive stillet som et vilkår for dispensationen, at det nye sommerhus skal opføres på det samme sted som det eksisterende sommerhus, er det ubetænkeligt at antage, at opførelsen af sommerhuset ikke vil resultere i nogen negative påvirkninger af klitoverfladen og vegetationen i området hverken i forhold til fredningsinteresserne eller i forhold til de arter og områder, der er beskyttet efter habitatdirektivet og indgår i udpegningsgrundlaget for Skallingen.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Jens Mose, Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lynges dispensation til at opføre det sommerhus, der er beskrevet som forslag 2 i ansøgningen på vilkår

at sommerhuset opføres på det sted, hvor det eksisterende sommerhus er opført, dog således at det tillades, at huset drejtes 90 grader i forhold til det eksisterende hus,

at sommerhusets facader males sorte,

at taget udføres i sort, ikke reflekterende tjærepap som listetækket tag,

at der ikke anbringes solfangere på taget,

at vinduer og døre males hvide,

at terrasserne ikke afskærms med glas, nogen former for afskærmninger i øvrigt eller lukkes,

at terrasserne aldrig må inddrages i beboelsen,

at vækstlag, der fjernes i forbindelse med byggearbejdet, skal genanbringes efter arbejdets afslutning

at bevoksningen på grunden skal bibeholdes,

at der skal udlægges køreplader fra Skallingvej ud for nr. 40 til byggefeltet for at beskytte vækstlaget,

at rester efter det nedbrudte sommerhus og byggeaffald fjernes umiddelbart efter sommerhusets ibrugtagning

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, København NV, af Jens Mose, Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lynge, Varde Kommune, Skov- og Naturstyrelsen Blåvandshuk, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite i Varde, Friluftsrådet samt andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

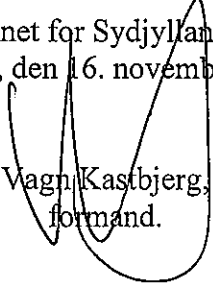
Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgeren rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

24 NOV. 2009

Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig del
Kolding, den 16. november 2009.

Vagn Kastbjerg,
formand.

Denne afgørelse er sendt til:

Jens Mose, Kurt Junker, Bente Junker og Bente Lyngø c/o Jens Mose, Hans Broges Vej 10, 8220 Brabrand.

Varde Kommune, Natur, Plan og Byg, Bytoften 2, 6800 Varde.

Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.

Skov- og Naturstyrelsen, Blåvandshuk, Åholtvej 1, 6840 Oksbøl.

By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Varde, Merete Vigen Hansen, Frøstrupvej 200, Lunde, 6830 Nørre Nebel

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV.

Friluftsrådet c/o Hanne Voetmann, Houstrupvej 34, 6830 Nr. Nebel.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Domhusgade 24, 6000 Kolding
76 31 96 38, mail: biran@domstol.dk

J. nr. 3/2012: Ansøgning fra Marianne Eltong Gade m. fl. om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, til erstatning for et eksisterende sommerhus.

Marianne Eltong Gade, Livjærgade 41, 2., th, 2100 København Ø, Lise-lotte Falck, Amaliegade 28, 3. th., 1256 København K, Hanne Liselotte El-tong, Århusgade 43, 2. th., 2100 København Ø, Helen von Platen, Nicolaus Servins Gata 11, S-25433 Helsingborg, Sverige, og Thomas Luja Falck, Bostamose V Stræde 5, 2930 Klampenborg, har ved brev af 16. marts 2012 ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at udskifte et ældre sommerhus med et samlet bebygget areal på 25,2 m² på ejendommen matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, beliggende Skallingvej 50, Ho, med et nyt sommerhus med et bebygget på 45,5 m².

Ejendommen matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, er udstykket fra ejendommen matr. nr. 71 a smst., som er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for det fredede område, at området ikke må bebygges, men fredningsbestemmelserne indeholder en undtagelse fra dette forbud for dele af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, der må udstykkes og sælges til sommerhusbebyggelse, dog således at fredningsnævnet skal godkende tegningerne til husene og husenes placering i terrænet. Udskiftningen af sommerhuset kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele ansøgerne afslag på ansøgningen om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på grundlag af det projekt, der er forelagt fredningsnævnet.

Sagens baggrund:

Ved brev af 5. november 1934 blev der på Naturfredningsrådets foranledning rejst sag om fredning af dele af Skallingen. Det fremgår blandt andet af brevet, at Naturfredningsrådet vurderede, at såvel landskabelige som videnskabelige grunde talte for, at Skallingen blev fredet, idet halvøen som følge af sin isolerede beliggenhed og højst ejendommelige natur af klit- og marskarealer dannede en helhed, til hvilken der ikke fandtes mage i Danmark eller i Danmarks nabolande, fordi menneskelige indgreb i den naturlige udvikling i området havde været af meget ringe betydning, og idet halvøen var en relativt ung formation, som endnu ikke var færdigdannet, og derfor skulle udviklingen følges ad videnskabelig vej.

Fredningsnævnet afsagde kendelse i sagen den 2. december 1938 og traf blandt andet bestemmelse om fredning af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho. Fredningsnævnet bestemte, at det fredede område ikke måtte bebygges, men det skulle

”... dog være tilladt

1) at opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne...

.....

3) at sælge Dele af Matr. nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet ”Skallingen”, stort 6,0220 ha, beliggende i ”Svenske Knolde” til Sommerhusbebyggelse på følgende Betingelser

...

b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets anvisning.

c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.

...”

Kendelsen blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Marianne Eltong Gade, Lise-lotte Falck, Hanne Liselotte Eltong, Helen von Platen, og Thomas Luja Falck ejer ejendommen matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, hvorpå der er opført et ældre sommerhus. Sommerhuset er en beskeden, rektangulær bygning af ældre dato. Øst for og i tilknytning til sommerhuset er der opført et mindre gæstehus.

Ved brev af 17. februar 2010 ansøgte Marianne Eltong Gade på sommerhusejernes vegne fredningsnævnet om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på grunden til erstatning for det ældre sommerhus. I brevet anførte Marianne Eltong Gade blandt andet:

”...

Det nuværende hus er opført i 1950’erne og er beliggende i terrænet kaldet ”Svenske Knolde”. Naturens stærke kræfter og det hårde klima ved Vesterhavet har gjort, at vores elskede hus desværre ikke længere kan repareres eller reddes. Vi er nu efter længere tids drøftelser og forskellige skitseudkast nået frem til et forslag til et nyt hus, der langt hen ad vejen vil minde os om vores nuværende hus og som samtidig gerne skulle kunne bestå i mange generationer fremover.

Vores hus ”Cleo” tilhører en gruppe af otte oprindelige helt identiske huse (de andre er beliggende på Skallingevej nr. 30, 32, 34, 36, 38, 48 og 52). Flere af de andre huse er gennem årene blevet erstattet af nye og større huse eller har gennemgået større ændringer. Der er en naturlig udvikling i ændringen af de oprindelige huse, idet husene fra 1950’erne indeholder et meget lille toilet, intet bad samt begrænsede køkkenfaciliteter.

De vedlagte skitser til vores nye hus er en ”2010 udgave” af det eksisterende hus, som er opgraderet til mere tidssvarende behov i forhold til bekvemlighed og størrelse og af køkken, toilet og badefaciliteter. Husets nye areal udgør 38 kvadratmeter.

...

Huset er beskrevet på vedlagte tegningsmateriale...”

Det fremgik af det materiale, der var vedlagt ansøgningen, at det eksisterende hus er orienteret nordøst-sydvest, at det består af en enkelt bygningskrop, at huset er opført med udadgående ydervægge med et grundmål på 2,0 meter i bredden og med en samlet højde til tagryg på 3,9 meter. Det fremgik endvidere af materialet, at det sommerhus, som ansøgerne ønskede at opføre ligeledes skulle orienteres nordøst-sydvest, at det skulle bestå af en enkelt bygningskrop, at det skulle opføres med udadgående ydervægge med et grundmål på 3,5 meter i bredden og med en samlet højde til

tagryg på 5,7 meter. Det nye hus' bebyggede areal var 38 m². Omkring huset skulle der ifølge tegningerne etableres et terrasseanlæg på ca. 135 m².

Da tegningsmaterialet og de oplysninger, der forelå om byggeriet, var ufuldstændige anmodede fredningsnævnet på foranledning af Varde Kommune ansøgerne om at præcisere projektet.

I et brev af 28. oktober 2010 oplyste ansøgerne blandt andet, at det eksisterende hus' bebyggede areal udgjorde 14,88 m² ved soklen, at det bebyggede areal ifølge BBR var 30 m² "som kan stemme, hvis man måler arealet fra et luftfoto. Huset har i dag meget skrå vægge, og det projicerede tagareal udgør ca. 30 kvm., hvilket kan forklare uoverensstemmelserne omkring arealet." Ansøgerne oplyste endvidere, at gæstehuset havde et bebygget areal på 7,5 m².

I et brev af 11. april 2011 foreslog Varde Kommune, at der blev foretaget besigtigelse for at få afklaret byggeriet.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse fredag den 1. juli 2011.

I besigtigelsen deltog for ansøgerne Henriette Falck og Helen von Platen, for Varde Kommune Claus Fries, Dorthe Pedersen og Anne Volf, for Naturstyrelsen Ribe fuldmægtig Gert Lomholt Andersen, Ribe, for Danmarks Naturfrednings Lokalkomite Bent Jacobsen, Varde, og for Friluftsrådet Hanne Voetmann, Varde.

Der er anført følgende om besigtigelsen i fredningsnævnets forhandlingsprotokol:

"...

Helen von Platen oplyste, at sommerhuset har været i hendes families eje siden 1964. Sommerhuset bærer præg af nedslidning og er uden enhver form for moderne faciliteter. Familien har derfor udarbejdet et projekt til et nyt sommerhus på 38 m², der tilnærmelsesvist skal opføres samme sted som det eksisterende sommerhus. Ifølge projektet er byggefeltet 14 x 13 meter stort. I en bræmme på 2 meter nordøst og sydøst for byggefeltet og uden for dette skal terrænet ændres, og plankeværket, der indrammer sommerhuset, gæstehuset og terrassen, skal fjernes. Bræmmen skal have et fald på ca. 45 grader ind mod sommerhuset for at skabe en naturligere overgang fra omgivelserne til sommerhuset og befæstes med lyng, græs eller en beplantning for at holde på klitten. I forbindelse hermed skal bevoksningen af rosa ragusa sydøst for sommerhuset fjernes. Det projekterede sommerhus skal udformes som det eksisterende sommerhus og – ligesom dette – orienteres nord-øst/sydvest. Der skal i det projekterede sommerhus' langside mod nordvest og langside mod sydøst være 2 karnapper med glasdøre ud mod det omgivende terræn. Det nye sommerhus dækker et større areal end det eksisterende. På grund af det projekterede sommerhus' større bredde og da det skal være muligt at gå rundt om sommerhusets nordvestfacade, skal det projekterede sommerhus flyttes mod sydøst som vist på grundridset. Det eksisterende terrasseanlæg skal udvides i forbindelse med opførelsen af det nye sommerhus, således at det samlede areal, der inddrages, omfatter inkl. det projekterede sommerhus, gæstehuset og terrasseanlægget i alt 182 m² mod nu 132 m². De foreliggende tegninger viser det projekterede sommerhus' udformning.

Repræsentanterne for Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet gav udtryk for betænkeligheder ved højden på det projekterede sommerhus og afgravningen af

klitten og understreget i den forbindelse, at sommerhuset ligger højt i terrænet; dette vil blive yderligere understreget, såfremt husets højde ændres fra nu 3,9 meter til 5,7 meter.

Fredningsnævnet drøftede sagen og oplyste efter drøftelsen, at nævnet kan tiltræde, at det eksisterende sommerhus er nedslidt, at det er uden nogen former for moderne køkken- og toiletfaciliteter, og at betingelserne for at udskifte huset med et nyt hus derfor er opfyldt. Det er imidlertid fredningsnævnets opfattelse, at huset skal erstattes af et mere regulært hus, der skal have en lavere højde end det projekterede sommerhus og en mindre taghældning, ligesom huset skal opføres inden for det areal, der er afgrænset af plankeværket omkring det eksisterende sommerhus, idet fredningsnævnet ikke kan dispensere til terrænændringer i dette område.

Fredningsnævnet opfordrede derfor ansøgerne til at revidere projektet....

Helen von Platen tog fredningsnævnets tilkendegivelse til efterretning.
..."

Med brev af 16. marts 2012 har ansøgerne herefter sendt et revideret projekt til fredningsnævnet. I brevet har ansøgerne anført blandt andet:

"...

I sokkelhøjde er husets areal $45,5 \text{ m}^2$. Tegningen viser også husets højde på 4,7 m. Til sammenligning er det samlede areal af de nuværende huse ved sokkel $25,5 \text{ m}^2$. I det oprindelige projekt, som blev vurderet ved besigtigelsen 1. juli 2012 var det samlede areal af husene i sokkelhøjde ligeledes $45,5 \text{ m}^2$. I forhold til det projekt er husets højde nu reduceret fra 5,7 meter til 4,7 meter, ligesom væggene er blevet mindre skrå, taghældningen reduceret fra 45 til 35 grader og husets form mere regulært, som ønsket af fredningsnævnet den 1. juli 2011.

Den anden tegning viser husets nuværende og kommende placering på grundens befæstede område i målestol 1:100. Det befæstede område er nu omkranset af stakit, og belagt med cementfliser. Det befæstede område ændres ikke og flyttes ikke. Dette er i overensstemmelse med fredningsnævnets krav udtrykt ved besigtigelsen af det nuværende hus den 1. juli 2011. Cementfliserne erstattes af træterrasse på samme areal som fliserne ligger i dag. Det eksisterende stakit renoveres i samme udformning som i dag og visse dele, der hvor vegetationen har fået fæste i sandet (mod syd) tages helt bort. Formålet med stakittet er fortsat, at forhindre klitten i at skride ned i det befæstede område og undgå tilsanding af huset.

Tegningen viser desuden tværsnit af såvel det gamle som det nye hus. Tværsnittene er i målestok 1:50. Tegningen viser målene på huset ved tagudhænget. Da huset har ydervægge, der går "skråt op og ud ad", er det projekterede hus areal ved tagudhænget noget større, nemlig ca. $58,5 \text{ m}^2$. Til sammenligning er arealet ved tagudhænget af det nuværende hus 36 m^2 . I det oprindelige projekt, som blev vurderet ved besigtigelsen 1. juli 2011, var arealet ved tagudhænget samlet $63,5 \text{ m}^2$.

Beskrivelse af projektet:

Husets tag udføres i sort tagpap eller eternit. De lodrette ydervægge er i sortmalet hårdt træ eller sort fiberbeton med træstruktur. De skrå ydervægge udføres i samme materiale. De lodrette ydervægge på siderne af husets karnapper udføres i en afvigende farve (rust eller sandfarve), for at fremhæve de skrå ydervægge, som også er det nuværende hus' særpræg.

Rundt om huset anlægges træterrasse i hele det område, som er omkranset af træskatkit. Huset er "gravet ned i klitten", for ikke at være udsat for vejr og vind samt for ikke at fremstå alt for dominerende i landskabet.

Husets forsynes med brændeovn til opvarmning. Huset isoleres naturligvis i henhold til gældende standarder for sommerhuse."

Fredningsnævnet sendte med brev af 26. marts 2012 det reviderede projekt i høring med svarfrist den 16. april 2012 og anmodede Naturstyrelsen Ribe, Varde Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til det reviderede projekt.

I en mail af 16. april 2012 har Varde Kommune oplyst, at

"...

Det ansøgte byggeri er beliggende i et område, der som helhed er registreret som hede omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det eksisterende sommerhus og det 126 m² store indhegnede areal omkring dette er isoleret set ikke omfattet af § 3-beskyttelsen. Hvis byggefeltet som oplyst kan holdes inden for dette areal, og hvis der stilles vilkår om, at der ikke må foretages nogen form for terrænændringer uden for det indhegnede areal, kræves der ikke dispensation fra § 3-bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven.

Det berørte område på Skallingen er endvidere udpeget som Natura 2000-område med status som habitatområde, fuglebeskyttelsesområde og ramsarområde. De omgivende klitarealer umiddelbart uden for indhegningen er en mosaik af de prioriterede naturtyper 2130 "Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsvær-klit)" og 2140 "Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)". De nævnte naturtyper indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet, og da de som nævnt er prioriterede, kan der i medfør af bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning af internationale naturbeskyttelsesområdet samt beskyttelse af visse arter som udgangspunkt ikke meddeles dispensation/tilladelse til projekter, der medfører inddragelse af disse områder.

Ejendommen ligger desuden i landzone. Natur og Miljøklagenævnet har ved afgørelser i tidligere sager om udvidelse af fritidsboliger i landzone bl. a. lagt vægt på, hvilke områder de pågældende huse har ligget i. Områder med "følsom natur" f. eks. Natura 2000 områder, § 3 områder, har nævnet kategoriseret som "meget værdifulde områder", hvor der normalt ikke kan meddeles tilladelse. For "små huse" kan der dog i disse områder accepteres en mindre tilbygning på 6-8 m for at muliggøre tidssvarende badeværelse.

Kommune vil betegne området, hvor det ansøgte fritidshus ønskes udskiftet som ”meget værdifuldt område”, og det eksisterende byggeri må betegnes som ”små huse”/ et minde byggeri.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at de eksisterende huse (fritidshus og gæstehus) ved sokkelhøjde har et areal på 25,5 m², og at det nye hus i sokkelhøjde vil få et areal på 45,5 m².

Med henvisning til Natur- og Miljøklagenævnets vurderinger i tidligere sager, finder Varde Kommune umiddelbart, at udvidelsen ved nybyggeri af fritidshuset (i sokkelhøjde) fra 25,5 m² til 45,5 m² er forholdsvis stor...”

Friluftsrådet har i et brev af 15. april 2012 anført, at rådet kan tilslutte sig, at der meddeles dispensation til byggeriet, såfremt ansøgerne har taget højde for fredningsnævnets ønsker til husets størrelse, udformning og placering m.m. på grunden.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne i Overfredningsnævnets afgørelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det lægges til grund, at ansøgerens sommerhus er nedslidt og uden nogen former for moderne bekvemmeligheder. Fredningsnævnet finder derfor, at de betingelser, der ifølge Overfredningsnævnets samt Natur- og Miljøklagenævnets praksis skal være opfyldte for at meddele dispensation til opførelse af nye sommerhuse i fredede områder til erstatning for ældre, nedslidte sommerhuse, for så vidt er opfyldte.

Det lægges til grund, at det projekterede sommerhus har et grundareal på 45,5m², at husets ydervægge går ”skråt op og ud ad”, således at det projekterede hus’ areal ved tagudhænget er ca. 58,5 m². Det lægges endvidere til grund, at der skal etableres et terrasseanlæg omkring sommerhuset.

Ifølge Overfredningsnævnets samt Natur- og Miljøklagenævnets praksis tillades udvidelse af eksisterende, nedslidte sommerhuse med umoderne faciliteter, således at disse huse må udvides med maksimalt 10 til 12 m² til indretning af moderne køkken- og toilet/badefaciliteter.

Idet det projekterede sommerhus’ areal både målt ved sokkelhøjden og ved tagfoden overskrider de grænser, der tillades for udskiftning af eksisterende, nedslidte sommerhuse i fredede områder med snybyggerier, meddeler fredningsnævnet ansøgerne afslag på ansøgningen om dispensation til at gennemføre det foreliggende projekt.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur
og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager
væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Domhusgade 22 – 24, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlig del
Kolding, den 25. juni 2012

Vagn Kastbjerg,
formand.

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, post@rib.mim.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité v/formand Merete Vigen Hansen, varde@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk
Varde Kommune, Teknik og Miljø, vardekommune@varde.dk
Naturstyrelsen Blåvandshuk, blaavandshuk@sns.dk
Marianne Eltong, marianne.eltong.gade@mail.com
Thomas Falck, TFalck@FalckFormco.dk
Varde Kommune, att. Dorte Petersen, dope@varde.dk
Lise-lotte Falck, Amaliegade 28, 3. th., 1256 København K.
Hanne Liselotte Eltong, Århusgade 43, 2. th, 2100 København Ø.
Helen von Platen, Nicolaus Servins Gata 11, S-25433 Helsingborg, Sverige.

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer 58/2013: Ansøgning fra Hilde Riisgaard, Sdr. Tobølvej 32, Esbjerg V, om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen matr. nr. 71 ah Ho by, Ho, til erstatning for et eksisterende sommerhus.

Fredningsnævnet har den 22. november 2013 fra Varde Kommune modtaget en ansøgning fra Hilde Riisgaard om tilladelse til at opføre et sommerhus med et areal på 46 m² på ejendommen matr. nr. 71 ah Ho by, Ho, beliggende Skallingvej 28, Ho, som erstatning for et ældre sommerhus på grunden samt om lovliggørelse af et anneks på 11 m², formentlig opført i 2006.

Ejendommen matr. nr. 71 ah Ho by, Ho, er udstykket fra ejendommen matr. nr. 71 a smst., som er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for det fredede område, at området ikke må bebygges, men fredningsbestemmelserne indeholder en undtagelse fra dette forbud for dele af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, der må udstykkes og sælges til sommerhusbebyggelse, dog således at fredningsnævnet skal godkende tegningerne til husene og husenes placering i terrænet.

Udskiftningen af sommerhuset kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har foretaget flere besigtigelser i det fredede område på Skallingen og har derfor besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har efter høring besluttet at meddele Hilde Riisgaard afslag på ansøgningen om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på grunden til erstatning for det eksisterende sommerhus samt afslag på ansøgningen om lovliggørelse af anneksset. Anneksset skal være fjernet fra grunden senest den 1. august 2014. Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Ved brev af 5. november 1934 blev der på Naturfredningsrådets foranledning rejst sag om fredning af dele af Skallingen. Det fremgår blandt andet af brevet, at Naturfredningsrådet vurderede, at såvel landskabelige som videnskabelige grunde talte for, at Skallingen blev fredet, idet halvøen som følge af sin isolerede beliggenhed og højst ejendommelige natur af klit- og marskarealer dannede en helhed, til hvilken der ikke fandtes mage i Danmark eller i Danmarks nabolande, fordi menneskelige indgreb i den naturlige udvikling i området havde været af meget ringe betydning, og idet halvøen var en relativt ung formation, som endnu ikke var færdigdannet, og derfor skulle udviklingen følges ad videnskabelig vej.

Fredningsnævnet afsagde kendelse i sagen den 2. december 1938 og traf blandt andet bestemmelse om fredning af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho. Fredningsnævnet bestemte, at det fredede område ikke måtte bebygges, men det skulle

”... dog være tilladt

1) at opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne...

.....

3) at sælge Dele af Matr. nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet ”Skallingen”, stort 6,0220 ha, beliggende i ”Svenske Knolde” til Sommerhusbebyggelse på følgende Betingelser

...

- b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets anvisning.
- c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.

...”

Kendelsen blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Hilde Riisgaard ejer grunden matr. nr. 71 ah Ho by, Ho. Det fremgår af sagens oplysninger, at der er opført et sommerhus på 29 m² på grunden. Sommerhuset er senere blevet udvidet med en overdækket terrasse på ca. 8 m² og et anneks 10,665 m².

Den 31. januar 2012 ansøgte Hilde Riisgaard Varde Kommune om tilladelse til at erstatte sommerhuset med et sommerhus på 46 m². Hilde Riisgaard oplyste i ansøgningen til kommunen, at det nye sommerhus skal opføres på det samme sted som det eksisterende hus, som er i meget dårlig stand, og at omkostningerne til istandsættelsen af sommerhuset vil være højere end prisen for et nyt sommerhus.

I et brev af 8. februar 2012 til Varde Kommune har Hilde Riisgaard oplyst om annekset, at hun ikke har ansøgt om tilladelse til annekset, fordi hun var af den opfattelse, at det ikke ”var et krav, da hytten er under 10 m².”

Varde Kommune videresendte den 22. marts 2013 ansøgningen til fredningsnævnet.

Efter gennemgang af ansøgningen konstaterede fredningsnævnet, at de oplysninger, som nævnet havde modtaget om projektet, var ufuldstændige. Fredningsnævnet anmodede derfor i brev af 22. april 2013 Varde Kommune sende et målfast grundrids med en præcis angivelse af, hvor det eksisterende sommerhus og annekset var opført på grunden, oplysninger om, hvornår sommerhuset og annekset var opført, et målfast grundrids med en præcis beskrivelse af, hvor det nye sommerhus skal opføres, tegninger til huset, materialebeskrivelse, oplysning om farvevalget, energikilder, fliseanlæg eller andre anlæg omkring sommerhuset og Varde Kommunes indstilling til projektet.

Da Varde Kommune ikke besvarede anmodningen, sluttede fredningsnævnet sagen ved brev af 5. juli 2013 med kopi til Hilde Riisgaard.

Varde Kommune sendte herefter med brev af 22. november 2013 en fornyet ansøgning med tegninger mv. til huset og oplyste i brevet blandt andet:

”...

Sagen omhandler ansøgning om landzonetilladelse til at opføre et fritidshus på 46 m², som erstatning for eksisterende fritidshus, som iflg. BBR har et areal på 29 m².

...

I oktober 2011 foretog Varde Kommunes byggeteam en registrering af bebyggelsen på Skallingen. Ved registreringen blev det konstateret, at der foruden selve fritidshuset også er opført et annekset ca. 11 m² på ejendommen. Annekset er opført uden tilladelse og figurerer ikke i BBR. Kommunen har derfor brev af 7. oktober 2013 foretaget partshøring og varsel om påbud angående annekset. Den 14. oktober 2013 modtog kommunen bemærkninger og ansøgning om landzonetilladelse til bibeholdelse af annekset.

Varde Kommunes udtalelse om projektet og dets betydning for de dyr og planter, som indgår i udpegningsgrundlaget for naturbeskyttelsesområdet på Skallingen:

Der søges om dispensation til at udskifte det eksisterende sommerhus på 29 m² og overdækket terrasse på ca. 8 m² med et sommerhus med et bebygget areal på ca. 45,5 m² og en overdækket terrasse på 9 m². Annekset lidt nord for sommerhuset er ifølge ansøgningen og ud fra luftfotos opført i 2006. Kommunen ser ikke at have meddelt tilladelse til at opføre annekset, og kommunen har ikke registreret, at fredningsnævnet skulle have dispenseret fra fredningen til at opføre annekset.

Det ansøgte byggeri er beliggende i et område, der som helhed er registreret som hede omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Udvidelsen af sommerhuset og det medfølgende øgede slid af hedeområdet omkring sommerhuset vil kræve kommunens dispensation efter § 3.

Det berørte område på Skallingen er endvidere udpeget som Natura 2000-område med status som EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet med Ribe Å, Tved Å, og Varde Å vest for Varde, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, samt Ramsarområde nr. 27, Vadehavet. Arealet omkring sommerhuset er ikke kortlagt i forhold til udpegningsgrundlaget for habitatområdet. De omliggende arealer er en mosaik af de prioriterede naturtyper 2130 "Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)" og 2140 "Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)". De nævnte naturtyper indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet, og de er prioriterede naturtyper, jfr. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Såfremt Fredningsnævnet er indstillet på at dispensere til udvidelsen og annekset, vil det forudsætte en nærmere konsekvensvurdering for de arter og typer, der ligger til grund for Natura 2000-område.

Ejendommen ligger desuden i landzone. Natur og Miljøklagenævnet har ved afgørelser i tidligere sager om udvidelse af fritidsboliger i landzone bl.a. lagt vægt på, hvilket område de pågældende huse har ligget i. Områder med "følsom natur" f.eks.

Natura 2000 områder, § 3 områder, har nævnet kategoriseret som ”meget værdifulde områder”, hvor der normalt ikke kan meddeles tilladelse. For ”små huse” (mindre end 40 m²) kan der dog i disse områder accepteres en mindre tilbygning på 6-8 m² for at muliggøre tidssvarende køkken eller toilet-/badeværelse. Varde kommune vil betegne området, hvor det ansøgte fritidshuse ønskes udskiftet som ”meget værdifuldt område”. Fredningsnævnet har tidligere sager om udvidelse/udskiftning af sommerhuse på Skallingen lagt vægt på, tilstræbt en vis ensartethed i sommerhusbebyggelsen for at fastholde områdets karakter af et primitivt sommerhus område.

Det er Varde Kommunes opfattelse at en udvidelse af sommerhuset med 16,5 m² arealmæssigt er væsentligt mere, end der normalt accepteres af fredningsnævnet, og der ses ikke at foreligge særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af denne praksis. Hertil kommer, at en fravigelse af den hidtidige praksis vil kunne have en utilsigtet virkning ved vurdering af ønsker om udvidelse af øvrige sommerhuse i området.

Varde Kommune anbefaler, at der meddeles afslag til at bevare annekset, da der reelt er tale om en udvidelse af sommerhuset, fordi annekset anvendes til overnatning. Hvis annekset anvendes som skur, bør der også meddeles afslag. Som udgangspunkt bør der på ejendomme med fritidshuse i landzone kun være en bygning. Idet Skallingen er et helt specielt naturområde, skal man være endnu mere påpasselig med at opføre flere bygninger her. Der bør derfor, som oprindeligt, kun være én bygning på Skallingvej 28.

Med baggrund i ovennævnte sendes ansøgningen med bilag både til selve fritidshuset og annekset – hermed til Fredningsnævnets behandling....”

Det fremgår af tegningerne, der er vedlagt kommunens brev, at det projekterede sommerhus måler (l x b x h) 8,00 meter x 7,00 meter x 4,312 meter inklusive en overdækket terrasse, der måler 3 x 3 meter svarende til et samlet bebygget areal på 56 m².

Det fremgår af en beskrivelse af sommerhuset, at det skal opføres på et fundament af leccablokke, at ydervæggene skal beklædes med en klinkbeklædning af iverplank, som skal males svenskrød, og at taget skal udføres som tagpaptag. I den sydvendte tagflade, skal der monteres et solcelleanlæg.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har med brev af 24. februar 2014 anmodet Naturstyrelsen, Naturstyrelsen Blåvandshuk, Varde Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening og Dansk Ornitologisk Forening, Varde afdeling om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 10. marts 2014.

Friluftsrådet har i en mail af 4. marts 2014 meddelt, at det er rådets umiddelbare holdning, at rådet ikke kan tilslutte sig, at der meddeles dispensation, og tilføjer, at rådet deler de bekymringer, som Varde Kommune giver udtryk for.

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 10. marts 2014 meddelt, at foreningen er enig i Varde kommunes holdning til sagen og har tilføjet, at

”Fredningsbestemmelserne på Skallingen bør forvaltes restriktivt, især da der gennem de seneste år sket en del ”knopskydninger”, som der ikke er givet tilladelse til af Fredningsnævnet.

Det er på tide at få ryddet op i nogle af disse knopskydninger, ikke mindst for at det ikke skaber præcedens at sommerhusene kan udvides ulovligt uden at det får konsekvenser.

Sommerhuset bør derfor maksimalt udvides med de 6-8 som der er givet mulighed for ved andre af sommerhusene og det ulovligt opførte anneks bør fjernes...”

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Skallingen ligger i et internationalt naturbeskyttelsesområde - EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, og Ramsarområde nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af sagen derfor tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, såfremt betingelserne for at dispensere til nybyggeriet er opfyldt.

Det lægges til grund, at Hilde Riisgaards sommerhus er nedslidt. Fredningsnævnet finder derfor, at de betingelser, der ifølge Overfredningsnævnets og Natur- og Miljøklagenævnets praksis skal være opfyldt for at meddele dispensation til opførelse af nye sommerhuse i fredede områder til erstatning for ældre, nedslidte sommerhuse, for så vidt er opfyldte.

Hilde Riisgaards sommerhus er et ældre sommerhus på 29 m², der er blevet udvidet med en overdækket terrasse på 8 m² og et ulovligt opført anneks på ca. 11 m².

Det fremgår ikke af fredningsnævnets arkiv, at der er meddelt dispensation til at etablere en overdækket terrasse ved sommerhuset.

Hilde Riisgaard ansøger om dispensation til at opføre et sommerhus på 56 m² incl. en integreret overdækket terrasse på 9 m² og om lovliggørelse af annekset på 11 m², så det samlede bebyggede areal på grunden bliver på 67 m².

Ifølge praksis tillades udvidelse af eksisterende, nedslidte sommerhuse med umoderne faciliteter således at disse huse må udvides med maksimalt 10 til 12 m² til indretning af moderne køkken- og toilet/badefaciliteter.

Idet det projekterede sommerhus' areal overskrider de grænser, der tillades for udskiftning af eksisterende, nedslidte sommerhuse i fredede områder med nybyggerier, meddeler fredningsnævnet Hilde Riisgaard afslag på ansøgningen om dispensation til at gennemføre det foreliggende projekt.

Hilde Riisgaard har opført et anneks på 11 m² på sin grund uden at indhente fredningsnævnets tilladelse hertil.

Hilde Riisgaard har ved opførelsen af annekset udvidet sit sommerhus med enten overnatningsmuligheder eller opbevaringsmuligheder. Hvis Hilde Riisgaard havde ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at opføre annekset, ville fredningsnævnet ud fra den foreliggende praksis for udvidelse af sommerhuse beliggende i fredede områder, have meddelt afslag på en ansøgning herom.

Fredningsnævnet meddeler derfor tillige Hilde Riisgaard afslag på ansøgningen om lovliggørelse af annekset.

Annekset skal være fjernet fra grunden senest den 1. august 2014.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,
ejerens af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14

dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 2. maj 2014

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen nst@nst.dk

Varde kommune, Teknisk Forvaltning, pr. mail vardekommune@varde.dk

Naturstyrelsen Blaavandshuk blh@nst.dk

Dorte Petersen, dope@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, pr. mail dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV, pr. mail fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet c/o Hanne Voetmann sydvestjylland@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, pr. mail natur@dof.dk

DOF Varde, varde@dof.dk

Hilde Riisgaard, Sdr. Tobølvej 32, 6710 Esbjerg V

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer 40/2014: Ansøgning fra Marianne Eltong Gade, Livjægergade 41, 5., tv, 2100 København Ø, om dispensation til at opføre et sommerhus på ejendommen matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, til erstatning for det eksisterende sommerhus.

Fredningsnævnet har den 11. juni 2014 modtaget en ansøgning fra Marianne Eltong Gade om tilladelse til at opføre et sommerhus med et bebygget areal på 35 m² på ejendommen matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, beliggende Skallingvej 50, Ho, som erstatning for et ældre sommerhus på grunden.

Ejendommen matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, er udstykket fra ejendommen matr. nr. 71 a smst., som er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for det fredede område, at området ikke må bebygges, men fredningsbestemmelserne indeholder en undtagelse fra dette forbud for dele af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, som må udstykkes og sælges til sommerhusbebyggelse, dog således at fredningsnævnet skal godkende tegningerne til husene og husenes placering i terrænet.

Udskiftningen af sommerhuset kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har foretaget flere besigtigelser i det fredede område på Skallingen, herunder også af sommerhuset på matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, og har derfor besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Sagen er behandlet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Marianne Eltong Gade dispensation til at opføre et nyt sommerhus på grunden til erstatning for det eksisterende sommerhus. Dispensationen er meddelt på de vilkår, der er anført under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Naturfredningsrådet rejste ved brev af 5. november 1934 sag om fredning af dele af Skallingen, fordi Naturfredningsrådet vurderede, at såvel landskabelige som videnskabelige grunde talte for, at Skallingen blev fredet, idet halvøen som følge af sin isolerede beliggenhed og højest ejendommelige natur af klit- og marskarealer dannede en helhed, til hvilken der ikke fandtes mage i Danmark eller i Danmarks nabolande, fordi menneskelige indgreb i den naturlige udvikling i området havde været

af meget ringe betydning, og fordi halvøen var en relativt ung formation, som endnu ikke var færdigdannet, og derfor skulle udviklingen følges ad videnskabelig vej.

Fredningsnævnet afsagde kendelse i sagen den 2. december 1938 og traf blandt andet bestemmelse om fredning af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho. Fredningsnævnet bestemte, at det fredede område ikke måtte bebygges, men det skulle

”... dog være tilladt

1) at opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne...

.....

3) at sælge Dele af Matr. nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet ”Skallingen”, stort 6,0220 ha, beliggende i ”Svenske Knolde” til Sommerhusbebyggelse på følgende Betingelser

...

b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets anvisning.

c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.

...”

Kendelsen blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Marianne Eltong Gade ejer sammen med flere familiemedlemmer grunden matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, hvorpå der er opført et sommerhus.

Det fremgår af sagens oplysninger, at familien Eltong Gades sommerhus er opført i 1950'erne og er i dag på ca. 28 m². Der er senere opført et gæstehus på ca. 7,5 m² på grunden. Det samlede bebyggede areal er – ved sokkel – ca. 35,5 m². Terrassen omkring sommerhuset er afskærmet med et træhegn. Det samlede indhegnede areal er ca. 126 m².

Marianne Eltong Gade og hendes medejere har tidligere sendt ansøgninger om projekter til et nyt sommerhus på grunden til erstatning for det ældre sommerhus.

Fredningsnævnet modtog således den 16. marts 2012 et projekt, som nævnet ved afgørelse truffet den 25. juni 2012 imidlertid afslog at dispensere til. Afgørelsen blev efterfølgende indbragt for Natur- og Miljøklagenævnet, der den 18. december 2013 stadfæstede fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet har i vinteren og foråret 2014, senest ved brev af 6. marts 2014, kommunikeret med Marianne Eltong Gade om et revideret projekt til et sommerhus på grunden.

Fredningsnævnet har herefter med brev af 10. juni 2014 modtaget et endeligt projekt til et nyt sommerhus på grunden.

Det fremgår af ansøgningen, at det hus, som familien Eltong Gade ansøger om dispensation til at opføre, er

”et regulært hus med sadeltag. Det bebyggede areal er 35 m². Taget har et projiceret areal på 40 m². Der er således 5 m² overdækket terrasse. Huset har en samlet højde på 3,9 m over terræn. Taghældningen er 30⁰ grader. Husets tag er udført i sort tagpap med trekantslister. Huset er beklædt med sortmalet træ. Huset er vinklet ca. 30⁰ i forhold til det nuværende hus for at øge anvendeligheden af den lille overdækkede terrasse...”

Det fremgår af et rids, der er vedlagt brevet af 10. juni 2014, at husets længde er 10.30 meter og bredden 4.15 meter. Den overdækkede terrasse er integreret i husets ene ende. Det fremgår endvidere af ridset, at der er 3 små uoverdækkede terrasseanlæg omkring huset, til dels i forbindelse med indgangen til huset.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har med brev af 20. juni 2014 anmodet Naturstyrelsen, Varde Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening og Dansk Ornitologisk Forening, Varde afdeling, om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 1. august 2014.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Skallingen ligger i et internationalt naturbeskyttelsesområde - EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, og Ramsarområde nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af sagen derfor tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, såfremt betingelserne for at dispensere til nybyggeriet i øvrigt er opfyldt.

Fredningsnævnet lægger efter besigtigelsen i forsommeren 2012 af familien Eltong Gades sommerhus til grund, at sommerhuset er nedslidt og uden tidssvarende faciliteter.

Fredningsnævnet finder derfor, at de betingelser, der ifølge Overfredningsnævnets og Natur- og Miljøklagenævnets praksis skal være opfyldt for at meddele dispensation til opførelse af nye sommerhuse i fredede områder til erstatning for ældre, nedslidte sommerhuse, for så vidt er opfyldte.

Familien Eltong Gades sommerhus er et ældre sommerhus på 28 m², der er blevet udvidet med et gæstehus på 7,5 m².

Det fremgår ikke af fredningsnævnets arkiv, at der er meddelt dispensationer til at opføre sommerhuset eller gæstehuset.

Fredningsnævnet lægger imidlertid til grund, at der gennem mange år har været et sommerhus på grunden og et gæstehus uden tilsynsmyndighedernes indblanding.

Ifølge praksis tillades udvidelse af eksisterende, nedslidte sommerhuse med umoderne faciliteter således at disse huse må udvides med maksimalt 10 til 12 m² til indretning af moderne køkken- og

toilet/badefaciliteter, eller erstattes af et nybyggeri med et areal svarende til et kondemneret sommerhus med en udvidelse på indtil 10 til 12 m².

Idet det projekterede sommerhus' areal ikke overskrider de grænser, der tillades for udskiftning af eksisterende, nedslidte sommerhuse i fredede områder med nybyggerier, og da det projekterede sommerhus er udformet som et harmonisk længehus, der ikke vil virke dominerende i landskabet, er betingelserne for at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, opfyldt.

Fredningsnævnet lægger til grund, at anlægsarbejdet omfatter nedbrydning og bortkørsel til deponering af sommerhuset, gæstehuset og hegnet, og opførelse af det nye sommerhus.

I betragtning af at anlægsarbejdet kan gennemføres på kort tid, og at det nye sommerhus skal opføres på tilnærmelsesvist samme sted som det eksisterende sommerhus, vurderer Fredningsnævnet, at projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, ejerne af ejendommen matr. nr. 71 ae Ho by, Ho, dispensation til at opføre et nyt sommerhus på grunden på vilkår,

at sommerhuset opføres i overensstemmelse med den skitse, der er vedhæftet denne afgørelse,

at huset placeres på grunden som vist på vedhæftede rids,

at bygningsresterne fra det gamle sommerhus, gæstehuset og terrasseanlægget fjernes og deponeres uden for det fredede område, inden det nye sommerhus tages i brug,

og

at byggeaffald fjernes fra grunden, inden den det nye sommerhus tages i brug.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,

ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

offentlige myndigheder,

en berørt nationalparkfond,

lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 26. september 2014

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Marianne Eltong Gade, marianne.eltong.gade@gmail.com
Varde Kommune, Teknik og Miljø, vardekommune@varde.dk
Naturstyrelsen Blåvandshuk, blaavandshuk@sns.dk
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer 50/2014: Ansøgning fra Hilde Riisgaard, Sdr. Tobølvej 32, Esbjerg V, om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen matr. nr. 71 ah Ho by, Ho, til erstatning for et eksisterende sommerhus.

Fredningsnævnet har den 30. juli 2014 modtaget en ansøgning fra Hilde Riisgaard om tilladelse til at opføre et sommerhus med et areal på 40 m² på ejendommen matr. nr. 71 ah Ho by, Ho, beliggende Skallingvej 28, Ho, som erstatning for et ældre sommerhus på grunden, om tilladelse til at montere et solcelleanlæg på 22 m² på sommerhusets tag og endelig om tilladelse til at bibeholde et ulovligt opført anneks på 11 m², indtil det nye sommerhus er opført.

Ejendommen matr. nr. 71 ah Ho by, Ho, er udstykket fra ejendommen matr. nr. 71 a smst., som er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Det fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne for det fredede område, at området ikke må bebygges, men fredningsbestemmelserne indeholder en undtagelse fra dette forbud for dele af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, der må udstykkes og sælges til sommerhusbebyggelse, dog således at fredningsnævnet skal godkende tegningerne til husene og husenes placering i terrænet.

Udskiftningen af sommerhuset kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har foretaget flere besigtigelser i det fredede område på Skallingen og har derfor besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har efter høring besluttet at meddele Hilde Riisgaard dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, til at opføre et nyt sommerhus på grunden til erstatning for det eksisterende sommerhus samt tilladelse til at beholde det ulovligt opførte anneks, indtil sommerhuset tages i brug, dog senest den 1. juli 2015.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Hilde Riisgaard afslag på ansøgningen om tilladelse til at montere solceller på sommerhusets tag,

Begrundelsen for fredningsnævnets afgørelse fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Skallingen blev fredet ved fredningsnævnets kendelse, afsagt den 2. december 1938, fordi halvøen som følge af sin isolerede beliggenhed og højst ejendommelige natur af klit- og marskarealer danner en helhed, som ikke findes andre steder i Danmark eller i Danmarks nabolande, fordi menneskelige

indgreb i den naturlige udvikling havde været af meget ringe betydning, og fordi Skallingen er en relativt ung formation, som endnu ikke er færdigdannet, og derfor skal udviklingen følges ad videnskabelig vej.

Fredningsnævnet traf blandt andet bestemmelse om fredning af ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho og bestemte, at det fredede område ikke må bebygges, men det skal

”... dog være tilladt

1) at opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne...

...

3) at sælge Dele af Matr. nr. 71 a, tilhørende Interessentskabet ”Skallingen”, stort 6,0220 ha, beliggende i ”Svenske Knolde” til Sommerhusbebyggelse på følgende Betingelser

...

b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets anvisning.

c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet...”

Kendelsen blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Hilde Riisgaard ejer grunden matr. nr. 71 ah Ho by, Ho. Det fremgår af sagens oplysninger, at der er et sommerhus på 29 m² på grunden, at sommerhuset senere er blevet udvidet med en overdækket terrasse på ca. 8 m² og et anneks 10,665 m², at sommerhuset er i en meget dårlig stand, samt at omkostningerne til istandsættelse af sommerhuset er højere end prisen for et nyt sommerhus.

Den 2. maj 2014 meddelte fredningsnævnet Hilde Riisgaard afslag på en ansøgning om tilladelse til at opføre et sommerhus på 56 m² incl. en overdækket terrasse på grunden. Fredningsnævnet meddelte samtidig Hilde Riisgaard afslag på en ansøgning om lovliggørelse af anneksset; anneksset skulle derfor være fjernet senest den 1. august 2014.

Afgørelsen er ikke blevet påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hilde Riisgaard har 28. juli 2014 sendt fredningsnævnet et revideret projekt til et sommerhus.

Det fremgår af tegningerne til sommerhuset, at huset måler (l x b x h) 8 meter x 5 meter x 4,331 meter, at huset er et længehus med saddetag med en hældning på 33 grader, og at der skal anlægges en terrasse på ca. 10 m² ud for husets facade i længderetningen.

Det fremgår af en materialebeskrivelse, at huset skal opføres på et betonfundament, at husets ydervægge skal udføres i klinkbelægning som iverplank eller træ, og at taget skal udføres i 2 lags tagpap. Det er anført på tegningen, at ydervæggene skal males i enten svenskrød eller jordfarve.

Hilde Riisgaard har oplyst i ansøgningen blandt andet, at terrassen, der skal udføres i træ, ikke skal integreres i huset, og at hun er fleksibel med hensyn til materiale- og farvevalg, men oplyser, at det eksisterende sommerhus er svensk rød.

Hilde Riisgaard anfører endelig om annekset, at hun vil efterkomme påbuddet om fjernelse af annekset, men anmoder om, at fristen for fjernelsen af annekset udskydes, så bohaven fra sommerhuset kan opbevares dér under byggeriet.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har med brev af 11. august 2014 anmodet Naturstyrelsen, Varde Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening og Dansk Ornitologisk Forening, Varde afdeling, om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 25. august 2014.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod ansøgningen.

Naturstyrelsen har i et brev af 26. september 2014 oplyst, at

”Skallingen ligger i Natura 2000 område nr. 89 Vadehavet (EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli) og Ramsar-område nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af sagen tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, såfremt betingelserne for at dispensere til nybyggeriet er opfyldt.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke Natura 2000 området eller Ramsarområde nr. 27 negativt i væsentlig grad, som følge af, at der ikke er registreret naturtyper fra udpegningsgrundlaget med en placering, der er sammenfaldende med det ansøgte.

Det er desuden Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte vil ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Øvrige bemærkninger

NMNK har i en tidligere sag om solceller indenfor de fredede område ... udtalt følgende:

”Nævnet har en praksis for så vidt angår etablering af solvarmeanlæg/solceller indenfor Strandbeskyttelseslinjen, hvorefter ansøgninger om etablering af alternative energiforsyningsanlæg efter omstændighederne bør behandles lempeligere end andre typer af anlæg indenfor strandbeskyttelseslinjen, jf. Natur- og Miljøklagenævnet orienterer nr. 77, maj 2012.

Nævnet finder, at den aktuelle sag, hvor ejendommen er beliggende indenfor en landskabsfredning og søbeskyttelseslinjen, bør afgøres på linje med praksis indenfor strandbeskyttelseslinjen. Nævnet finder, at opsætning af 40-50 m solceller i matsort materiale, som indsættes i et sort

sydvendt skiffertag, bør tillades, da det ikke vil påvirke oplevelsen af fredningen og søens omgivelser i nogen nævneværdig grad.”

Såfremt fredningsnævnet dispenserer til det ansøgte projekt bør fredningsnævnet af hensyn til den landskabelige påvirkning overveje at stille vilkår om at solceller skal være placeret i niveau med tagfladen, etableres i en samlet enhed, udføres med sorte rammer samt være produceret med en reflekterende overflade...”

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Skallingen ligger i et internationalt naturbeskyttelsesområde - EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, samt Ramsarområde nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af sagen derfor tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, såfremt betingelserne for at dispensere til nybyggeriet er opfyldt.

Hilde Riisgaards sommerhus er nedslidt. Udvidelsen af sommerhuset er begrundet i behovet for tidssvarende køkken, toilet og badefaciliteter. Fredningsnævnet finder derfor, at de betingelser, der ifølge Overfredningsnævnets og Natur- og Miljøklagenævnets praksis skal være opfyldt for at meddele dispensation til opførelse af nye sommerhuse i fredede områder til erstatning for ældre, nedslidte sommerhuse, for så vidt er opfyldt.

Naturstyrelsen har vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000 området eller Ramsar-område nr. 27 negativt i væsentlig grad, fordi der ikke er registreret naturtyper fra udpegningsgrundlaget i projektområdet, og at projektet heller ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter, yngle- eller rasteområder for de dyrearter, som fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

På denne baggrund vurderer fredningsnævnet, at projektet heller ikke vil indebære forringelse af de naturtyper og levesteder, der indgår i udpegningsgrundlaget for området.

Hilde Riisgaard har tillige ansøgt om dispensation til at opsætte et solcelleanlæg på sommerhusets tag.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at den vurdering, som Natur- og Miljøklagenævnet har foretaget i afgørelsen om opsætning af et solvarmeanlæg i et fredet område indenfor strandbeskyttelseslinjen ikke umiddelbart kan danne præcedens i denne sag, fordi Hilde Riisgaards sommerhus tillige ligger i et internationalt fuglebeskyttelsesområde, hvor særlige hensyn til fuglelivet gør sig gældende, fordi store flokke af fugle, flest som rastende fugle under forårs- og efterårstrækket, hver år tager ophold i området og udnytter føderesourcerne. Fredningsnævnet meddeler derfor Hilde Riisgaard afslag på ansøgningen om dispensation til at montere et solcelleanlæg på sommerhusets tag.

Fredningsnævnet dispenserer herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, stk. 2 og stk. 3, til udskiftning af sommerhuset med det projekterede sommerhus på vilkår,

at sommerhuset opføres i overensstemmelse med den skitse, der er vedhæftet denne afgørelse,
at sommerhuset opføres med de mål, der fremgår af grundridset,
at sommerhusets facader males sorte,
at taget udføres i sort, ikke reflekterende tjærepap som listetækket tag,
at der ikke anbringes solfangere på taget,
at vinduer og døre males hvide,
at terrassen, der skal udføres i træ, ikke afskærmes med glas, nogen former for afskærmninger i øvrigt eller lukkes,
at terrassen aldrig må inddrages i sommerhuset eller overdækkes,
at vækstlag, der fjernes i forbindelse med byggearbejdet, skal genanbringes efter arbejdets afslutning
at bevoksningen på grunden skal bibeholdes,
at der i øvrigt skal udlægges køreplader fra Skallingvej ud for nr. 28 til byggefeltet for at beskytte vækstlaget,
at rester efter det nedbrudte sommerhus og byggeaffald fjernes umiddelbart efter sommerhusets ibrugtagning
og
at anneksket skal være fjernet fra grunden, når det nye sommerhus tages i brug, dog senest den 1. juli 2015.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,
ejerens af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,

lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlig del

Kolding, den 18. november 2014

Vagn Kastbjerg

formand

Denne afgørelse er sendt til:

Hilde Riisgaard, Sdr. Tobølvej 32, 6710 Esbjerg V.

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk

Varde Kommune, Teknik og Miljø, vardekommune@varde.dk

Naturstyrelsen Blåvandshuk, blaavandshuk@sns.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, pr. mail dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer 70/2014: Ansøgning fra Sonja Grønberg, Eriksensvej 49, Esbjerg V, om dispensation til at opsætte et væksthus på garagefacaden på ejendommen matr. nr. 83 b Ho by, Ho, til erstatning for et fjernet væksthus.

Fredningsregisteret: Reg. nr.: 00637.00 - Skallingen

Ansøgningen

Fredningsnævnet har den 20. oktober 2015 modtaget en ansøgning fra Sonja Grønberg, fremsendt af Varde Kommune, om tilladelse til at opsætte et væksthus på den vestvendte gavl på en garagebygning på ejendommen matr. nr. 83 b Ho by, Ho, Skallingvej 24, Ho, til erstatning for et gammelt væksthus, der er blevet fjernet, fordi det er gået til.

Ejendommen matr. nr. 83 b Ho by, Ho er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Fredningen er en status quo fredning, der har til formål at opretholde og bevare de landskabelige og videnskabelige værdier på Skallingen. Fredningsbestemmelserne indeholder derfor forbud mod bebyggelse og beplantning samt mod opsætning af master, skure, beboelseskøretøjer, boder, badehuse og andre indretninger, der kan virke skæmmende på naturen. Det fremgår af fredningsbestemmelserne som en undtagelse hertil, at der må opføres driftsmæssige nødvendige bygninger til landbrugene på Skallingen, underkastet "Censur af Nævnet", og at "Dele af Matr. Nr. 71 a ... stort 6.0220 ha beliggende i "Svenske Knolde" " må sælges" til Sommerhusbygning på" vilkår, at tegningerne til sommerhusene skal censureres af fredningsnævnet, som også skal godkende husenes placering i terrænet. Det fremgår endelig af kendelsen, at "Det fredede Omraade skal skaanes af alle..."

Overfredningsnævnets kendelse omfatter ejendommene matr. nr. 71 a samt matr. nr. 72 til 112 Ho og Vester Bredmose byer, Ho sogn.

Overfredningsnævnet afsagde den 9. oktober 1980 kendelse om supplerende fredning af arealer på Skallingen og fredede ca. 118 ha, der ligger spredt i området i det væsentlige uden synlige skel, med det formål at kunne udføre en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen på Skallingen.

Udskiftningen af væksthuset kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse i sagen torsdag den 30. april 2015.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Sonja Grønberg afslag på ansøgningen om dispensation til at opsætte væksthuset.

Begrundelsen for afslaget fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Overfredningsnævnets kendelse om fredningen Skallingen omfattede blandt andet ejendommene matr. nr. 83 Ho by, Ho, og matr. nr. 89 smst. Matr. nr. 83 Ho by, Ho blev udstykket i 1966 i matr. nr. 83 a og matr. nr. 83 b. Matr. nr. 83 b blev sammenlagt med parcel 2 af matr. nr. 89 b Ho by, Ho, der ligeledes er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse. De sammenlagte ejendomme blev matrikuleret som matr. nr. 83 b Ho by, Ho.

Sonja Grønbjerg ejer grunden matr. nr. 83 b Ho by, Ho, hvorpå der er opført et sommerhus og en garage.

Sonja Grønbjerg og jurist Mette E. Lauridsen, Varde kommune, afholdt den 2. september 2014 et møde om forskellige forhold vedrørende Sonja Grønbjergs sommerhusejendom.

I et referat fra mødet har kommunen anført blandt andet:

"...

At der gennem flere år er forsøgt at bekæmpe hybenbuskene, men rødderne er ikke blevet fjernet, hvorfor bekæmpelsen ikke har været effektiv,

At hybenbuskene i en del af området er skåret ned, og billeder fra i går – den 1. sept. 2014 – viser, at hybenbusken skyder igen..."

Sonja Grønbjerg har den 2. september 2014 ansøgt Varde kommune om tilladelse til at erstatte et væksthuse af træ med et nyt væksthuse i aluminium. Det fremgår af ansøgningen, at væksthuset er gået til på grund af vejrliget og hyben, der er groet ind under terrassen og væksthuset. Det fremgår endvidere af ansøgningen, at væksthuset skal opføres på en grå sokkel mod bagvæggen på garagen, hvor det vil være diskret og falde ind i omgivelserne. Væksthuset har grå lameller, hvorpå der er monteret almindeligt glas.

Varde Kommune videresendte den 20. oktober 2014 ansøgningen til fredningsnævnet.

Da ansøgningen var ufyldstgørende, anmodede fredningsnævnet i brev af 18. november 2014 Varde Kommune om supplerende oplysninger om væksthuset og et grundrids med angivelse af væksthuses placering.

Fredningsnævnet modtog herefter den 3. december 2014 supplerende oplysninger fra Varde kommune. Det fremgår heraf, at væksthuset er en vægmodel, Juliana Model Altan 3 med 3 mm glasruder. Væksthuset måler (l x b x sidehøjde x totalhøjde) 194 cm x 69 cm x 152 cm x 184 cm.

Fredningsnævnet sendte herefter ansøgningen i høring med høringsfrist den 3. februar 2015.

Varde Kommune har i brev af 3. februar 2015 kommenteret et brev af 17. januar 2015 fra Sonja Grønbjerg og Sonja Grønbjergs redegørelse om det møde, der blev afholdt den 2. september 2014 om forholdene på Sonja Grønbjergs ejendom. Varde Kommune har ikke i øvrigt kommenteret Sonja Grønbjergs ansøgning.

I et høringsvar, modtaget den 4. februar 2014, har Danmarks Naturfredningsforening oplyst, at Varde Kommune har meddelt Sonja Grønberg påbud om at retablere området omkring sommerhuset, fordi Sonja Grønberg har foretaget jordbearbejdning og anlagt en køkkenhave i strid med fredningen af Skallingen. Danmarks Naturfredningsforening protesterer derfor mod Sonja Grønbergs ansøgning om dispensation til at opsætte et væksthuse, så længe forholdene på ejendommen ikke er lovliggjort. Påbuddet er vedhæftet mailen.

Det fremgår af påbuddet, at Varde Kommune den 19. december 2014 har meddelt Sonja Grønberg afslag på en lovliggørende dispensation til terrænændringer og jordbearbejdning, som Sonja Grønberg har foretaget på sin grund. Varde kommune har derfor meddelt Sonja Grønberg påbud om at retablere tilstanden, og at grunden herefter skal henligge i naturlig tilgroning uden yderligere såning.

Varde kommune har anført følgende i afgørelsen:

”...

Du har oplyst, at der alene er foretaget bekæmpelse af hybenroser, og at der altid har været en køkkenhave med jordbærplanter, og at der som afslutning på byggeriet af det nuværende sommerhus blev tilført muld og sået græs. Endvidere har du på mødet den 2. september 2014 oplyst, at der er tilført muld i de huller, som er opstået efter fjernelse af hyben, at der er forsøgt at plante græs i 2013, men græsset er ikke kommet op, at der er billeder fra ca. 1995, som viser parkerede biler foran huset, hvorfor der ikke har været en klit, og at ejendommen ikke ser ud til at være omfattet af fredningskendelsen pga. ændrede matrikelnumre.

Der er tale om et hedeareal, der er beskyttet i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3. Dette indebærer, at der ikke må ske ændringer i tilstanden af den beskyttede naturtype, hvilket er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i at bevare de beskyttede naturtyper og den biologiske mangfoldighed. Kommunen kan kun i ganske særlige tilfælde dispensere til foranstaltninger, der ændrer tilstanden, og det er i den forbindelse ikke tilstrækkeligt, at der er påvist en væsentlig jordbrugs-, økonomisk eller rekreativ interesse,

...

Ved gennemgang af kommunens byggesager er der desuden ikke fundet tilladelse eller dispensation til at tilføre muld og så græs i forbindelse med sommerhusets opførelse i 1993, og luftfoto viser heller ikke, at der skulle have været ryddet et område til køkkenhave.

Ifølge kommunens vurdering er det derudover ikke korrekt., at der altid har været køkkenhave. Varde Kommune bestrider ikke, at formålet med det foretagne indgreb har været bekæmpelse af hybenroser, men fastholder at indgrebet har været i strid med Naturbeskyttelseslovens § 3, og Fredningskendelsen ...”

I et brev af 24. februar 2014 til fredningsnævnet har Sonja Grønberg protesteret mod, at bemærkningerne fra Danmarks Naturfredningsforening indgår i sagen, idet hun gør gældende, at indlægget er modtaget for sent.

Naturstyrelsen har i en mail af 10. marts 2015 oplyst, at Sonja Grønbergs ejendom ligger i nationalpark Vadehavet og er omfattet af Natura 2000 – habitatområde nr. 78, fuglebeskyttelsesområde nr. 55 og Ramsarområde nr. 27. Nærområderne til bygningerne på grunden er kortlagt som naturtype strandeng; ejendommen er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturstyrelsen anfører herefter, at det er Naturstyrelsens vurdering, at drivhuset ikke vil kunne påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området negativt i væsentlig grad som følge af, at drivhuset ønskes opført på gavlen af en eksisterende bygning, og at det er af meget beskeden størrelse.

Naturstyrelsen anfører endvidere, at der - ud fra luftfotos - er sket væsentlige forandringer på ejendommen i perioden 2012-2014, idet det fremgår af materialet,

”at der er blevet ryddet op rundt om huset og fjernet hybenroser. Det kan ikke fastslås om disse forandringer har tilknytning til det ansøgte drivhus, hvorved der kan opstå en kultivering af grunden, men det anbefales at fredningsnævnet anmoder Varde Kommune som tilsynsmyndighed om at vurdere dette...”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har på baggrund af høringsvarerne besluttet at foretage besigtigelse af Sonja Grønberg's ejendom.

Besigtigelsen har fundet sted den 30. april 2015.

I besigtigelsen deltog Sonja Grønberg, for Varde kommune teamleder Klaus Bertram Fries og jurist Mette E. Lauridsen, for Naturstyrelsen, biolog Søren Hansen, for Danmarks Naturfredningsforening lokalkomitemedlem Bent Jakobsen og for Friluftsrådet Hanne Voetmann.

Der er anført følgende i fredningsnævnets forhandlingsprotokol om besigtigelsen:

”...

Sonja Grønberg oplyste, at det sommerhus, der oprindeligt var opført på grunden, blev erstattet af et det eksisterende hus, som er opført i 1993. Der blev i forbindelse hermed opført i væksthuse af træ og glas lige vest for garagen dér, hvor hybenbusken står. Hun mistede sin mand i 2000; i årene herefter kom hun ikke ret meget i huset, og derfor brugte hun heller ikke væksthuset i 10 til 12 år. Da hun ikke passede grunden, bredte hybenbuske sig på hele arealet vest for - bag - garagen, og væksthuset gik til. Da hun ryddede arealet bag garagen, fjernede hun resterne af væksthuset. Hun ønsker at montere et beskedent væksthuse på garagens vestgavl. Væksthuset er vist på prospektet, der er sendt til fredningsnævnet. Det er hendes vurdering, at huset ikke vil være synligt fra omgivelserne, fordi det er skjult bag garagen.

Biolog Søren Hansen bemærkede, at det ikke fremgår af luftfotos af Sonja Grønberg's grund, at der har været et væksthuse på arealet vest for garagen.

Klaus Bertram Fries oplyste, at Varde Kommune ikke har kendskab til, at der har været et væksthuse på arealet vest for garagen og bemærkede i øvrigt, at Sonja Grønberg har etableret et haveanlæg med køkkenhave omkring sommerhuset og har i den forbindelse afgravet det oprindelige vækstlag, som var hede, fjernet en klit og derefter kørt muld på og bearbejdet jorden. Da indgrebet både er i strid med naturbeskyttelseslovens § 3 og Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1938 om fredning af Skallingen, har Varde Kommune den 19. december 2014 meddelt Sonja Grønberg afslag på en ansøgning om dispensation til terrænændringerne og jordbearbejdningen og påbudt Sonja Grønberg at retablere hedearealet og den fjernede klit. Sonja Grønberg indbragte sagen for Natur- og Miljøklagenævnet, der har afvist klagen, fordi Sonja Grønberg ikke har indbetalt klagegebyret rettidigt. Det er Varde Kommunes opfattelse, at der ikke kan dispenseres til opsætning af væksthuset.

Bent Jakobsen bemærkede, at Danmarks Naturfredningsforening vurderer, at det er vanskeligt at afgive en udtalelse, fordi det er uvist, om der har været et væksthuse på grunden...”

Fredningsnævnets afgørelse:

Skallingen er på grund af de landskabelige og videnskabelige værdier, der knytter sig til området, fredet ved Overfredningsnævnets kendelser afsagt den 28. december 1939 og den 9. oktober 1980.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredningskendelse, når det ansøgte ikke er i strid mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Skallingen ligger i et internationalt naturbeskyttelsesområde - EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, samt Ramsarområde nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af sagen derfor tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, såfremt betingelserne for at dispensere til opsætningen af væksthuset i øvrigt er til stede.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at det fredede område ikke må bebygges, og at der heller ikke må anbringes blandt andet skure, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, i det fredede område. Fredningsbestemmelserne indeholder 2 undtagelser fra denne regel: Det er tilladt at opføre nødvendige bygninger for den landbrugsmæssige drift af arealerne, ”men Bygningerne maa kun anvendes til det nævnte Formaal, og er forsaavidt angaar fremtidige Bygninger underkastet censur af Nævnet”, og at sælge dele af matr. nr. 71 a Ho by, Ho - Svenske Knolde” - til sommerhusbebyggelse på vilkår blandt andet, at husene skal placeres i terrænet efter fredningsnævnets anvisning, og at tegningerne skal censureres af fredningsnævnet.

Sonja Grønbjergs sommerhus ligger på en grund, der er udstykket fra matr. nr. 83 Ho by, Ho og ved sammenlægning med parcel 2, der er udstykket fra matr. nr. 89 b Ho by, Ho, matrikuleret som matr. nr. 83 b Ho by, Ho.

Sonja Grønbjergs ejendom er derfor omfatter af de restriktive fredningsbestemmelser, der gælder for den del af Skallingen, som ikke er omfattet af de særlige bestemmelser, der gælder for sommerhusbebyggelsen på ”Svenske Knolde”.

Sonja Grønbjerg har oplyst, at det oprindelige sommerhus på hendes grund blev erstattet i 1993 af det nuværende sommerhus, og at der i forbindelse hermed blev opsat et væksthuse af træ og glas lige vest for garagen dér, hvor hybenbusken står. Sonja Grønbjerg har endvidere oplyst, at hun mistede sin mand i 2000, og at hun i årene herefter ikke kom ret meget i huset, og derfor brugte hun heller ikke væksthuset i 10 til 12 år. Da hun ikke passede grunden, bredte hybenbuskene sig på hele arealet vest for - bag - garagen, og væksthuset gik til. Da hun ryddede arealet bag garagen, fjernede hun resterne af væksthuset.

Sonja Grønbjergs ansøgning om dispensation til at opsætte et væksthuse er modtaget i efteråret 2014.

Ifølge Overfredningsnævnets samt nu Natur- og Miljøklagenævnets praksis skal udskiftning af en eksisterende bygning almindeligvis ske i umiddelbar tilknytning til, at den eksisterende bygning fjernes eller på anden måde forgår. Såfremt der ikke ansøges om retablering eller udskiftning

indenfor et tidsrum af et par år, vil fredningsmyndighederne almindeligvis betragte en retablering eller en udskiftning, som først sker efter en længere årrække, som nyetablering.

Dette princip er senest fastslået i Naturklagenævnets afgørelse, truffet den 30. november 2009, i sagen NKN-121-00145, som vedrørte afslag på lovliggørelse af en bådebro i en rørskovsbevoksning indenfor Rands Fjord-fredningen.

Sonja Grønbjergs væksthuse er gået til for flere år siden. Hendes ansøgning, der er modtaget den 20. oktober 2014, skal derfor betragtes som en nyetablering.

Fredningsnævnet vurderer, at et væksthuse - uanset at det anbringes bag en garage, så det ikke er synligt fra Skallingvej – vil virke skæmmende i det fredede landskab og vil fremtræde som et fremmedelement og bidrage til, at Sonja Grønbjergs sommerhuse kommer til at ændre karakter fra et sommerhuse til et parcelhuslignende byggeri, løsrevet fra den øvrige sommerhusebebyggelse i området. Som følge heraf, da fredningsbestemmelserne om byggerier på Skallingen er restriktive og alene åbner mulighed for at dispensere til nødvendige landbrugsbyggerier og sommerhuse på grunde udstykket fra matr. nr. 71 a Ho by, Ho, og da arealerne omkring Sonja Grønbjergs sommerhusegrund i øvrigt er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, meddeler fredningsnævnet derfor Sonja Grønbjerg afslag på ansøgningen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førstestansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,

- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlig del

Kolding, den 12. Maj 2015

Vagn Kastbjerg

formand

Denne afgørelse er sendt til:

Sonja Grønberg, sg@esenet.dk

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk

Naturstyrelse, biolog Søren Hansen, sofha@nst.dk

Varde Kommune, Teknik og Miljø, vardekommune@varde.dk

Varde Kommune, Mette Elisabeth Lauridsen, mele@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, pr. mail dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer 22/2014: Ansøgning om dispensation til at nedlægge kabler, tomrør til fiberkabler, at opstille 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe i det fredede område på Skallingen ud til sommerhuskolonien på Svenske Knolde.

Fredningsregisteret: Reg. nr.: 00637.00 - Skallingen

Ansøgningen

Fredningsnævnet har den 26. marts 2014 modtaget en ansøgning fra landinspektør Kim Mogensen, LandSyd, på vegne en kreds af sommerhusejere på Skallingen om dispensation til at nedlægge elkabler, tomrør til fibernet, opstilling af 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe på Skallingen, samt en ansøgning fra et Vandlaug på Skallingen, repræsenteret af Jens Mose, Hans Broges Vej 10, 8220 Brabrand, om tilladelse til at nedlægge en vandledning til husene på Skallingen.

Skallingen er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939. Fredningen er en status quo fredning, der har til formål at opretholde de landskabelige værdier på Skallingen. Fredningsbestemmelserne indeholder derfor forbud mod bebyggelse, beplantning, opsætning af master, skure, beboelsesvogne, boder badehuse og andre indretninger, der kan virke skæmmende på naturen. Det fremgår af fredningsbestemmelserne som en undtagelse hertil, at der må opføres bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige drift af de fredede arealer, at arealerne må drives på almindelig landbrugsmæssig måde, at ”Dele af Matr. Nr. 71 a ... stort 6.0220 ha beliggende i ”Svenske Knolde” må sælges til sommerhusbyggelse på vilkår, at tegningerne til sommerhusene skal censureres af fredningsnævnet, som også skal godkende husenes placering i terrænet. Det fremgår endelig af kendelsen, at ”Det fredede Omraade skal skaanes af alle...”

Det fredede område omfattede ejendommene matr. nr. 71 a samt matr. nr. 72 til 112 Ho og Vester Bredmose byer, Ho sogn.

Overfredningsnævnet afsagde den 9. oktober 1980 kendelse om supplerende fredning af arealer på halvøen Skallingen og fredede ca. 118 ha, der ligger spredt i området i det væsentlige uden synlige skel, med det formål at kunne udføre en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen på Skallingen.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse i sagen torsdag den 30. april 2015.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har besluttet at meddele afslag på ansøgningerne om dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, til at nedlægge elkabler, tomrør til fibernet, opstilling af 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe på Skallingen, samt til at nedlægge en vandledning til husene på Skallingen.

Begrundelsen for fredningsnævnets afgørelse fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”

Sagens baggrund

LandSyd har på vegne ”et flertal af sommerhusejerne på Skallingen” i en ansøgning, som fredningsnævnet har modtaget den 26. marts 2014, ansøgt om tilladelse til at etablere el-forsyning til sommerhusene på ”Svenske knolde”.

LandSyd har anført i ansøgningen::

”...

På vegne af SE - Syd Energi - søges om tilladelse til ved jordfortrængning / nedpløjning at nedlægge elkabler, tomrør til fiber, samt at opstille 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe på Skallingen.

I forbindelse med SE udlægningen af strøm har stifterne af ” Skalling Vandlaug” ønsket af få udlagt en vandledning i samme tracé. Der henvises til særskilt vedhæftet ansøgning fra Skallingen Vandlaug.

Begrundelsen for ovenstående projekt er, at SE er blevet mødt af et ønske fra et flertal af sommerhusejerne på Skallingen, som gerne vil have strøm ført ud til deres huse samt et ønske fra Naturstyrelsen Blåvandshuk om at få strøm til deres vandpumpe til brug ved oppumpning af drikkevand til de ca. 650 kreaturer, der hver sommer afgræsser Skallingen.

Med elforsyningen vil pumpeanlægget, ifølge Naturstyrelsen Blåvandshuk, kunne fungere mere hensigtsmæssigt og driftsikkert end det eksisterende. Derudover er der et toilet i vogterhuset, som ville kunne sikres en mere optimal drift.

Sommerhusejernes ønske om forsyning med strøm udspringer ikke af et behov for markant anderledes brug af belysning end hvad der allerede forefindes i husene i dag, men derimod ønsket om en modernisering af de indvendige installationer.

Det er således ikke tale om ønsker om opstilling af vejbelysning eller anden udvendig belysning, som ville kunne påvirke området karakter.

De interesserede ejere dækker ejerkredsen ganske repræsentativt - mangeårige og nyere ejere, yngre og ældre ejere, gamle huse, nye huse.

En stor del af husene på Skallingen er i forvejen elforsynede via egne opstillede solanlæg, så det er ikke et spørgsmål om strøm eller ikke-strøm på Skallingen, men om organiseringen af den voksende overgang til elforsyning, som kan anlægges mere eller mindre skånsomt i terrænet.

For nogle er der tillige tale om øget lyst til at kunne opholde sig på Skallingen i en større del af året – også hvor solenergien er knap og dagene korte.

Ikke en overraskende udvikling for et samfund med øget fritid og hvor mange prioriterer naturoplevelser og fred og ro.

Endelig har ønsket for nogle baggrund i større tryghed ved el – end gasdrevne apparater (varme, køl etc.)

Ifølge elforsyningsloven har SE forsyningspligt og vil derfor gerne have lov til at forsyne disse ejendomme.

Placeringer af ledninger m.v. kan ses på vedlagte kortbilag A, B, C og D.

Som beskrevet vil kabeltracéet blive nedlagt på den mest skånsomme måde, som er jordfortrængning / nedpløjning (modsat nedgravning, der er et noget større indgreb i jorden).

Plovsporet vil dermed ikke være synlig i landskabet for eftertiden.

Som en del af projektet, skal der opstilles:

2 transformerenheder med målene (1m x 1m x 1m)

1 fiberskab med målene (40cm x 70cm x 70cm)

5 lavspændingsskabe med målene (20cm x 40cm x 70cm)

Alt er kamufleret i farven grøn.

Placeringen af skabene er valgt ud fra ønsket om, at de ikke må være synlige i terrænet og dermed kunne virke forstyrrende på oplevelsen af Skallingens natur.

Enhed 1, se kortbilag C og E:

Placeringen er på Naturstyrelsens ejendom, matr.nr. 72 Ho By, Ho.

Transformeren er trukket tilbage fra vejen og skjult af et eksisterende træ og beplantning på stedet, se foto 1A og 1B.

Det kan oplyses, at den klit, som enheden ønskes placeret på, har synlige rester fra et gammelt sommerhusfundament samt en gammel vandpumpe.

Enhed 2 + fiberskab, se kortbilag D og F:

Transformeren og fiberskabet står ved siden af hinanden på ejendommen matr.nr.71aa Ho By, Ho.

Placeringen er i en lille lavning omgivet af træer og anden beplantning, se foto 2A og 2B.

Lavspændingsskabene

Skabene vil blive placeret i tilknytning til eksisterende bebyggelse eller beplantning.

De vil således heller ikke være synlige i landskabet...”

De bilag, der er henvist til i ansøgningen, er vedhæftet denne afgørelse.

Vandlauget har i et udateret brev, modtaget den 26. marts 2014, anført blandt andet:

”...

De 18 huse beliggende på Skallingen har altid været forsynet med individuelle private borer til vandårer. Over årene har vandets kvalitet på Skallingen ændret sig. Prøver taget sidste år viste, at et flertal af husene nu har vand, der i forskelligt omfang og på forskellig måde *ikke* lever op til betegnelsen "rent vand" og det handler ikke om misfarvning og æstetik, men om vandets indhold -fra en del forhøjede kimaltal til enkelte forekomster af colibakterier.

De 2-4 huse, der endnu har rent vand ligger alle i den nordlige ende og udviklingen antyder, at det rene vand "trækker nordpå".

Udviklingen på Skallingen går i 2 retninger på samme tid. På den ene side rykker kystlinien østpå og alle sommerhusene vil på et tidspunkt forsvinde i havet.

På den anden side er Skallingen for alle beboerne forbundet med en stor glæde ved den unikke forbindelse med den helt specielle natur og trods den dystre langsigtede trussel hersker der stor lyst til at forblive på Skallingen og gøre de gamle huse tidssvarende, når muligheden opstår. Det virker derfor både oplagt og natur-skånsomt at forestille sig nedlægning af vandforsyning ske i samme proces som nedlægning af elkabler (såfremt dette tillades). Uanset hvad, vil behovet for rent vand ikke gå væk eller finde anden løsning over tid - intet tyder på naturskabt forbedring af vandet i undergrunden fremover.

Fredningsbestemmelserne for Skallingen taler om at bevare et vist præg af primitivitet over området. Dette har forståeligt nok ikke forhindret tilladelse til hensigtsmæssige moderniseringer af sanitære installationer i husene, og det er vores håb, at det i tråd hermed heller ikke skal forhindre husenes adgang til rent vand, der i høj grad kan ses som et tidssvarende behov på linie med større hygiejne, ændret spildevandshåndtering etc.

Endelig anser vi vandforsyning til husene på Skallingen for at være 100% forenelig med naturens drift og landskabets udvikling i området.

Langt de fleste huse har nu opsat solenergi og en del heraf bruges pt. til vandforsyning. En fremtidig forøgelse af denne del må forventes, al den stund flere og flere mangler rent vand. Her forekommer en fælles løsning med vandværket mere fornuftig.

Som en detalje skal det nævnes, at alle husene betaler vandafgift til kommunen trods selvforsyningen, så i den forstand indgår sommerhusene allerede i den offentlige vand-forvaltning. Men beboerne håber naturligvis på også at kunne nyde godt af de fordele, der knytter sig til at modtage rent vand fra vandværket...”

Fredningsnævnet anmodede i brev af 29. april 2014 Naturstyrelsen om bemærkninger til ansøgningerne.

Fredningsnævnet har anført i brevet blandt andet:

”...

Skallingen blev fredet ved kendelse afsagt den 2. december 1938 af Fredningsnævnet for Ribe Amtsrådskreds.

Kendelsen indeholder en udførlig beskrivelse af baggrunden for ønsket om at frede Skallingen.

Ifølge fredningsbestemmelserne må dele af matr. nr. 71 a Ho, beliggende i ”Svenske Knolde” sælges til sommerhusbebyggelse på nærmere anførte vilkår, herunder blandt andet om, at tegningerne til sommerhusene skal censureres af fredningsnævnet.

Kendelsen blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Der er opført 18 sommerhuse i området ”Svenske Knolde”. Husene var oprindeligt primitive og beskedne hytter uden nogen former for moderne faciliteter.

Nogle af de oprindelige huse er blevet erstattet af nye huse, fordi de var nedslidte; dispensationerne er meddelt i overensstemmelse med de retningslinjer, der kan udledes af Overfredningsnævnets, Naturklagenævnet og nu Natur- og Miljøklagenævnets praksis.

Varde Kommune behandler i øjeblikket en tilsynssag om sommerhusbebyggelsen, hvor kommunen skal afklare, om der er sket ombygninger og udvidelser af andre af husene uden dispensation.

Inden jeg tager stilling til, hvorledes de 2 ansøgninger skal behandles, skal jeg anmode Naturstyrelsen om en teknisk vurdering af de to projekters betydning for det fredede område, dettes anvendelse og om der er andre løsninger, som kan sikre sommerhusejernes forsyning med vand og strøm, og som vil betyde en mindre belastning af det fredede område.

Når Naturstyrelsen tekniske vurdering foreligger, vil jeg anmode Varde Kommune vurdere de 2 projekters betydning for de arter, levesteder for arter og naturtyper, der indgår i udpegnings-grundlaget for Skallingen, der ligger i Natura 2000 område – Ramsarområde nr. 27, Vadehavet, Fuglebeskyttelsesområde nr. 55 Skallingen og Langli, samt Habitatområde nr. 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde...”

Naturstyrelsen har i brev af 4. juni 2014 oplyst, at ”

Det er Naturstyrelsens vurdering, at etablering af el-skabe, transformestationer o. lign i sig selv vil have en vis betydning for oplevelsen af det fredede område som uberørt selvom installationerne placeres diskret. Derudover vil el- og vandinstallationer betyde øget benyttelse af sommerhusene og dermed øget trafik i området. Ligeledes vil elinstallationen betyde, at der kommer mere lys i husene i de mørke timer. Disse forhold vil også betyde, at området vil synes mindre uberørt.

Alternativ løsning

Som udgangspunkt vurderer Naturstyrelsen, at elskabe og transformestationer er placeret fornuftigt i de små tilgængelige beplantninger.

Fredningsnævnet kan overveje, hvorvidt nævnet vil kræve, at elskabe, transformestationer o. lign placeres direkte i forbindelse med de eksisterende sommerhuse. Det vil efter Naturstyrelsens vurdering reducere den landskabelige påvirkning...”

Fredningsnævnet sendte den 23. juni 2014 udtalelsen til LandSyd og vandlauget med anmodning om en udtalelse.

LandSyd og Vandlauget har i et udateret brev kommenteret Naturstyrelsens udtalelse og bemærket følgende:

” ...

1) Lavspændingsskabe

Jeg har drøftet en flytning, af de på kortbilag C og D viste 5 lavspændingsskabe, med SE - Sydenergi.

De oplyser, at de normalt placerer skabene ved ejendomsskel, men at de i dette tilfælde er indstillet på at flytte dem ind til eksisterende bebyggelse, således at den landskabelige påvirkning reduceres.

2) Transformere

Placeringen af de to transformere er valgt ud fra kriteriet om, at de ikke må forringe de landskabelige værdier på Skallingen, samt et ønske om at minimere gravearbejder i jomfrulige lyng-arealer/klit-landskaber.

Endelig skal placeringen sikre, at transformerne ikke bliver påvirket af de årlige tilbagevendende oversvømmelser i området.

Disse kriterier, mener vi bedst opfyldes med de anviste placeringer, hvorfor de ønskes opretholdt.

Enhed 1, jf. tidligere fremsendte kortbilag E

Som tidligere beskrevet er transformeren placeret i en klitlavning, skjult af et eksisterende grantræ og beplantning, således den ikke vil kunne ses fra vejen. Klitten som transformeren placeres i har tidligere været bebygget.

Den gamle trappe op til den tidligere bygning, samt fundamenterne fra bygningen er i dag synlige fra vejen. Derudover står der en gammel vandpumpe i klitten. Jeg vil derfor mene, at vi med denne placering opfylder Naturstyrelsens anvisninger om at reducere den landskabelige påvirkning.

Såfremt transformeren flyttes ned til det eksisterende sommerhus, vil den komme til at stå åbent i omgivelserne og være synlig fra Skallingvej, hvor turisterne færdes, og vil dermed virke forstyrrende på oplevelsen af Skallingens natur.

Enhed 2, jf. tidligere fremsendte kortbilag F

Transformeren er placeret i en lille lavning omgivet af træer og beplantning tæt på den private vej i det eksisterende sommerhusområde.

Den påvirker ikke oplevelsen af Skallingens natur, da den ikke kan ses ud fra Skallingvej, som benyttet af områdets turister. Transformeren er kun synlig, når man passerer den på den private vej i sommerhusområdet, hvor offentligheden ikke har adgang.

Transformeren står i sommerhusområdet, hvor der i forvejen er påvirkninger af den landskabelige værdi.

Den har stor lighed med de i området placerede affaldsstativer, som heller ikke hører naturen til.

Med baggrund i ovenstående mener jeg, at de to transformere er placeret således, at de ikke påvirker oplevelsen af Skallingens natur og dermed vil der ikke ske nogen påvirkning af de landskabelige værdier i området.

Hvad angår Naturstyrelsens overvejelser om øget belysning i terrænet fra husene, henvises til ansøgningens afsnit om allerede eksisterende sol-strømsanlæg samt muligheden for i en dispensations-

bevilling at begrænse risikoen for fremtidig lysforurening i landskabet (udvendige lamper, vejbelysning etc)....

...

Vedr. anlæg af el- og vandforsyning til Skallingen.

Kommentarer til Naturstyrelsens udtalelse 4/6 - 14 :

Det bemærkes, at Naturstyrelsen kun ser de i terrænet synlige dele af anlæggene som dispensationskrævende og at anlæg af vandforsyning ikke efterlader sådanne synlige elementer i terrænet.

Endvidere skal vi fremhæve, at da vandledningen tænkes anlagt i samme tracé som elkabler, vil netop nærværende anledning indebære den mindst tænkelige anlægspåvirkning af miljøet nogensinde - et evt fremtidigt anlægsarbejde vil naturligvis betyde fornyet gravearbejde m.m..."

Fredningsnævnet anmodede i brev af 18. august 2014 Varde Kommune om at vurdere de 2 projekters betydning for de arter, levesteder for de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 – området Skallingen

Varde Kommune har den 22. oktober 2014 besvaret fredningsnævnets anmodning og har i svaret anført blandt andet

” ...

Varde Kommune har følgende bemærkninger til ansøgningen. Kablerne ønskes nedpløjet/nedgravet i områder beliggende i EF-Fuglebeskyttelsesområde F 55, Skallingen og Langli, Ramsarområde nr. 27 Vadehavet og EF-Habitatområde nr. 78, Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde. Kommunens bemærkninger i forhold til ovenstående Natura 2000 områder er følgende:

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet, SPA 55 Skallingen og Langli er:

Skestork Y F1

Sorthovedet måge Y F1

Sandterne Y F1

Splitterne Y F1

Fjordterne Y F3

Havterne Y F1

Dværgterne Y F1

Mosehornugle Y F3

Mørkbuget knortegås T F5

Pibeand T F5

Ingen af ovenstående arter vurderes at blive påvirket af anlæggelsen af ledningerne/kablerne. Flere af arterne er følsomme overfor forstyrrelser fra et eventuelt stigende aktivitetsniveau eller øget anvendelse af udendørs belysning i området.

Udpegningsgrundlaget for EF-Habitatområde nr. 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde:

- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1106 Laks (*Salmo salar*)
- 1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)
- 1351 Marsvin (*Phocoena phocoena*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1364 Gråsæl (*Halichoerus grypus*)
- 1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1130 Flodmundinger
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1170 Rev
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1320 Vadegræssamfund
- 1330 Strandenge
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 2120 Hvide klitter og vandremiler
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2160 Kystklitter med havtorn
- 2170 Kystklitter med gråris
- 2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 2310 Indlandsklitter med lyng og visse
- 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- 7230 Rigkær
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Der søges om at foretage gravearbejde i naturtyperne 1330 Strandenge, 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit) og 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede). De * -mærkede er særligt truede naturtyper, som EU prioriterer at beskytte.

Strandengen er forholdsvis robust over for denne type tilstandsændringer og indgrebet vurderes ikke at påvirke strandengen på en måde, der medfører varige tilstandsændringer. Der er tidligere givet tilladelse til mindre afgravninger af mønningstørv i den nordlige del og erfaringsmæssigt retablerer disse områder sig naturligt i løbet af en årrække. Strandengen påvirkes ligeledes af de græssende dyr, der efterlader en del vegetationsløse stier og områder spredt på strandengen.

Naturtyperne klithede, grå klit og grøn klit er væsentlig mere sårbare og retableres langsomt. Der er ligeledes tale om prioriterede naturtyper, hvor beskyttelsesinteresserne ikke må tilsidesættes. Flere af områderne er dog i dag mere truet af tilgroning end ønskeligt. Normalt anses slid i disse områder for at være gavnlige, idet tidligere tiders dynamik – skabt af græssende dyr – er forsvundet i områderne.

Generelt vurderes skaderne i forhold til naturtyperne således at være acceptable, hvorimod det kan være vanskeligt at vurdere, hvorvidt brugen af området intensiveres som følge af opdateringen af husene med heraf følgende forstyrrelser af fuglene på udpegningsgrundlaget.

Kommunen vil i forbindelse med sagsbehandlingen efter naturbeskyttelseslovens § 3, vurdere behovet for at stille vilkår i forhold til arbejdets udførelse, såsom brug af køreplader, tidspunktet for arbejdets udførelse mm.

Høringsnotat vedrørende landskab, geologi og klima

Høringssvaret tager udgangspunkt i fredningskendelsen fra 1938 vedrørende de landskabelige forhold og i kommuneplanretningslinjerne for landzoneadministration fra Kommuneplan 2013 samt Forslag til Klimatilpasningsplan for Varde Kommune.

Relevant information vedr. landskab fra fredningskendelsen

Området er fredet i 1938 af to årsager, henholdsvis landskabelige og videnskabelige forhold. Af fredningskendelsen fremgår det, at området ønskes fredet af dels landskabelige, da Skallingen er en isoleret halvø, der har en karakteristisk natur af klit- og marsksarealer, der danner en helhed, som ikke findes lignende andre steder i Danmark, idet den menneskelige indgriben er meget begrænset. Af fredningsbestemmelser fremgår det, at det forbydes, at anbringe andre indretninger, der kan virke skæmmende.

Følgende kommuneplanudpegninger og tilhørende retningslinjer er relevante for området

Udpegede kulturmiljø nr. 6, Redningsstationen på Skallingen (Bygningen anvendes i dag til et offentligt udstillings- og ”madpakkehus”).

Kulturmiljø

8.1 Afgrænsede og udpegede bevaringsværdige kulturmiljøer skal friholdes for byggeri, anlæg mv., som ikke er foreneligt med de kulturhistoriske interesser.

Kystlandskab, landskabskarakterområde Skallingen Marsk og Klitlandskab.

Værdifuldt kystlandskab

Kystnærhedszonen

Generelt

19.1 Anvendelse af reflekterende materialer i det åbne land skal søges begrænset og om nødvendigt afskærmes.

Kystlandskaber

19.6 Kystlandskaberne skal beskyttes, bevares og styrkes som åbne, dynamiske naturlandskaber.

19.7 Værdifulde kystlandskaber skal friholdes for bebyggelse og anlæg med undtagelse af bebyggelse, der erhvervsmæssigt er nødvendig for driften af en landbrugs- eller skovejendom.

19.8 Områder i kystnærhedszonen skal friholdes for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af en kystnær placering.

19.9 Nødvendige bygninger og anlæg skal tilpasses landskabets karakter, særligt med hensyn til beplantning, placering, udformning og materialevalg.

Geologisk rammområde for Vadehavet

Værdifulde geologiske områder, Vadehavet.

Geologiske rammeområder og værdifulde geologiske områder

27.3 Værdifulde geologiske landskabstræk, deres indbyrdes overgange og sammenhænge skal sikres.

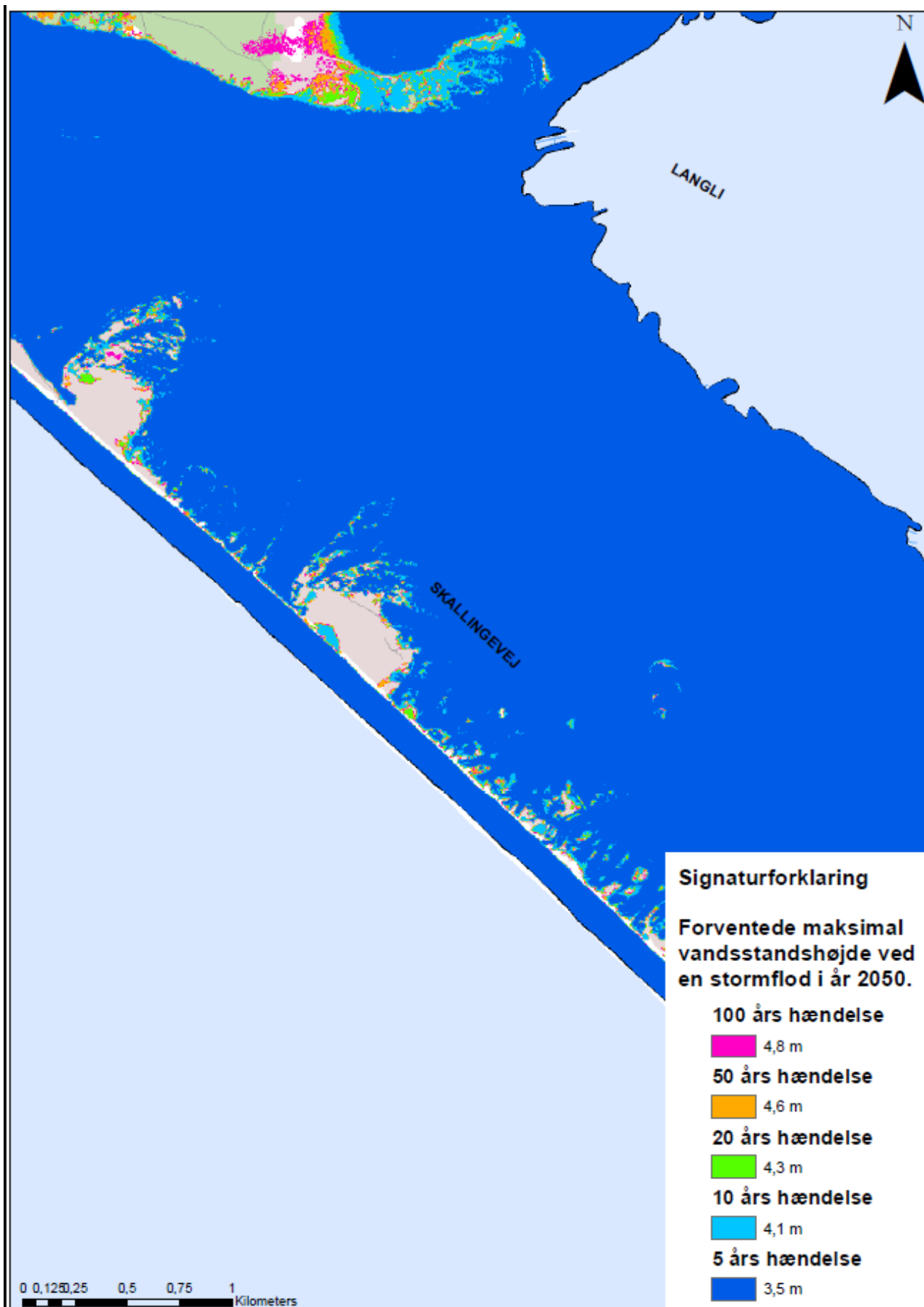
27.4 Værdifulde geologiske kystprofiler skal bevares. Ligeledes skal værdifulde profiler, der afdækkes ved råstofgravning, søges bevaret.

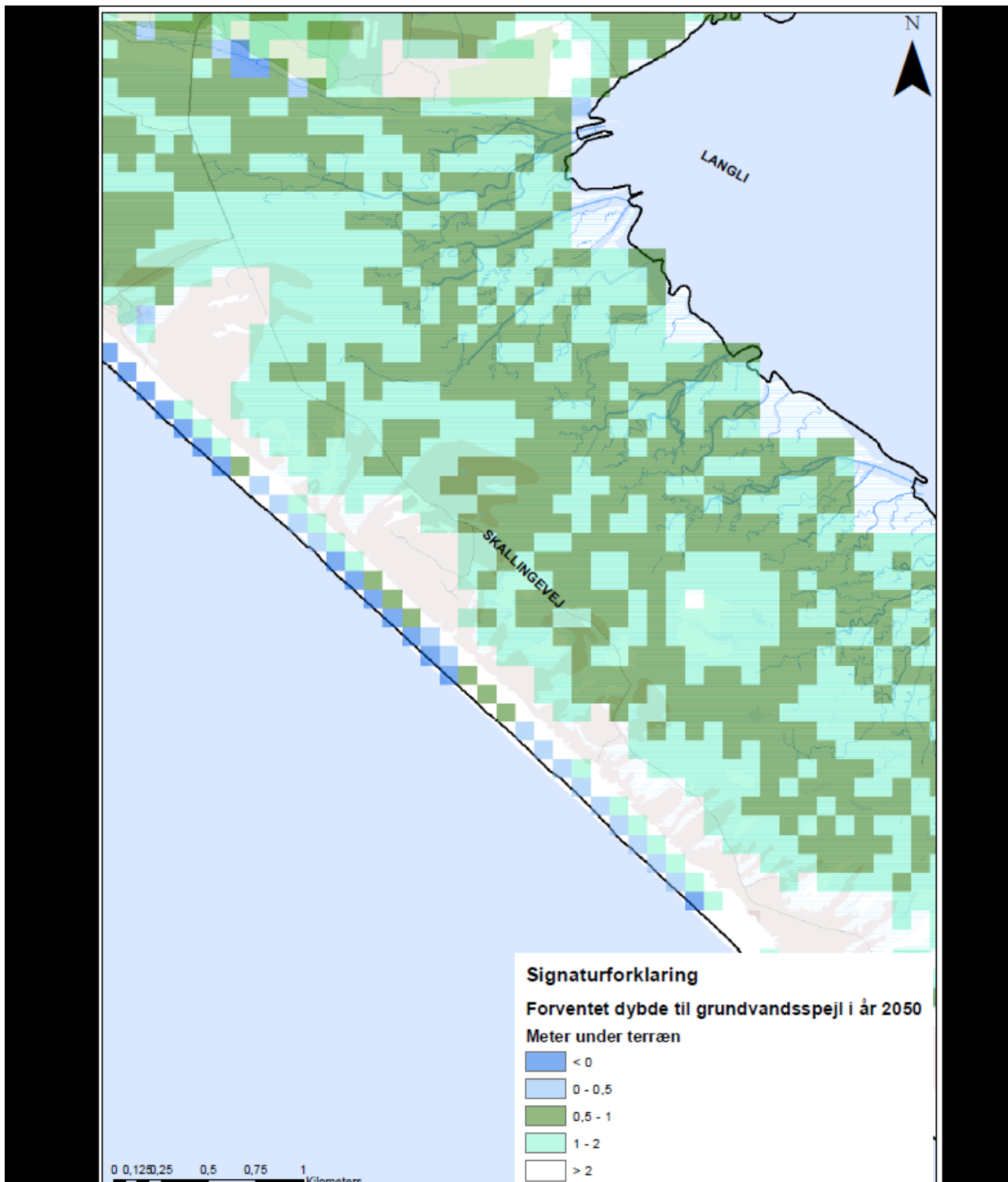
27.5 Værdifulde geologiske områder må ikke sløres eller ødelægges af gravning, bebyggelse, tekniske anlæg, skovbeplantning eller kystsikring.

Som det fremgår af kortbilag kan Skallingen forvente potentielle udfordringer med oversvømmelser hver 5. år i år 2050 fra Stormflod ifølge forslag til Klimatilpasningsplan for Varde Kommune. Tilsvarende kan Skallingen forvente potentielle udfordringer med højt stående grundvand. Begge kortbilag er vedhæftet denne skrivelse. Derfor er det relevant at tage højde for retningslinje 13.11 fra Forslag til Klimatilpasningsplan for Varde Kommune.

Bæredygtig byudvikling og klimatilpasning

13.11 Tilladelse til anlæg i det åbne land kan ledsages af vilkår, der sikrer, at anlægget udformes under hensyn til potentielle fremtidige oversvømmelser.

Samlet vurdering

Varde Kommune har følgende sammenfattende bemærkninger til ansøgningen i forhold til geologi, landskab og klima.

De geologiske værdier vurderes ikke at blive påvirket ved nedpløjning af kabler, rør og opførelse af tilhørende tekniske anlæg som følge af projektet omfang og størrelse. Derimod ønsker Varde

Kommune, at der opstilles vilkår til placeringen, udformning, materialer og farvevalg til de tekniske installationer med en faglig begrundelse i forhold til de kulturhistoriske og landskabelige værdier på Skallingen. Derudover ønsker Varde Kommune, at det skal være et vilkår om, at der ikke må monteres udendørsbelysning, hverken med eller uden sensorer, af hensyn til de landskabelige værdier og dyrelivet. Dernæst vil Varde Kommune gerne henlede opmærksomheden på de sandsynlige oversvømmelser fra stormflod i år 2050 samt det højtstående grundvandsspejl. Begge potentielle oversvømmelser formodes at have indflydelse på valg af kabler og rør samt tekniske installationer på Skallingen. Til sidst vil Varde Kommune ønske, at det blevet indskrevet som et vilkår, at når de tekniske installationer ikke længere er i brug skal ALT fjernes. Det vil sige kabler, rør og forskellige tekniskskabe.

Uddybende begrundelse

På den indsendte ansøgning skal hovedparten af teknikskabe placeres i umiddelbar nærhed af bebyggelsen for at konvertere strømmen eller fordele fibernet, vand mv. Derfor bør alle teknikskabe placeres i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger og opføres i samme materialer og farvevalg, som de eksisterende sommerhuse. Eventuelt bør teknikskabene beklædes med samme materialer og udføres i samme farvevalg som de eksisterende sommerhuse, hvis det af tekniske årsager skal være et ”plastik skab”. Disse vilkår vil sikre at teknikskabene indpasses bedst muligt i landskabet. Skallingen er beplantningsmæssigt og klimamæssigt en natur- og landskabstype, der er i konstant forandringer. Derfor vil et teknikskab midt i en beplantning eller fordybning i klitterne med stor sandsynlighed blive synligt efter næste større storm. Hvis Fredningsnævnet ikke ønsker at imødegå Varde Kommune ønske om placering, materialer og farvevalg bør det indskrives som vilkår, at de tekniske skabe opføres i dæmpede, jordfarver og er uden reflekterende materialer eller markeringer.

Varde Kommune ønsker, at der opstilles vilkår om, at der ikke må monteres udendørsbelysning, hverken med eller uden sensorer. Udendørsbelysning ved sommerhusbebyggelsen vil være et visuelt opmærksomhedspunkt, da Skallingen ellers er et landskabsområde uden belysning. Derfor vil belysningen være et fremmedelement i landskabet. Samtidig er Skallingen et fuglebeskyttelsesområde. Udendørsbelysning er i sammenhæng med udpegningsgrundlaget uhensigtsmæssigt, da belysning vil virke forstyrrende og således mindske det tilgængelige areal. Årsagen til, at Varde Kommune er opmærksom på problematikken omkring sensorer, er, at større fugle kan aktivere belysningen, hvilket igen vil have en uheldig påvirkning på fuglelivet betingelser på Skallingen...”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har på baggrund af sagens karakter og betydning besluttet at afholde møde med besigtigelse, inden nævnet træffer afgørelse.

Mødet og besigtigelsen har fundet sted den 30. april 2015.

Inden besigtigelsen har fredningsnævnet modtaget en skriftlig henvendelse fra Dorthe Thejlgaard Hansen, der i mail af 12. april 2015 oplyser, at hun modsætter sig projekterne.

I et udateret brev har Dorthe Thejlgaard Hansen anført supplerende, at

”Ønsket om at føre strøm og vand til Skallingens sommerhuse savner enhver begrundelse, der skulle veje tungt nok i forhold til en dispensation fra en så gennemgribende fredning, som Skallingen er omfattet af og må afvises, da der er tale om, at et eksisterende naturområde skal ”civiliseres”.

Ingen, der har ejendom på Skallingen kan være i tvivl om præmisserne – ingen el, eget vand og masser af natur. Kan man ikke leve med dette må man afhænde sin ejendom.

At dispensere fra fredningen af komfortmæssige hensyn virker helt forkert – og er som sagt uden anden begrundelse end magelighed og tilpasning til det omgivende samfund.

Vi beder Fredningsnævnet afvise dispensationsansøgningen – og herved bibeholde Skallingen som den naturperle, den er”...

Ole Krogh Madsen, der ejer et sommerhus i ”Svenske Knolde”, har i en mail af 6. april 2015 anført blandt andet, at ...

”Med hensyn til placering af den omtalte transformatorstation på den tidligere sommerhusgrund ved Høje knolde, så kan vi anbefale løsningen (vi har selv været med til at foreslå den). Den vil ligge godt beskyttet mod højvande og være meget lidt synlig i terræn...”

I mødet den 30. april 2015 deltog for Naturstyrelsen, biolog Søren Hansen, København, for Varde Kommune teamleder Klaus B. Fries og cand. jur Mette Lauridsen, landinspektør Kim Mogensen, LandSyd, for SydEnergi, projektkoordinator Kasper M. Sørensen, for Vandlauget Jens Mose, for Friluftsrådet Hanne Voetmann, for Danmarks Naturfredningsforening Bent Jacobsen samt følgende lodsejere: Dorthe og Bernt Hundtofte, Erik Lauridsen, Rigmor Basse, Bente Lynge, Niels Martin Hansen, Svend Haldrup, Hilde Riisgaard, Else og Jens Hallum, Henning Burgaard, Bente og Daniel Bjerregård, Marianne Eltong Gade, Birthe og Graves Lauridsen, Jørgen Hallum, Jonna og Knud Erik Dall, Sonja Grønbjerg, Jørna Bloch, Rasmus Andersen, Lotte og Jørn Graversen.

Der er anført følgende i fredningsnævnets forhandlingsprotokol om mødet:

”...

Fredningsnævnets formand konstaterede, at der er sket korrekt indkaldelse til mødet og oplyste, at fredningsnævnet den 26. marts 2014 har modtaget en ansøgning fra landinspektør Kim Mogensen, LandSyd, på vegne en kreds af sommerhusejere på Skallingen om dispensation til at nedlægge elkabler, tomrør til fibernet, at opstille 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe på Skallingen, samt en ansøgning fra et vandlaug på Skallingen, repræsenteret af Jens Mose, Hans Broges Vej 10, 8220 Brabrand, om tilladelse til at nedlægge en vandledning fra Ho til husene på Skallingen.

Fredningsnævnets formand oplyste endvidere, at Overfredningsnævnet den 28. december 1939 afsagde kendelse om fredning af Skallingen. Fredningen er en status quo fredning, der har til formål at opretholde de landskabelige værdier, der knytter sig til Skallingen. Fredningsbestemmelserne indeholder derfor forbud mod bebyggelse, beplantning, opsætning af master, skure, beboelsesvogne, boder badehuse og andre indretninger, der kan virke skæmmende på naturen. Det fremgår af fredningsbestemmelserne som en undtagelse hertil, at der må opføres bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige drift af de fredede arealer, at arealerne må drives på almindelig landbrugsmæssig måde, at ”Dele af Matr. Nr. 71 a ... stort 6.0220 ha beliggende i ”Svenske Knolde” ” må sælges” til sommerhusbygelse. Det fremgår endelig af kendelsen, at ”Det fredede Omraade skal skaanes af alle...”

Det fredede område omfattede ejendommene matr. nr. 71 a samt matr. nr. 72 til 112 Ho og Vester Bredmose byer, Ho sogn.

Overfredningsnævnet afsagde den 9. oktober 1980 kendelse om ”supplerende fredning af arealer på halvøen Skallingen” og fredede ca. 118 ha, der ligger spredt i området i det væsentlige uden synlige skel, med det formål at kunne udføre en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen på Skallingen.

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om gennemførelsen af projekterne kræver dispensation og dernæst om betingelserne for at dispensere til projekterne er opfyldt.

Landinspektør Kim Mogensen oplyste, at han fik en henvendelse fra grundejerforeningen om bistand til at ansøge fredningsnævnet om dispensation til at nedlægge elkabler, tomrør til fiberkabler, opstille 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe i det fredede område på Skallingen, fordi nogle af sommerhusejerne i Svenske Knolde ønsker at få indlagt strøm, så sommerhusene kan blive tilsluttet elnettet og kan blive opgraderet. Naturstyrelsen har tilsluttet sig ønsket fra sommerhusejerne. De sommerhusejere, som ønsker strøm indlagt, ønsker ikke, at deres brug af sommerhusene skal ændres markant, men alene, at de kan få etableret en sikker strøm-forsyning, så de enten via egne pumper eller ved tilkobling til vandforsyningen i Ho kan få rindende vand, ordentlige køkkenfaciliteter og bedre bademuligheder. En del sommerhusejere har opstillet eller monteret solceller på deres huse for at kunne få strøm til komfurer, vandvarmere etc. Der er næppe uenighed om, at de solceller, som sommerhusejerne har monteret på deres huse eller opsæt i terrænet, skæmmer ikke alene husene, men også landskabet. Etablering af en strømforsyning vil betyde, at solcelleanlæggene kan fjernes til gavn for den visuelle opfattelse af landskaber. Projektet er beskrevet i ansøgningen og bilagene til ansøgningen. Anlægsarbejdet består i, at elkabler og tomrør til fiberkabler skal placeres i pløjede render, der herefter tildækkes; renderne vil derfor i løbet af kort tid ikke være synlige i landskabet. De nødvendige installationer omfatter 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe, som placeres diskret i landskabet. Placeringerne er valgt ud fra de krav, landskabet stiller, og den til tider høje vandstand på Skallingen. Ledningstracéet fremgår af de luftfotografier, der er vedhæftet ansøgningen.

Jens Mose oplyste, at hvert sommerhus på Skallingen har vandforsyning fra egen boring. Alle borerne på nær 2 er forurenede. I løbet af kort tid vil alle borerne være forurenede og vandet indeholde kolibakterier. Det er derfor et basalt ønske fra vandlaugets side, at der er adgang til rent drikkevand. Ønsket om etablering af en ordentlig vandforsyning udspringer også af et ønske om at få moderne hygiejniske forhold med mulighed for ordentlige badefaciliteter og ligger i forlængelse af ønsket om at få en sikker elforsyning til Skallingen. Det må i et land som Danmark betragtes som en menneskeret at have rent drikkevand til rådighed. Vandlauget vil nedlægge vandledningerne i det samme tracé som kablerne og tomrørene til fiberkablerne for at begrænse jordarbejdet mest muligt, og der skal ikke opsættes nogen som helst installationer til driften af vandledningen. Det er imidlertid stadig usikkert, om det i det hele taget kan lade sig gøre at nedlægge en vandledning fra Ho til sommerhusene på Skallingen. Vandlauget har hæftet sig ved, at Naturstyrelsen er af den opfattelse, at etablering af en vandledning til Skallingen næppe er en sag for fredningsnævnet.

Teamleder Klaus Bertram Fries, Varde Kommune, oplyste, at kommunen ikke har andre bemærkninger til sagen end de, som fremgår af kommunens udtalelse til nævnet.

Bent Jakobsen anførte, at Danmarks Naturfredningsforening har vurderet sagen. Skallingen er et meget dynamisk område med en enestående, men sårbar natur. Hvis der indlægges el og vand i husene, der i dag er små primitive huse, som kun indbyder til ophold i sommermånederne, vil brugen af husene blive markant anderledes end i dag, hvor området henligger øde i det sene efterår, vinteren og det tidligere forår, hvor naturen så "kan komme sig" efter sommerens besøgende. Bebyggelsen på Svenske Knolde var tænkt som en lille koloni med primitive småhuse, og ikke et moderne sommerhusområde. Danmarks Naturfredningsforening frygter, at el og vand i husene vil betyde helårsturisme med de trusler, det indebærer for naturen. Det er derfor Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse, at det strider mod formålet med fredningen af Skallingen at dispensere til de to projekter.

Hanne Voetmann bemærkede, at Friluftsrådet ikke på nuværende tidspunkt har nogle bemærkninger til ansøgningerne, men vil afvente indlæggene på mødet. Friluftsrådet har forståelse for sommerhusejernes ønsker om at få indlagt el og vand, men er på den anden side bekymret for Skallingen, som er et helt specielt naturområde. Hvis der åbnes mulighed for at indlægge el og vand, kan det danne præcedens for

nævnets behandling af andre ansøgninger om tiltag, der kan tjene til at modernisere sommerhusene. Friluftsrådet vil sende nævnet et indlæg efter mødet.

Biolog Søren Hansen oplyste, at Naturstyrelsen har afgivet en udtalelse. Styrelsen har ikke yderligere at tilføje.

Erik Lauridsen oplyste, at han er formand for grundejerforeningen. Det er ikke grundejerforeningen, som har taget initiativet til ansøgningen om dispensation til at få indlagt el og strøm i husene. Grundejerforeningen er neutral i spørgsmålene, fordi sommerhusejerne ikke er enige om, hvorvidt det er en god idé at opgradere husene med rindende vand og strøm.

Marianne Eltong Gade anførte indledningsvist, at hun er medejer af et sommerhus i Svenske Knolde, og at hun repræsenterer en del af ejer kredsen. Hendes familie og hun har tilbragte mange somre på Skallingen, fordi de var fascineret af den helt enestående natur. Når de var på Skallingen, levede de på naturens vilkår og "var et med naturen". Det er hendes og en del af hendes medejerers opfattelse, at landliggerne på Skallingen fortsat må underordne sig naturens vilkår, for ellers ødelægges dette helt enestående område. De to ansøgninger er begrundet i "komfort hensyn". Hvis man ønsker komfort i sin sommerferie, er der alternative muligheder for at købe et moderne sommerhus med indlagt el og vand andre på Vestkysten. Ansøgningen til fredningsnævnet er begrundet i et ønske om en øget anvendelse af sommerhusene på Skallingen. Når der først er indlagt strøm og vand i husene, vil brugsmønstret ændre sig, og der vil blive rejst krav om udvidelser af husene, så der kan indrettes større badeværelser og køkkener for at få plads til alle tænkelige køkkenmaskiner og hjælpemidler. Næste skridt bliver, at husene udlejes for at finansiere moderniseringerne. En af de andre landliggerne på Skallingen - Dorthe Thejgaard Hansen, som har givet hende fuldmagt - deler hendes opfattelse.

Sonja Grønberg bemærkede, at 10 sommerhusejerne, der udgør flertallet, ønsker at få indlagt strøm og vand. Det vil betyde ordnede forhold og forbedre hygiejnen. Hun har en generator stående ved sit hus. Hendes naboer føler sig generet af støj, når generatoren kører. Vandværksvand og strøm fra det offentlige ledningsnet vil forbedre forholdene for beboerne og i sidste ende gavne naturen.

Jens Mose anførte, at alle er enige om, at Skallingen er et enestående sted. Øvelsen er at finde balancen mellem fastholdelse af naturtilstanden og miljøet på Skallingen overfor passende forandringer af komforten i sommerhusene. Gennem årene er der sket begrænsede lempelser. I lyset af samfundsudviklingen kan der i dag dispenseres til mindre udvidelser af sommerhusene, så der kan etableres tidssvarende køkken- og toiletfaciliteter. Der er fra myndighedernes side forståelse for, at der må sættes større vinduer i sommerhusene, så naturen lukkes ind i husene, eller man kan sidde inden for og nyde naturen. I konsekvens af denne udvikling bør der af hygiejnemæssige hensyn indlægges vand, som er den vigtigste og mest basale ting for sommerhusejerne. Alle sommerhusejere kan skaffe sig strøm, men spørgsmålet er hvordan, der kan etableres en strømforsyning, som ikke har nogen negativ indflydelse på landskabet. Det kan kun ske ved at trække et elkabel fra Ho til Svenske Knolde. Det er derimod vanskeligere at etablere en forsyning af rent vand på grund af forureningen af grundvandet. Hvis der indlægges strøm, kan der etableres nye vandboringer, fordi strøm giver mulighed for at "flytte vand" fra eksisterende boringer til nye boringer med rent vand. Det kræver imidlertid, at der opsættes pumper dér hvor boringerne er, og trækkes vandledninger fra boringerne til sommerhusene. Alternativt kan der nedlægges en vandledning fra Ho til Svenske Knolde med fordelingsledninger til sommerhusene. Vandlauget foretrækker, at vandforsyningen sker fra vandværket i Ho. Sommerhusene ligger i Nationalpark Vadehavet, hvor éndagsturisterne og sommerhusejerne nyder at være. Hvis naturen og områdets unikke karakter skal bevares, skal der naturligvis knyttes restriktioner til en dispensation til at trække en vandledning og et elkabel fra Ho til sommerhusene i Svenske Knolde. Vandlauget og flere sommerhusejere er enige om, at en dispensation til at føre strømkabler gennem det fredede område, så sommerhusene kan sluttes til elnettet, bør gives på visse vilkår, herunder om forbud mod udendørsbelysning. En dispensation kan også betinges af, at solfangere, solceller, generatorer og andet,

der er monteret på husene eller opstillet på de enkelte sommerhuslodder, skal fjernes. Der er derfor absolut ingen, der behøver at lide overlast, såfremt de 2 projekter gennemføres.

Bente Lynge bemærkede, at det er vigtigt for hende af hygiejniske grunde at have rent vand. Det er besværligt at slæbe vand ud til sommerhusene. Hun har ikke de store betænkeligheder ved selve anlægsarbejdet og det indgreb i naturen etableringen af ledningerne betyder, for naturen genererer i løbet af kort tid. Det største problem for naturen er i dag det betydelige antal éndagsturister, som vandrer rundt i området og tramper nye stier på tværs af eksisterende spor; de passer ikke på naturen.

Bernt Hundtofte tilføjede, at ejerne af sommerhusene på Skallingen ikke kommer på Skallingen i det sene efterår, vintermånederne og det tidlige forår, fordi det er vanskeligt at komme ud på Skallingen. Sliddet på naturen er derfor begrænset til sommermånederne. Ledningsarbejdet vil næppe, hvis det gennemføres som beskrevet, være af indgribende betydning for naturen, fordi naturen vil få en lang periode efter anlægsarbejdets afslutning til at regenerere. Når strøm-forsyningen og vandledningen er etableret, vil ledningerne ikke have nogen betydning for naturen eller på nogen måde betyde en øget belastning.

Marianne Eltong Gade anførte heroverfor, at tilslutning af sommerhusene til elnettet og vandforsyningen fra Ho vil betyde en øget komfort i husene og dermed øget brug, der kan udsprede til større dele af året og kun begrænses af de perioder, hvor vejen ud på Skallingen er utilgængelig. Der er andre steder i Danmark, hvor sommerhusejere eller landliggere må undvære ”rindende vand” – det gælder for eksempel Christiansø, hvor regnvand sørger for vandforsyningen. Drikkevand er derfor ikke et argument, som kan bruges i denne debat.

Knud Erik Dall bemærkede, at alle sommerhusejerne i et eller andet omfang har etableret strømforsyning via solceller eller solfangere, som skæmmer landskabet. Han foretrækker derfor, at fredningsnævnet dispenserer til de 2 projekter, så alle solceller, solfangere og andet, der er blevet monteret på sommerhusene eller stillet op på grundene omkring sommerhusene, fjernes. Det gravearbejde, som skal foretages, er i denne sammenhæng bagatelagtigt, og sporene efter gravearbejdet vil forsvinde i løbet af relativt kort tid. De installationer, som er nødvendige til driften af el-forsyningen og fiberkablerne, er begrænset til nogle få transformere og ”skabe”, som skal placeres diskret i landskabet, så den visuelle opfattelse af landskabet vil ikke lide herunder.

Bent Jakobsen henledte opmærksomheden på, at sommerhuse på Skallingen, forsynet med el- og vand, vil ændre brugsmønsteret. Sommerhusene vil blive attraktive at leje. Der vil komme flere turister, som ønsker at leje sig ind i husene. Turisterne vil færdes i naturen og trampe stier, der bliver dér. Det viser erfaringen fra tilsvarende områder langs Vestkysten.

Sonja Grønbjerg bemærkede hertil, at turisterne naturligvis skal følge stierne. Der er fra forsynings-selskabets side taget alle de hensyn, der skal tages, for at sikre, at landskabet ikke ødelægges.

Knud Erik Dall tilføjede, at Skallingen afgræsses af kreaturer, som går dér, hvor græsset er. Der er overalt på den hegnede del af Skallingen dyrespor.

Marianne Eltong Gade anførte heroverfor, at husene vil blive særdeles attraktive, hvis de kan udbydes til salg med indlagt vand og el. Priserne vil formentlig være høje, og derfor skal købernes finansiering med lejeindtægter. Brugsmønsteret vil dermed ændre sig til skade for Skallingen. Havet æder hvert år en bid af Skallingen, så afstanden fra de vestligste huse til stranden bliver stadig kortere. Konsekvensen kan blive, at der på sigt vil blive ansøgt om dispensation til kystsikring for at bevare sommerhusene og dermed investeringen.

Jens Hallum bemærkede, at sommerhusejerne på Svenske Knolde er delte på de 2 spørgsmål, som nævnet skal tage stilling til. Hvis nævnet vælger at dispensere, er det vanskeligt bagefter at ændre

situationen, hvis det viser sig, at beslutningen har været forkert. Hvad sker der, hvis en sommerhusejer ikke ønsker at deltage i de 2 projekter?

Jens Mose oplyste, at de 2 projekter har været diskuteret, og flere sommerhusejere har tilkendegivet deres opfattelse af tracé og placering af de faste installationer, der skal anbringes i landskabet. Under den indledende fase har initiativtagerne lyttet til kommentarerne fra sommerhusejerne og har ændret placeringen af de faste installationer, så installationerne placeres dér, hvor påvirkningen af landskabet er mindst – for eksempel bag slørende beplantning.

Sonja Grønbjerg tilføjede, at flertallet af sommerhusejerne går ind for, at projekterne gennemføres.

Marianne Eltong Gade anførte, at Dorthe Thejlgaard Hansen har meddelt, at hun ikke ønsker et kabel eller ledning nedlagt på sin grund. Projektet er trods denne protest ikke ændret på dette punkt.

Fredningsnævnets formand bemærkede, at fredningsnævnet ikke træffer sin afgørelse ud fra et stemmeflertal blandt sommerhusejerne for eller imod projekterne, men ud fra baggrunden for fredningen af Skallingen, bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 til 4, og om det herefter i øvrigt strider mod formålet med fredningen af Skallingen at dispensere til projekternes gennemførelse. Fredningsnævnet har indkaldt til mødet for at vurdere projekternes betydning for fredningsområdet.

Daniel Bjerregård forespurgte, hvorledes installationerne skal udføres til det enkelte hus.

Landinspektør Kim Mogensen oplyste, at kabler og ledninger skal føres fra installationskabene til hvert enkelt sommerhus og tilsluttes på den måde, som anvendes ved installation af elforsyning til huse. Installationen vil ikke påvirke den visuelle opfattelse af området.

Fredningsnævnets formand konstaterede, at der herefter ikke var yderligere bemærkninger til ansøgningerne og sluttede mødet.

Fredningsnævnets formand tilføjede, at eventuelle afsluttende kommentarer kan sendes til fredningsnævnet, men kommentarerne skal være fredningsnævnet i hænde senest den 15. maj 2015...”

Fredningsnævnet har den 6. maj 2015 modtaget et indlæg fra Sonja Grønbjerg. Sonja Grønbjerg skriver følgende:

”...

Igen tak for behagelig møde den 30. april 2015 på Ho Kro. Du fastsatte under mødet den 15. maj 2015 som frist for at komme med kommentarer til ansøgningen om en dispensation fra fredningen af Skallingen til ved jordfortrængning/nedpløjning at nedlægge kabler, tomrør til fibernet samt at opstille 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe på Skallingen.

En fredag eftermiddag i april 2013 var jeg på besøg hos mine naboer Niels og Jørna og vi sad og konverserede over et glas rødvin. De syntes ligesom jeg, at Skallingen var et dejligt sted, men de sagde, at de manglede strøm og de syntes, det var mærkeligt, at der ikke var strøm på Skallingen med så mange sommerhuse. Det var jeg enig med dem i, og jeg svarede dem, at der tilbage i 1995 havde været tilbudt os både strøm og vand, men at vi kun havde været 3 huse, som havde tilmeldt os projektet.

Da jeg ikke kendte alle sommerhusejerne som er medlemmer i grundejerforeningen i Svenske Knolde, sagde jeg til Jørna, som havde et sommerhus sammen med sin datter i Svenske Knolde, at hvis hun ville sende besked rundt til sommerhusejerne i Svenske Knolde, så ville jeg godt påtage mig at kontakte SE (Syd Energi) og undersøge mulighederne for at få strøm etableret på Skallingen.

Den 23. april 2013 havde jeg så opnået et godt tilbud på etablering af strøm på Skallingen fra SE og kun godt 14 dage efter, at tilbuddet var sendt rundt havde jeg skriftligt 10 tilmeldinger, som var målet for, at vi kunne få strøm til den fastsatte pris. Efterfølgende fandt SE ud af, at de havde forsyningspligt, hvis der bare havde været et hus, som ønskede strøm. Men nu havde vi endelig i 2013 med 10 tilmeldinger flertal for strøm på Skallingen, og som der i 2013 blev betalt tilslutningsbidrag til. Og nu 2 år efter tilmeldingen venter vi så stadigvæk på en dispensation fra kendelsen, så vi kan få fuld glæde af vores sommerhuse, som andre der har sommerhuse i sommerlandet anno 2015.

Min baggrund for ønsket om strøm er både af hygiejniske forhold, køleskab til strøm, emhætte til strøm, støvsuger til strøm med meget mere. Men strømonsket er naturligvis også til vandforsyning. Indtil i dag har vi pumpet vand op i en stor tank til vand ved hjælp af en kraftig generator. Da denne generater ikke kan starte og køre uden larm, har vi kun startet den, når der skulle pumpes vand op fordi, der ikke var tryk nok på vandet til vandhanerne, til brusebadet, til toilettet eller der skulle laves kaffe og brødristeren skulle køre, eller der skulle støvsuges mv. Vaskemaskine har vi slet ikke kunnet have osv. Ligesom der mangles strøm til TV, computer, opladning af mobil telefon osv.

På denne baggrund og fordi levestandarden er en anden i dag end i 1939, gik jeg foran og fik flertal for ønsket om strøm på Skallingen, og dem vil der komme flere af på sigt.

Det er ikke bare sommerhusejerne som har en velbegrunnet mangel på strøm. Også fra skovfoged Ole Knudsen, Blåvandshuk, Miljøministeriet/Naturstyrelsen har jeg fået 2 strømtilmeldinger fra et til Vogterhuset som jf. Fredningskendelsen fra 1938 side 3 under pkt. 5 ikke berøres af fredningen og et til Pumpestationen. Strømonsket til Pumpestationerne er på grund af vandforsyningen til de rigtig mange græssende kreaturer på Skallingen, og til dette er der jf. Fredningskendelsen fra 1938 på side 2 afs. 2 mulighed for etablering af strøm, idet det under fredningens omfang fremgår at skure og andre bygninger, der er nødvendige for arealernes landbrugsmæssige drift er undtaget og, da mit hus ligger lige ud til betonvejen der går ned til vogterhuset, hvor der også er vandforsyning til kreaturerne er der ingen problemer i, at jeg kan tilsluttes uden, at det skæmmes i området. Det samme gælder for min nabo Niels som også ligger med grund ud til betonvejen. Ligesom det også gælder for matr. nr. 18 som ligger ganske kort væk fra betonvejen lige efter vejen ned til den første offentlige parkeringsplads undervejs ud på Skallingen.

Det fremgår på side 2 jf. Fredningskendelsen fra 1938 i afsnit 2 efter pkt. a, b og c, at matr. numrene i dette afsnit blev pålagt en fredningsdeklaration. Denne fredningsdeklaration sendte jeg til dig Vagn som side 58 i forbindelse med mit brev dateret den 26. marts 2015. Det fremgår i denne deklaration under pkt. 1 i linje 2, 3 og 4, at husene skal fremtræde i dæmpede naturfarver, og i det hele taget skal husene og dertil hørende installationer tilpasses naturen, så en afstikkende fremtræden undgås. Dertil henviser jeg til SE` flotte udarbejdede projekt.

Det fremgår ligeledes på side 2 under pkt. A. Området må med de nedenauførte begrænsninger ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe master, skure, beboelsesvogne, bodere, badehuse eller andre indretninger, der kan virke skæmmende. Igen henviser jeg til SE` flotte udarbejdede projekt.

Jeg vil slutte mine kommentarer her med at henvise til SE` efter min mening meget flotte velovervejet og gennembearbejdede projekt, hvor jeg finder, at der virkelig er gjort et stykke gedigent arbejde for at camouflere de for projektet nødvendige transformere og skabe for at være i overensstemmelse med fredningskendelsen fra 1938, som blev stadfæstet i 1939 samt, det er mit håb, at du vil se positivt på vores ansøgning...”

Helen von Platen, Thomas Falck og Henriette Falck, der er medejere af sommerhuset på Skallingvej 50, Ho, har i en mail, sendt den 6. maj 2015, tilsluttet sig ansøgningen om, at der dispenseres til projektets gennemførelse.

Helen von Platen, Thomas Falck og Henriette Falck anfører i mailen, at

”Vandets kvalitet på den sydlige del af Svenskeknoldene er blevet markant dårligere og på kanten af det sundhedsfarlige. Der er ingen garanti for, at en ny boring vil give væsentligt bedre vand. Vand fra vandværket giver større sikkerhed. Ved f. eks. brand er man ikke afhængig af en pumpe, som ikke altid fungerer. Og det giver naturligvis bedre hygiejne.

Spørgsmålet om el er meget ømtåleligt for alle os, der elsker det lidt primitive liv på Skallingen.

Sagen er bare, at der jo allerede er kommet el til Svenskeknoldene – nemlig i form af en masse ikke særligt kønne solpaneler. Så vi ser ikke skridtet til 220 volt som særligt stort. Især ikke, da der samtidigt kommer regler om ikke at måtte have udendørsbelysning o.s.v. – og vi så samtidigt kan undgå solpanelerne.

I tilgift får vi større sikkerhed. Færre gasinstallationer og ikke så mange stearinlys med deraf følgende brandrisiko...”

Bente Lyngre har i en mail modtaget den 10. maj 2015 anført blandt andet:

”...

I forbindelse med høringen på Ho kro d. 30/4-15 blev det fremført at Fredningsnævnet ikke tager i betragtning, hvorvidt husene på Skallingen har mulighed for at modtage rent vand.

I Fredningsnævnets behandling af ansøgninger om renoveringer/genopførelser af eksist. huse på Skallingen er der tidligere bevilget en udvidelse af bebyggelsesarealet på ”indtil 10 til 12m²” for etablering af ”tidssvarende køkken-, toilet – og badefaciliteter” (en dispensationspraksis, der ifølge Fredningsnævnet baserer sig på tidligere afgørelser i Overfredningsnævnet).

I lighed med en sådan tidssvarende tilpasning af sanitære forhold, virker muligheden for rent vand til husene unægtelig som et lignende ønske om tidssvarende sanitære forhold.

Hvor der tidligere har været rent drikkevand i mange brønde ved bebyggelserne, har de jævnlige vandprøver over årene udvist konstant svigtende kvalitet og ved sidste vandmåling havde nu kun to huse rent vand. Intet tyder på, at denne gradvise forringelse i de nuværende brønde tæt på bebyggelserne vil ophøre.

Da rent vand til en bolig anses for et tidssvarende, alment sanitært behov i 2015, håber vi derfor, at Fredningsmyndighederne er enig heri.

Elforsyning giver mulighed for at få bragt vandet frem fra brønde, som ligger i mere forsvarlig afstand fra husene (og deres septiktanke) end tilfældet er pt.

Med hensyn til anden udnyttelse af el, vil jeg anmode Fredningsnævnet om at anføre klare restriktioner for brugen af elektriciteten, da ingen ønsker naturens karakter spoleret - eksempelvis af udvendig belysning i landskabet eller ved husene.

Selve etableringen af elforsyning med dertil hørende skabe m.m. synes ikke i sig selv at skabe nogen varig skade af området.

Tilbage er så spørgsmålet om slitage på naturen, i fald husene skulle blive yderligere benyttet grundet bedre mulighed for el og vand.

Det er vanskeligt at se, hvordan slitagen på og forstyrrelsen af naturen på Skallingen skulle blive væsentligt forøget af en eventuel øget brug af husene på Skallingen, sammenlignet med mængden af øvrige turister og naturelskere, der dagligt kører og færdes på Skallingen. Den store tilstrømning af besøgende er vel et af formålene med at etablere en offentlig naturpark med tiltrækkende faciliteter etableret af miljøministeriet, og må som sådan ses som et gode, såfremt alle færdes på en ansvarlig måde i naturen. .

I håb om en velvillig (men også restriktiv) behandling af ansøgningerne –”

Friluftsrådet har i et brev af 12. maj 2015 redegjort for sin vurdering af ansøgningerne og har anført:

”...

Friluftsrådet Kreds Sydvestjylland er imod, at der gives tilladelse til at etablere strøm og vand på Skallingen.

Fordi:

Skallingen er et unikt naturområde, og det har aldrig været hensigten, at der skulle opstå et moderne sommerhusområde der.

Nu er husene der, men det bør fortsat være primitive huse på naturgrunde – som det tidligere har været.

Vi så jo et skræk eksempel på det modsatte, da vi så på mulighederne for at dispensere for et drivhus i nr. 24. Grunden var meget kultiveret og med urtehave, trapper, gelændere mm.

Vi frygter at der i fremtiden vil komme mange flere ønsker om at dispensere fra frednings-bestemmelserne.

Husene vil stige i værdi. De vil blive handelsobjekter og husene vil også blive brugt uden for sommer-sæsonen, og nogle vil måske leje ud.

Vi kan ligeledes frygte at beboerne vil stille krav om kystbeskyttelse og andet for at undgå oversvømmelser ved stormflod og lign.

Dermed vil Skallingen miste sin betydning i international forskning.

Sommerhusene på Skallingen er efter vores opfattelse små perler for naturelskere, der kan leve primitivt i en periode om sommeren.

Vil man mere, kan man flytte til et regulært sommerhusområde, hvor man kan komme året rundt, og hvor husene har alle moderne faciliteter...”

Else og Jens Hallum, Esbjerg, der ejer sommerhuset ”Esther”, der er opført på ejendommen matr. nr. 71 a Ho by, Ho, har i en mail, modtaget den 13. maj 2015 indstillet, at fredningsnævnet ikke meddeler dispensationer til projekternes gennemførelse. Else og Jens Hallum har anført i mailen:

”...

Vi har haft hus på Skallingen i 45 år og er af den opfattelse at strøm vil give en større belastning

på naturområdet og vil påvirke det negativt i forhold til:

Udseende af transformatorstationer og diverse el. skabe

Øget belysning i området - indefra husene og udenfor husene.

Større støjgener i området fra el Apparater m.m.

Undertegnede er derfor imod at der gives dispensation.

...

Ps ."Ester" skal i nærmeste fremtid skødes over til vores 2 drenge

der begge er enige i ovenstående....”

Eric Lauridsen og Anne Christine Bang har anført i en mail, som fredningsnævnet har modtaget den 14. maj 2015, blandt andet:

”...

Som bidrag til sagen vil vi gerne præsentere vores holdning til ansøgningen og en eventuel dispensation:

Vi vil overordnet ikke modsætte os fremførelsen af el, bredbånd og vand på Skallingen, men mener at det er vigtigt at naturen ikke ændrer karakter.

Derfor synes vi det er vigtigt at al synlig (overjordisk) teknik i forbindelse med projektet placeres ved de eksisterende bygninger og dermed ikke skæmmer ude i klitterne og naturen.

Det vil også være hensigtsmæssigt at stille vilkår om, at der ikke må etableres udendørs belysning på Skallingen.”

Marianne Eltong Gade, som sammen med Helen von Platen, Thomas Falck og Henriette Falck ejer sommerhuset Skallingvej 50, har i en mail, modtaget den 15. maj 2015, uddybet sine bemærkninger fra mødet den 30. april 2015 og har anført:

”I anledning af ovennævnte sag om to dispensationsansøgninger vedr. tilførsel af el og vand til Skallingen vil jeg gerne anmode Fredningsnævnet om ikke at dispensere fra status quo fredningen af Skallingen.

Der er ingen forhold på Skallingen, der har ændret sig i forhold til status quo-fredningen fra 1939 og der kan derfor heller ikke være nogle saglige grunde, der kan berettige til en ophævelse af fredningen i forhold til at indlægge el og vand. Tilførsel af el og vand til Skallingen vil åbenlyst have vidtrækkende konsekvenser for områdets særkende. Dispenseres der for tilførsel af el og vand, vil der blive tale om at Skallingen gradvis mister sine naturmæssige værdier, idet:

- der vil blive en øget brug af området hele året rundt og dermed en øget kørsel til og færdsel i området
- sommerhusene vil blive attraktive at udleje kommercielt og man kan ikke forvente, at folk der lejer sommerhusene vil udvise den nødvendige omsorg for det sårbare område
- sommerhusene vil stige i handelsværdi, hvilket kan medføre at nogle lodsejere vil forsøge at sikre deres ejendom mod Vesterhavet med diger omkring husene, som det for eksempel ses i Ho ned mod Ho bugt og ved Hvidbjerg Strand

De lodsejere, der søger om dispensation til at føre el og vand til Skallingens sommerhuse har udelukkende komfortmæssige argumenter. Vi er rigtig mange lodsejere, der har haft vores sommerhuse 40-50 år og som ikke har dette ønske om at ændre levevilkårene på Skallingen. Ingen af de nye lodsejere på Skallingen har været i tvivl om, at de har erhvervet et sommerhus i et fredet område. Bryder de sig ikke om områdets ”primitive” fremtoning, så kan de jo blot afhænde deres ejendom igen.

Jeg håber, at Fredningsnævnet vil opretholde status quo fredningen af Skallingen og lade Skallingen forblive som der er for fremtiden...”

Sonja Grønbjerg har i en mail, modtaget den 15. maj 2015, supplerende anført blandt andet:

”...

I anledning af, at jeg var i færd med at gennemgå dit seneste brev til mig, og jeg i den forbindelse i dag var inde at se på fredningskendelsen med bilag hentet fra Danmarks miljøportal, er jeg på side 49 faldet over fredningsnævnets afgørelse i sagen om opstilling af en klimamast på Skallingen.

Det er en sag om opstilling af en mast på 10 meter på Skallingen, hvori der henvises af videnskabelige grunde jf. kendelsen af fredningen på Skallingen af 1939 modsat SE` (Sydenergi) ansøgning om tilladelse til at fremføre EL på Skallingen, hvor jeg i mit brev vedr. EL-sagen modsat henviste til kendelsen af landskabelige grunde, på grund af på et EL ønske til vogterhuset og på grund af et EL ønske i forbindelse med vandingen af de mange kreaturer som afgræsser Skallingen, så Skallingens natur bibeholdes.

De to projekter ligner på mange måder hinanden jf. fredningsnævnets afgørelse i sagen om opstilling af en klimamast på Skallingen, når man ser bort fra klimamasten, som rager 10 meter op i luften, idet der bl.a. er ansøgt om tilladelse til at gøre en klimastation der er etableret ved vogterhuset permanent herunder også en grundvandspejlestation opstillet på en klit ca. 60 m VNV for vogterhuset. Der er endvidere opstillet to kegleformede tingester i projektet også.

Fuldt udbygget vil stationen bestå af en stål原因 på en cement sokkel på 20 cm foroven og 30 i bunden på hvert led. I forbindelse med ændringerne ansøges der tillige om tilladelse til at opsætte en ny kasse til måleinstrumenter lidt under toppen af den samme klit som omtales, kassen nedgraves delvis, således at den del, der rager op, antagelig vil udgøre ca. 1 -1½ meters højde.

Jeg ser dette projekt ligne meget det ønskede EL-projekt, og som på side 56 ses godkendt og, jeg håber derfor, at nævnet ligeledes vil se positivt på EL-projektet, som der er sidste frist på at komme med kommentarer til i dag...”

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Skallingen ligger i et internationalt naturbeskyttelsesområde - EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, samt Ramsarområde nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af sagen derfor tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er

udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, såfremt betingelserne for at dispensere til projekternes gennemførelse i øvrigt er opfyldte.

Det fremgår af den kendelse, som Fredningsnævnet for Ribe Amtsrådskreds afsagde den 2. december 1938, og som blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939, at sagen om fredningen af Skallingen var rejst af Naturfredningsrådet,

”... dels af landskabelige Grunde, idet det af Raadet i saa Henseende særlig er anført, at Halvøen ved sin isolerede Beliggenhed og højst ejendommelige Natur af Klit- og Marskarealer danner en helhed, til hvilken der ikke findes Mage i vort Land eller vore Nabolande, idet menneskelige Indgreb i den naturlige Udvikling deraf har været af meget ringe Betydning, dels af videnskabelige grunde, idet Halvøen er en relativt ung Formation, der endnu ikke er færdigdannet, og hvis Udvikling bør følges ad videnskabelig Vej.

Med hensyn til selve Fredningens Omfang har Naturfredningsraadet ønsket hele Omraadet bevaret i saa uberørt Tilstand som overhovedet muligt, idet der navnlig ønskes Forbud mod Beplantning og mod enhver Form for permanent Bebyggelse, bortset fra de Skure og andre Bygninger, der er nødvendige for Arealernes landbrugsmæssige Drift...

Ejeren af Matr. Nr. 71 a, Interessentskabet Skallingen, har erklæret intet at have at erindre mod, at der uden Erstatning pålægges denne Ejendom, som er egnet til Bebyggelse med Sommerhuse og paatænkes udstykket i dette Øjemed, en deklaration, hvorefter...

Fredningsnævnet for Ribe amtsrådskreds anfører i begrundelsen for fredningens gennemførelse blandt andet:

”Da Nævnet finder Fredningen velbegrundet saavel ud fra landskabelige som videnskabelige Grunde, vil det af Matr. Nr. 71 a og 72-112 Ho og Vester Birkemose byer, Ho sogn, bestaaende Omraade ... være at frede på følgende Maade:

- A. Omraadet maa med de anførte nedenauførte begrænsninger ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe Master, Skure, Beboelsesvogne, Boder, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende.

Det skal dog være tilladt:

- 1) At opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige Drift af Arealerne ...
- 2) at drive Arealerne på almindelig landbrugsmæssig Maade...

- C. Det fredede Omraade skal skaanes af alle..”

En række naturvidenskabsmænd, knyttet til Skalling Laboratoriet, som er en forskningsinstitution under Københavns Universitet, foreslog i 1962 en ny fredning, som imidlertid først blev gennemført i 1980, efter at staten havde købt Skallingen i 1978. Baggrunden herfor var, at fredningen ikke forhindrede en landbrugsmæssig udnyttelse af Skallingen.

Fredningsnævnet for Ribe amt traf den 1. oktober 1979 afgørelse om fredning af yderligere ca. 118 ha på Skallingen. Det fremgår blandt andet af afgørelsen, at der ved fredningens gennemførelse i 1939 årligt kom nogle få hundrede besøgende på Skallingen, og at dette antal nu var steget til ca. 200.000 besøgende årligt.

Det er herefter anført i fredningsnævnets afgørelse:

”Denne udvikling har medført, at der gennem årene flere gange er rettet henvendelse til ministeriet fra bl.a. Naturfredningsrådet og Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab med en opfordring til at gribe ind på hensigtsmæssig måde, således at områdets videnskabelige værdier søges bevaret. Der er i forbindelse med henvendelserne samtidig peget på en række forholdsregler, som de to videnskabelige råd har fundet vil være nødvendige for en sikring af området. Man pegede således bl.a. på væsentlige indskrænkninger af kreaturgræsningen, en evt. begrænsning af jagten, samt en regulering af færdslen i området...”

Overfredningsnævnet har i afgørelsen, truffet den 9. oktober 1980, anført i begrundelsen blandt andet, at:

”Skallingen udgør et område af international betydning for studiet af landskabsdannelse og – udvikling og bør kunne undergives en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen i de naturhistoriske forhold i området....”

og har i fredningsbestemmelsernes § 1 bestemt, at

”Fredningen tilsigter at forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetagelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen”.

Det fremgår således af baggrunden for de 2 forslag om fredning af Skallingen og Overfredningsnævnets begrundelser for gennemførelsen af fredningerne, at de videnskabelige og landskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen, var afgørende for fredningerne og de fredningsbestemmelser, der blev fastsat, og som understreger halvøens enestående internationale betydning.

Selvom forsyning af sommerhusene på Svenske Knolde med el og vand kan forbedre de hygiejniske standarder, og uanset at selve indgrebet i naturen i forbindelse med anlægsarbejdet er af begrænset omfang, vil denne modernisering af husene åbne mulighed for en ændret og udvidet anvendelse af husene og dermed resultere i et øget tryk på naturen, ligesom det ændrede brugsmønster af husene vil kunne resultere i en negativ effekt for forsknings- og plejeindsatsen på Skallingen.

Uanset at der er i et vist omfang er opsat solcelleanlæg ved sommerhusene, og uanset at kvaliteten af oppumpet vand som følge af human påvirkning ved nedsivning har forringet vandkvaliteten, har den øgede urbanisering påvirket Skallingen, og denne udvikling vil eskalere, såfremt der dispenseres til gennemførelsen af de to projekter.

Fredningsnævnet vurderer derfor, at de to projekter strider mod det overordnede formål med fredningerne af Skallingen, og at der som følge heraf ikke kan dispenseres til projekternes gennemførelse.

Der ikke ved denne afgørelse taget stilling til, hvorvidt de etablerede solcelleanlæg m.v. kan lovliggøres, idet bemærkes, at Varde Kommune er i færd med at afklare omfanget af solcelleanlæg m.v., der er opsat uden dispensation fra kendelserne om fredningerne på Skallingen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del

Kolding, den 2. juli 2015

Vagn Kastbjerg

formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk

Varde Kommune, Teknik og Miljø, vardekommune@varde.dk

Varde Kommune, Mette Elisabeth Lauridsen, mele@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, pr. mail dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk

Landinspektør Kim Mogensen, LandSyd, Hedemarken 9, 7200 Grindsted kim@landsyd.dk

SydEnergi, projektkoordinator Kasper M. Sørensen, Edison Park 1, 6715 Esbjerg N kams@se.dk

Jens Mose, Hans Brogesvej 10, 8280 Brabrand Jens.Mose@skolekom.dk

Dorthe og Bernt Hundtofte, Dalgas Avenue 53, 8000 Århus C b.hundtofte@gmail.com

Erik Lauridsen, Edelsvej 5, 6700 Esbjerg elefant@esenet.dk

Rigmor Basse, Østerparken 61, 6840 Oksbøl rigmorbasse@bbsyd.dk

Bente Lyng, Hans Brogesvej 10, 8280 Brabrand husk@bentelyng.dk

Niels Martin Hansen, Skallingevej 26, Ho faurdalgaard@mail.dk

Svend Haldrup, Gl. Vardevej 154, 6715 Esbjerg N svend@hafdrup.dk

Hilde Riisgaard, Sdr. Tobølvej 32, 6710 Esbjerg V riisgaard@esenet.dk

Else og Jens Hallum, Torvegade 30, 1. sal, 6700 Esbjerg hallumhuset@gmail.com

Henning Burgaard, Forumvej 90, Alslev, 6800 Varde HK.Burgaard@bbsyd.dk

Bente og Daniel Bjerregård, Svendborgvej 7, 2. sal, 6000 Kolding bogd.Bjerregaard@gmail.com

Marianne Eltong Gade, Livjægergade 41, 5. tv., 2100 København Ø
Marianne.Eltong.gade@gmail.com

Birthe og Graves Lauridsen, Jegumvej 1, 6840 Oksbøl BirtheBerdün1@yahoo.dk

Jørgen Hallum, Ingemanns Allé 175 B, 3, 6700 Esbjerg jh@esbjergkommune.dk

Jonna og Knud Erik Dall, Kaj Munksvej 1, 6000 Kolding K.e.Dall@stofanet.dk

Sonja Grønberg, Eriksensvej 49, 6700 Esbjerg sg@esenet.dk

Jørna Bloch, Skallingvej 52, Ho J.Frena.Bloch@gmail.com

Rasmus Andersen, Gellerup Skolevej 10, 6800 Varde RA@VGE.dk

Lotte og Jørn Graversen, Skallingvej 54, Ho skalling@gmail.com

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

26. januar 2016 • J.nr.: NMK-522-00300 • Ref.: LTP

AFGØRELSE

i sag om genoptagelse af en sag om opførelse af et væksthuse i Varde Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, Nordlig dels afvisning af 16. juni 2015 af at genoptage en sag, hvor nævnet den 12. maj 2015 meddelte afslag på ansøgning om dispensation fra fredningskendelse til at opføre et væksthuse på ejendommen matr.nr. 83 b Ho By, Ho i Varde Kommune. Fredningsnævnets afgørelse står således ved magt.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fredningsnævnet har den 16. juni 2015 afvist at genoptage en sag om opførelse af et væksthuse på den omhandlede ejendom, da nævnet ikke finder, at der foreligger omstændigheder, som fredningsnævnet ikke var bekendt med i forbindelse med behandlingen af sagen.

Ejeren har påklaget fredningsnævnets afvisning af at genoptage sagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Ejeren har overordnet gjort gældende, at afgørelsen er truffet på et falsk/usandt og udokumenteret grundlag.

Ansøger har navnlig anført,

at det ansøgte ikke kræver dispensation fra fredningen, idet sommerhuset, garagen og væksthuset på ejendommen ikke er nævnt i fredningen, og idet den tidligere ejer ikke fik tilkendt erstatning i forbindelse med gennemførelse af fredningen,

at ejeren derfor ikke har ansøgt om dispensation fra fredningen,

at de indkomne høringsvar til brug for fredningsnævnets behandling af sagen er modtaget i fredningsnævnet efter udløbet af den frist, som nævnet havde fastsat. Fredningsnævnet har desuagtet ladet svarene indgå i behandlingen af sagen,

at fredningsnævnet ikke var bekendt med alle sagsakterne i Varde Kommunes sag efter naturbeskyttelseslovens § 3 om ulovlige terræændringer på ejendommen. Ejeren har herved navnlig henvist til den detaljerede redegørelse, som hun den 27. april 2015 fremsendte til fredningsnævnet bl.a. bilagt en længere skrivelse til Varde Kommune af 26. marts 2015,

at fredningsnævnet ikke har udsendt referat fra nævnets besigtigelse på ejendommen den 30. april 2015. Ejeren kan ikke godkende referatet, da fredningsdommeren alene har skrevet det, som han synes passer bedst ind i hans version,

at det således er ukorrekt, som det fremgår af referatet (forhandlingsprotokollen), at væksthuset blev opført i forbindelse med udskiftning af det tidligere sommerhus med det nuværende i 1993. Ifølge ejeren var både garagen og væksthuset på ejendommen, da fredningen blev gennemført i 1938 – i hvert fald var begge bygningerne på ejendommen, da hun overtog ejendommen i 1967, og

at ejeren har benyttet væksthuset til krydderurter, indtil det blev fjernet helt i 2013. Det havde da i en årrække ligger væltet ind under hybenbuske, så hun var nødt til at skære grene af for at kunne benytte det. Derfor har det heller ikke kunnet erkendes på luftfotos. Der er derfor ikke tale om opførelse af et nyt væksthuse, men om genopførelse.

Det er i øvrigt ansøgers opfattelse, at sommerhuset ikke kommer til at ændre karakter fra sommerhus til et parcelhuslignende byggeri, fordi det gamle væksthuse udskiftes med et nyt, som fredningsnævnet har anført i afgørelsen. Og der endvidere ingen, der nogensinde vil sammenligne sommerhuset med de øvrige huse i området, der har en størrelse på mellem ca. 25 og 35 m², og som sommerhuset ligger løsrevet fra.

Sagens oplysninger

Ejendommen ligger i landzone og er ifølge BBR- registret bebygget med et sommerhus med et boligareal på 73 m² og en garage på 33 m². Sommerhuset er opført i 1993 efter at det eksisterende hus blev nedrevet. Huset overholdt imidlertid ikke alle de stillede vilkår. Fredningsnævnet meddelte den 19. januar 1994 lovliggørende dispensation til "at bibeholde sommerhuset, hvor det er opført og således at træværket er malet i mørkerød farve og vindues- og dørrammer samt tagudhæng er malet i hvid farve."

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. december 1939 om fredning af Skallingen.

Der er tale om en status quo fredning, der har til formål at opretholde og bevare de landskabelige og videnskabelige værdier på Skallingen.

Fredningen indeholder bl.a. et forbud med bebyggelse og beplantning samt mod opsætning af master, skure, beboelsesvogne, badehuse eller andre indretninger, der kan virke skæmmende.

Det skal dog være tilladt at opføre bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssige drift af arealerne, men bygningerne må kun anvendes til det nævnte formål og er for så vidt angår fremtidige bygninger underkastet censur af nævnet. De allerede bestående bygninger til landbrugsmæssige formål berøres ikke af fredningen.

Det skal endvidere være tilladt at sælge dele af matr.nr. 71 a til sommerhusbebyggelse på nærmere angivne vilkår.

Det fremgår videre, at der ingen indskrænkninger gøres i den ved lovgivningen hjemlede jagtret og den for dennes udøvelse efter nævnets skøn nødvendige plantning, hvorhos der gives tilladelse til opførelse af en jagthytte i "Svenske Knolde" på den gårdejer strandfoged Hans Cornelius Christensen tilhørende ejendom matr.nr. 83 ho By og Sogn. Jagthyttens undergives censur med hensyn til størrelse, udseende og beliggenhed.

Det fremgår af kendelsen, at ejeren af ejendommen matr.nr. 83 Ho By og Sogn under sagens behandling for fredningsnævnet frafaldt erstatning, såfremt der kunne opføres en jagthytte på ejendommen, hvilket ønske er imødekommet i kendelsen.

Ejendommen er endvidere omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 9. oktober 1980 om supplerende fredning af arealer på halvøen Skallingen. Fredningen har til formål at forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetægelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen.

Ifølge denne afgørelse afstås nærmere angivne arealer til staten v/miljøministeriet. Arealerne skal administreres og plejes i overensstemmelse med en ad miljøministeriet udarbejdet samlet drifts- og vedligeholdelsesplan for de arealer på Skallingen, der ejes af staten v/miljøministeriet.

Det fremgår af sagen, at ejeren den 2. september 2014 rettede henvendelse til Varde Kommune, idet hun ønskede at opføre et væksthuse bag garagen. Væksthuset skulle erstatte et tidligere væksthuse i

træ, som var gået til, fordi det har stået i al slags vejr i rigtig mange år og derfor nu er fjernet, da der blev ryddet omkring huset. Ejeren ønsker derfor at opføre et nærmere angivet vejrbestandigt væksthuse i aluminium fra firmaet Juliana, som placeres ind mod garagens bagvæg.

Kommunen videresendte ansøgningen til fredningsnævnet.

Fredningsnævnet meddelte efter forudgående besigtigelse den 12. maj 2015 afslag på ansøgningen.

Fredningsnævnet anførte i afgørelsen, at det fremgår af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at udskiftning af en eksisterende bygning almindeligvis skal ske i umiddelbar tilknytning til, at den eksisterende bygning fjernes eller på anden måde forgår.

Såfremt der ikke ansøges om reetablering eller udskiftning indenfor et tidsrum af et par år vil fredningsmyndighederne almindeligvis betragte en reetablering eller en udskiftning, som først sker efter en længere årrække, som nyetablering.

Da ansøgers væksthuse er gået til for flere år siden, betragtes ansøgningen som en ansøgning om opførelse af et nyt væksthuse.

Det er fredningsnævnets vurdering, at et væksthuse - uanset at det anbringes bag garagen, så det ikke er synligt fra Skallingvej – vil virke skæmmende i det fredede landskab og vil fremtræde som et fremmedelement og bidrage til, at ansøgers sommerhuse kommer til at ændre karakter fra et sommerhuse til et parcelhuslignende byggeri, løsrevet fra den øvrige sommerhusebebyggelse i området. Som følge heraf, og da fredningsbestemmelserne om byggerier på Skallingen er restriktive og alene åbner mulighed for at dispensere til nødvendige landbrugsbyggerier og sommerhuse på grunde udstykket fra matr. nr. 71 a Ho by, Ho, og da arealerne omkring ansøgers sommerhusegrund i øvrigt er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, har fredningsnævnet meddelt afslag på ansøgningen.

Afgørelsen blev af ejendommens ejer påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet. Nævnet afviste den 24. juni 2015 at realitetsbehandle klagen, da den var indkommet efter klagefristens udløb.

Ejeren anmodede samtidig fredningsnævnet om at genoptage sagen og henviste til det i klagen over fredningsnævnets afslag anførte.

Fredningsnævnet har den 16. juni 2015 afvist at genoptage sagen, idet nævnet ikke finder, at der foreligger omstændigheder, som fredningsnævnet ikke var bekendt med i forbindelse med behandlingen af sagen.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

En myndighed har pligt til at vurdere, om en sag skal genoptages, hvis en part beder om det. Hvis der er nye faktiske oplysninger af så væsentlig betydning, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet resultat, hvis oplysningerne havde foreligget ved nævnets tidligere stillingtagen til sagen, har nævnet pligt til at genoptage sagen og vurdere den på ny.

En myndighed kan også have pligt til at genoptage en sag og vurdere den på ny, hvis nævnet ved den tidligere behandling af sagen har begået væsentlige sagsbehandlingsfejl. Desuden kan væsentlige nye retlige forhold betyde, at myndigheden er forpligtet til at genoptage en sag.

Natur- og Miljøklagenævnet skal anføre, at en ansøgning om genopførelse skal vurderes som en ansøgning om tilladelse til at opføre en ny bebyggelse.

Da fredningen indeholder et forbud mod bebyggelse (med enkelte undtagelser) kræver opførelse af det ansøgte væksthuse dispensation fra fredningen.

Efter praksis meddeles der dispensation til opførelse af en bygning med omtrent samme placering, størrelse, anvendelse og udseende, som den bygning, den skal erstatte.

Det er bl.a. en forudsætning, at den tidligere bygning ikke var så forfalden, at den ikke længere var anvendelig.

Det må på baggrund af ejerens egne oplysninger lægges til grund, at væksthuse, da det efter det oplyste blev fjernet i 2013, var så faldefærdigt - og havde været det i en årrække - at det reelt var uden værdi. Der er derfor ikke tale om genopførelse, men om opførelse af en ny bygning.

At fredningsnævnet i forhandlingsprotokollen (muligvis fejlagtigt) har citeret ejeren for at have udtalt, at væksthuse blev opført samtidig med sommerhuse i 1993, er i den henseende uden betydning.

Den i genoptagelsesansøgningen omtalte sag vedrørende Varde Kommunes behandling og afgørelse i en sag efter naturbeskyttelseslovens § 3 om ulovlige terrænændringer på ejendommen er denne sag uvedkommende.

Fredningsnævnet ses i øvrigt ikke at have begået nogen sagsbehandlingsfejl.

Natur- og Miljøklagenævnet finder på ovenstående baggrund ikke, at der med genoptagelsesansøgningen er påvist væsentlige mangler eller er fremkommet nye oplysninger, som kan antages at ville have haft betydning for sagens udfald i fredningsnævnet, hvis de havde foreligget forud for sagens afgørelse.

Herefter stadfæstes fredningsnævnets afvisning af at genoptage den den 12. maj 2015 afgjorte sag.

Line Theil Elikofer
Ankechef

Lisbeth Toft-Petersen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Sonja Grønberg, sg@esenet.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland, Nordlig del, biran@domstol.dk – sags nr. 70/2014

Varde Kommune, vardekommune@varde.dk og mele@varde.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Denne afgørelse er behandlet i Miljø- og
Fødevarerklagenævnet med sagsnr. 18/05418.
[Klik her for at se afgørelsen.](#)

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-28-2016: Stillingtagen til lovliggørelse af en betontrappe, som Sonja Grønbjerg Pedersen, Eriksensvej 49, Esbjerg V, har opført på ejendommen matr. nr. 83 b Ho by, Ho, til erstatning for en ældre trappe af betonfliser og om lovliggørelse af en beplantning på ejendommen.

Fredningsregisteret: Reg. nr.: 00637.00 - Skallingen

Ansøgningen

Fredningsnævnet har den 4. maj 2016 modtaget et brev fra Varde Kommune om lovliggørelse af en betontrappe, som Sonja Grønbjerg Pedersen har opført på ejendommen matr. nr. 83 b Ho by, Ho, Skallingvej 24, Ho, til erstatning for en ældre trappe af betonfliser og om en havebeplantning, der er etableret på grunden.

Ejendommen matr. nr. 83 b Ho by, Ho er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Fredningen er en status quo fredning, der har til formål at opretholde og bevare de landskabelige og videnskabelige værdier på Skallingen. Fredningsbestemmelserne indeholder derfor forbud mod bebyggelse og beplantning samt mod opsætning af master, skure, beboelseskøkkener, boder, badehuse og andre indretninger, der kan virke skæmmende på naturen.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne pkt. A som en undtagelse hertil, at der må opføres driftsmæssige nødvendige bygninger til landbrugene på Skallingen, underkastet "Censur af Nævnet", og at "Dele af Matr. Nr. 71 a ... stort 6.0220 ha beliggende i "Svenske Knolde" må sælges" til Som-merhusbygning på vilkår, at tegningerne til sommerhusene skal censureres af fredningsnævnet, som også skal godkende husenes placering i terrænet. Det fremgår endelig af kendelsen, at "Det fredede Omraade skal skaanes af alle..."

Det fremgår af fredningsbestemmelsernes pkt. B, at "Der gøres ingen Indskrænkning i den ved Lovgivningen hjemlede Jagtret og den for dennes Udøvelse efter Nævnets Skøn nødvendige Plantning, hvorhos der gives Tilladelse til Opførelse af en jagthytte i "Svenske Knolde" paa den Gaardejer, Strandfoged Hans Cornelius Jensen tilhørende Ejendom, Matr. nr. 83 Ho by og sogn..."

Overfredningsnævnets kendelse omfatter ejendommene matr. nr. 71 a samt matr. nr. 72 til 112 Ho og Vester Bredmose byer, Ho sogn.

Overfredningsnævnet afsagde den 9. oktober 1980 kendelse om supplerende fredning af arealer på Skallingen og fredede ca. 118 ha, der ligger spredt i området i det væsentlige uden synlige skel, med

det formål at kunne udføre en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen på Skallingen.

Sonja Grønbjerg Pedersens sommerhusejendom ligger i nationalpark Vadehavet og er omfattet af Natura 2000 – habitatområde nr. 78, fuglebeskyttelsesområde nr. 55 og Ramsarområde nr. 27. Nærområderne til sommerhuset er kortlagt som naturtype strandeng; ejendommen er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Udskiftningen af betontrappen og etableringen af havebeplantningen kan derfor kun ske med fredningsnævnets dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 24. juni 2016, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet meddeler Sonja Grønbjerg Pedersen afslag på lovliggørelse af betontrappen og haveanlægget.

Redegørelse for afgørelsen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets begrundelse”.

Sagens baggrund

Overfredningsnævnets kendelse om fredningen Skallingen omfattede blandt andet ejendommene matr. nr. 83 Ho by, Ho, og matr. nr. 89 smst. Matr. nr. 83 Ho by, Ho blev udstykket i 1966 i matr. nr. 83 a og matr. nr. 83 b. Matr. nr. 83 b blev sammenlagt med parcel 2 af matr. nr. 89 b Ho by, Ho, der ligeledes er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse. De sammenlagte ejendomme blev matrikuleret som matr. nr. 83 b Ho by, Ho.

Sonja Grønbjerg ejer ejendommen matr. nr. 83 b Ho by, Ho, hvorpå der er opført et sommerhus og en garage.

Trappen:

Der var gennem en årrække en trappe, opbygget i kvadratiske betonfliser fra Skallingvej op til terrassen på sommerhusets østside.

Sonja Grønbjerg Pedersen har udskiftet trappen med en bred betontrappe fra arealet foran garagen til terrassen.

Sonja Grønbjerg Pedersen har i brev, dateret den 13. februar 2016, til miljøministeren anført blandt andet, at den gamle trappe blev

”undergravet af vandet og trappen er sunken. Jeg har i flere år selv repareret trappen med sand, men for et par år siden gik det helt galt under en storm.

Jeg meldte skaden til mit forsikringsselskab og fik godkendt en ny trappe i samme bredde og længde som den gamle trappe, men med støbte sidestykker i stedet for store sten, så den nye trappe ikke skulle lide samme skæbne som den gamle...”

Beplantningen på grunden:

Varde Kommune konstaterede i 2014, at Sonja Grønbjerg Pedersen havde ændret terrænet omkring sommerhuset og foretaget ”jordbearbejdning”. Varde Kommune varslede herefter den 29. august 2014 påbud om retablering af den udførte terrænændring og bearbejdning af arealet.

Varslingen af påbuddet blev fulgt op af et påbud, dateret den 19. december 2014, hvorefter Sonja Grønbjerg Pedersen skulle retablere arealet øst for sommerhuset til den tidligere tilstand, at tilført muld skulle fjernes ned de oprindelige jordlag, og at arealerne herefter skulle henligge til naturlig tilgroning uden yderligere tilsåning

Varde kommune har anført følgende i afgørelsen:

” ...

Du har oplyst, at der alene er foretaget bekæmpelse af hybenroser, og at der altid har været en køkkenhave med jordbærplanter, og at der som afslutning på byggeriet af det nuværende sommerhus blev tilført muld og sået græs. Endvidere har du på mødet den 2. september 2014 oplyst, at der er tilført muld i de huller, som er opstået efter fjernelse af hyben, at der er forsøgt at plante græs i 2013, men græsset er ikke kommet op, at der er billeder fra ca. 1995, som viser parkerede biler foran huset, hvorfor der ikke har været en klit, og at ejendommen ikke ser ud til at være omfattet af fredningskendelsen pga. ændrede matrikelnumre.

Der er tale om et hedeareal, der er beskyttet i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3. Dette indebærer, at der ikke må ske ændringer i tilstanden af den beskyttede naturtype, hvilket er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i at bevare de beskyttede naturtyper og den biologiske mangfoldighed. Kommunen kan kun i ganske særlige tilfælde dispensere til foranstaltninger, der ændrer tilstanden, og det er i den forbindelse ikke tilstrækkeligt, at der er påvist en væsentlig jordbrugs-, økonomisk eller rekreativ interesse,

...

Ved gennemgang af fotos og luftfotos (1995-2014) kan det konstateres, at der er niveauforskel fra sommerhuset og til området nord for, hvilket også trappen op til sommerhuset viser. Af de samme fotos og luftfotos kan det dog ligeledes konstateres, at der er etableret en brat overgang langs hele sommerhuset, som er af nyere dato (efter 2012) Dette understøttes også af Bjarne Slaikjærs udsagn, om at han ud fra sin daglige færden i området som hyrde ved, at der har været en klit, og at han kommer forbi en dag, hvor klitten er blevet fjernet. Ved gennemgang af kommunens byggesager er der desuden ikke fundet tilladelse eller dispensation til at tilføre muld og så græs i forbindelse med sommerhusets opførelse i 1993, og luftfoto viser heller ikke, at der skulle have været ryddet et område til køkkenhave.

Ifølge kommunens vurdering er det derudover ikke korrekt., at der altid har været køkkenhave. Varde Kommune bestrider ikke, at formålet med det foretagne indgreb har været bekæmpelse af hybenroser, men fastholder at indgrebet har været i strid med Naturbeskyttelseslovens § 3, og Fredningskendelsen ...”

Sonja Grønbjerg Pedersen påklagede påbuddet til Natur- og Miljøklagenævnet, der imidlertid afsluttede behandlingen af sagen uden at træffe afgørelse, fordi Sonja Grønbjerg Pedersen ikke indbetalte klagegebyret.

Varde Kommune meddelte derfor i brev af 12. februar 2016 Sonja Grønbjerg Pedersen, at sagen om påbuddet derfor var afsluttet.

Varde Kommune har anført i brevet af 4. maj 2016 til fredningsnævnet blandt andet, at kommunen

vurderer, at tilplantningen og renoveringen af trappen kræver en dispensation.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 24. juni 2016 af Sonja Grønbjerg Pedersens ejendom.

I besigtigelsen deltog Sonja Grønbjerg, for Varde kommune teamleder Klaus Bertram Fries og cand. jur. Mette E. Lauridsen, for Naturstyrelsen - nu Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning - biolog Søren Hansen, for Danmarks Naturfredningsforening lokalkomitemedlem Bent Jakobsen og for Friluftsrådet Hanne Voetmann.

Der er anført følgende i fredningsnævnets forhandlingsprotokol om besigtigelsen:

”....

Fredningsnævnets formand ... oplyste, at fredningsnævnet skal behandle et spørgsmål om lovliggørelse af en betontrappe, som Sonja Grønbjerg har opført fra indkørslen foran sin garage til terrassen omkring sommerhuset, og en beplantning på hendes grund.

Sonja Grønbjerg oplyste om trappen, at der i forbindelse med opførelsen af sommerhuset blev lavet en trappe fra garagen op til terrassen. Terrassen bestod af betonfliser anbragt op ad skråningen. Trappen blev undermineret på grund af oversvømmelser af hendes grund. Som følge heraf blev trappen fjernet i 2015 og erstattet af den nye trappe, der er en støbt betontrappe, som kan modstå oversvømmelser. Den nye trappe har samme bredde og samme forløb som den gamle trappe. Vangerne sikrer fliserne, der udgør trappetrinene. Hendes forsikringssselskab har erstattet udgifterne til udskiftningen af trappen og har godkendt den nye trappe. Regeringen har besluttet, at pensionister må benytte deres sommerhuse hele året, så den nye trappe sikrer, at hendes adgang til huset bliver lettere uanset vejrliget og årstiden.

Mette Lauridsen oplyste, at Varde Kommune ikke har nogen bemærkninger til den nye trappe, selvom den er meget markant.

Mette Lauridsen oplyste endvidere, at der er plantet på grunden, dels øst for sommerhuset, dels nord og nordvest for sommerhuset. Varde Kommune har i forbindelse med en besigtigelse, som fredningsnævnet foretog den 30. april 2015, taget nogle fotografier, der viser tilstanden øst for sommerhuset og ved garagen.

Sonja Grønbjerg oplyste, at der altid har været planter på grunden. Beplantningen er blevet godkendt af fredningsnævnet i sin tid; nogle af planterne har været dér, siden fredningen blev gennemført i 1938. Beplantningen er nødvendig for at undgå sandflugt, fordi planternes rodnet binder sandet sammen og holder på skråningen ud mod Skallingvej. De planter, der er mellem marehalmen, er de oprindelige planter, som nu begynder at komme frem. Hun har aldrig plantet noget på grunden.

Mette Lauridsen bemærkede hertil, at Varde kommune i forbindelse med besigtigelsen den 30. april 2015 fandt ”noget, der lignede nye planter” og bærbuske. Kommunen kan ikke afgøre, om planterne og bærbuskene er fra slutningen af 30'erne eller er nyplantede, men hun er nærmest af den opfattelse, at planterne og flere buske er nyplantede. Der har muligvis tidligere været et par solbærbuske på grunden.

Sonja Grønbjerg bemærkede hertil, at der tidligere har været mange hybenbuske på grunden; da hybenbuskene tog magten, fjernede hun bevoksningerne med hybenbuske, og så kom de oprindelige planter frem dér, hvor de havde været skjult under hybenbuskene. Der er flere steder på grunden timian; timian har også et stort rodnet, der holder på sandet, når rodnettet vokser sammen. Hun passer sin grund og fjerner hyben, der vokser ind på grunden. Den skråning, der er nord for garagen, er også en oprindelig skråning; de fleste af de planter og buske, der vokser på skråningen har altid været dér, men de har blot været skjult under hybenbuskene.

Sonja Grønbjerg anførte, at Skallingen ofte oversvømmes; det ses tydeligt på garageporten, hvor højt vandet har stået. Hun parkerer sin bil på skråningen på nordsiden af garagen, hvor den kan stå sikkert selv i våde perioder. Hun har lavet skråningen umiddelbart nord for garagen, så en bil kan køre op ad den.

Bent Jakobsen anførte, at Skallingen er et enestående naturområde. Det er derfor, at fredningen, der blev gennemført i 1939, er meget restriktiv. De bestemmelser, der blev fastsat den gang, skal overholdes. Betontrappen er skæmmende for landskabet; beplantningen på Sonja Grønbjergs grund er ”unaturlig” og menneskeskabt, for hovedparten af planterne og buskene er ikke hjemmehørende. Naturfredningsforeningen kan derfor ikke gå ind for, at trappen og beplantningen lovliggøres.

Hanne Voetmann oplyste, at Friluftsrådet deler Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse.

Sonja Grønbjerg anførte hertil, at hun har tilladelse til at have en trappe op til sit sommerhus og at bevare den beplantning, der er på grunden, for beplantningen har altid været dér. Huset er opført på et plateau, opbygget af sand. Det var derfor nødvendigt med en trappe for at komme op til sommerhuset. Hele det areal, som bliver kaldt et ”haveanlæg”, er plateauet, der blev opbygget, da sommerhuset blev opført.

Sonja Grønbjerg foreviste et foto, taget antageligt under opførelsen af det nye sommerhus eller umiddelbart herefter, fordi fotoet viser en opbygning af en sandbanke, hvorpå sommerhuset er opført.

Bent Jakobsen bemærkede, at han er kommet på Skallingen siden 1970’erne; han har ikke set nogen beplantning gennem årene. Hovedparten af de planter, som er på grunden, er planter, der ikke vokser naturligt på stedet

Mette Lauridsen tilføjede, at beplantningen ikke virker naturligt forekommende på Skallingen. Kommunens medarbejdere har ikke været i stand til at identificere beplantningen på luftfotografier taget gennem årene; det tyder derfor på, at beplantningen er sket inden for de sidste år.

Biolog Søren Hansen bemærkede, at der vokser dild, enebuske, iris, purløg, solbærbuske på række, hindbærbuske og asparges på grunden. Disse arter er ikke naturligt hjemmehørende på Skallingen og er ikke medtaget på listen over invasive arter.

Biolog Søren Hansen oplyste, at Skallingen ligger i et Natura 2000 område, hvori indgår et habitatområde, et fuglebeskyttelsesområde og et Ramsarområde. Arealerne omkring sommerhuset er kortlagt som naturtypen ”strandeng”. Naturstyrelsen har overordnet set ikke nogen bemærkninger til trappen, fordi den ikke i væsentlig grad påvirker Natura 2000 området negativt på grund af den beskedne størrelse; det skal ved denne vurdering tillige tages i betragtning, at der tidligere har været en trappe fra garagen til terrassen. Overordnet set vil planterne og buskene i haven næppe i sig selv påvirke Natura 2000 området, men der er risiko for, at planterne kan sprede sig til omliggende klitområder og danne bestande.

Biolog Søren Hansen oplyste endvidere, at Naturstyrelsen har gennemgået luftfotos fra Skallingen. Luftfotografierne tyder på, at de ”dyrkede dele” af Sonja Grønbjergs grund, hvor der i dag er en have med planter, har været natur indtil for få år siden.

Biolog Søren Hansen oplyste endelig, at Naturstyrelsen vil sende fredningsnævnet sine bemærkninger til ansøgningen med styrelsens vurdering af beplantningens alder samt luftfotografierne.

Sonja Grønbjerg anmodede om, at Naturstyrelsens udtalelse til fredningsnævnet også sendes til hende, så hun får lejlighed til at kommentere den.

Fredningsnævnets formand oplyste, at styrelsens udtalelse vil blive sendt til alle mødedeltagere, så de får lejlighed til at kommentere udtalelsen inden for den svarfrist, nævnet fastsætter. Nævnet vil umiddelbart efter fristens udløb træffe afgørelse i sagen...”

Mødet udsat.

Naturstyrelsen har efter besigtigelsen sendt denne udtalelse, dateret den 1. juli 2016, til fredningsnævnet:

” ...

Fredningsnævnet har med brev af 10. juni 2016 anmodet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning om teknisk bistand vedr. ovennævnte ansøgning om dispensation, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4. Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen

Det fremgår af sagen, at sagen omhandler beplantning med haveplanter og udskiftning af en trappe til en ny konstruktion (figuren nedenfor).

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. december 1939 vedr. Skallingen.

I fredningens bestemmelser står:

Omraadet maa med de nedenanførte Begrænsninger ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe Master, Skure, Beboelsesvogne, Boder, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende.

Ejendommen

Ejendommen har et areal på 2390 m² og er beliggende i landzone. På ejendommen findes to bygninger.

Bygning 1: med status af sommerhus, opført i 1993 og med et boligareal på 73 m²
Bygning 2: noteret som en garage opført i 1964 og med et bebygget areal på 33 m²

Besigtigelse 24 juni 2016

Naturstyrelsen (pr.1. juli 2016 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning) deltog i Fredningsnævnets besigtigelse d. 24. juni 2016. Området øst for garagen er præget af bart sand med spredt beplantning. Nord for garagen kunne erkendes et mere dyrket areal – formodentlig køkkenhave (denne del blev dog ikke besigtiget). På arealet øst for garagen blev følgende planter noteret:

iris (haveform), dværgmispel (Cotoneaster), kæmpestenbræk (Bergenia), dild, solbær (flere buske på række), hindbær, el sp. (flere på række i baggrunden), sankthansurt, julerose, timian (haveform), purløg, rynket rose, ssparges og enkelte meget små enebuske (haveform).

Ejeren af grunden oplyste, at arealet blev holdt åbent ved lugning af de fremspirende roser. Ejeren oplyste, at der ikke var foretaget ny plantning, men at planterne havde været på stedet i en lang årrække og at de var kommet frem igen efter rydning af bevoksning af rynket rose på stedet.

Figur 1: Den omtalte beplantning øst for garagen

De arter der blev noteret er ikke naturligt hjemmehørende på Skallingen. Bortset fra rynket rose er arterne ikke noteret på liste over invasive arter i Danmark. Det er dog Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings opfattelse, at det vil være uønsket, hvis arterne spreder sig til Skallingens tilstødende klitområder.

Øvrig regulering/planlægning på arealet

Natura 2000:

Ejendommen er beliggende i Natura 2000 område nr. 89 (habitatområde nr.78, fuglebeskyttelsesområde nr.55 og Ramsarområde nr.27), jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Nærområderne til bygningerne er kortlagt som naturtypen strandeng fra udpegningsgrundlaget.

Det er Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings vurdering, at trappen ikke kan påvirke Natura 2000 området negativt i væsentlig grad, som følge af anlæggets begrænsede størrelse, og da der tidligere har været en trappe på stedet.

Det er desuden Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings vurdering, at trappen ikke medfører beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Invasive arter regnes generelt for en trussel i Natura 2000 områder. Bekæmpelse af invasive arter er således en del af Natura 2000 planens indsatsprogram.

Som nævnt ovenfor er de noterede arter, bortset fra rynket rose, ikke på listen over invasive arter. Rynket rose har været på stedet i en længere årrække, og den øvrige beplantning vurderes ikke i sig selv at kunne påvirke Natura 2000 området negativt i væsentlig grad.

Som nævnt ovenfor vil det dog efter Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings vurdering være uønsket, hvis arterne spreder sig til Skallingens tilstødende klitområder, og efterfølgende etablering af bestande.

Gennemgang af Luftfotos 1995-2015

Fredningsnævnet har anmodet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning om at foretage en gennemgang af luftfotos.

Det nuværende hus er opført i 1993, og det vurderes at Luftfoto fra 1995 viser tilstanden omtrent på dette tidspunkt.

Ud fra en gennemgang af tilgængelige luftfotos vurderer Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, at der ikke er egentlige haveanlæg, og at terrænformerne er uberørte til og med luftfoto fra 2012. Det er ikke muligt at erkende enkelte planter, men ud fra luftfoto vurderes det, at vegetationen indtil 2012 har været overvejende klithede vegetation og et større buskads af rynket rose og muligvis gyvel. Der har været et åbent areal rundt om garagen i en bredde på ca. 2-3 m.

På luftfoto fra 2014 ses, at bevoksningen er fjernet nord og øst for garagen. Terrænet er efterladt plant. Terrænet synes at være afgravet på et areal mellem hus og vej.

Den nye trappe kan med sikkerhed erkendes på Luftfoto fra 2015. På luftfoto fra 2012 ses den gamle trappe på stedet.

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning vedlægger en oversigt over luftfotos fra 1995-2015 som bilag...”

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning har vedlagt hæftet brevet de luftfotografier, der er grundlaget for vurderingen af beplantningen på grunden:

Figur 2: 1995

Figur 3: 1999

Figur 4: 2002

Figur 5: 2004

Figur 6: 2006

Figur 7: 2008

Figur 8: 2010

Figur 9: 2012

Figur 10: 2014

Figur 11: forår 2015

Fredningsnævnet har med brev af 5. juli 2016 sendt deltagerne i besigtigelsen udtalelsen fra Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning samt de luftfotografier, der er vedlagt udtalelsen, og fastsat frist til den 15. august 2016 til eventuelle kommentarer.

Friluftsrådet har i brev af 13. august 2016 kommenteret styrelsens brev og har anført blandt andet:

” ...

Kommentarer til SVANA`s brev samt fotoserie. Desuden nogle private kommentarer.

Det efterfølgende er beregnet til internt brug i fredningsnævnet.

Trappen:

Sonja Grønbjerg skal jo have en trappe for at komme op til sit hus. Personligt havde jeg foretrukket en trappe i træ.

Kunne man ikke opfordre/pålægge hende, at male trappen i en neutral grøn farve, så den ikke fremstår så markant.

Jeg deler SVANA`s bekymring om, at frø fra Sonja Grønbjergs have kan brede sig ud på Skallingen. Frø som ikke er hjemmehørende på Skallingen.

Fotoserien viser tydeligt, at der over nogle år er sket ændringer på hendes grund_

- Udgravning af P plads mellem hus og vej
- Etablering af køkkenhave og bed til frugtbuske og prydplanter.

Det er al ære værd, at Sonja Grønbjerg ønsker at bekæmpe rynket rose. Men hvis det skal have nogen effekt, så skal det vel ske på hele grunden, og ikke kun der, hvor hun har etableret køkkenhave, bærbuske og prydplanter.

Ved at rense grunde der så markant som hun har gjort, fjerner hun også den naturlige bevoksnings muligheder for at etablere sig igen. Og det var jo kun roserne, der skulle bekæmpes.

Efter min mening omgås Sonja Grønbjerg lidt lemfældigt med sandheden. Efter min vurdering var det unge frugtbuske og unge sunde prydplanter – ikke nogen, der bare var dukket op efter at have været skjult i mange år.

Det var i øvrigt interessant, at hun havde spærret for indgangen til området, så vi ikke kunne bese køkkenhaven bag garagen. (men den kunne anes). Afspærringen var i øvrigt fjernet, da jeg senere var forbi.

Desværre har Sonja Grønbjerg ikke forståelse for Skallingens unikke værdi, og hun gør hvad hun har lyst til. Hun burde have hus et helt andet sted, hvor der ikke er restriktioner...”

Sonja Grønbjerg har i brev af 14. august 2015 til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning kommenteret styrelsens udtalelse af 1. juli 2016 til fredningsnævnet.

Sonja Grønbjerg har anført i sit brev blandt andet, at en betontrappe er en trappe, der er helstøbt i et sammenhængende stykke, at hun har vedligeholdt den oprindelige trappe med udskiftning af de nedslidte betonfliser, og at entreprenøren, der var til stede under besigtigelsen, har anvendt betontrappesten, som man bruger i dag, så der er tale om en trappe med betontrappetrin, der er det nærmeste man kan komme den tidligere nedslidte trappe, som blev godkendt sammen med byggeriet af det nye jagtthus i 1993.

Sonja Grønbjerg har anført om beplantningen på ejendommen, at hun ikke mener, at hun er ”forpligtiget til at skulle ansøge om, hvordan” hun ”vedligeholder og passer ejendommens private have på privat grund, beplantet med havebeplantning, som i fredningskendelsen af 1938 uden indskrænkning blev godkendt under pkt. B og stadfæstet i 1939 samt godkendt uden anmærkninger efter byggeriet i 1993 sammen med trappen, jf. færdigmeldingsattesten den 2. oktober 1995.”

Sonja Grønbjerg har endvidere anført, at Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning ikke er blevet oplyst om, hvilke fredningsbestemmelser, der gælder for hendes jagthytte, herunder om ejendommens beplantning, som fremgår under fredningsbestemmelsernes punkt B, hvoraf fremgår, at ”Der gøres ingen Indskrænkninger i den ved Lovgivningen hjemlede Jagtret og den for dennes Udøvelse efter Nævnets Skøn nødvendige plantning...”, og at grundens ejer i 1938, gårdejer Hans Cornelius Jensen frafaldt erstatning i anledning af den ønskede fredning, for så vidt der måtte blive meddelt ... tilladelse til at opføre en jagthytte på grunden”.

Sonja Grønbjerg har tillige anført, at det er fredningsbestemmelsernes punkt B, der gælder for hendes ejendom, og at hendes jagthytte med den tilhørende havebeplantning er fredet, ligesom trappen er godkendt efter byggeriets afslutning ifølge færdigmeldingsattesten vedrørende jagthytten, dateret den 2. oktober 1995.

Det hører i følge Sonja Grønbjergs opfattelse ”ingen steder hjemme, når fedningsnævnet i skrivelse af 10. juni 2016” henviser til fredningsbestemmelsernes pkt. A, når det direkte fremgår af fredningsbestemmelsernes pkt. B, at ”beplantningen i ejendommens have er en del af erhvervelsen af ejendommen matr. nr. 83 b. Det er ikke skovrejsning eller landbrug, der er tale om. Det er havebeplantning i en privat have til et privat jagthus beliggende på en privat grund uden offentligt adgang”.

Sonja Grønbjerg har herefter i brevet kommenteret besigtigelsen og har anført om beplantningen blandt andet:

”...

Der er heller intet karv eller påbud i kendelsen om, hvordan jagthusets have skal se ud. Beplantningen i haven er en del af fredningskendelsens pkt. B. Der er ingen påbud om, at havebeplantningen skal bestå af fx gulerødder, løg, kruspersille osv. eller for den sags skyld blåbær-, tranebær- hasselnøddebuske eller en hvilken som helst anden bestemt slags havebeplantning. Og hvis min have fx er ved at gro efter i hyben eller andet, er det op til mig selv at afgøre om min have skal ligne et vildnis eller om jeg ønsker haven mere velfriseret. Der er heller intet krav i kendelsen jf. kendelsen vedr. hvordan min havebeplantning skal fremstå, herunder om beplantningen skal fremstå i rækker eller spredt, og om der er gjort rent mellem rækkerne, eller om rækkerne er ved at gro efter i ukrudt. Det er en privat have på en privat grund, hvor jeg bestemmer om der skal fotograferes eller sættes kartofler...

Under besigtigelsen var der enighed om, at min havebeplantning ikke består af invasive planter på nær rynket rose, (hyben), hvilket også fremgår af gennemgangen.

Gennemgang af de medsendte luftfotos:

Af luftfoto anno 1995 er det ikke muligt at genkende noget af havebeplantningen eller af nogen som helst anden beplantning, hvilket også fremgår af gennemgangen af de øvrige fotos. Det øvrigt anførte under den tekniske gennemgang vedr. beplantningen er derfor udelukkende gætterier, som ikke er anvendelige til dokumentation af nogen som helst beplantning overhovedet. Vedr. totalfjernelsen af en del rynket rose er dette beskrevet på side 5 i afs. 4. Rynket rose har gennem årene været skåret ned flere gange, som derved har givet luft til havebeplantningen, men efter totalfjernelsen af en del af rynket rose, er der ved at komme lidt system og mere liv i havebeplantningen med haveplanter som en del af

fredningskendelsens pkt. B og som blev godkendt efter byggeriets afslutning i 1993 uden anmærkninger jf. færdigmeldingsattesten den 2. oktober 1995...”

Varde Kommune har i brev af 15. august 2016 kommenteret trappeanlægget og beplantningen på grunden.

Kommunen anfører i brevet:

”...

Trappen:

Trappen er ny i forhold til besigtigelse gennemført af Varde Kommune den 26. februar 2015.

Trappen er efter det oplyste af samme størrelse og længde som den gamle trappe, hvilket Varde Kommune ikke har grundlag for at bestride. Imidlertid er den nye trappe med betonstøbte sider og fremtræder derfor markant i landskabet.

På besigtigelsen den 30. april 2015 var der tilplantninger af diverse haveplanter i klitten. Efter Varde Kommunes opfattelse var der tale om nye tilplantninger, da de ikke kunne konstateres på besigtigelsen den 26. februar 2015 (årstiden skal naturligvis tages i betragtning).

Samme område den 24. juni 2016:

Naturlig vegetation i form af primært hjelme er fremherskende. Der er konstateret enkelte iris planter i klitten. Arten blev bekræftet af ejer på besigtigelsen den 24. juni 2016.

Arealet vest og sydvest for garagen

På besigtigelsen den 30. april 2015 var der tilplantninger af diverse haveplanter i klitten. Efter Varde Kommunes opfattelse var der tale om nye tilplantninger, da de ikke kunne konstateres på besigtigelsen den 26. februar 2015 (årstiden skal naturligvis tages i betragtning)

Samme område den 24. juni 2016:

.....

Tilplantningen er vokset. Varde Kommune fastholder, at der vurderes at være tale om nytplantning efter den 26. februar 2015.”

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredningskendelse, når det ansøgte ikke er i strid mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af Skallingen at bevare de landskabelige og videnskabelige værdier, der knytter sig til området.

Skallingen ligger i et internationalt naturbeskyttelsesområde - EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, samt Ramsarområde nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af sagen derfor tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, såfremt betingelserne for at dispensere til trappen og haveanlægget er opfyldt.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at det fredede område ikke må bebygges, og at der heller ikke må anbringes blandt andet skure, boder eller andre indretninger, der kan virke skæmmende, i det fredede område. Fredningsbestemmelserne indeholder 2 undtagelser fra denne regel: Det er tilladt at opføre nødvendige bygninger for den landbrugsmæssige drift af arealerne, ”men Bygningerne maa kun anvendes til det nævnte Formaal, og er forsaavidt angaar fremtidige Bygninger underkastet Censur af Nævnet”, og at sælge dele af matr. nr. 71 a Ho by, Ho - Svenske Knolde” - til sommerhusbebyggelse på vilkår blandt andet, at husene skal placeres i terrænet efter fredningsnævnets anvisning, og at tegningerne skal censureres af fredningsnævnet.

Kendelsen om fredningen af Skallingen indeholder derudover en særbestemmelse i fredningsbestemmelsernes pkt. B, om, at der ikke ved fredningen er gjort indskrænkninger i jagtretten og ”den for dennes Udøvelse efter Nævnets Skøn nødvendige Plantning, hvorhos der gives Tilladelse til Opførelse af en Jagthytte i ”Svenske Knolde” paa den Gaardejer, Strandfoged Hans Cornelius Jensen tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 83 Ho By og Sogn...

Der meddeles derhos Tilladelse til Bibeholdelse af nedennævnte Jagthytter, som dog ikke maa ombygges, udvides eller nyopføres uden Godkendelse af Nævnet...”

En af de jagthytter, der er nævnt, var opført på gårdejer Hans Cornelius Jensens ejendom matr. nr. 83 Ho by, Ho; jagthyttens tilhørte vodbinder Jens Andersen, Esbjerg.

Sonja Grønberg Pedersens sommerhus ligger på en grund, der er udstykket fra matr. nr. 83 Ho by, Ho og ved sammenlægning med parcel 2, der er udstykket fra matr. nr. 89 b Ho by, Ho, matrikuleret som matr. nr. 83 b Ho by, Ho.

Sonja Grønberg Pedersens ejendom er omfattet af de almindelige fredningsbestemmelser, der gælder for Skallingen, og de særlige fredningsbestemmelser under punkt B.

Der er ikke grundlag for at antage, at Overfredningsnævnet ved stadfæstelsen af fredningsnævnets kendelse, afsagt den 2. december 1938, har godkendt en havebeplantning, fordi der alene hjemledes adgang til at etablere en af hensyn til jagttrettens udøvelse nødvendig plantning.

Det fremgår ikke af sagens oplysninger, hvorvidt der den gang var en trappe til jagthytten.

Det fremgår ikke af tilladelsen til at opføre sommerhuset, at der tillige er givet tilladelse til at etablere en trappe og at etablere en havelignende anlæg med beplantning omkring sommerhuset.

Fredningsnævnet lægger imidlertid til grund, at der har været en trappe gennem en årrække fra indkørslen til sommerhuset til plateauet, hvor sommerhuset er opført, og at der ikke gennem årene er rejst spørgsmål om trappens lovlighed.

Det er fredningsnævnets vurdering, at den oprindelige trappe derfor kan betragtes som et nødvendigt accessorium til adgangsvejen til sommerhuset, og at fredningsnævnet derfor ville have meddelt dispensation til den oprindelige trappe, såfremt fredningsnævnet havde fået forelagt en ansøgning til en trappe.

Fredningsnævnet vurderer, at den ”nødvendige Plantning”, der er beskrevet under fredningsbestemmelsernes pkt. B, hverken ud fra konteksten i kendelsen eller en naturlig sproglig forståelse af ordet ”plantning”, kan tages til indtægt for, at Fredningsnævnet for Ribe Amt og Overfredningsnævnet i kendelserne om fredningen af Skallingen har tilladt eller godkendt et haveanlæg omkring den oprindelige jagthytte.

Fredningsnævnets godkendelse af sommerhuset, der erstattede jagthytten, indeholder intet om et haveanlæg med beplantning omkring sommerhuset.

Sonja Grønbjergs ansøgning om en lovliggørende dispensation til trappen og beplantningen på grunden er modtaget i foråret 2016.

Fredningsnævnet vurderer, at trappen - uanset at den er opført omtrent dér, hvor der tidligere har været en beskeden trappe, opbygget af kvadratiske betonfliser - virker skæmmende i det fredede landskab og fremtræder som et fremmedelement, som bidrager til, at Sonja Grønbjergs sommerhus kommer til at ændre karakter fra et sommerhus til et parcelhuslignende byggeri, løsrevet fra den øvrige sommerhusbebyggelse i området.

Fredningsnævnet vurderer endvidere, at en trappe af denne karakter opført ud mod strandengen strider mod formålet med fredningen af Skallingen og fredningsbestemmelsernes forbud mod opsætning af indretninger, der kan virke skæmmende på naturen..

Da fredningsbestemmelserne om byggerier og anlæg på Skallingen er restriktive, meddeler fredningsnævnet derfor Sonja Grønbjerg afslag på ansøgningen om lovliggørelse af trappen.

Sonja Grønbjerg Pedersens sommerhus ligger i et enestående naturområde med klitter og strandenge.

Det fremgår af luftfotografier, taget i årene fra 1995 til 2012, at der ikke har været et haveanlæg på Sonja Grønbjerg Pedersens grund, at arealerne nord, øst og vest for sommerhuset har været et

kuperet klitareal, at der i årene efter 2012 er foretaget terrænændringer, og at den naturlige vegetation er fjernet i forbindelse med terrænændringerne.

Fredningsnævnet lægger efter besigtigelsen til grund, at de planter og buske, der er på Sonja Grønbjergs grund, ikke er hjemmehørende arter på Skallingen, og at planterne efter udtalelsen, som Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning har afgivet, er uønskede, ”hvis arterne spreder sig til Skallingens tilstødende klitområder, og efterfølgende etablering af bestande”.

På denne baggrund, og uanset at arterne ikke er optaget på listen over invasive arter, og ikke i sig selv vurderes at kunne påvirke Natura 2000 området negativt i væsentlig grad, vurderer fredningsnævnet, at den ændring af terrænet omkring sommerhuset og den beplantning på grunden, som Sonja Grønbjerg har foretaget efter 2012, er i strid med formålet med fredningen af Skallingen, hvorefter fredningen skal opretholde og bevare de landskabelige værdier i området, og at beplantningen er i strid med de generelle fredningsbestemmelser forbud mod beplantning.

Fredningsnævnet vurderer på denne baggrund, at der ikke er grundlag for at meddele Sonja Grønbjerg Pedersen en lovliggørende dispensation til beplantningen og terrænændringerne.

Sonja Grønbjerg Pedersen skal derfor senest den 1. januar 2017 fjerne trappen, fjerne beplantningen og retablere terrænet øst, vest og nord for sommerhuset. Terrænretableringen skal ske efter Varde Kommunes anvisninger.

Trappen og resterne herfra skal deponeres uden for det fredede område efter Varde Kommunes anvisninger.

Hvis Sonja Grønbjerg Pedersen vil opføre en trappe fra garagen til terrassen øst for sommerhuset, skal tegningerne hertil forelægges og godkendes af fredningsnævnet, inden projektet påbegyndes

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 30. september 2016

Vagn Kastbjerg

Denne afgørelse er sendt til:

Sonja Grønbjerg, sg@esenet.dk

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk

Varde Kommune, Teknik og Miljø, vardekommune@varde.dk

Varde Kommune, Mette Elisabeth Lauridsen, mele@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, pr. mail dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

6. oktober 2016 · J.nr.: NMK-522-00301 og NMK-522-00302 · KlageID: 85019 og 84784 · Ref.: RIFLI-NMKN

AFGØRELSE

i sag om etablering af strøm- og vandforsyning på Skallingen

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens¹ § 50, stk. 1 (fredningsdispensation).

Natur- og Miljøklagenævnet ændrer Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del, afslag af 2. juli 2015 på to ansøgninger om dispensation fra fredninger af Skallingen til at etablere hhv. el- og vandforsyning til sommerhusene på "Svenske Knolde".

Afslag på ansøgning om etablering af vandforsyning ophæves, idet dette projekt ikke findes at kræve dispensation fra fredningerne.

Afslag på ansøgning om dispensation til etablering af elforsyning ændres til en dispensation, idet der dog tilføjes følgende vilkår for dispensationen:

- Der må inden for det fredede område ikke monteres udendørsbelysning, hverken med eller uden sensorer.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 5 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1578 af 8. december 2015 om naturbeskyttelse med senere ændringer

² Lovbekendtgørelse nr. 1205 af 28. september 2016 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Fredningsnævnets afslag er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af en række af sommerhusejerne i området, repræsenteret af formanden for Skalling Vandlaug, Jens Mose, samt af sommerhusejer Sonja Grønbjerg, der også er medunderskriver på førstnævnte klage.

Fredningsnævnet har i afgørelsen vurderet, at de ansøgte projekter strider mod fredningernes overordnede formål, hvorfor der som følge heraf ikke kan dispenseres til projekternes gennemførelse.

I begge klager anføres navnlig, at det ansøgte ikke er i strid med fredningernes formål, og at fredningsnævnets afslag ikke kan gives med en øget brug af sommerhusene som begrundelse, idet der ikke i fredningen lægges begrænsninger på, hvor mange dage eller i hvilke perioder husene må bruges.

Sagens oplysninger

Sommerhusbebyggelsen, der ønskes forsynet med el og vand, ligger på den vestlige del af halvøen Skallingen og omfatter i alt 19 sommerhuse, hvoraf de 17 ligger i området "Svenske Knolde", mens 2 ligger lidt nordligere. Både sommerhuskolonien "Svenske Knolde" og de to fritliggende sommerhuse er omfattet af Fredningsnævnet for Ribe Amtsrådsreds' kendelse om Fredning af Skallingen af 2. december 1938.

Af fredningskendelsen, som blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939, fremgår det, at sagen om fredningen af Skallingen var rejst af Naturfredningsrådet, dels af landskabelige grunde og dels af videnskabelige grunde. Fredningen omfatter i alt ca. 2.295 ha.

Fredningsbestemmelserne indeholder bl.a. forbud mod bebyggelse, beplantning, opsætning af master, skure, beboelsesvogne, boder, badehuse og andre indretninger, der kan virke skæmmende på naturen.

For "Svenske Knolde" fremgår det, at området må sælges til sommerhusbyggelse på vilkår, at tegningerne til sommerhusene skal censureres af fredningsnævnet, som også skal godkende husenes placering i terrænet.

Dele af tracéet, hvor el- og vandledningerne ønskes nedgravet, er desuden omfattet af Overfredningsnævnet kendelse om supplerende fredning af arealer på Skallingen af 9. oktober 1980. Denne supplerende fredning omfatter ca. 118 ha, der ligger spredt inden for de ca. 2.295 ha, som i forvejen var omfattet af fredningen fra 1939. Jf. fredningsbestemmelserne tilsigter den supplerende fredning at forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetagelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen. Af Overfredningsnævnets afgørelse fremgår det, at fredningen primært blev gennemført med henblik på afståelse af de ca. 118 ha til staten, så Skallingen kunne undergives en samlet forsknings- og plejeindsats.

Skallingen er endvidere omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (primært strandeng samt mindre hedearealer) og indgår i Ramsarområde nr. 27 (Vadehavet), Fuglebeskyttelsesområde nr. 55 (Skallingen og Langli) samt Habitatområde nr. 78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde).

Af naturtyperne på Natura 2000-udpegningsgrundlaget for habitatområdet vil de ansøgte projekter overvejende berøre naturtypen strandeng, idet dele af ledningstracéet ønskes nedgravet inden for arealer, hvor denne naturtype er registreret. Endvidere vil en af de tekniske installationer (lavspændingsskab) blive placeret på et areal med strandeng. En mindre del af tracéet samt 2 af de tekniske installationer (et lavspændingsskab og en transformer), vil blive placeret på et areal med naturtyperne stabile kystklitter med urteagtigvegetation (grå klit og grønsværklit) og kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede). Stabile kystklitter med urteagtigvegetation og kystklitter med dværgbuskvegetation er prioriterede naturtyper. Øvrige naturtyper berøres ikke af projektet. Fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for en række yngle- og trækfugle.

Sommerhusene på Svenske Knolde var oprindeligt primitive og beskedne hytter uden nogen former for moderne faciliteter og er fortsat alle af relativt beskedne størrelse, med et registreret boligareal på mellem 18 og 73 m². De fleste huse er opført i 1950'erne og 60'erne, men flere af de oprindelige huse er i dag erstattet af nye. Husene forsynes i dag med vand fra egne boringer og med elektricitet fra individuelle løsninger.

Fredningsnævnet har siden 1993 meddelt dispensation til udskiftning af 6 af sommerhusene og henviser i alle sager til, at det i fredede områder er praksis at tillade udvidelse af eksisterende, nedslidte sommerhuse med umoderne faciliteter, således at sådanne huse må udvides med maksimalt 10 til 12 m² til indretning af moderne køkken- og toilet/badefaciliteter.

Ansøgningerne

Der er i den aktuelle sag ansøgt om dispensation til at nedlægge elkabler, tomrør til fibernet, opstilling af 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe med henblik på at etablere elforsyning til husene på Skallingen og til Naturstyrelsen Blåvandshuks vandpumpe, der forsyner ca. 650 kreaturer med drikkevand. Derudover er der ansøgt om dispensation til samtidig at nedlægge en vandledning til husene på Skallingen.

Begge ansøgninger er indgivet på vegne af en række af sommerhusejerne, af hhv. LandSyd (elforsyning) og Skalling Vandlaug (vandledning). Ansøgningen om at etablere elforsyning er tillige indgivet på vegne af Naturstyrelsen Blåvandshuk. Af ansøgningsmaterialet fremgår det, at sommerhusejernes ønske om elforsyning ikke udspringer af et behov for markant anderledes belysning end i dag, men af ønsker om bl.a. en modernisering af de indvendige installationer samt en større forsynings sikkerhed. Ønsket om at blive forsynet med vandværksvand skyldes, at vandkvaliteten i de private boringer har ændret sig, og at flere af dem ikke længere kan levere rent vand.

El- og vandledninger vil blive nedlagt i samme tracé, der vil løbe langs Skallingevej på hele strækningen.

Om gravearbejdet fremgår det af ansøgningsmaterialet, at ledningerne vil blive nedlagt på den mest skånsomme måde, som er jordfortrængning/nedpløjning (modsat gravearbejde, der er et noget større indgreb i jorden), samt at plovsporet dermed ikke vil være synligt i landskabet for eftertiden. Ansøger har desuden oplyst, at plovsporet fra nedpløjningen kun vil kunne ses som en smal sprække i jorden, sammenlignelig med spor efter almindelig pløjning. Hvor der er behov for at foretage en styret underboring af ledningerne, f.eks. idet tracéet krydser en vej, grøft el.lign., vil der blive behov for at grave huller på ca. 1 x 1 m i hver ende af underboringerne for at få fat på kablerne. Ifølge ansøgningsmaterialet vil der være tale om underboring på ca. 10 mindre strækninger.

Ledningerne vil blive lagt i en afstand af mellem ca. 2 og 5 m fra Skallingevej. Det er oplyst, at ledningerne som udgangspunkt placeres så tæt som muligt på vejen for at undgå unødigt påvirkning af naturen, men at man på grund af grøfter mv. nogle steder er nødt til at lægge dem lidt længere væk.

De 2 transformerenheder samt fiberskabet placeres langs kabeltracéet. Placeringen er jf. ansøgningsmaterialet valgt ud fra ønsket om, at de ikke må være synlige i terrænet og dermed kunne virke forstyrrende på oplevelsen af Skallingens natur.

De 5 lavspændingsskabe skulle som udgangspunkt også placeres langs Skallingevej, men vil ifølge supplerende oplysninger til ansøgningsmaterialet, blive placeret i tilknytning til eksisterende bebyggelse, så den landskabelige påvirkning reduceres.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen (nu Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning) har til de ansøgte projekter bemærket, at det efter styrelsens vurdering kun er etablering af el-skabe, transformerstationer o. lign, som forudsætter dispensation fra fredningen.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at etablering af el-skabe, transformerstationer o. lign i sig selv vil have en vis betydning for oplevelsen af det fredede område som uberørt, selvom installationerne placeres diskret. Som udgangspunkt vurderer Naturstyrelsen, at elskabe og transformerstation er placeret fornuftigt i de små tilgængelige beplantninger, men anbefaler dog Fredningsnævnet at overveje at kræve installationerne placeret direkte i forbindelse med de eksisterende sommerhuse. Ansøger har, som følge heraf, foreslået de 5 lavspændingsskabe placeret i tilknytning til sommerhusene. Ansøger har samtidig redegjort for placeringen af de to transformere, som af ansøger ikke vurderes at ville påvirke de landskabelige værdier i området.

Naturstyrelsen anfører desuden, at el- og vandinstallationer vil betyde øget benyttelse af sommerhusene og dermed øget trafik i området, ligesom elinstallationen vil betyde, at der kommer mere lys i husene i de mørke timer. Begge forhold vil betyde, at området vil synes mindre uberørt.

Varde Kommunes bemærkninger

Varde Kommune har i forhold til udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet bemærket, at flere af arterne er følsomme over for forstyrrelser fra et evt. stigende aktivitetsniveau eller øget anvendelse af udendørs belysning i området. Bl.a. derfor ønsker kommunen, at der i en evt. dispensation stilles vilkår om, at der ikke må monteres udendørsbelysning, hverken med eller uden sensorer.

I forhold til naturtyperne på udpegningsgrundlaget for habitatområdet bemærker kommunen bl.a., at strandengen er forholdsvis robust over for den pågældende type tilstandsændringer, og at indgrebet ikke vurderes at påvirke strandengen på en måde, der medfører varige tilstandsændringer. Om de prioriterede naturtyper klithede, grå klit og grøn klit bemærker kommunen bl.a., at disse er væsentlig mere sårbare og retableres langsomt.

Generelt vurderer kommunen skaderne i forhold til naturtyperne til at være acceptable, hvorimod det kan være vanskeligt at vurdere, hvorvidt brugen af området intensiveres som følge af opdateringen af husene med heraf følgende forstyrrelser af fuglene på udpegningsgrundlaget.

I forhold til kommunens evt. behandling af sagen efter naturbeskyttelseslovens § 3, oplyses at kommunen i den forbindelse vil vurdere behovet for at stille vilkår i forhold til arbejdets udførelse, såsom brug af køreplader, tidspunktet for arbejdets udførelse mm.

I forhold til områdets kulturhistoriske og landskabelige værdier ønsker kommunen endvidere, at der stilles vilkår til placering, udformning, materialer og farvevalg til de tekniske installationer, samt at disse skal fjernes, når de ikke længere er i brug. Varde Kommune henleder desuden opmærksomheden på, at der på Skallingen i fremtiden kan forventes potentielle udfordringer med oversvømmelser og højtstående grundvand, hvilket der bør tages højde for. Jf. kommunens klimatilpasningsplan.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet afholdt den 30. april 2015 møde og besigtigelse i sagen med deltagelse af Naturstyrelsen, Varde Kommune, LandSyd, SydEnergi, Skalling Vandlaug, Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforening samt en række af de berørte sommerhusejere.

Danmarks Naturfredningsforening anførte ved besigtigelsen bl.a., at el og vand i husene vil medføre at brugen af husene vil blive markant anderledes end i dag, hvor området henligger øde i det sene efterår, vinteren og det tidligere forår, hvor naturen så "kan komme sig" efter sommerens besøgende. Foreningen frygter, at der vil blive mere helårsturisme og finder, at det ansøgte strider imod fredningens formål.

Friluftsrådet har i forlængelse af besigtigelsen oplyst, at man er imod at der gives tilladelse til at etablere strøm og vand på Skallingen. Friluftsrådet anfører, at Skallingen er et unikt naturområde, og at det aldrig har været hensigten, at der skulle opstå et moderne sommerhusområde. Rådet frygter navnlig, at der i fremtiden vil komme flere ansøgninger om at dispensere fra fredningsbestemmelserne, hvilket bl.a. kan føre til at området mister betydning i international forskning.

Fredningsnævnet har fra sommerhusejerne modtaget en lang række partsindlæg, både før, under og efter besigtigelsen. Ved besigtigelsen påpegede formanden for grundejerforeningen, at det ikke er foreningen, som har taget initiativet til ansøgningerne, og at foreningen er neutral i spørgsmålene. Dette skyldes at sommerhusejerne ikke er enige om, hvorvidt det er en god idé at opgradere husene med rindende vand og strøm.

De sommerhusejere, der er fortalere for projekterne, ønsker navnlig at få adgang til rent vand og sikker elforsyning samt mulighed for tidssvarende sanitære faciliteter. Herunder henvises til at fredningsnævnet adskillige gange har dispenseret til udvidelser af sommerhusene med 10-12 m² til køkken- og badefaciliteter, og at muligheden for nu at få rent vand også er et ønske om tidssvarende sanitære forhold. Desuden mener disse sommerhusejere, at ledningerne ikke vil have betydning for naturen eller landskabet, når de først er lagt i jorden. Det anføres også, at elforsyning vil forebygge at der etableres alternative strømkilder, som ikke nødvendigvis er i overensstemmelse med fredningen (solfangere, solceller og generatorer). Endelig bemærkes det, at en evt. slitage fra brugen af husene er minimal sammenlignet med den øvrige mængde af turister mv. på Skallingen.

De sommerhusejere, der er i mod projekterne, anfører at forsyning med el og vand vil ødelægge Skallingen som uberørt naturområde, og at alle med ejendom på Skallingen må underordne sig naturens vilkår. Det frygtes, at lettere adgang til el og vand vil føre til øget brug af husene og dermed flere ansøgninger om udvidelser, med følgevirkninger som prisstigninger, udlejning mv. Disse sommerhusejere mener, at ansøgningerne er begrundet i komfortsyn, hvilket ikke er en begrundelse for at dispensere fra fredningen.

Fredningsnævnet meddelte den 2. juli 2015 afslag på begge ansøgninger i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, idet nævnet vurderer, at de to projekter strider mod det overordnede formål med fredningerne af Skallingen, og at der som følge heraf ikke kan dispenseres til projekternes gennemførelse.

Som begrundelse anfører fredningsnævnet, at der med forsyning af sommerhusene med el og vand vil ske en modernisering af sommerhusene, som vil åbne mulighed for en ændret og udvidet anvendelse af husene og dermed resultere i et øget tryk på naturen, ligesom det ændrede brugsmønster af husene vil kunne resultere i en negativ effekt for forsknings- og plejeindsatsen på Skallingen. Fredningsnævnet bemærker endvidere, at den øgede urbanisering allerede har påvirket Skallingen, og at denne udvikling vil eskalere, såfremt der dispenseres til gennemførelsen af de ansøgte projekter.

Om selve indgrebet i naturen i forbindelse med det ansøgte anlægsarbejde fremgår det af fredningsnævnets afgørelse, at nævnet vurderer, at dette er af begrænset omfang.

Klagerne

Jens Mose, der har klaget på vegne af ejerne af 9 af de berørte sommerhuse, anfører navnlig, at afslagene ikke kan gives med en øget brug af husene som begrundelse, idet der ikke i fredningen lægges begrænsninger på, hvor mange dage eller i hvilke perioder husene må bruges.

Klager mener desuden, at der er naturlige begrænsninger for brugen af husene, idet adgangsvejen til Skallingen jævnligt oversvømmes og idet husene er så små, at helårsbrug og udlejning ikke vil ske i praksis.

Klager henviser endvidere til fredningsnævnets praksis med at tillade udvidelse af eksisterende huse med henblik på at der indrettes tidssvarende sanitære forhold. Klager finder det i den forbindelse uforståeligt og betænkeligt, at fredningsnævnet samtidig meddeler afslag til at forsyne de lovlige boliger med rent vand.

I klagen anføres også, at fredningsnævnets argument om at en øget brug af husene vil resultere i en negativ effekt for forsknings- og plejeindsatsen på Skallingen er ubegrundet og vilkårligt, idet der ikke redegøres for hvilken forskning, der vil blive berørt. Klager henviser i den forbindelse til, at den eneste konkrete bekymring, der er nævnt, er at visse fuglearter kan være følsomme overfor forstyrrelser som f.eks. udendørsbelysning.

Klager har endvidere anført, at fredningsnævnets afgørelse mangler proportionalitet set i forhold til det tryk på naturen, som følger af de mange øvrige besøgende på Skallingen. I forbindelse med fredningen af yderligere arealer på Skallingen blev antallet af besøgende på Skallingen i 1979 estimeret til ca. 200.000 årligt. Lægges hertil at adgangen til og interessen for Skallingen siden da kun er blevet større, bl.a. i kraft af minerydningen samt udpegningen som en del af Nationalpark Vade-

havet, er antallet af besøgende formentlig endnu højere i dag. Klager mener således, at den slitage som en evt. øget brug af husene måtte medføre, vil være meget begrænset i forhold til den slitage, der stammer fra de mange øvrige besøgende.

Sonja Grønberg, der har indgivet særskilt klage, uddyber og gengiver i sin klage i store træk synspunkterne fra den fælles klage.

Af yderligere bemærkninger anfører Sonja Grønberg, at strøm på Skallingen ikke kan anses som en luksus, men derimod er livsnødvendig ved ophold på Skallingen uden for højsæsonen, da man har behov for at kunne komme i kontakt med fastlandet, hvis man kommer til skade og derfor har behov for adgang til strøm for at kunne oplade en mobiltelefon.

I relation til proportionalitet nævner Sonja Grønberg desuden, at antallet af besøgende på Skallingen er mangedoblet efter at området er blevet en del af Nationalpark Vadehavet og optaget på UNESCOs verdensarvsliste. Særligt nævnes, at både Naturstyrelsen og private aktører arrangerer daglige traktorbussture til Skallingen. Turene har plads til 70 personer pr. tur og kører ad ruter, som normalt kun kan opleves til fods eller på cykel. Yderligere nævnes, at de ca. 650 kreaturer, der græsser på Skallingen, også øger trykket på naturen i højere grad end de få sommerhusejere vil kunne.

Sonja Grønberg giver i øvrigt i sin klage udtryk for på flere områder at være utilfreds med både fredningsnævnets behandling af den konkrete sag, og fredningsnævnets og Naturstyrelsen administration af fredningen og handlinger inden for det fredede område generelt og rejser i klagen en del spørgsmål, som henhører under tilsynsmyndighedernes kompetence.

Øvrige bemærkninger

I forbindelse med indgivelse af klagerne, har Natur- og Miljøklagenævnet modtaget en henvendelse fra sommerhusejer Marianne Eltong Gade, på vegne af ejerne af 2 af de sommerhuse, hvor man er modstandere af vand- og elforsyningsprojekterne. I henvendelsen gentages i det væsentligste en række af de bemærkninger, som også har været fremført i forbindelse med fredningsnævnets behandling af sagen.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har deltaget 9 af Natur- og Miljøklagenævnets 10 medlemmer: Pernille Christensen (formand), Ole Pilgaard Andersen, Jeppe Brogård, Torben Hansen, Marianne Højgaard Pedersen, Peter Thyssen, Jens Vibjerg, Henrik Waaben og Pelle Andersen-Harild

Natur- og Miljøklagenævnet har den 21. september 2016 foretaget besigtigelse i sagen.

Ved besigtigelsen deltog på vegne af de 9 sommerhusejere Jens Mose, formand for grundejerforeningen Erik Lauridsen, samt repræsentanter for hhv. LandSyd, Syd Energi, Naturstyrelsen Blåvandshuk, Varde Kommune samt Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling.

Ifølge naturbeskyttelseslovens³ § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

³ Lovbekendtgørelse nr. 1578 af 8. december 2015 om naturbeskyttelse med senere ændringer

Fredningsnævnet kan i henhold til stk. 2, kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Videre afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningsnævnet meddelte den 2. juli 2015 afslag på begge ansøgninger i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, idet nævnet vurderer, at de to projekter strider mod det overordnede formål med fredningerne af Skallingen, og at der som følge heraf ikke kan dispenseres til projekternes gennemførelse.

Som begrundelse anfører fredningsnævnet, at der med gennemførelse af projekterne vil ske en modernisering af sommerhusene, som vil åbne mulighed for en ændret og udvidet anvendelse af husene og dermed resultere i et øget tryk på naturen, ligesom det ændrede brugsmønster af husene vil kunne resultere i en negativ effekt for forsknings- og plejeindsatsen på Skallingen. Fredningsnævnet bemærker endvidere, at den øgede urbanisering allerede har påvirket Skallingen og at denne udvikling vil eskalere, såfremt der dispenseres til gennemførelsen af de ansøgte projekter.

Om selve indgrebet i naturen i forbindelse med det ansøgte anlægsarbejde fremgår det af fredningsnævnets afgørelse, at nævnet vurderer, at dette er af begrænset omfang. Natur- og Miljøklagenævnet forstår dette således, at det ifølge fredningsnævnets opfattelse ikke er gravearbejdet eller placeringen af de tekniske installationer, der er i strid med fredningens formål.

Fredningerne af Skallingen

Fredningerne af Skallingen indeholder ikke udtrykkelige formålsbestemmelser. Formålet med fredningerne må derfor fastlægges under hensyn til fredningsbestemmelserne og det oplyste om baggrunden for fredningssagerne.

Af fredningskendelsen, som blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939, fremgår det, at sagen om fredningen af Skallingen var rejst af Naturfredningsrådet, dels af landskabelige grunde og dels af videnskabelige grunde.

Den 9. oktober 1980 afsagde Overfredningsnævnet kendelse om supplerende fredning af 118 ha af de i forvejen fredede arealer på Skallingen, bl.a. med den begrundelse, at Skallingen burde undergives en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen i de naturhistoriske forhold i området.

Det fremgår således af baggrunden for de to fredningskendelser, at de naturvidenskabelige og landskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen, var afgørende for fredningerne og fredningsbestemmelserne, der blev fastsat.

Den supplerende fredning fra 1980 tilsigter at forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetagelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen. Af Overfredningsnævnets afgørelse fremgår det, at fredningen primært blev gennemført med henblik på afståelse af de ca. 118 ha til staten, så Skallingen kunne undergives en samlet forsknings- og plejeindsats. Fredningsbestemmelserne i 1980-fredningen indeholder derimod ikke bestemmelser vedr. terrænændrin-

ger og lignende, som kunne være relevante i forhold til det gravearbejde, som de ansøgte projekter medfører inden for denne fredning.

Natur- og Miljøklagenævnet finder på baggrund af ovenstående, at de ansøgte projekter ikke er i strid med kendelsen fra 1980.

Ifølge fredningsbestemmelserne i fredningskendelsen fra 1939 må området ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe master, skure, beboelseskøretøjer, boder, badehuse eller andre indretninger, der kan virke skæmmende.

På baggrund af forbuddet mod bebyggelse mv. er det Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at placeringen af de tekniske installationer (transformer, fiberskab og lavspændingsskabe) er i strid med fredningsbestemmelserne i 1939-fredningen. Idet nævnet betragter nedlæggelse af ledninger og opstilling af de tekniske installationer som et samlet hele, finder nævnet, at gennemførelse af elforsyningsprojektet kræver dispensation fra 1939-fredningen.

Fredningskendelsen fra 1939 indeholder derimod ingen bestemmelser vedr. terrænændringer og lignende, som kan være relevante i forhold til det ansøgte gravearbejde, isoleret set. Idet projektet vedr. vandforsyning alene indebærer gravearbejde, er det Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at dette projekt, isoleret set, vil kunne gennemføres uden dispensation fra fredningerne på Skallingen.

Idet Natur- og Miljøklagenævnet således vurderer, at det kun er projektet vedr. etablering af elforsyning, der kræver dispensation fra 1939-fredningen, skal nævnet herefter tage stilling til, om der er grundlag for at meddele dispensation fra fredningsbestemmelser til gennemførelse af projektet, jf. § 50, stk. 1 og 2.

Bemærkninger vedr. mulighed for dispensation - § 50, stk. 1

Der er ansøgt om dispensation til at nedlægge elkabler, tomrør til fibernet, opstilling af 2 transformere, 1 fiberskab og 5 lavspændingsskabe med henblik på at etablere elforsyning til husene på Skallingen og til Naturstyrelsen Blåvandshuks vandpumpe, der forsyner ca. 650 kreaturer med drikkevand, samt til at nedlægge en vandledning til husene på Skallingen.

Den samlede længde af den del af tracéet, der ligger inden for fredningen er, jf. Natur- og Miljøklagenævnets opmåling på kort på i alt ca. 5,2 km. Ud fra en skønsmæssig betragtning vil gravearbejde i forbindelse med projektet berøre max. 0,2 ha inden for det fredede område, ud af i alt 2.295 ha fredet areal. Natur- og Miljøklagenævnet finder på baggrund heraf, at selve indgrebet i naturen i forbindelse med det ansøgte anlægsarbejde, er af begrænset omfang.

Sommerhusejerne, der ønsker projekterne gennemført, anfører, at man i sommerhusene vil få adgang til sikker el-forsyning samt rent drikkevand. Den øgede forsyningsikkerhed vil både betyde en større sikkerhed i forhold til at kunne tilkalde hjælp til Skallingen i nødstilfælde samt en mulighed for at etablere tidssvarende sanitære faciliteter i husene, i overensstemmelse med de dispensationer, der er givet af fredningsnævnet til udvidelser af en række af husene til bl.a. dette formål. Med elforsyningen vil Naturstyrelsen Blåvandshuks pumpeanlæg til vanding af kreaturerne, der afgræsser Skallingen, desuden blive mere driftssikkert.

Set i lyset af fredningsnævnets hidtidige praksis med at dispensere til udskiftning af sommerhusene på Skallingen, herunder modernisering af de sanitære forhold, finder Natur- og Miljøklagenævnet, at sommerhusejerne på Skallingen, på trods af områdets særegne kendetegn og bebyggelsens relativt primitive karakter, har en rimelig forventning om adgang til tilhørende vand og strøm.

Nævnet er dog samtidig opmærksom på, at der med etablering af elforsyning til området er risiko for at området ændrer karakter, herunder særligt at der kan komme øget belysning i området i de mørke timer, hvor området ellers er kendetegnet ved at være sparsomt oplyst. For at afværge uheldig lysforurening i området, er det Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at yderligere belysning så vidt muligt bør undgås, hvorfor der i en dispensation bør stilles vilkår om, at der ikke må etableres udendørsbelysning i området.

Bemærkninger vedr. mulighed for dispensation - § 50, stk. 2

Med hensyn til mulige konsekvenser for fuglearterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet samt for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området skal Natur- og Miljøklagenævnet, jf. § 50, stk. 2, vurdere om det ansøgte indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet har i forbindelse med sagen anmodet Varde Kommune om at vurdere de ansøgte projekters betydning for de arter, levesteder og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000. Varde Kommune har hertil oplyst, at flere af fuglearterne på udpegningsgrundlaget er følsomme overfor forstyrrelser fra et eventuelt stigende aktivitetsniveau eller øget anvendelse af udendørs belysning i området. Kommunen har imidlertid ikke redegjort yderligere for, hvilke arter det drejer sig om. Kommunen bemærker desuden, at det kan være vanskeligt at vurdere, hvorvidt de ansøgte projekter vil medføre en ændret anvendelse af området og sommerhusene med heraf følgende forstyrrelser af fuglene på udpegningsgrundlaget. Af hensyn til bl.a. fuglelivet foreslår kommunen, at en evt. dispensation ledsages af vilkår om at der ikke må monteres udendørsbelysning i området, hverken med eller uden sensorer, idet sensorer vil kunne aktiveres af større fugle.

Ud fra det oplyste er det Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil indebære væsentlige forstyrrelser for fuglelivet på Skallingen, og at evt. forstyrrelser, som følge af at sommerhusene forsynes med el, vil kunne begrænses ved at der i en evt. dispensation stilles vilkår om at der ikke må monteres udendørsbelysning i området.

Om naturtyperne på udpegningsgrundlaget for habitatområdet bemærker Varde Kommune bl.a., at strandengen er forholdsvis robust over for den pågældende type tilstandsændringer, og at indgrebet ikke vurderes at påvirke strandengen på en måde, der medfører varige tilstandsændringer. Om naturtyperne klithede, grå klit og grøn klit bemærker kommunen bl.a., at disse er væsentlig mere sårbare og reetableres langsomt. Kommunen anfører dog, at man generelt vurderer skaderne i forhold til naturtyperne til at være acceptable.

Ifølge Natur- og Miljøklagenævnets vurdering vil de ansøgte projekter skønsmæssigt berøre max. 1200 m² af naturtypen strandeng (*ikke-prioriteret* naturtype), idet dele af ledningstracéet (af nævnet opmålt til ca. 4 km) ønskes nedgravet inden for arealer, hvor denne naturtype er registreret. Derudover vil max. 50 m² af naturtyperne grå klit/grønsværklit og klithede (*prioriterede* naturtyper) blive berørt, idet en mindre del af tracéet (af nævnet opmålt til ca. 150 m) vil blive placeret på et areal med disse naturtyper. Endvidere vil en af de tekniske installationer (lavspændingsskab) blive placeret

på et areal med strandeng, mens 2 installationer (et lavspændingsskab og en transformer), vil blive placeret på et areal med naturtyperne grå klit/grønsværklit og klithede.

Ifølge Natura 2000-planen for Natura 2000-område 89, delplan for habitatområde nr. 78, og basisanalysen hertil, at der i habitatområdet er 951 ha grå/grøn klit, 1427 ha klithede og 6600 ha strandeng.

Ifølge Natur- og Miljøklagenævnets opfattelse vil projektets påvirkning af dette udpegningsgrundlag være af en så bagatelagtig størrelse, at Natura 2000-området ikke vil blive påvirket væsentligt. Habitatdirektivet findes således ikke, at være til hinder for meddelelse af dispensation fra fredningen.

Natur- og Miljøklagenævnet vurderer endvidere, at heller ikke det øvrige udpegningsgrundlag vil blive påvirket væsentligt som følge af det ansøgte.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse - opsummering

Et flertal på 8 af nævnets 9 medlemmer finder, modsat fredningsnævnet, ikke at de ansøgte projekter strider mod det overordnede formål med fredningerne af Skallingen. Flertallet vurderer desuden, at det ansøgte projekt vedr. etablering af vandforsyning, isoleret set, kan gennemføres uden dispensation fra fredningerne.

Ud fra en samlet vurdering stemmer samme flertal for at ændre fredningsnævnets afslag på ansøgning om etablering af elforsyning til en dispensation, på vilkår af, at der ikke må monteres udendørsbelysning, hverken med eller uden sensorer.

Et mindretal (Pelle Andersen-Harild) stemmer for at stadfæste fredningsnævnets afslag på ansøgning om etablering af vand- og elforsyning.

I overensstemmelse med flertallets stemmeafgivning går Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse herefter ud på at fredningsnævnets afgørelse af 2. juli 2015 ændres således, at afslag på ansøgning om etablering af vandforsyning ophæves, samt at afslag på ansøgning om dispensation til etablering af elforsyning ændres til en dispensation, idet der tilføjes følgende vilkår for dispensationen:

- Der må inden for det fredede område ikke monteres udendørsbelysning, hverken med eller uden sensorer.

Natur- og Miljøklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

På Natur- og Miljøklagenævnets vegne

Rikke Flinterup
Sagsbehandler

Afgørelsen er sendt til:

Jens Mose, Hans Brogesvej 10, 8280 Brabrand Jens.Mose@skolekom.dk

Anette Uldahl Rohde, ar@slagtertheilgaard.dk

Sonja Skou Grønberg Pedersen, Eriksensvej 49, 6710 Esbjerg V, sg@esenet.dk

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del, sagsnummer.: FN-SJN-22/2014 / 22/2014,
biran@domstol.dk

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, svana@svana.dk

Naturstyrelsen Blåvandshuk, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl, BLH@nst.dk

Varde Kommune, Teknik og Miljø, vardekommune@varde.dk og mele@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, varde@dn.dk og dn@dn.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokalafdeling Varde, varde@dof.dk og dof@dof.dk

Landinspektør Kim Mogensen, LandSyd, Hedemarken 9, 7200 Grindsted kim@landsyd.dk

SydEnergi, projektkoordinator Kasper M. Sørensen, Edison Park 1, 6715 Esbjerg N, kams@se.dk

Formand for grundejerforeningen Skallingen, Erik Lauridsen, Edelsvej 5, 6700 Esbjerg, elefant@esenet.dk

Marianne Eltong Gade, Livjærggade 41, 5. tv., 2100 København Ø, Marianne.Eltong.gade@gmail.com

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-57-2016: Ansøgning om dispensation til at restaurere 4 små vådområder på Skallingen.

Fredningsregisteret: Reg. nr.: 00637.00 - Skallingen

Ansøgningen:

Fredningsnævnet har den 22. august 2016 fra Varde Kommune modtaget en ansøgning fra Nationalpark Vadehavet og Naturstyrelsen Blåvandshuk v/Rådgivningsfirmaet Ravnhøj Consult, Aabenraa, om dispensation til at restaurere 4 små vådområder på Skallingen, hvor den beskyttede strandtude, som er opført på habitatdirektivets bilag IV, lever.

Det fremgår af ansøgningen, at vådområderne er på ejendommen matr. nr. 72 Ho by, Ho, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 28. december 1939 om fredning af Skallingen.

Fredningen er en status quo fredning, der har til formål at opretholde og bevare de landskabelige og videnskabelige værdier på Skallingen.

Ejendommen ligger i Nationalpark Vadehavet, der indgår i Natura 2000 området – habitatområde nr. 78, fuglebeskyttelsesområde nr. 55 og Ramsarområde nr. 27. Ejendommen er kortlagt som naturtype strandeng og er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Fredningsnævnet skal derfor behandle sagen og tage stilling, om der kan dispenseres i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til projektets gennemførelse.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse:

Denne sag er behandlet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Naturstyrelsen Blåvandshuk dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til at restaurere de 4 vådområder.

Vilkår for dispensationen:

Der gælder disse vilkår for dispensation:

1. Graveområdet skal følge den naturlige kant af lavningerne.
2. Vådområderne skal udformes cirka som en flad skål med anlæg af bredprofilen i ca. 1:9.
3. Opgravet/afskrabt materiale skal udplaneres ved de to drikkesteder og fangfolden, der er markeret på kortet, som er vedhæftet afgørelsen.

Hvis vilkårene ikke overholdes, bortfalder dispensationen.

Sagens baggrund:

Naturstyrelsen Blåvandhuks rådgiver, konsulent Jesper Tofft, Ravnhøj Consult, har anført i ansøgningen, der er sendt til Varde Kommune, at Nationalpark Vadehavet og Naturstyrelsen Blåvandshuk vil oprense 4 lave periodiske småsøer på Skallingen.

Projektet er beskrevet således i ansøgningen:

"...

Projektet er et led i et stort projekt for det meste af Vadehavet, som har til formål at forbedre ynglesteder til den truede strandtudse, der som rødliste-art og omfattet af EU's habitatdirektiv, er underlagt særlig beskyttelse. En forundersøgelse iværksat af nationalparken i 2014-15 viste, at bestanden af strandtudse er lokalt truet og er forsvundet flere steder, f.eks. i fastlandsmarsken syd for Tjæreborg-egnen og til grænsen til Tyskland. Andre steder som på Rømø, Fanø og Skallingen er udtørring af ynglestederne et problem, ligesom hyppigere vinteroversvømmelser bringer saltvand og fisk ind i de lavvandede småsøer og andre vandsamlinger på de lave strandenge. Ingen af disse ting trives strandtudsen med.

Der er foretaget besigtigelse med en repræsentant for Naturstyrelsen og Jens Vahl fra Varde Kommune, og Jens Vahl har deltaget i udpegningen af områderne og rådgivet omkring den konkrete udformning samt deponeringen af den opgravede jord.

De 4 udvalgte ynglesteder, som ønskes uddybet for at hindre en for tidlig udtørring, er periodiske småsøer med mudderbund og få almindelige sumpplanter som tagrør m.m.

I det følgende beskrives de 4 steder og benævnes "S1- S4" - og der henvises til vedlagte kort og fotos. De indtegnede lokaliteter på kortene er ikke målfaste.

I alle tilfælde er målet, at stederne ikke tørrer ud allerede i maj, men først længere hen på sommeren, og forbedringen af ynglestederne vil således bestå i, at der i hvert område - efter behov og fugtighedsgrad i jorden - afskrabes 10-30 cm sand og mudder. Der vil ikke ske nogen udvidelser af de naturlige lavninger, så graveområdet vil følge den naturlige kant af lavningen. Udformningen vil ske ca. som en flad skål med anlæg af bredprofilen i ca. 1:9.

S1: I en åben lavning i en lille lav rørbevoksning laves en uddybning efter ovenstående princip på en størrelse af ca. 10 X 15 m - dvs. 150 m². - Den opgravede jord køres bort og deponeres ved sandet på et drikkevandssted til kreaturer. Her er der ingen vegetation, og sand og lidt mudder vil hurtigt blive trådt sammen af kreaturer. Stedet er angivet på kort.

S2: I en tidligt udtørrende lavning på ca. 800-900 m² med sandbund foretages en afskrabning efter ovennævnte principper. Den opgravede jord køres bort og deponeres i fangfolden, hvor Naturstyrelsen har givet udtryk for, at der mangler sand til kreaturerne.

S3: I en tidligt udtørrende lavning på ca. 8 X 20 m, dvs. 150 m² med sand- og mudderbund foretages en afskrabning efter ovennævnte principper. Den opgravede jord placeres som ved S2.

S4: I en tidligt udtørrende lang smal lavning på 50 m i længden og 3-8 m i bredden, dvs. ca. 250 m², foretages en afskrabning efter ovennævnte principper. den opgravede jord placeres ved et nærliggende drikkevandssted, hvor der er åben sandbund.

Det forventes, at disse initiativer vil forsinke den gennemsnitlige naturlige udtørring af ynglestederne, så de først tørrer ud tidligst i slutningen af juni eller hen i juli-august. Derved vil der i de fleste år være gode muligheder for at haletudserne kan nå at forvandle sig til små tudser inden udtørring, og de vil således overleve, og gå på land.

Det er endvidere aftalt med Naturstyrelsen, at man forsøgsvis vil indhegne ynglestederne i maj-august for at hindre kreaturerne i at tilføre urin og ekskrementer til vandet. I august-september vil kreaturer komme til og nedgræsse kanterne, så disse står med lav vegetation til næste forår, når tudserne skal i gang med deres parringsspil, som netop foregår lige i vandkanten på 2-4 cm dybt vand..."

Varde Kommune har i en mail af 22. august 2016 til fredningsnævnet vurderet projektets betydning for Natura-2000 området, og har oplyst, at ejendommen matr. nr. 72 Ho by, Ho, indgår i Habitatområde nr. 78 Vadehavet, Fuglebeskyttelsesområde nr. 55 Skallingen og Langli, der er udpeget for en lang række arter og naturtyper, samt Ramsarområde Vadehavet, der er udpeget for store forekomster af vandfugle.

Varde Kommune anfører herefter, at

"Der kan ifølge habitatbekendtgørelsen som udgangspunkt kun gives tilladelse til det ansøgte, såfremt projektet ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt, - herunder at det ikke vil forringe bevaringsstatus eller muligheden for at opfylde bevaringsmålsætningen for de arter og naturtyper, området er udpeget for. Den berørte strandeng indgår i udpegningsgrundlaget, men Varde Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet ikke forringer bevaringsstatus eller muligheden for at opfylde bevaringsmålsætningen.

...

Det bemærkes, at lokaliteten for projekt S2 er vist med en smule forkert placering i ansøgningsmaterialet. Varde Kommune har derfor udarbejdet vedlagte kortbilag ... der viser den korrekte placering..."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har i høringsbrev, udsendt den 13. oktober 2016, anmodet Naturstyrelsen Blåvandshuk, Varde Kommune, Teknik og Miljø, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, København, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 27. oktober 2016.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod ansøgningen.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår af kendelsen om fredningen af Skallingen og Overfredningsnævnets begrundelse for gennemførelsen af fredningen, at de videnskabelige og landskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen, var afgørende for fredningen og de fredningsbestemmelser, der blev fastsat for Skallingen, og som understreger halvøens enestående internationale betydning. Fredningen af Skallingen skal derfor sikre og bevare de landskabelige og videnskabelige værdier, der knytter sig til området.

Skallingen ligger i et internationalt naturbeskyttelsesområde - EF-habitatområde nr. 78, Vadehavet, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 55, Skallingen og Langli, samt Ramsarområde nr. 27.

Fredningsnævnet skal ved afgørelsen af sagen derfor tillige vurdere, om det ansøgte indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder eller betydelige forstyrrelser af de arter, området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, såfremt betingelserne for at dispensere til restaurering af de 4 vådområder, hvor den beskyttede strandtudse, lever, er opfyldt.

Kendelsen om fredningen af Skallingen indeholder ikke bestemmelser om forbud mod terrænændringer eller terrænreguleringer.

Baggrunden for ansøgningen om restaurering af vådområderne er at sikre, at vådområderne ikke udtørres eller først udtørres så sent på sommeren, at haletudserne kan nå at udvikle sig til strandtudser. Strandtudsen er optaget på Habitatdirektivets bilag IV. Projektet vil derfor bidrage til at sikre levesteder for strandtudsen og bevare bestanden af strandtudser.

I betragtning af baggrunden for fredningen af Skallingen vurderer fredningsnævnet derfor, at det ikke strider mod fredningen at dispensere til restaureringen af vådområderne.

Fredningsnævnet vurderer af de samme grunde, at projektet ikke strider mod Danmarks forpligtelser i forhold de regler, der gælder for EF-habitatområderne og Natura 2000-området.

Fredningsnævnet meddeler herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Nationalpark Vadehavet og Naturstyrelsen Blåvandshuk dispensation til at restaurere vådområderne på de vilkår, der fastsat i afsnittet "Vilkår for dispensationen".

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 18. november 2016

Vagn Kastbjerg,
Formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen Blåvandshuk – mail: blaavandshuk@sns.dk

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, Haraldsgade 53, 2100 København Ø – mail: svana@svana.dk

Varde Kommune, Teknik og Miljø – mail: vardekommune@varde.dk

Varde Kommune, biolog Jens Vahl – mail: jerv@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – mail: dn@dn.dk

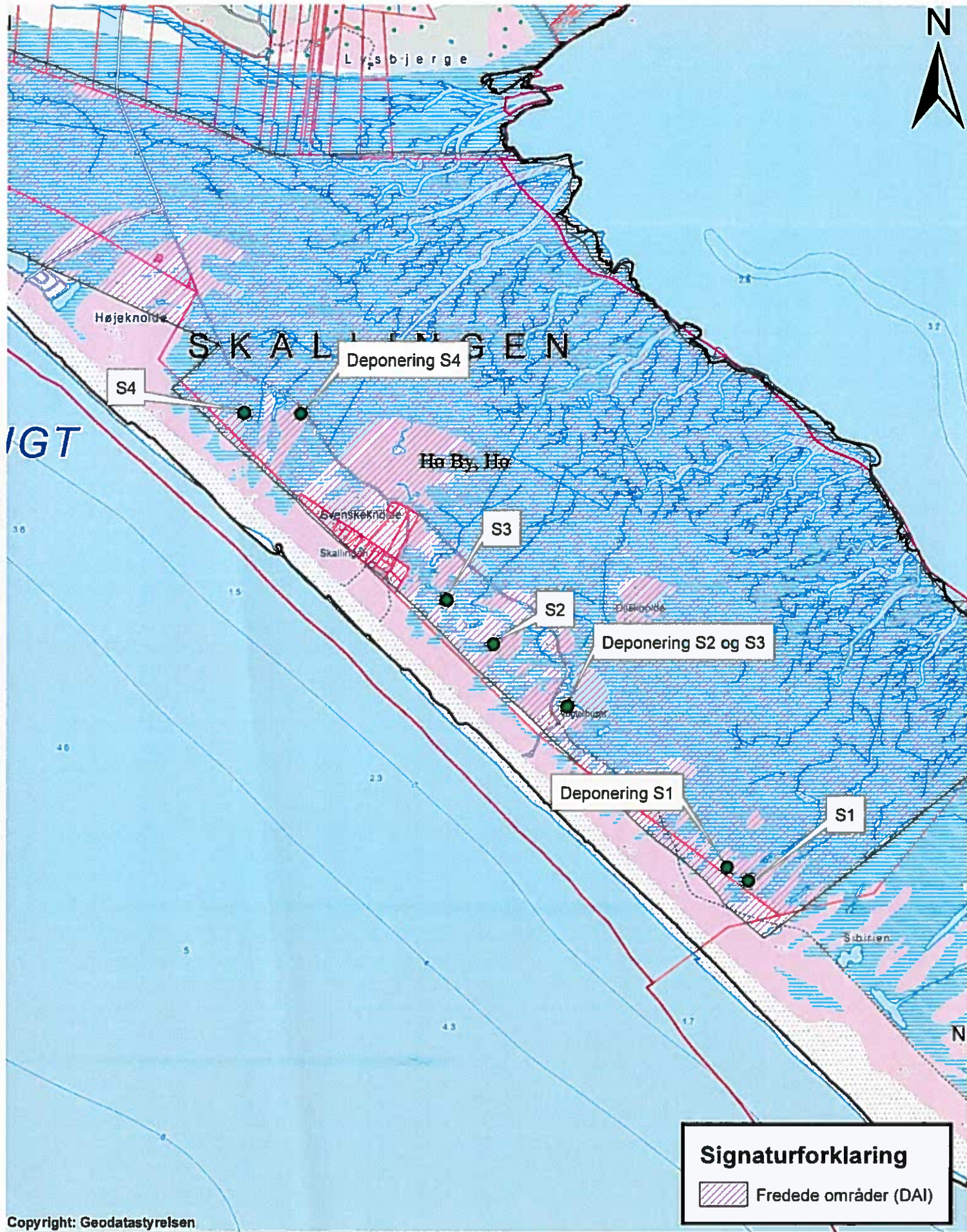
Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen – mail: varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scandiegade 13, 2450 København SV – mail: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann – mail: fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokal – mail: varde@dof.dk

Copyright: Geodatastyrelsen

Restaurering af små vådområder på Skallingen for strandtudsens. Angivelse af projektområderne S1 - S4 og af deponeringsarealer.

Målforshold 1:25.000

Dato 22. august 2016

Sagsbeh. Jens Vahl

Sags nr. 16/8251

Naturcenteret

Varde Kommune - Bytoften 2 - DK 6800 Varde - Tlf. 79 94 68 00
www.vardekommune.dk - E-mail: vardekommune@varde.dk

Varde Kommune

23. oktober 2019
Sagsnr.: 18/05418
KlageID: 121665

Denne afgørelse vedrører en dispensationsafgørelse fra
Fredningsnævnet med sagsnr. FN-SJN-28-2016.
[Klik her for at se afgørelsen.](#)

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af afslag på dispensation i sag om lovliggørelse af trappe og beplantning med tilhørende terrænændringer inden for fredningen af Skallingen i Varde Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nmkn@naevneneshus.dk
naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3 (fredningsdispensation).¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig dels afgørelse af 30. september 2016 om afslag på lovliggørende dispensation fra fredningen af Skallingen til opførelse af en trappe samt etablering af havebeplantning med tilhørende terrænændringer på matr. nr. 83b Ho By, Ho, beliggende Skallingevej 24, 6857 Blåvand i Varde Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 27. oktober 2016 påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ejendommens ejer.

Sagen er pr. 1. februar 2017 overgået til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. § 24, stk. 6, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klager har navnlig anført, at der for både trappens og havebeplantningens vedkommende er tale om genskabelse af tidligere forhold, der ikke kræver lovliggørende dispensation.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.8.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen

Klagers ejendom på 2.390 m² ligger i landzone, ca. 200 m nordøst for et område med 17 sommerhuse, der i fredningskendelsen er betegnet som ”Svenske Knolde”. Ejendommen afgrænses mod nord af Skallingevej.

Det fremgår af sagen, at ejendommen omfatter arealer, der blev udstykket fra to ejendomme, der på fredningstidspunktet var noteret som matr. nr. 83 Ho By, Ho og matr. nr. 89 smst., og som begge var omfattet af fredningen. Ved sammenlægningen blev ejendommen matrikuleret som matr. nr. 83b Ho By, Ho.

Det eksisterende sommerhus er ifølge oplysninger fra BBR opført i 1993 og har et samlet boligareal på 73 m². I BBR er desuden noteret, at der på ejendommen findes en garage på 33 m², opført i 1964. Garagen ligger umiddelbart nordvest for sommerhuset.

Ejendommen var før opførelsen af sommerhuset bebygget med en jagthytte. Jagthyten fandtes på arealet ved fredningens gennemførelse og er omtalt i fredningskendelsen.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. december 1939 om fredning af Skallingen. Fredningsbestemmelserne indeholder forbud mod bebyggelse og beplantning samt mod opsætning af skure, beboelsesvogne, boder, badehuse og andre indretninger, der kan virke skæmmende på naturen. Overfredningsnævnet afsagde den 9. oktober 1980 kendelse om supplerende fredning af arealer på Skallingen og

fredede ca. 118 ha, der ligger spredt i området i det væsentlige uden synlige skel, med det formål at kunne udføre en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen på Skallingen.

Ejendommen ligger i et område, der indgår i Ramsarområde nr. 27 (Vadehavet), Fuglebeskyttelsesområde nr. 55 (Skallingen og Langli) samt Habitatområde nr. 78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde).

Hele ejendommen er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper (primært hede).

2.2 Beskrivelse af trappen

Trappen er en betonkonstruktion, der er støbt i et sammenhængende stykke og anlagt som erstatning for en tidligere trappe, der bestod af betonfliser med samme bredde og forløb som den tidligere. Ifølge klagers oplysninger blev den tidligere trappe etableret i forbindelse med opførelse af sommerhuset i 1993 for at skabe adgang til huset. Udskiftningen skete i 2015, efter at den tidligere trappe var blevet undermineret på grund af oversvømmelser.

2.3 Beskrivelse af beplantning og terrænændringer

Fredningsnævnet har lagt til grund for afgørelsen, at der i perioden efter 2012 er etableret beplantning af ikke-hjemmehørende arter i form af blandt andet dild, enebuske, iris, purløg, solbærbuske, hindbærbuske og asparges, og i den forbindelse udført terrænændringer på arealer nord, øst og vest for sommerhuset.

2.4 Ansøgning om dispensation til at beholde trappe og beplantning

Varde Kommune rettede den 4. maj 2016 henvendelse til fredningsnævnet, idet kommunen i forbindelse med en besigtigelse af klagers ejendom den 30. april 2015 havde konstateret, at der på ejendommen var foretaget renovering af en trappe samt tilplantning af et areal med diverse haveplanter.

Kommunen anmodede fredningsnævnet om at tage stilling til, om renoveringen af trappen krævede dispensation fra fredningen, og om nævnet i givet fald kunne meddele en sådan. Kommunen anmodede endvidere fredningsnævnet om at tage stilling til, om der kunne meddeles dispensation til tilplantningen med haveplanter, idet denne efter kommunen opfattelse var dispensationskrævende.

Kommunen oplyste desuden, at kommunen den 12. februar 2016 havde orienteret klager om, at kommunen vurderede, at forholdene omkring trappen og tilplantningen skulle behandles af fredningsnævnet, og i den forbindelse havde anmodet om klagers bemærkninger hertil.

Kommunen modtog som reaktion herpå (blandt andet) kopi af en henvendelse fra klager til miljø- og fødevarerministeren af 13. februar 2016, der navnlig omhandlede klagers synspunkter i forhold til trappen.

2.5 Bemærkninger under fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har den 24. juni 2016 foretaget besigtigelse af ejendommen med deltagelse af klager samt repræsentanter for Varde Kommune, Naturstyrelsen (nu del af Miljøstyrelsen), Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite og Friluftsrådet, og har efterfølgende modtaget supplerende bemærkninger til sagen fra henholdsvis Varde Kommune, Naturstyrelsen, Friluftsrådet og klager.

2.5.1 Trappen

Klager oplyste under besigtigelsen, at hendes forsikringsselskab har dækket udgifterne til udskiftningen. Ifølge klager består den nye helstøbte betontrappe af betontrappesten, og er det nærmeste man i dag kan komme den tidligere trappe af betonfliser, som ifølge klager blev godkendt sammen med opførelsen af det eksisterende hus i 1993.

Klager har derudover henvist til, at det er tilladt for pensionister at benytte deres sommerhuse året rundt, og at den nye trappe skal sikre en lettere adgang til huset, uanset vejrlig og årstid.

Varde Kommune har bemærket, at trappen fremtræder markant i landskabet, men har derudover ikke yderligere bemærkninger til trappen.

Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet har begge givet udtryk for, at trappen fremstår som skæmmende for landskabet, og at der ikke bør meddeles lovliggørende dispensation.

2.5.2 Beplantning og terrænændring

Klager har i forhold til arealerne omkring sommerhuset anført, at disse er en del af et plateau af sand, der blev opbygget i forbindelse med opførelse af sommerhuset, og at hun ikke har foretaget yderligere terrænændringer. Da Skallingen oversvømmes ofte, har klager dog lavet en skråning nord for garagen, så bilen kan køre op ad den og stå sikkert i våde perioder.

Klager har derudover blandt andet oplyst, at der altid har været planter på ejendommen, og at beplantningen er nødvendig for at undgå sandflugt. Klager har hertil anført, at hun aldrig selv har plantet noget, men har fjernet bevoksning af rynket rose. De planter, der nu kommer frem, er ifølge klager oprindelige planter, der tidligere var skjult af marehalm og rynket rose.

Varde Kommune har anført, at der ifølge kommunens opfattelse er etableret beplantning på ejendommen både øst, nord og nordvest for sommerhuset. Kommunen har i den forbindelse bemærket, at kommunen i forbindelse med en besigtigelse den 30. april 2015 iagttog ”noget, der lignede nye planter og bærbuske”, men dog ikke kunne afgøre om der var tale om nye planter. Kommunen har ikke været i stand til at identificere beplantningen på luftfotos taget gennem årene, hvilket efter kommunens opfattelse tyder på, at beplantningen er foretaget inden for de sidste år.

Naturstyrelsen har om de registrerede plantearter anført, at disse ikke er naturligt hjemmehørende på Skallingen og ikke er medtaget på listen over invasive arter. Styrelsen har vurderet, at beplantningen næppe i sig selv vil påvirke Natura 2000-området, men at der er risiko for, at planterne kan sprede sig til omliggende klitområder og danne bestande.

Naturstyrelsen har på baggrund af en gennemgang af luftfotos af området fra 1995 til 2015 vurderet, at der ikke var egentlige haveanlæg, og at terrænformerne på ejendommen var uberørte til og med 2012. Efter styrelsens vurdering bestod vegetationen indtil 2012 overvejende af klithedevegetation og et større buskads af rynket rose og muligvis gyvel, og der var rundt om garagen et åbent areal med en bredde på ca. 2- 3 m. På luftfoto fra 2014 kan det ifølge styrelsen ses, at bevoksningen nord og øst for garagen er fjernet. Det kan endvidere ses, at terrænet er efterladt plant, og at der synes at være foretaget afgravning på et areal mellem huset og vejen.

Klager har til Naturstyrelsens gennemgang af luftfotos anført, at denne ikke er anvendelig til dokumentation af beplantning på ejendommen.

Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet har begge anført, at beplantningen er menneskeskabt og unaturlig, idet hovedparten af planterarterne ikke er hjemmehørende, og at der ikke bør meddeles lovliggørende dispensation.

Friluftsrådet har derudover blandt andet bemærket, at klager ved at foretage en så indgribende fjernelse af beplantning også har fjernet den naturlige bevoksnings muligheder for at etablere sig igen.

2.5.3 *Klagers bemærkninger til fredningsbestemmelserne*

Klager har under fredningsnævnets behandling af sagen fremsat en række bemærkninger om forståelsen af fredningsbestemmelserne.

Efter klagers opfattelse er hendes ejendom omfattet af fredningsbestemmelsernes punkt B, hvoraf det blandt andet fremgår, at der

” [...] ingen indskrænkning [gøres] i den ved lovgivningen hjemlede Jagtret og den for dennes Udøvelse efter Nævnets Skøn nødvendige Plantning, hvorhos der gives Tilladelse til Opførelse af en Jagtthytte i ”Svenske Knolde” paa den Gaardejer, Strandfoged Hans Cornelius Jensen tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 83 Ho By og Sogn [...]”

Klager har i den forbindelse anført, at beplantningen på ejendommen er godkendt jf. fredningsbestemmelsernes punkt B, og er en del af erhvervelsen af matr. nr. 83b. Klager finder derfor, at hun ikke er forpligtet til at skulle ansøge om, hvordan hun vedligeholder og passer ejendommens have, herunder hvilke arter beplantningen skal bestå af, eller om den skal være i rækker eller spredt.

2.6 *Den påklagede afgørelse*

Fredningsnævnet har den 30. september 2016 meddelt afslag på lovliggørende dispensation til trappen, beplantningen og terrænændringerne.

Fredningsnævnet har samtidig anført, at klager senest den 1. januar 2017 skal fjerne trappen, fjerne beplantningen og retablere terrænet øst, vest og nord for sommerhuset. Retableringen af terrænet skal ske efter Varde Kommunes anvisninger, og trappen og resterne herfra skal deponeres uden for det fredede område efter kommunens anvisninger.

Fredningsnævnet har i afgørelsen oplyst, at klagers sommerhus ligger på en grund, der er udstykket fra matr. nr. 83 Ho by, Ho og ved sammenlægning med en parcel, der er udstykket fra matr. nr. 89 b Ho by, Ho, i dag er matrikuleret som matr. nr. 83b Ho by, Ho.

Fredningsnævnet har lagt til grund, at klagers ejendom er omfattet af de almindelige fredningsbestemmelser, der gælder for Skallingen, samt af de særlige fredningsbestemmelser under punkt B.

Det er desuden anført, at det af sagens oplysninger ikke fremgår, hvorvidt der på fredningstidspunktet var en trappe til jagthytten. Det fremgår heller ikke af tilladelsen til at opføre sommerhuset, at der i den forbindelse blev givet tilladelse til at etablere en trappe eller til at etablere et havelignende anlæg med beplantning omkring sommerhuset.

Fredningsnævnet har endvidere bemærket, at klagers sommerhus ligger i et enestående naturområde med klitter og strandenge.

2.6.1 Trappen

Fredningsnævnet har ved afgørelsen lagt til grund, at der gennem en årrække har været en trappe det pågældende sted, og at der ikke gennem årene er rejst spørgsmål om trappens lovlighed.

Nævnet har herefter vurderet, at den tidligere trappe kan betragtes som et nødvendigt accessorium til adgangsvejen til sommerhuset, og at fredningsnævnet ville have meddelt dispensation til den tidligere trappe, såfremt der var ansøgt herom.

For så vidt angår den nye trappe har fredningsnævnet vurderet, at denne - uanset, at den er opført på omtrent samme sted som den tidligere - virker skæmmende i det fredede landskab og fremtræder som et fremmedelement. Efter nævnets vurdering bidrager trappen til, at klagers sommerhus kommer til at ændre karakter fra et sommerhus til et parcelhuslignende byggeri, løsrevet fra den øvrige sommerhusbebyggelse i området.

Fredningsnævnet har endvidere vurderet, at en trappe af denne karakter, opført ud mod strandengen, strider mod formålet med fredningen af Skallingen og fredningsbestemmelsernes forbud mod opsætning af indretninger, der kan virke skæmmende på naturen. Nævnet har herudover henvist til, at fredningsbestemmelserne om byggerier og anlæg på Skallingen er restriktive.

2.6.2 Beplantning og terrænændringer

Fredningsnævnet har i forhold til klagers forståelse af fredningsbestemmelserne anført, at der ikke er grundlag for at antage, at Overfredningsnævnet har godkendt en havebeplantning, idet der alene hjemledes adgang til at etablere en af hensyn til jagtrettens udøvelse nødvendig plantning.

Efter fredningsnævnets opfattelse kan den ”nødvendige Plantning”, der er beskrevet under fredningsbestemmelsernes pkt. B, hverken ud fra kontek-

sten i kendelsen eller en naturlig sproglig forståelse af ordet ”plantning”, tages til indtægt for, at Fredningsnævnet for Ribe Amt og Overfredningsnævnet i kendelserne om fredningen af Skallingen har tilladt eller godkendt et haveanlæg omkring den oprindelige jagthytte.

Fredningsnævnet har desuden oplyst, at nævnets godkendelse af klagers sommerhus, der erstattede jagthytten, intet indeholder om et haveanlæg med beplantning omkring sommerhuset.

Fredningsnævnet har anført, at det af luftfotos fra perioden 1995 til 2012 fremgår, at der ikke har været et haveanlæg på klagers ejendom, at areaerne nord, øst og vest for sommerhuset har været et kuperet klitareal, at der i årene efter 2012 er foretaget terrænændringer, og at den naturlige vegetation er fjernet i forbindelse med terrænændringerne.

Det er blandt andet på denne baggrund fredningsnævnets vurdering, at den beplantning og de terrænændringer, som klager har foretaget på ejendommen efter 2012, er i strid med formålet med fredningen af Skallingen, hvorefter fredningen skal opretholde og bevare de landskabelige værdier i området. Det er endvidere nævnets vurdering, at beplantningen er i strid med de generelle fredningsbestemmelers forbud mod beplantning.

Fredningsnævnet har ved afgørelsen endvidere lagt til grund, at de omhandlede planter på ejendommen ikke er hjemmehørende arter på Skallingen, og at planterne ifølge Naturstyrelsens udtalelse er uønskede, hvis arterne spreder sig til Skallingens tilstødende klitområder, og efterfølgende etablering af bestande.

Det forhold, at arterne ikke er optaget på listen over invasive arter, og ikke i sig selv vurderes at kunne påvirke Natura 2000-området negativt i væsentlig grad, kan ifølge nævnet ikke føre til andet resultat.

2.7 Klagers indhold

Klager har, udover den indgivne klage af 27. oktober 2016, i perioden fra den 28. oktober 2016 til den 3. marts 2019 fremsendt omfattende supplerende materiale til sagen.

Klager har navnlig gentaget tidligere fremførte synspunkter om, at der både for trappens og havebeplantningens vedkommende er tale om genskabelse af tidligere forhold.

Om trappen har klager supplerende oplyst, at den har en værdi på omkring 20.000 kr.

Klager har derudover blandt andet anført, at den eksisterende garage på ejendommen er opført uden dispensation fra fredningen, og uden at dette har været påtalt af myndighederne. Efter klagers opfattelse bør det derfor ikke være nødvendigt at skulle søge om dispensation til at genskabe hverken trappen eller havebeplantningen.

Klager har desuden henvist til, at Natur- og Miljøklagenævnet i en sag om etablering af strøm- og vandforsyning på Skallingen meddelte dispensation til at opsætte nye fiberskabe mv. inden for det fredede område. Klager har i den forbindelse bemærket, at det synes ude af proportioner, at en trappe og en beplantning, der har været på ejendommen tidligere, samtidig skal fjernes.

Herudover omfatter klagen i det væsentligste en gennemgang af forløbet af de ovenfor nævnte tidligere sager, der har berørt klagers ejendom.

Klager har desuden anført en række kritikpunkter i forhold til både kommunens og fredningsnævnets behandling af såvel den aktuelle som tidligere sager på ejendommen. Herunder blandt andet at kommunen i forbindelse med den aktuelle sag har oplyst et forkert matr. nr., samt at fredningsnævnet har en fejlagtig opfattelse af, hvilke fredningsbestemmelser der gælder for klagers ejendom.

Klager har desuden udtrykt utilfredshed med såvel kommunens varetægtelse af sin rolle som tilsynsmyndighed samt med fredningsnævnets formands evne til at varetage sin stilling.

Endvidere har klager anført, at naturbeskyttelseslovens § 3 ikke har betydning for hendes ejendom, og at det forhold, at der i områderne omkring ejendommen findes strandeng, er irrelevant for sagen. Klager har i denne forbindelse desuden bemærket, at den genskabte trappe efter hendes opfattelse ikke vil have betydning for fugle eller natur i området.

Det supplerende materiale omfatter blandt andet ældre fotos af klagers ejendom, uddrag fra bøger og avisartikler om bekæmpelse af hybenroser mv. Herudover omfatter det supplerende materiale en lang række sagsakter fra de tidligere sager på klagers ejendom, som klager har modtaget fra kommunen i forbindelse med en anmodning om aktindsigt.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

3.1.1 Miljø og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker indledningsvist, at nævnet efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, kan behandle klager over fredningsnævnenes afgørelser efter loven, og at nævnet i den aktuelle sag alene kan tage stilling til klagepunkter, der vedrører den påklagede afgørelse.

De af klager anførte synspunkter, der vedrører tidligere sager på ejendommen, er således ikke indgået i nævnets behandling af sagen.

I forhold til klagers bemærkninger om Varde Kommunes behandling af sagen bemærker Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at eventuelle spørgsmål om kommunens udøvelse af sin tilsynsforpligtelse efter naturbeskyttelseslovens § 73 ikke kan behandles af Miljø- og Fødevarerklagenævnet, men må indbringes for Ankestyrelsen.

Da det tillige ligger uden for Miljø- og Fødevarerklagenævnets beføjelse at tage stilling til fredningsnævnets medlemmers kompetence til at varetage deres stilling, er klagers kritik heraf heller ikke indgået i nævnets behandling af sagen.

3.1.2 Det retlige grundlag

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ifølge § 50, stk. 2, kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i henhold til § 50, stk. 3, ikke meddele dispensation fra en fredning, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Det skal af fredningsnævnets afgørelser efter stk. 1, fremgå, at betingelserne i stk. 2 og 3 er opfyldt.

3.1.3 Fredningen af Skallingen

Klagers ejendom er omfattet af Fredningsnævnet for Ribe Amtsrads-kreds' kendelse om Fredning af Skallingen af 2. december 1938, som blev stadfæstet af Overfredningsnævnet den 28. december 1939.

Fredningen af Skallingen indeholder ikke en udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet med fredningen må derfor fastlægges under hensyn til fredningsbestemmelserne og det oplyste om baggrunden for fredningssagen.

Af fredningskendelsen fremgår blandt andet følgende om baggrunden for fredningen:

”Det saaledes betegnede Omraade ønskes af Naturfredningsraadet fredet *dels* af landskabelige Grunde, idet det af Raadet i saa Henseende særlig er anført, at Halvøen ved sin isolerede Beliggenhed og højst ejendommelige Natur af Klit- og Marskarealer danner en Helhed, til hvilken der ikke findes Mage i vort Land eller vore Nabolande, idet menneskelige Indgreb i den naturlige Udvikling deraf har været af meget ringe Betydning, *dels* af videnskabelige Grunde, idet Halvøen er en relativt ung Formation, der endnu ikke er færdigdannet, og hvis Udvikling bør følges ad videnskabelig Vej.

Med Hensyn til selve Fredningens Omfang har Naturfredningsraadet ønsket hele Omraadet bevaret i saa uberørt Tilstand som overhovedet muligt, idet der navnlig ønskes Forbud mod Beplantning og mod enhver Form for permanent Bebyggelse, bortset fra de Skure og andre Bygninger, der er nødvendige for Arealernes landbrugsmæssige Drift, og saaledes, at andre, allerede forud for en Fredning opførte Bygninger, saaledes Redningsstationen, det videnskabelige Laboratorium og Telefonskure ikke berøres af Fredningen. Endvidere ønskes fri Færdselsret for Offentligheden med Forbehold af, at de af Lodsejerne opsatte Afspærringer respekteres.”

Af fredningsbestemmelsernes punkt A, der gælder for hele det fredede område, fremgår følgende:

”Omraadet maa med de nedenanførte Begrænsninger ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe Master, Skure, Beboelsesvogne, Boder, Badehuse eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende.”

Det er på baggrund af ovenstående, Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at de landskabelige og naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen, var afgørende for fredningen og for de fredningsbestemmelser, der blev fastsat.

De landskabelige værdier, som fredningen tilsigter at bevare, omfatter efter nævnets opfattelse navnlig det for Skallingen særegne og karakteristiske landskab i form af områdets i væsentligste uberørte naturarealer, herunder klitter, strandenge, hedearealer mv.

De i fredningsbestemmelsernes punkt A nævnte begrænsninger omfatter blandt andet følgende to undtagelser:

”At opføre Bygninger, som er nødvendige for den landbrugsmæssig Drift af Arealerne, men Bygningerne maa kun anvendes til det nævnte Formaal og er forsaavidt angaar fremtidige Bygninger underkastet Censur af Nævnet [...]”.

”At sælge Dele af Matr. Nr. 71 a [...], beliggende i "Svenske Knolde", til Sommerhusbebyggelse paa følgende Betingelser:

- a) Parcellerne, der ikke maa indhegnes, maa ikke være mindre end 3.000 m²
- b) Husene skal placeres i Terrænet efter Nævnets Anvisning.
- c) Tegningerne til Sommerhusene skal censureres af Nævnet.
- d) I Sommerhusene maa ikke drives Hotel eller Pensionatsvirksomhed eller anden Næring.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet lægger på baggrund af det oplyste om blandt andet matrikuleringen af klagers ejendom til grund, at klagers ejendom ikke er omfattet af disse undtagelsesbestemmelser, og følgelig er omfattet af de almindelige bestemmelser under punkt A.

Fredningsbestemmelsernes punkt B indeholder følgende særbestemmelse, der omfatter blandt andet klagers ejendom:

”Der gøres ingen Indskrænkning i den ved Lovgivningen hjemlede Jagtret og den for dennes Udøvelse efter Nævnets Skøn nødvendige Plantning, hvorhos der gives Tilladelse til Opførelse af en Jagthytte i "Svenske Knolde" paa den Gaardejer, Strandfoged Hans Cornelius Jensen tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 83 Ho By og Sogn, samt til, at en [...] anbragt Jagthytte forbliver staaende eller flyttes til Matr. Nr. 107. Begge disse Jagthytter undergives Nævnets Censur saavel med Hensyn til Størrelse, Udseende og Beliggenhed.

Der meddeles derhos Tilladelse til Bibeholdelse af nedennævnte Jagthytter, som dog ikke maa ombygges, udvides eller nyopføres uden Godkendelse af Nævnet:

Lb.Nr.	Jagthyttens ejer	Grundens ejer	Matr. Nr.
[...]	[...]	[...]	[...]
4	Vaadbinder Jens Andersen, Esbjerg	Strandfoged Hans Cornelius, Ho	Høje Knolde. 83, Ved Redningshuset.”

Fredningsnævnet har i forhold til bestemmelserne i punkt B anført, at der ikke er grundlag for at antage, at den aktuelle havebeplantning kan omfattes af særbestemmelsen om, at der på ejendommen kan etableres den for jagtens udøvelse nødvendige beplantning.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan tiltræde, at særbestemmelserne i punkt B ikke har betydning i forhold til den aktuelle sag.

3.1.4 Trappen

Trappen er ifølge det oplyste etableret i 2015, som erstatning for en tidligere trappe. Den tidligere trappe var opbygget af kvadratiske betonfliser, mens den nye trappe er en betonkonstruktion, der er støbt i et sammenhængende stykke.

Ifølge fredningsbestemmelsernes punkt A må området ikke bebygges eller beplantes, ligesom det forbydes at anbringe master, skure, beboelsesvogne, boder, badehuse eller andre indretninger, der kan virke skæmmende.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at der ikke kan meddeles dispensation fra bestemmelserne i fredningen i henhold til § 50, stk. 1, til at beholde den nye trappe.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at hensigten med fredningen blandt andet er at beskytte de landskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen, hvilket blandt andet skal sikres gennem fredningsbestemmelsernes generelle forbud mod at anbringe indretninger, der kan virke skæmmende.

Det er på baggrund af sagens oplysninger, herunder fotos af trappen, nævnets vurdering, at trappen fremtræder som et fremmedelement i det særlige landskab, som fredningen tilsigter at beskytte, og derved virker skæmmende i det fredede område. Nævnet finder endvidere, at trappen i

kraft af sit udtryk bidrager til, at arealerne omkring klagers sommerhus kommer til at ændre karakter fra et sommerhus til et parcelhuslignende byggeri.

Det er endvidere indgået i nævnets vurdering, at en lovliggørende dispensation til at beholde trappen vil kunne medføre en uhensigtsmæssig præcedens i forhold til fremtidige ansøgninger om anlæg af trapper og lignende konstruktioner på arealerne omkring sommerhusene på Skallingen.

3.1.5 Beplantning og terrænændringer

Miljø- og Fødevarerklagenævnet vurderer på baggrund af luftfotos, at der på arealerne omkring klagers sommerhus i perioden før 2012 var et kupe-ret klitareal, at der i årene efter 2012 er foretaget terrænændringer, og at den naturlige vegetation er fjernet.

Nævnet bemærker videre, at der, ifølge Naturstyrelsens oplysninger, på de pågældende arealer findes en række plantearter, der ikke er naturligt hjemmehørende på Skallingen, herunder blandt andet dild, enebuske, iris, purløg, solbærbuske, hindbærbuske og asparges.

Fredningen af Skallingen fastsætter blandt andet, at området ikke må bebygges. Fredningskendelsen indeholder derimod ingen udtrykkelige bestemmelser vedr. terrænændringer og lignende.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet betragter imidlertid de udførte terrænændringer som en del af etableringen af havebeplantningen, og finder som følge heraf, at beplantningen og terrænændringerne skal anses som et samlet hele.

Det er Miljø- og Fødevarerklagenævnets vurdering, at den havebeplantning, der er etableret på arealerne omkring sommerhuset siden 2012, herunder de terrænændringer, der er udført i forbindelse hermed, er i strid med formålet med fredningen af Skallingen, og at der som følge heraf ikke kan meddeles dispensation i henhold til § 50, stk. 1, til at beholde beplantningen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at hensigten med fredningen er at beskytte de naturvidenskabelige og landskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen, hvilket blandt andet skal sikres gennem fredningsbestemmelsernes generelle forbud mod at etablere beplantning.

Efter nævnets opfattelse fremstår arealerne omkring sommerhuset med den etablerede beplantning og de i den forbindelse udførte terrænændringer unaturligt og fremmedartet i forhold til Skallingens særegne og i det væsentligste uberørte landskab, som fredningen tilsigter at beskytte.

Nævnet har herudover lagt vægt på, at der i den konkrete sag er tale om plantearter, der ikke er naturligt hjemmehørende på Skallingen, og som ifølge Naturstyrelsen er uønskede, hvis de spreder sig til og etablerer bestande i Skallingens tilstødende klitområder.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig dels afgørelse af 30. september 2016 om afslag på lovliggørende dispensation fra fredningen af Skallingen til opførelse af en trappe samt etablering af havebeplantning med tilhørende terrænændringer på matr. nr. 83b Ho By, Ho, beliggende Skallingevej 24, 6857 Blåvand i Varde Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del (FN-SJN-28-2016) samt for klager via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Thomas Steensen
Stedfortrædende formand

**FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
KOLDING ÅPARK 11, 6000 KOLDING.
TELEFON 99686800 – MAIL: sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk**

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-42-2019: Ansøgning om dispensation til at nedlægge et fiberkabel på Skallingen.

Fredningsregisterets nummer: 00637.00 - Skallingen

Ansøgningen

Fredningsnævnet har den 8. og den 16. juli 2019 modtaget en ansøgning fra Landinspektør Syd, Vegen, på vegne Stofa Net om dispensation til at nedlægge et fiberkabel på Skallingen til sommerhusene i Svenske Knolde.

Retsgrundlaget

Overfredningsnævnet traf den 28. december 1939 afgørelse om fredning af Skallingen.

Fredningen er en status quo fredning, der har til formål at opretholde og bevare de landskabelige og videnskabelige værdier på Skallingen. Fredningsbestemmelserne indeholder derfor forbud mod bebyggelse og beplantning samt mod opsætning af master, skure, beboelsesvogne, boder, badehuse og andre indretninger, der kan virke skæmmende på naturen.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne som en undtagelse hertil, at der må sælges grunde i Svenske Knolde, ” til Sommerhusbygelse på” vilkår, at tegningerne til sommerhusene skal censureres af fredningsnævnet, som også skal godkende husenes placering i terrænet”. Det fremgår endelig af kendelsen, at ”Det fredede Omraade skal skaanes af alle...”

Overfredningsnævnet traf den 9. oktober 1980 afgørelse om en supplerende fredning af arealer på Skallingen og fredede ca. 118 ha, der ligger spredt i området i det væsentlige uden synlige skel, med det formål at kunne udføre en samlet forsknings- og plejeindsats, som løbende afstemmes efter udviklingen på Skallingen.

De arealer, som ansøgningen vedrører, er beliggende i Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet – Skallingen og Langli (fuglebeskyttelsesområde nr. 55 og habitatområde nr. 78).

Fredningsnævnet skal derfor, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, tage stilling til, om betingelserne for at dispensere til projektets gennemførelse er opfyldt, og hvorvidt en dispensation vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser ifølge habitatdirektivet.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet meddeler Stofa Net dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til at etablere fiberkablet.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets begrundelse”.

Vilkår for dispensationen

Der gælder disse vilkår for dispensationen:

1. Arbejdet skal udføres i perioden 15. august til 15. marts for at undgå sammenfald med ynglesæsonen.
2. Kablet skal placeres langs Skallingevej i samme tracé, som de elkabler og vandledninger, der blev gravet ned i 2017.
3. De tom-rør, som allerede er nedgravet på Skallingen, skal så vidt muligt anvendes.
4. Hvis der skal køres med rendegraver udenfor den allerede eksisterende vej ud til Svenske Knolde, skal der udlægges køreplader for at undgå, at der efterlades varige kørespor på strandengen, i klitterne eller på klitheden.
5. Vækstlaget skal aftages særskilt i hele rendens bredde, inden gravearbejdet påbegyndes, og skal deponeres og pålægges øverst ved retableringen af terrænet efter gravearbejdets afslutning.
6. Den gravede rende skal ved retableringen tildækkes med det opgravede materiale.
7. Der må ikke ved retableringen anvendes andre råstoffer til opfyldning end det opgravede materiale.
8. Terrænet over renden skal retableres til det oprindelige terræn efter gravearbejdets afslutning.
9. Det er ikke tilladt at ændre på topografien af det omkringliggende terræn.
10. Der må ikke etableres nye tekniske installationer over, ved renden eller i terrænet i øvrigt.
11. Rendegravere, øvrige maskiner, materialer, skurvogne, biler og andre arbejdskøretøjer må ikke henstilles eller parkeres på de §3-beskyttede arealer.
12. Hvis behovet for fiberkablet bortfalder, skal det fjernes fra den §3-beskyttede strandeng og hede.

Hvis vilkårene ikke overholdes, bortfalder dispensationen.

Sagens baggrund:

Den 6. juli 2019 modtog fredningsnævnet en ansøgning fra Stofa Net ved Landinspektør Syd, Vejen, om dispensation til at nedgrave et fiberkabel på Skallingen.

Stofa Net har oplyst i ansøgningen blandt andet:

”...

Det nye trace er til forsyning af Skallingevej 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52 og 54, alle under postnummer 6857 Blåvand.

Trace vil derfor berøre matr.nr. 71a, 71y, 71z, 71æ, 71ø, 71aa, 71ab, 71ac, 71ad, 71ae, 71af, 71ag, 71ah, 71ai, 71ak, 72, 83b, 89b og 97b Ho By, Ho

Fiberkablet er tænkt placeret i kant af grusvej, i en dybde af ca. 50 cm., i umiddelbar nærhed af tidligere nedgravet vandledning og el-kabel.

Arbejdet udføres med minigraver, med en skovlbredde på 25 cm.

Alternativt vil styret underboring blive anvendt, hvor dette findes formålstjenligt.

Opgravet areal vil blive reableret straks efter nedgravning af fiberkabel.”

I tillægget til ansøgningen, modtaget den 16. juli 2019, har Landinspektørsyd, Vejen, oplyst supplerende:

”...

Jeg er blevet opmærksom på et tillæg til dette trace, en strækning på 175 m., ved Skallingevej 22, Ho, 6857 Blåvand.

Der er nedgravet tom-rør i forvejen, men disse er allerede anvendt. Derfor dette tillæg.

Jeg har derfor vedhæftet kort over dette tillæg...

Også her er fiberkablet tænkt placeret i kant af grusvej, i en dybde af ca. 50 cm., i umiddelbar nærhed af tidligere nedgravet vandledning og el-kabel.

Arbejdet udføres med minigraver, med en skovlbredde på 25 cm.

Alternativt vil styret underboring blive anvendt, hvor dette findes formålstjenligt.

Opgravet areal vil blive reableret straks efter nedgravning af fiberkabel...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved breve af 17. september 2019 anmodet Miljøstyrelsen, Varde Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om en udtalelse om projektet med høringsfrist den 6. oktober 2019.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projekterne.

Varde Kommune har i et høringsvar, dateret, den 30. september 2019, oplyst, at Varde Kommune har meddelt dispensation i medfør af naturbeskyttelsesloven § 3 til nedgravningen af fiberkablet.

Varde Kommune har i dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 anført blandt andet om projektets betydning for de naturtyper, arter med videre, som indgår i udpegningsgrundlaget for Skallingen:

”...

Føringen af et fiberkabel vurderes derfor ikke til at ændre på strandengens eller hedens naturindhold og disses landskabelige værdi, eftersom det er en lille andel af Skallingen, der berøres, og kablet nedgraves i tilknytning til eksisterende grusvej, som ligeledes formindsker påvirkningen af det store naturområde.

...

Varde Kommune skønner, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV. Bilag IV-arten odder er registreret på Skallingen. Der vurderes, at etableringen af et kabel over en begrænset strækning og i tilknytning til en allerede eksisterende vej, og med efterfølgende reetablering ikke vil påvirke bestanden eller dens spredningsmuligheder.

Bilag IV-arten strandtudse er registreret i tilknytning til temporært oversvømmede kliklavninger syd for projektområdet, og kan forventes at færdes i området. Ligeledes er der registreret markfireben nord for projektområdet, som yngler i kolonier i tæt bevoksning så som dværgbuske, gråris og rynket rose, og som fouragerer på de mere lysåbne arealer. Der vurderes, at gravning i perioden 15. august til 15. marts kombineret med en efterfølgende reetablering ikke vil påvirke bestandene af strandtudse og markfireben negativt. Skallingens størrelse sikrer dens økologiske funktionalitet, og sikrer tilpas med egnede levesteder, således at bestandene kan opretholde en gunstig bevaringsstatus...”

Miljøstyrelsen har i sit høringsvar, der er modtaget den 7. oktober 2019, anført blandt andet:

”....

Der søges om dispensation til nedgravning af fiberkabel til en gruppe sommerhuse på Skallingen...

Det fremgår af ansøgningen, at fiberkablet er tænkt placeret i kanten af grusveje, og at arealerne vil blive reetableret efter nedgravningen. Det fremgår endvidere af ansøgningen, at området er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 som hede.

Ejendommene er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. december 1939 om fredning af Skallingen.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at ”Det fredede Omraade skal skaanes af alle”.

På følgende kort fra ansøgningen er den ønskede placering af fiberkabler vist med rød, stiple linje.

På oversigtskortet nedenfor er det ansøgte område vist med rød prik.

Det ansøgte er beliggende i Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet – Skallingen og Langli (fuglebeskyttelsesområde nr. 55 og habitatområde nr. 78).

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 55:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 55		
Fugle:	skestork (Y)	mørkbuget knortegås (T)
	pibeand (T)	sorthovedet måge (Y)
	sandterne (Y)	splitterne (Y)
	fjordterne (Y)	havterne (Y)
	dværgterne (Y)	mosehornugle (Y)

Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl.

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 78:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 78

Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Havlampret (1095)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Stavsild (1103)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Marsvin (1351)	Odder (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)

Der er registreret naturtypen klithede på arealerne, hvor fiberkablet ønskes nedgravet. Naturtypen er på udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

...”

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Det er formålet med fredningen af Skallingen at bevare arealerne i tilstanden på de tidspunkter, hvor fredningssagerne blev rejst. Der blev derfor i fredningskendelserne sat snævre grænser for arealernes udnyttelse.

To af fredningsnævnets medlemmer udtaler:

Miljø- og Fødevarerklagenævnet fastslog i afgørelsen truffet den 6. oktober 2016 om dispensation til at etablere vandforsyning og el til sommerhusene, at sommerhusejerne på Skallingen, ”på trods af områdets særegne kendetegn og bebyggelsens relativt primitive karakter, har en rimelig forventning om adgang til tilhørende vand og strøm”.

På denne baggrund, og da Miljø- og Fødevarerklagenævnet i afgørelsen i øvrigt vurderede, at gravearbejdet i forbindelse med nedlægningen af elkablet ikke stred mod formålet med fredningen af Skallingen, og da det anlægsarbejde, der nu skal gennemføres, kan ske i tilknytning til vejen ud til Svenske

Knolde, vurderer vi, at det ikke strider mod formålet med fredningerne af Skallingen at dispensere til projektets gennemførelse.

Ud fra oplysningerne i Varde Kommune tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, er det fredningsnævnets vurdering, at nedlægningen af fiberkablet ikke vil indebære væsentlige forstyrrelser for fuglelivet på Skallingen.

Ud fra oplysningerne i ansøgningen og tillægsansøgningen samt oplysningerne fra Varde Kommune vurderer fredningsnævnet, at anlægsarbejdet skønsmæssigt kan begrænses til 1.000 til 1.500 kvm.

Det fremgår af Natura 2000 planen for Natura 2000-område 89, delplan for habitatområde 78 og basisanalysen hertil, at der i habitatområdet er 951 ha grå/grøn klit, 1.427 ha klithede og 6.600 ha strandeng.

Det er fredningsnævnets opfattelse på baggrund af størrelsen af det areal, der berøres af anlægsarbejdet, at projektets påvirkning af dette udpegningsgrundlag vil være af så bagatelagtig karakter, at Natura 2000-området ikke vil blive påvirket væsentligt.

Fredningsnævnet vurderer endvidere, at det øvrige udpegningsgrundlag ikke vil blive påvirket væsentligt som følge af ansøgningen.

Habitatdirektivet vurderes således ikke at være til hinder for meddelelse af en dispensation fra fredningen.

Et af fredningsnævnets medlemmer udtaler:

Det fremgår af baggrunden for de 2 forslag om fredning af Skallingen og Overfredningsnævnets begrundelser for gennemførelsen af fredningerne, at de videnskabelige og landskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen, var afgørende for fredningerne og de fredningsbestemmelser, der blev fastsat, og som understreger halvøens enestående internationale betydning.

Selvom forsyning af sommerhusene på Svenske Knolde med netforbindelse kan forbedre den bolig-mæssige standard, og uanset at selve indgrebet i naturen i forbindelse med anlægsarbejdet er af begrænset omfang, vil denne modernisering af husene åbne mulighed for en ændret og udvidet anvendelse af husene og dermed resultere i et øget tryk på naturen, ligesom det ændrede brugsmønster af husene vil kunne resultere i en negativ effekt for forsknings- og plejeindsatsen på Skallingen.

Jeg vurderer derfor, at projektet strider mod det overordnede formål med fredningerne af Skallingen, og at der som følge heraf ikke kan dispenseres til projektets gennemførelse.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Afgørelsen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Stofa Net dispensation til at gennemføre anlægsarbejderne på de vilkår, der fremgår under afsnittet ”Vilkår for dispensationen”.

Fredningsnævnet understreger, at der ikke ved denne afgørelse er taget stilling til, hvorvidt de ulovlige forhold omkring sommerhusbebyggelsen kan lovliggøres, idet bemærkes, at Varde Kommune tidligere har oplyst, at kommunen er i færd med at afklare omfanget af ulovligheder i forbindelse med sommerhusbyggerierne på Skallingen.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevne-nes-hus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016 niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 19. januar 2020

Vagn Kastbjerg
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding - mail: sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Kolding, den 22. oktober 2021

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-40-2020: Ansøgning om tilladelse til at opføre et fritidshus med spildevandsanlæg ved Ho Blåvand.

Fredningsregisteret reg.nr. 00637.00: fredning af Skallingen.

Fredningsnævnet har fra Varde Kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til efter nedrivning af eksisterende bebyggelser at opføre et nyt fritidshus og et spildevandsanlæg med samletank på matr.nr.71ai Ho By, Ho, beliggende Skallingevej 56, 6857 Blåvand, der ejes af Lise Hadrup og Niels Hadrup.

Fredningsnævnet har efter høring truffet afgørelse på skriftligt grundlag med deltagelse af nævnets statsligt og kommunalt udpegede medlemmer.

Nævnet har besluttet at meddele dispensation.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 9. oktober 1980 om fredning af arealer ved Skallingen, der har til formål at forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetagelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen. Fredningen har blandt andet bestemmelser om, at der ikke må bebygges, herunder anbringes master, skure, beboelsesvogne, boder, badehuse eller andre indretninger, der kan virke skæmmende.

Der ønskes opført et fritidshus på 25m² til samling af et eksisterende fritidshus på 10m² og en del mindre udhusbygninger på grunden. Ligeledes vil en 9m² stor terrasse blive fjernet.

I ansøgningen er blandt andet anført:

”...

Vi ansøger om at sætte nyt sommerhus på grunden. Sommerhuset vil bestå af ét hus med omtrent samme placering som det nuværende 'opholdshus'. Huset bygges i træ, ligesom de bestående huse. Tagets vil hælde og følger dermed strukturen af de omkringliggende klitter. Selve taget beklædes med tagpap. Huset vil blive malet sort som mange af de øvrige huse på Skallingen. Siderne vil fortrinsvis bestå af vinduer og glasdøre og dermed fremstå åben. Huset vil indeholde et opholdsrum med køkken, et vådrum/toilet og en lavloftet sovealkove med hems over, som kan benyttes til ekstra soveplads.

Mål på det ansøgte og beskrivelse af materialevalg:

Den nuværende bebyggelse består af et 'opholdshus' på 9 m², et 'sovehus' på 6 m², herimellem en terrasse på 9 m², et køkken på 3 m², og et lokum på 2 m². Det samlede antal m² er for nuværende således 20m² (terrassen er ikke medregnet). Arealet på det ansøgte nye samlede hus er 25 m². Vi søger således om tillæg på 5m² i forhold til den nuværende bebyggelses samlede areal, da vi skal

etablere et vådrum som vi ikke har i dag. Vi nedtager samtidig de eksisterende huse, således at det samlede antal huse reduceres fra 4 til 1.

Som ses på tegningerne, er dybden på det nye hus 320 cm som ydre mål, mens længden er 790 cm. Taget har en hældning, og højden er således maks. 320cm.

Materialevalg: Huset bygges i træ, taget beklædes med tagpap. Huset males sort. Fronterne vil fortrinsvis bestå af glas, vinduer og døre. Huset placeres på punktfundamenter.

Situationsplan, der viser placeringen af det ansøgte på ejendommen:

For at bevare de naturlige klitformationer på grunden, og ikke forstyrre disse i form af nybyggeri, har vi valgt at placere det nye hus så vidt muligt på det samme område som allerede er bebygget og som i dag anvendes til ophold. Det nye hus placeres på samme areal som nuværende opholdshus og den areal udvidelse som fortages, strækker sig over et område som allerede i dag benyttes til færdsel omkring huset. Ved adgang til huset benyttes samme stisystem som i dag, således at klitterne ikke vil forstyrres yderligere. Huset sættes på punktfundamenter således at vi begrænser indgrebet (gravning) mest muligt, og væsentlig mindre end hvis huset blev bygget på et fuldt støbt fundament. Vi vil selvfølgelig have behov for at nedgrave en septiktank, som placeres på det flade område foran (nord/vest for) opholdshuset. Desuden bevares den naturlige sti fra vejen og parkeringsarealet op til huset vil bevares

...”

Varde Kommune har i mail af 14. september 2020 ingen bemærkninger til byggeriet, og oplyser i mail af 21. juli 2021 følgende:

”...

Den berørte ejendom indgår i Natura 2000-området N89, Vadehavet, der har status som habitatområde, fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde. En del af ejendommen er kortlagt som strandeng, og resten er kortlagt som en mosaik af de prioriterede naturtyper grå/grøn klit og klithede. De tre nævnte naturtyper er alle habitatnaturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

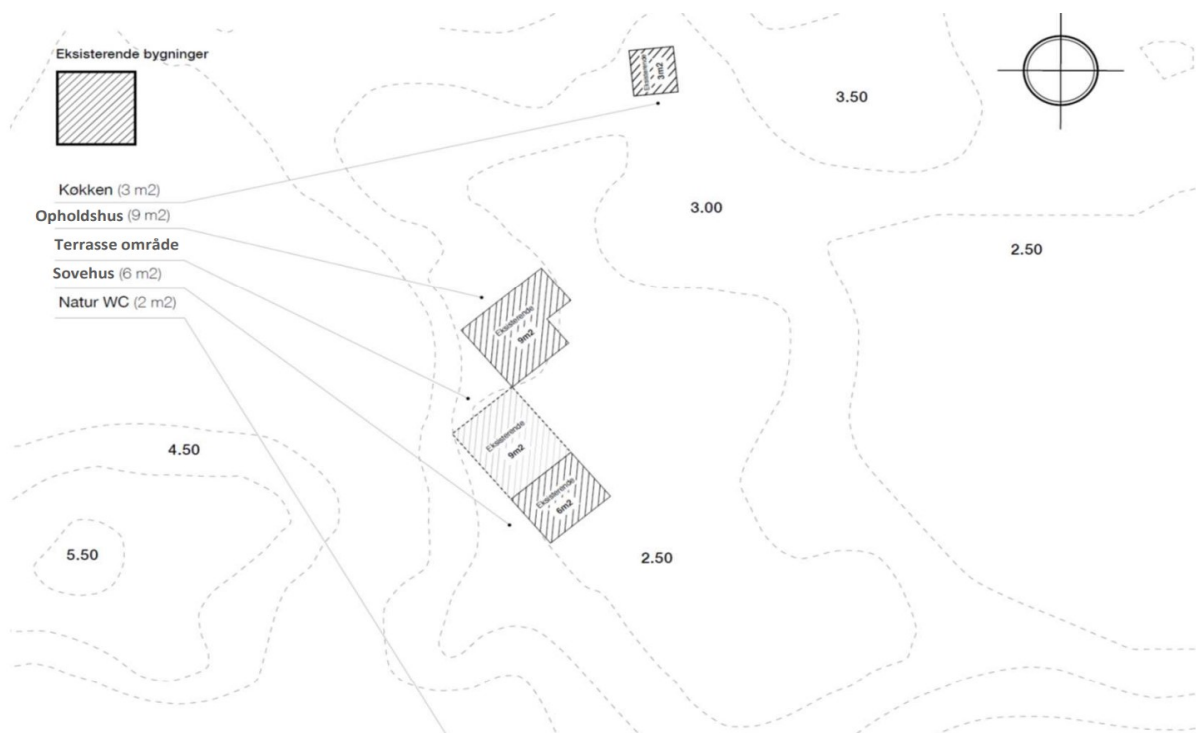
Ved det ansøgte byggeprojekt erstattes de eksisterende spredte bygninger på ejendommen af én ny bygning. Selvom den nye bygning har et lidt større areal end de nuværende bygningers samlede areal, vil det kulturmæssige tryk og sliddet på ejendommens naturarealer efter kommunens vurdering herved blive mindre. Ligeledes vil etablering af den ansøgte samletank medføre, at uønsket næringsstofbelastning af de nævnte naturtyper fremover helt vil kunne undgås.

Kommunen vurderer på den baggrund, at der ikke er nogen risiko for, at det ansøgte vil forstyrre eller på anden måde påvirke Natura 2000-området væsentligt, hvorfor der ikke skal udarbejdes en egentlig Natura 2000-konsekvensvurdering.

Kommunen har ikke bemærkninger i forhold til fredningsbestemmelserne.

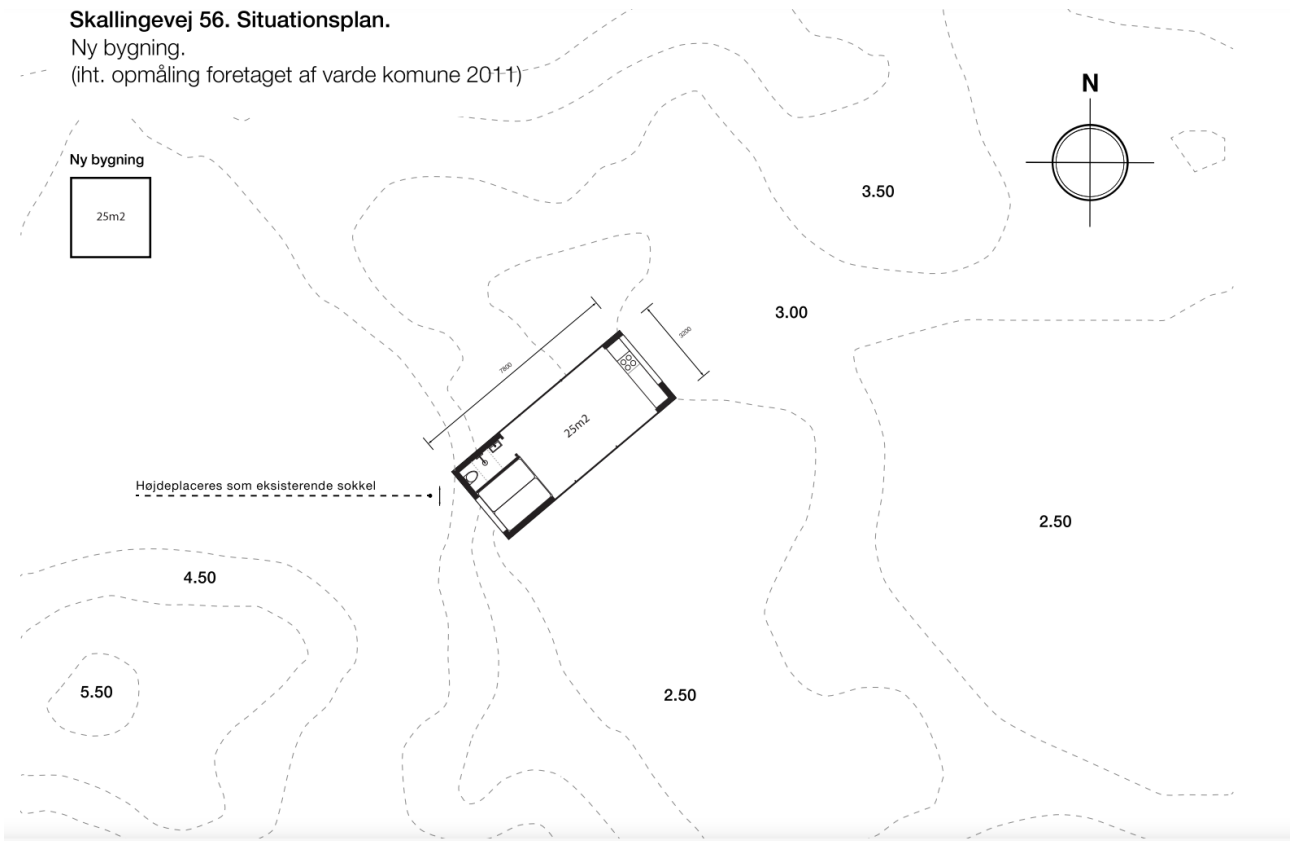
...”

Samletank ønskes placeret ved den sorte prik.

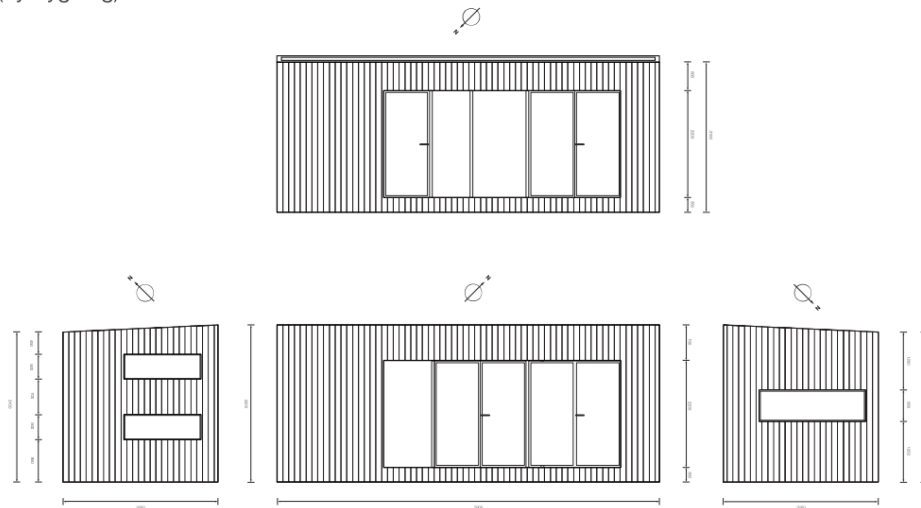

Skallingevej 56. Situationsplan.

Ny bygning.
(Iht. opmåling foretaget af Varde kommune 2011)

Skallingevej 56.
Facade mål (ny bygning).

Facade materiale:
Træliste (ubehandlet)

Tag:
Tagpap (ikke synlig)

Bygning: Sine Røker Hadrup	JØRGENSEN & JØRGENSEN
Adresse: Skallingevej 56	
Sted: Hø, 6857 Blåvand	
www.jorgensen-jorgensen.com	tel: 53 56 12 72

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Skallingen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Ved det ansøgte samles spredte bebyggelser på grunden i et nyt fritidshus med moderne faciliteter, idet der kun sker en mindre forøgelse af den samlede bygningsmasse. Fritidshuset vil efter sin udformning og placering falde mere harmonisk ind i landskabet.

På denne baggrund vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke vil være i strid med fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning

for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kæstbjerg
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL

sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk
fredningsnaevn.dk/fredningsnaevnene/syddjylland-nordlig-del/
c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding

den 20. september 2024

Sagsnr. FN-SJN-35-2021 (Fredningsregisteret, reg.nr. 00637.00 – Skallingen).

Afgørelse om dispensation til at etablere parkeringspladser på Skallingen.

Fredningsnævnet har den 24. april 2020 fra Naturstyrelsen Blåvandshuk modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere forbedrede adgangsforhold til naturen på Skallingen i området omkring "Den gamle redningsstation" på matr.nr. 72 Ho By, Ho, der ejes af Naturstyrelsen.

Ansøgningen omfatter etablering af terræntilpassede parkeringsfaciliteter og etablering af et stiforløb til saltmarsken med en overfladeforstærkning.

Efter en besigtigelse den 8. april 2022 og et høringsforløb har Naturstyrelsen den 21. juni 2024 tilbagekaldt den del af ansøgningen, der vedrører stiprojektet, der vil blive forsøgt tilpasset efter dialog med Varde kommune.

Denne afgørelse vedrører derfor kun den ansøgte etablering af parkeringspladser.

Afgørelsen er truffet af det samlede nævn.

Fredningen

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 9. oktober 1980 om fredning af arealer ved Skallingen, der har til formål at bevare de landskabelige og videnskabelige værdier på Skallingen og forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetagelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen. Fredningen har blandt andet bestemmelser om, at der ikke må bebygges, herunder anbringes master, skure, beboelsesvogne, boder, badehuse eller andre indretninger, der kan virke skæmmende.

Parkering må kun ske på særligt afmærkede parkeringspladser.

Ansøgningen

Det fremgår blandt andet af ansøgningen:

"...

Naturstyrelsen tiltag til at opdatere faciliteter og adgangsforhold til Skallingen skal ses i lyset af Nationalpark Vadehavet og Verdens arv Vadehavet og i sammenhæng med projektet "Velkommen til Vadehavet" hvor der etableres i første omgang 3 formidlingssteder på Skallingen og ved Nyeng.

På Skomagersletten etableres informationstavler om temaet landskabsdynamik og ved Nyeng etableres et informationssted vedrørende Langlis natur og kulturhistorie.

I "Den gamle Redningsstation" etableres et velkomststed.

...

Naturstyrelsen søger om tilladelse til at etablere P-pladser til erstatning for de P-pladser der tidligere har ligget nede ved standen, men som nu er skyllet væk. P-pladserne tænkes anlagt i de områder hvor besøgendes brugsmønster de sidste par år har vist sig naturligt at anlægge P-pladserne. Denne placering af P-pladserne er de mest naturlige og de placeringer der vil have mindst indvirkning på omgivelserne. Se fig. nedenfor: forslaget vil give mulighed for ca. 30 P-pladser:

...

Parkeringsarealer: Siden fredningen af Skallingen har der været to steder på Skallingen hvor bilister har måttet parkere nord for Høje Knolde ved Skomagersletten og ved det vi i dag kalder "Den gamle Redningsstation". Indtil 2016 havde Varde Kommune en parkeringsplads i klitten ned til stranden på Skallingen nedenfor "Den gamle redningsstation", men i takt med erosionen af Skallingens vestkyst er P-pladsen gradvist blevet

kompromitteret. I 2016 lå resterne af P-pladsen nede på stranden og det blev nødvendigt at nedlægge den og adgangsvejen sandede til.

Efter den seneste P-plads ved stranden blev endelig eroderet af havet i 2016 har der ikke været en egentlig P-plads i området omkring "Den gamle Redningsstation" og besøgende parkerer spontant hvor det er muligt. Naturstyrelsen ønsker på baggrund af de seneste års erfaring at etablere egentlige parkeringsarealer langs Skallingenvej omkring "Den gamle Redningsstation" i områder hvor det er naturligt at parkere, hvor påvirkningen af omgivelserne vil være mindst mulige og på en måde så besøgende får en oplevelse af at være velkomne, og en oplevelse af at der er taget hånd om stedet og naturen på en hensynsfuld måde.

..."

Fredningsnævnets behandling

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 8. april 2022. For Naturstyrelsen mødte skovfoged Søren Rask Jessen og Henrik Lykke Sørensen. For Varde Kommune mødte Jens Martin Reincke Vahl og Kirsten Hansen. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Bent Jakobsen. For Dansk Ornitologisk Forening mødte Sven Bødker og Karin Gustavsén. For Friluftsrådet mødte Hanne Voetmann.

Søren Rask Jessen oplyste om klittens tilbagetrækning, at billeder fra henholdsvis 1999 og 2018 viser en tilbagetrækning af klitten på ca. 4 meter om året. Denne dynamik vil fortsætte. De ansøgte parkeringspladser skal have et underlag, som kan bære parkeringen i et stadigt stigende publikumspres på området. Der vil ikke efter afgravning af ca. 20 cm ned fra betonkanten, blive tilført materiale andre steder fra. Selve redningsstationen forbliver et formidlingssted, hvor der med tiden vil blive søgt om tilladelse til at etablere en betonpind og et kakkeltbord udendørs.

Der var på mødet almindelig tilslutning til behovet for etablering af de ansøgte parkeringspladser.

I de efterfølgende høringssvar er dette bekræftet.

Friluftsrådet har således den 15. april 2022 anført:

..."

Der er et stort behov for flere parkeringspladser. Som det er nu, så parkerer folk, hvor de kan finde en plads. Det skaber slitage på området, da klitter langsomt bliver nedbrudt. Det er bedre med etablerede pladser, dog skulle der måske i virkeligheden etableres flere pladser. Især i sommerhalvåret besøger rigtig mange mennesker området

..."

Varde kommune har den 5. marts 2024 blandt andet oplyst følgende:

..."

Fredningsnævnet ønsker afsluttende bemærkninger fra Varde Kommune og kommunes vurdering af, om en dispensation vil være i strid med Danmarks internationale naturbeskyttelsesregler, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3.

Både P-arealerne og stiforløbet berører Natura 2000-området N89 Vadehavet med habitatområde H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, samt fuglebeskyttelsesområde F55 Skallingen og Langli. En del af arealet er kortlagt som en mosaik af habitatnaturtyperne hvid klit, grå/grøn klit, og klithede, alle naturtyper i god tilstand. De to sidstnævnte er prioriterede naturtyper. Projektet overlapper desuden i hele sin udstrækning med §3-beskyttede naturarealer hede og strandeng.

En stor del af Skallingen er fredet, inkluderet området for projektet. Fredningen er en status quo fredning, der har til formål at opretholde og bevare de landskabelige og videnskabelige værdier på Skallingen. Området mellem Skallingen og Langli er et naturvidenskabeligt referenceområde, hvor der er lukket for færdsel hele året jævnfør vadehavsbekendtgørelsen (BEK nr. 867 af 21/06/2007, §3).

Stien

Det er kommunens vurdering, at langt det meste færdsel i området i dag foregår mellem redningsstationen og stranden vest for, samt på vejene til Skallingens sydspids, og det vurderes, at kun få mennesker i dag færdes i marskarealerne øst for redningsstationen pga. de vanskelige adgangsforhold. Derfor vurderer kommunen, at etablering af en sti vil dirigere en væsentlig større andel af de besøgende på Skallingen ind i marsken mod øst sammenlignet med i dag. Derudover er der risiko for, at de besøgende der i dag færdes udenfor stierne, får nemmere adgang til at komme længere ud i marsken.

Stiforløbet ønskes anlagt igennem beskyttet strandeng, som samtidig er en naturtype, der udgør en del af udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Strandengen er karakteriseret ved en meget høj naturværdi i fri dynamik og uden kulturpåvirkning. Det er i projektet bl.a. planlagt at etablere rørovergange over nogle af løerne i området. Denne løsning risikerer at fastlåse naturarealet unaturligt i forhold til den fremtidige dynamik i området.

Ved bedømmelse af påvirkningen af fuglelivet skal forsigtighedsprincippet bruges og det skal dokumenteres fagligt at projektet ikke vil forstyrre fuglelivet i området. Naturstyrelsen har i sin ansøgning og opfølgende bemærkninger til input fra Dansk Naturfredningsforening argumenteret for at der ikke sker en væsentlig påvirkning af ynglefugle da antallet i den indre marsk er begrænset. Miljøstyrelsen har stillet data om ynglefugletællinger fra årene 2001 – 2023 til rådighed.

Varde Kommune er enig i Naturstyrelsens vurdering om, at projektet næppe vil medføre væsentlig påvirkning af ynglefugle på Skallingen, i det mindste ikke med de nuværende tætheder og arter af ynglefugle. Kommunen vurderer imidlertid, at der ikke er grundlag for at udelukke at projektet vil medføre en øget forstyrrelse af rastende fugle i både den græssede og i den ugræssede marsk øst for det planlagte stiforløb. Det var åbenlyst ved den fælles besigtigelse i området, at færdsel i området forstyrrer rastende fugle i området.

Samlet vurderer Varde Kommune ikke, at der i forbindelse med projektet er grundlag for at udelukke en negativ påvirkning af Natura 2000-området og de arter og naturtyper området er udpeget for at beskytte.

Naturstyrelsen opfordres til at iværksætte en grundig undersøgelse, med henblik på at belyse påvirkningen af både yngle- og trækfugle, hvis man ønsker at gå videre med den del af projektet, der omhandler etablering af et nyt stiforløb i marskarealerne på Skallingen. En sådan undersøgelse bør også belyse færdslen fra gæster på Skallingen i dag samt betydningen for de berørte naturtyper i området hvis man etablerer et stiforløb.

Varde Kommune finder det umiddelbart mere hensigtsmæssigt at øge formidling af de allerede eksisterende stier langs den sydvest-vendte strand.

Parkering:

Langt de fleste af de berørte arealer hvor parkering ønskes anlagt er i dag i praksis anvendt til parkering, og de har været det i en lang årrække. Derfor kan kommunen tilslutte sig, at parkeringspladserne afmærkes tydeligere på de steder, hvor parkeringen allerede foregår og at det sikres ved skiltning at parkering ikke foregår udenfor de markerede arealer så man ikke risikerer at flere naturarealer inddrages til parkering.

Varde kommune indgår gerne i dialog om tilpasning af projektet.

...

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet vurderer efter sagens oplysninger, at en dispensation til den ansøgte etablering af parkeringspladser ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at parkering må kun ske på særligt afmærkede parkeringspladser.

Fredningsnævnet lægger til grund, at de fleste af de arealer, hvor parkering ønskes anlagt, i praksis bliver anvendt til parkering i strid med fredningen med belastning af naturen til følge.

På denne baggrund vurderer fredningsnævnet, at den ansøgte etablering af parkeringspladser ikke vil være i strid med fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation hertil på vilkår, at parkeringspladserne afmærkes tydeligt, og at det sikres ved skiltning, at parkering ikke foregår uden for de markerede arealer, så man ikke risikerer, at flere naturarealer inddrages til parkering.

En dispensation må efter naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2 bortfalder dispensationen, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Vagn Kastbjerg
suppleant for formanden

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL

sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk
fredningsnaevn.dk/fredningsnaevnene/syddjylland-nordlig-del/
c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding

Den 17. november 2024

Sagsnr. FN-SJN-00-2024 (Fredningsregisteret, reg.nr 00637.00).

Afgørelse om dispensation til en samletank på Skallingevej 60, 6857 Blåvand.

Fredningsnævnet har fra Varde kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere en samletank på adressen Skallingevej 60, 6857 Blåvand.

Fredningsnævnet har efter høring behandlet sagen på skriftligt grundlag og besluttet at meddele dispensation.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Nævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Fredningen

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 9. oktober 1980 om fredning af arealer ved Skallingen, der er en landskabsfredning, der skal sikre, at de fredede arealer bevares i tilstanden på fredningstidspunktet.

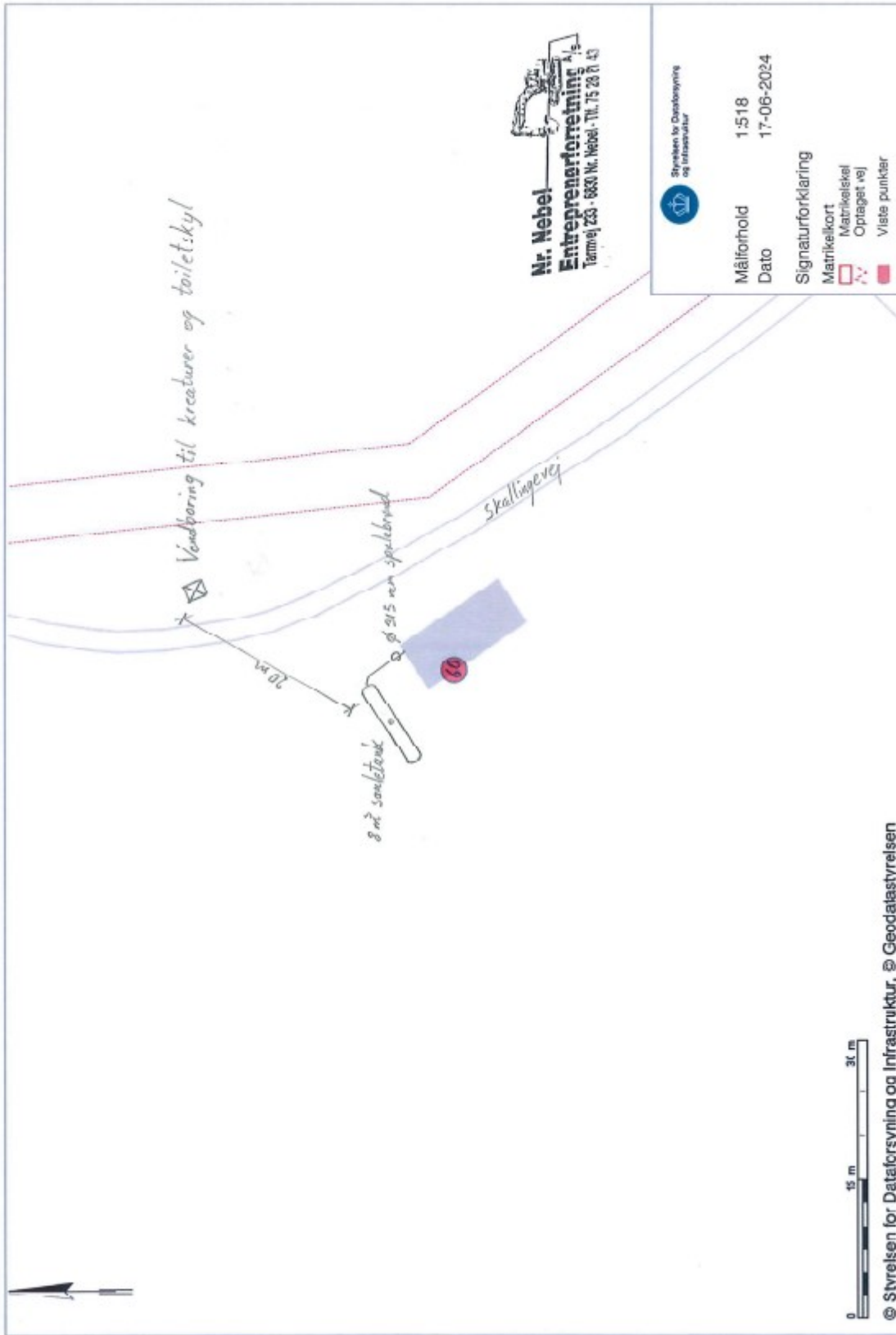
Fredningen har til formål at forbedre grundlaget for en offentlig indsats til varetagelse af navnlig de naturvidenskabelige interesser, der knytter sig til Skallingen.

Fredningen har blandt andet bestemmelser om, at der ikke må bebygges, herunder anbringes master, skure, beboelsesvogne, boder, badehuse eller andre indretninger, der kan virke skæmmende.

Ansøgningen

Det fremgår af ansøgningen, at der søges om at etablere en samletank på 8 kubikmeter til erstatning for den eksisterende, der er blevet utæt. Der trænger grundvand ind i den, så den skal tømmes flere gange ugentligt.

Samletankens placering er vist på følgende kort:

Høringssvar

Der er ikke ved høringsfristens udløb modtaget høringssvar

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet vurderer på baggrund af indgående kendskab til området og det ansøgte karakter, at en dispensation ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet lægger til grund, at der søges om udskiftning af en utæt samletank.

På denne baggrund, og da det ansøgte projekt ikke vurderes at få nogen uheldig indvirkning på landskabet eller naturen i området, vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation.

En dispensation må efter naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2 bortfalder dispensationen, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Vagn Kastbjerg
Suppleant for formanden